Horia Tecuceanu

CĂPITANUL APOSTOLESCU ȘI INAMICUL PUBLIC NR. 1

EDITURA MEDICALĂ

NOTĂ: Deși subiectul acestui roman a fost inspirat dintr-un caz judiciar real, autorul, schimbând identitatea personajelor implicate, nu-și poate lua răspunderea pentru eventualele asemănări de nume sau persoane care ar rezulta, acestea trebuind a fi considerate drept coincidente nedorite.

Horia Tecuceanu
Căpitanul Apostolescu și inamicul public nr. 1

Mulțumesc Procuraturii Generale, și în mod deosebit domnilor Nicolae Bracaciu și Ion Argeșanu, pentru sprijinul acordat la realizarea acestei cărți.

…Asta-i o treabă a naibii de bizară…

Priveam malurile unite printr-un pod părăginit și înnegrit de multele intemperii la care se străduise să facă față de mai bine de un veac. Dedesubt, printre cele trei picioare de lemn care-l susțineau, curgea, pe patru fire, apa tulbure a Someșului.

Încercând să mă apăr de burnița care-mi pătrunsese prin balonzaid, am împreunat capetele gulerului sub bărbie și am privit spre amonte. Apa râului se strecura printr-un vad meandric, cu malurile acoperite de stufăriș și arbuști sălbatici, iar în spatele acestora, pe o

distanță de trei-patru sute de metri, numai pustiu și bălării.

Totul era trist și învinovățeam vremea din Cluj, deloc primitoare, cu cerul închis și solidar cu buletinul meteo ascultat în seara precedentă…

Oftând, am întors capul și m-am uitat dincolo de arcada podului, înspre aval. Mai puțin un pod din beton, în construcție, care se zărea în depărtare, aceeași imagine dezolantă ca și în susul râului. Mi-am coborât din nou privirea spre firul de apă care se scurgea pe lângă malul pe care mă aflam. Un corp omenesc se împotmolise pe aluviunile care se adunaseră lângă primul picior al podului, la vreo trei metri de țărm. Victima, complet dezbrăcată, zăcea cu fața și pieptul scufundate în apă. Deși nu puteam să-i văd chipul, corpul suplu și deosebit de bine proporționat m-a făcut să mă gândesc că trebuie să fi fost o femeie foarte tânără, până în douăzeci de ani.

— Eu sunt gata, m-a anunțat criminalistul, în timp ce-și băga în toc aparatul cu care fotografiase până atunci victima, din diferite unghiuri.

Nevoit să-mi întrerup meditația, am făcut un gest de aprobare și m-am adresat celor doi subofițeri care ne asistau:

— Aduceți-o pe mal!

— Trebuie să fie vreo imprudentă care s-a aventurat

în râu fără să știe prea bine să înoate… a comentat cu resemnare unul din ofițerii de lângă mine. Anul ăsta am scos din Someș aproape douăzeci de oameni…

— Există vreo plajă pentru nudiști? l-am întrerupt.

— Nu, da' știți… Noi avem și alte treburi decât să supraveghem dacă cei care se scaldă poartă sau nu costume pe ei, mi-a răspuns el, cu indiferență.

— Nu remarc urme de descompunere. Iar de o săptămână, de când sunt aici, a plouat fără intermitențe… i-am răspuns sceptic.

— Înotătorii n-au nevoie de soare!

— Am impresia că te cam contrazici, colega. Dacă era înotătoare, cum de s-a înecat? i-am replicat, cu ochii spre subofițerii care tocmai urcau pe mal cadavrul. Avea trăsături frumoase, ochii mari și verzi, iar părul negru, lung și bogat. Unghiile de la mâini și picioare erau îngrijite cu lac roz. Mi-am spus că nu greșesc prea mult dacă mai adaug cinci ani la vârsta pe care i-o dădusem puțin mai înainte. Nu mai eram de mult, de prea mult timp nou în meseria asta, dar refuzam să mă obișnuiesc cu imaginea unei vieți întrerupte forțat.

Iar acum, în revolta mea interioară, mai adăugam: „Atât de tânără și atât de frumoasă!…" Apoi, lăsându-mă pe vine, am început s-o examinez. Pe genunchi, coapse, umeri, bărbie și frunte se vedeau nenumărate excoriații, parte din ele îmbâcsite cu nămol. Când am vrut să mă

ridic, am observat o dungă roșietică pe frunte, pe linia de inserție a părului. Dându-i la o parte părul ud, m-am edificat. În regiunea superioară avea o plagă de dimensiunea unei cutii de chibrituri, cu marginile neregulate și țesuturile zdrobite.

— Frumoasă fată… a apreciat o voce în spatele meu.

— Doctorul Eugen Popescu, medicul nostru legist și căpitanul Apostolescu, de la Direcția judiciară, ne-a prezentat locotenentul care argumentase pentru o moarte accidentală.

După ce m-am ridicat și ne-am strâns mâinile, noul venit s-a grăbit să-mi ia locul lângă victimă.

— Cred că avem de-a face cu o fractură craniană… a zis el, câteva minute mai târziu, arătând spre fruntea femeii. Iar după cât de curată este rana, s-ar părea că victima a ajuns în apă imediat după ce a dobândit-o.

Vrând să pricep ce înseamnă o rană „curată", n-am ezitat să-i cer explicații.

— Dar e foarte simplu! Dacă ar fi zăcut după ce a fost lovită, ar fi trebuit să găsim pe rană sânge închegat. Și, cum nu este cazul, rezultă că victima mai sângera în momentul în care a fost abandonată în râu, și-a precizat el opinia.

— Care este cauza morții?

— Numai necropsia poate să ne furnizeze un răspuns exact. Ceea ce însă nu mă poate împiedica să estimez că

traumatismul cranian a fost atât de puternic, încât ar fi putut determina decesul.

— Într-o astfel de ipoteză, în cât timp s-a instalat moartea?

A ridicat din umeri pentru a-mi arăta că este greu să dea acum un răspuns, apoi, mi-a zis, ezitând:

— Posibil și în câteva minute… Ceea ce pot însă afirma cu siguranță, este că victima n-ar fi putut supraviețui unei astfel de răni mai mult de opt ore…

— Ce-mi puteți spune despre aceste excoriații? l-am întrebat, arătând spre jupuiturile de pe genunchii, coapsele și fața fetei.

— S-au produs prin târârea corpului de către curenții apei pe fundul pietruit al vadului.

— Cam cât timp apreciați că a zăcut în râu?

A ridicat una din mâinile victimei și, întorcându-i palma pentru a mi-o arăta, mi-a explicat:

— Întrucât pielea s-a albit, reiese că victima a stat în apă cel puțin șase ore. Dar nu mai mult de douăsprezece, m-a avertizat, deoarece la vârful degetelor, deși a început să se încrețească, are încă intact desenul papilar.

M-am uitat la ceas. Cum indica nouă și câteva minute, am apreciat că victima fusese abandonată în râu între orele nouă seara și trei dimineața.

— Dacă ținem seama de faptul că victima a ajuns în

apă curând după ce a fost lovită la cap, se poate presupune că momentul morții ei se înscrie tot în acest interval de timp. Iar în cazul în care veți afla la ce oră și ce anume a ingerat la ultima ei masă, examinarea stadiului de digestie gastrică ne va putea furniza un moment al morții cu mult mai precis, a completat el, ghicindu-mi nemulțumirea provocată de situarea punctului critic într-un răstimp atât de larg.

— Pentru a vă putea spune ce a mâncat ar trebui să știu, printre altele, măcar cine este victima. Și, cum ea a fost descoperită exact așa cum o vedeți, vă dați seama că n-am să vă pot furniza prea curând precizările pe care mi le-ați cerut, i-am răspuns eu cu resemnare.

— Mda… Înțeleg… a zis el, dând din umeri a compătimire. În situația asta nu ne rămâne decât să sperăm că rezultatul necropsiei va putea releva și alte date ajutătoare pentru anchetă… Pot să iau cadavrul?

I-am cerut un răgaz de câteva minute, pentru ca ofițerul criminalist să poată lua amprentele și să fotografieze cu polaroidul chipul victimei din față și din profil.

Puțin mai târziu, în timp ce medicul legist îi urma pe brancardieri spre ambulanță, le-am făcut semn celor doi colaboratori să se apropie. Locotenentul criminalist, care se numea Dinu Bogdan, era un tip brunet, înalt și foarte bronzat, genul de profesor de educație fizică de

care se îndrăgostesc toate elevele din liceu. Cel de la judiciar János Kálmán era, din contră, blond, cu părul ondulat, ceva mai scund, exact imaginea celui despre care spui că are un „chip de îngeraș".

Îi cunoscusem în urmă cu o săptămână, când fusesem trimis în municipiul Cluj pentru a împărtăși din experiența mea profesională tinerilor ofițeri din cadrul inspectoratului județean. Iar astăzi, comandantul poliției, apreciind că s-a ivit o bună ocazie pentru a face și o demonstrație practică a metodelor mele de cercetare criminală, mi i-a repartizat pe cei doi învățăcei și m-a expediat la locul în care ne aflam acum.

— Datorită particularității acestui caz, nu vom putea începe investigațiile pentru descoperirea autorului faptei decât după ce vom ști cine este victima. De aceea prima noastră sarcină va consta în identificarea ei! le-am spus interlocutorilor mei.

Amândoi m-au aprobat, apoi Dinu Bogdan mi-a sugerat:

— Cred că începutul ar trebui făcut prin consultarea listei persoanelor dispărute. Iar după semnalmentele acestora…

— Ne-am pierde vremea! l-am întrerupt. Victima a fost ucisă de cel mult douăsprezece ore, după cum ne-a spus medicul legist. Așa că n-are cum să figureze printre persoanele anunțate ca dispărute. Și cum nu

există nicio garanție că absentarea nemotivată a acesteia ne va fi sesizată foarte curând, va trebui s-o identificăm independent de lista pe care ai invocat-o.

— Ar fi grozav dacă am reuși, dar nu văd cum… a zis Kálmán, dând din umeri.

— Mda… Nu este o treabă prea ușoară, am admis. Dar va trebui s-o facem! Și, cum nu ni se oferă decât o singură posibilitate, nu ne va fi greu să optăm pentru ea, considerând că, fiind și unica, este cea mai bună, le-am spus, făcând haz de necaz. Mai precis, urmează să depistăm locul de unde a fost aruncată victima în râu. Deoarece este de presupus, sau de sperat, că astfel ne vom apropia de aria în care a domiciliat ea. După care, odată ajunși în zona căutată, trecem la o cercetare de rutină… le-am zis, făcând un gest care urmărea să-i asigure că acțiunea se va desfășura tot atât de simplu cum o și enunțasem.

— Asta înseamnă că va trebui s-o luăm per-pedes apostolorum[1], să verificăm malurile palmă cu palmă, a constatat Kálmán, pe un ton care demonstra că încurajarea pe care o exprimasem rămăsese fără efect.

— Iar dacă ținem seama și de cei doi afluenți ai Someșului, rezultă că avem de străbătut un curs de

---

[1] Pe jos. În grecește, „apostolos", are sensul de trimis departe, care străbate drumurile pe jos și desculț.

peste o sută de kilometri…

— Care, pe deasupra, mai este prevăzut și cu două maluri… a intervenit și Bogdan, speriat de propria lui completare.

Kálmán, după ce s-a grăbit să-și aprobe colegul, dând din cap, a continuat sceptic:

— Ba mai mult! Cum vom recunoaște locul de unde a fost azvârlită în apă? Ce, e obligatoriu ca infractorul să-i fi lăsat pe mal îmbrăcămintea?

— Într-adevăr, o astfel de posibilitate mi se pare minimă, am încuviințat. Deoarece, dacă agresorul a despuiat necunoscuta mai înainte de a o arunca în râu, este evident că a urmărit întârzierea identificării ei. Situație în care nu este cazul să mai sperăm că ar fi putut să abandoneze pe mal hainele și poșeta cu acte ale victimei…

— Vedeți? Și atunci noi cum am putea găsi ceea ce căutăm? s-a grăbit el să mă consulte.

— Măi băieți, doar n-o să ne apucăm să căutăm cai verzi pe pereți. Cercetarea la care m-am referit nu va urmări să depisteze exact locul respectiv, ci numai să-i circumscrie, cu o aproximație capabilă să ne ușureze investigațiile. În consecință, mai înainte de a declanșa acțiunea, avem nevoie de un criteriu logic. Un criteriu capabil să ne indice zona asupra căreia trebuie să ne concentrăm atenția! le-am explicat, după care,

constatând că precizarea mea n-a reușit să le descrețească frunțile, am continuat: Pentru ca lucrurile să fie clare, să începem cu începutul începutului. Este firesc să presupunem că modul în care criminalul s-a debarasat de cadavru demonstrează că el sau victima, dacă nu chiar amândoi, locuiesc în apropierea Someșului.

— Deși această supoziție mi se pare corectă, vă mărturisesc că nu văd cu ce-ar putea contribui la ușurarea misiunii noastre, a zis Kálmán, ezitând.

— Fii mai explicit!

— Dacă-mi amintesc bine, chiar dumneavoastră ne-ați spus, la una din expunerile pe care ni le-ați făcut, că problema debarasării de corpul unei victime apare numai atunci când omorul a fost comis în locuința criminalului. Deoarece prezența acesteia în propria sa casă îl acuză în mod implicit. Iar în cazul în care victima ar zace în locuința ei, criminalul n-ar mai avea niciun motiv să se descotorosească de cadavru, asumându-și riscul de a fi surprins cu victima sa în brațe. În această situație este, cu siguranță, mai logic și mai firesc să admitem că se va strădui să părăsească locul cât mai repede și mai anonim posibil… mi-a argumentat el.

— Deși raționamentul dumitale este corect, nu poate fi luat ca axiomă! l-am întrerupt, pricepând unde voia să ajungă. Fie chiar și pentru simplul fapt că ai exclus

posibilitatea ca victima să fi locuit cu agresorul. Și în acest caz criminalul ar fi avut suficiente motive de a dori să se debaraseze de cadavru. Și chiar dacă n-ar fi așa, ce ne poate împiedica să presupunem că victima și-a vizitat agresorul, suficient de des pentru a fi remarcată de vecinii acestuia? De altfel, în lipsa unor elemente mai concrete, nu ne putem permite să excludem această variantă… Bineînțeles, nu mai înainte de a o fi verificat! m-am simțit eu obligat să adaug, remarcându-i scepticismul.

În timp ce János Kálmán își ridica palmele la înălțimea umerilor, într-un gest care simboliza că și-a epuizat argumentele, am realizat că-mi este foarte cald. Am ridicat ochii și am constatat surprins că cerul s-a înseninat, ceea ce m-a determinat să-mi scot balonzaidul îmbibat de ploaie.

— Iar acum, haideți să materializăm ipoteza! i-am îndemnat, spunându-mi că am teoretizat suficient. Pentru început, vreau să știu cu ce viteză curge râul.

— În medie, un kilometru pe oră… mi-a răspuns Bogdan.

— Perfect! Deci victima, după avizul medicului legist, a stat în apă cel mult douăsprezece ore. Atunci înseamnă că știm care este distanța maximă pe care ar fi putut s-o străbată în acest interval de timp. Numai că, a acest traseu va trebui să aplicăm mici corective, le-am

zis, începând să număr pe degete: unu, cum constatarea medicului legist a fost făcută la ora nouă, iar noi știm că dispeceratul a fost sesizat de prezența victimei cu două ore mai devreme, rezultă că distanța pe care ar fi putut s-o străbată cadavrul poate fi ajustată cu doi kilometri, pentru că este posibil ca victima să fi eșuat sub pod cu mult mai înainte de a fi fost remarcată acolo în mod întâmplător! am ținut să subliniez, ridicând al doilea deget: doi, ținând seama de multiplele jupuituri care au marcat cadavrul victimei, ca o consecință a frecării acestuia de fundul albiei țiului, trebuie să admitem că asupra lui au acționat nenumărate frânări. Aceste frânări au contribuit într-o măsură importantă la reducerea distanței pe care ar fi putut s-o parcurgă victima în cele zece ore de referință. Și, deși nu suntem în măsură să știm care a fost contribuția exactă a acestor frânări, putem aprecia, evident, ca o variantă de lucru, că viteza de deplasare a necunoscutei s-a înjumătățit. Prin urmare, am putea admite că ea a străbătut aproximativ cinci kilometri, am conținut, ridicând încă un deget: trei, deși medicul legist a estimat că victima s-ar fi aflat în apă între șase și douăsprezece ore, eșafodajul meu de prezumții a luat ca bază numai timpul maxim. Ceea ce înseamnă că, dacă am repeta estimarea, pornind de la timpul minim, am ajunge la concluzia că victima ar fi putut parcurge numai

jumătate din timpul apreciat la punctul doi. E clar? l-am consultat, sfârșindu-mi raționamentul.

Modul în care mi-au evitat privirea mi-a amintit de faptul că și eu făceam la fel, cândva, pe când eram elev și mă temeam că profesorul mi-ar fi putut cere să vorbesc despre vreo lecție din care nu pricepusem nimic, în consecință, am considerat mai indicat să-mi subliniez concluzia:

— Deci, după părerea mea, ceea ce ne-am propus să descoperim ar trebui să se afle la o distanță cuprinsă între doi kilometri și jumătate și cinci. Prin urmare, teama voastră că vom avea de explorat cursul râului pe circa o sută de kilometri, nu este justificată.

— Și cum vom proceda? Ne folosim de fotografia ei? m-a întrebat Kálmán, după ce s-a decis să dea aprobator din cap.

— Întocmai! Având în mână fotografia fetei, eu, dumneata și ei… am zis, arătând spre cei doi subofițeri care scoseseră necunoscuta din apă, vom înainta pe malul drept al râului și-i vom chestiona pe toți locuitorii riverani. Între timp, Bogdan va pleca la inspectorat pentru a verifica dacă amprentele victimei sunt înregistrate. Dacă rezultatul va fi negativ, va cere câțiva oameni și va organiza o cercetare la fel cu a noastră, dar pe malul opus, coborând dinspre oraș.

— Dacă am înțeles bine, dumneavoastră, pornind de

la ideea că victima va putea fi identificată cu ajutorul riveranilor, considerați în mod implicit că ea, criminalul sau amândoi ar trebui să fie de asemenea riverani. Nu? m-a întrebat Dinu Bogdan, ieșind din rezerva cu care mă ascultase până atunci.

— Într-adevăr, așa este, am admis eu. Dar dacă crezi că ai vreo propunere mai bună, te ascult.

— Nu, n-am nicio propunere… însă… mă întreb dacă victima n-o fi locuit de fapt la antipod de Someș… și-a mărturisit el temerea, eu timiditate.

— Sigur! Orice este posibil, am confirmat, ridicând din umeri. Numai că, pentru varianta propusă de mine pledează chiar calea pe care a ales-o criminalul pentru a se debarasa de victimă. Oare dacă n-ar fi locuit în imediata apropiere a Someșului, și-ar fi putut permite să traverseze orașul cu un cadavru în brațe? Răspunsul nu poate fi decât unul singur. Și este negativ! Deoarece, dacă victima ar fi trebuit să fie transportată de departe, autorul ar fi ales calea depesării[2] cadavrului. Și, cum el n-a fost obligat să recurgă la o astfel de soluție, este evident că varianta noastră are o fundamentare de care trebuie să ținem seama. Așa că… Să ne punem pe treabă! i-am îndemnat, făcându-le semn celor doi subofițeri să se apropie pentru a le da fotografiile

---

[2] A ciopârți pentru a împiedica identificarea.

victimei și a le spune în ce consta misiunea lor.

*

N-am străbătut nici două sute de metri și pantofii îmi deveniseră grei ca niște pietre de moară, iar pantalonii erau înglodați până la genunchi de la bălăriile și bălțile cu noroi prin care mărșăluisem, fără a fi întâlnit nici țipenie de om sau gospodărie omenească Apoi, după aproximativ o jumătate de kilometru, am poposit în mod succesiv la cele două șantiere de construcții ivite în cale. Întrucât din discuțiile avute cu șefii acestora a reieșit că persoana a cărei fotografie le-o dădeam s-o privească nu le spunea nimic, a fost firesc să ne continuăm peregrinarea.

Mersesem vreo doi kilometri, când am văzut că vadul râului începe să se adâncească și să aibă malurile taluzate cu beton.

— De aici începe municipiul Cluj, m-a anunțat Kálmán, cu o satisfacție pe care nu puteam să n-o înțeleg, de îndată ce el era la fel de înnămolit ca și mine. Sus este strada Orașului, a ținut să adauge, cu complezența unui ghid de la Luvru.

Întrucât panta talazului nu ne mai permitea să avansăm pe lângă firul apei, l-am urmat pe potecă încă vreo cinci metri, până la o stradă pavată cu piatră cubică. Privirea mi-a căzut pe primele case, care se zăreau pe partea dreaptă.

— Ce-i aici? l-am întrebat pe locotenent, când am ajuns în dreptul a două clădiri cu aspect rigid, de cazarmă, așezate paralel, la o distanță de vreo cincisprezece metri și legate între ele cu un gard metalic.

— Căminul muncitoresc al trustului de construcții industriale.

— Și cum se poate ajunge înăuntru? m-am interesat nereușind să văd nimic care să aducă cu o cale de acces spre interior.

— Intrarea se face prin spate, mi-a răspuns, făcându-mi semn să-l urmez.

Ocolind primul corp de clădire, am ajuns la intrarea căutată și am pătruns într-un vestibul. Din prima privire am remarcat ușa pe care se afla scris „Administrație" și m-am îndreptat spre ea. Am bătut și, văzând că este întredeschisă, am împins-o. În spatele unui birou, un bărbat între două vârste scria ceva, sârguincios de parcă ar fi dat un extemporal.

Fără să ridice capul ne-a făcut semn să așteptăm și și-a văzut în continuare de treabă. I-am făcut pe plac, dar, după ce s-au scurs câteva minute, m-am temut că extemporalul pe care-l dădea ar fi putut să fie de fapt o teză de doctorat. Și cum nu-mi aminteam să fi fost cooptat drept consultant la lucrarea sa, m-am decis să-mi reafirm prezența:

— Bună-ziua! Suntem de la poliție! Și am dori…

— Toată stima! a zis, sărind în picioare, după ce, în prealabil, și-a ridicat mirat privirea spre noi. Scuzați-mă… tocmai făceam o dare de seamă… Vă rog să luați loc… a continuat, îmbiindu-ne să ne așezăm pe cele două scaune fără spătar din fața mesei sale.

Cunoscând însă un proverb care susține: „Călătorului îi stă bine cu drumul", am făcut un gest de refuz și i-am înmânat fotografia victimei, întrebându-l:

— Ați mai văzut vreodată această persoană?

— Daaa… a murmurat el, speriat, după ce-a privit pentru o clipă fotografia, nu tocmai fotogenică, a femeii găsite în Someș.

Luat prin surprindere de afirmația interlocutorului, m-am uitat la însoțitorul meu, pentru a mă convinge că auzise și el același lucru. Cum și el se arăta uimit, am tras concluzia că nu eram victima unei iluzii izvorâte numai din dorința de a o identifica cât mai curând pe necunoscuta pescuită în dimineața aceea. Dar ăsta nu însemna că martorul nu putea face o confuzie.

— În ce împrejurări ați cunoscut-o? m-am interesat, fără a-mi exterioriza suspiciunea.

— Cum adică în ce împrejurări? a zis el, intrigat, în cele firești, care se pot stabili între administratorul unui cămin și o locatară…

— Cum se numește? m-am grăbit să aflu, pe când îmi spuneam cu satisfacție că n-ar fi exclus ca și cei de-o

meserie cu mine să aibă, acolo sus, pe cineva care-i iubește.

— Voicu… Voicu Camelia…

— Când ați văzut-o ultima oară?

— …Ieri… Când s-a înapoiat de la serviciu…

— Ce oră era?…

— Cam trei după-amiaza…

— Ați discutat ceva?

— Nu. Ne-am dat numai bună-ziua…

— Cu cine stă?

— Singură. Adică, în comun cu altă colegă…

— N-are familie?

— Nu știu… La noi locuiește singură… În rest, nu știu…

Apreciind că erudiția sa era departe de a-mi satisface pretențiile, am făcut pasul următor și l-am întrebat unde stă Voicu Camelia.

— La parter, apartamentul 3.

— Colega ei este acasă?

— Cred că da, pentru că, din câte știu eu, azi are zi liberă… Dar ce i s-a întâmplat? De ce este așa de… așa de plouată… a sfârșit el, prin a-mi arăta cu degetul înspre fotografie, negăsindu-și cuvintele potrivite.

— Vă explic mai târziu. Deocamdată am vrea să stăm de vorbă cu vecina ei.

— Atunci… să vă conduc… s-a oferit el.

I-am aprobat inițiativa și a ieșit din birou, tatonat de mine și de Kálmán.

L-am urmat printr-un culoar îngust, luminat și ziua de un glob prins în plafon. Am trecut pe lângă două uși, și ne-am oprit în fața celei de-a treia. În timp ce administratorul apăsa pe butonul soneriei, am citit pe o bucată de carton prinsă în pioneze, două nume suprapuse: „Neamțu Lili” și „Voicu Camelia”.

Curând, o voce feminină s-a interesat dindărătul ușii cine o caută.

— Eu sunt Partenie, doamnă Lili. Vă rog să deschideți, pentru că vrea cineva de la poliție să discute cu dumneavoastră, i-a răspuns însoțitorul nostru.

Am auzit zgomotul metalic produs de glisarea unui zăvor, și o femeie scundă și slabă, între două vârste, și-a făcut apariția în cadrul ușii. Și-a ridicat spre mine doi ochi mici și căprui, în timp ce cu mâinile își strângea la spate, într-un coc, părul cânepiu.

— Sărut mâna! Dacă aveți puțin timp, am vrea să stăm puțin de vorbă, am informat-o, înclinându-mă în chip de salut.

Mai întâi ne-a examinat, intrigată, apoi, retrăgându-se din prag, a făcut cu mâna un gest de invitație în casă.

După ce-am pășit în vestibul, m-am întors spre administrator, care se pregătea să ne urmeze și l-am anunțat:

— Vă rog să ne așteptați la dumneavoastră în birou…

— Am înțeles… m-a asigurat el, deși era evident că nu reușea să priceapă cum de mă pot dispensa de o prezență atât de oficială ca a lui.

În timp ce neconsolatul nostru însoțitor ne întorcea spatele, am făcut și eu la fel, ceea ce mi-a permis să văd că vestibulul era prevăzut cu patru uși, în afară de cea prin care fuseserăm poftiți în apartament. Două paralele, pe pereții din stânga și din dreapta și două alăturate, pe zidul opus ușii de la intrare. Cum ultimele două erau larg deschise, n-am avut nevoie de prea multă perspicacitate pentru a stabili că îndărătul lor se afla baia și bucătăria.

— Vă rog să poftiți în casă… ne-a îndrumat femeia, apropiindu-se de ușa din dreapta și deschizând-o cu un gest princiar.

Am ascultat-o și am pătruns, împreună cu János, într-o cameră de vreo zece metri pătrați, mobilată cu un recamier, un dulap și o măsuță cu patru scaune, ceea ce era cam tot ce putea încăpea într-un spațiu atât de restrâns.

— Vă este cunoscută această persoană? m-am interesat, arătându-i fotografia victimei, cu intenția de a-i mai verifica o dată identitatea.

— Bineînțeles! E Camelia! a confirmat ea, înfiorându-se. Dar… de ce privește cu atâta fixitate? Ce… Ce i s-a

întâmplat? a continuat ea, îngrozită.

Apreciind că este prea înspăimântată pentru a-i putea spune dintr-o dată despre ce este vorba, m-am decis să amân momentul adevărului.

— Dacă ne permiteți, am vrea să ne dezbrăcăm, am zis, arătându-i cu semnificație spre balonzaidul meu, ud de ploaie.

— Ah! Iertați-mă Această fotografie m-a zăpăcit… Vă rog să le puneți acolo… ne-a invitat ea, arătându-ne câteva cârlige în spatele ușii, ce țineau loc de cuier.

— Când ați văzut-o ultima oară pe Camelia? mi-am reînceput chestionarea, după ce am dat curs invitației și ne-am așezat cu toți în jurul mesei.

— Ieri seară, când a plecat în oraș…

— Ați putea să-mi precizați cam cât era ceasul?

— …Șapte… Șapte și câteva minute…

— Știți unde intenționa să se ducă?

— Nu… Dar avea o întâlnire…

— De ce credeți asta?

— Pentru că am văzut că a stat mult în fața oglinzii…

— Și aveți vreo idee despre persoana cu care urma să se întâlnească?

— În afară de logodnicul ei, nu văd cine putea fi altcineva… m-a asigurat ea, privindu-mă gânditoare.

— Îl cunoașteți?

După ce și-a scuturat capul, am întrebat-o dacă știe

ceva despre el.

— Din câte mi-a spus Camelia, e inginer…

— V-a spus și unde anume? m-am grăbit eu s-o întreb, deoarece devenise evident că va trebui să am o discuție cu el.

— Nu… Habar n-am… mi-a răspuns cu regret, pentru ca imediat să mă întrebe cu insistență: Da' de ce arată așa… straniu în poza dumneavoastră? Ce i s-a întâmplat?

Considerând că n-are niciun rost să păstrez secretul lui Polichinelle, i-am povestit, în câteva cuvinte, motivul pentru care mă aflam în fața ei.

Mai întâi, uluită, a început să se închine, apoi, îngrozită, s-a așternut pe un plâns cu suspine.

— Deci, ultima oară, ați văzut-o ieri seara, în jurul orei șapte, am reluat dialogul, când am văzut că s-a mai liniștit.

— Așa este! Iar azi dimineață, mai înainte de a pleca la piață, după cumpărături, i-am bătut în ușă, crezând că nu s-a trezit încă… De unde să știu eu că n-avea cum să-mi mai răspundă?… a oftat, în timp ce vârful bărbiei a început să-i tremure.

— A mai lipsit de acasă și în alte nopți? am întrebat-o repede, pentru a o împiedica să izbucnească din nou în plâns.

— Nuuu… Niciodată… Chiar dacă se ducea undeva,

la vreun spectacol, până la unsprezece era înapoi, a susținut ea, cu convingere, reputația victimei.

— Dacă am înțeles bine, erați în relații bune…

— Bineînțeles! Era o fată tare bună și săritoare…

— Îi cunoașteți rudele?

— Numai din ce mi-a spus ea… Familia ei stă într-un sat, pe lângă Turda. De altfel, tot acolo locuiește și fostul ei soț…

— S-au despărțit de mult? am întrebat, apreciind că subiectul devenise interesant.

— Cu vreo trei ani în urmă, când s-a mutat în Cluj și s-a angajat la trustul nostru. Bărba-su era un alcoolic înrăit și-o bătea mereu, a ținut ea să mai pună o proptea pentru susținerea bunului renume al colegei ei.

De când locuiți aici?

— Chiar de când s-a construit căminul, acum șase ani.

— Și Camelia?

— Ea s-a mutat mai de curând… Nu știu dacă a trecut un an, un an și jumătate…

— Când a vizitat-o soțul ei ultima oară? am vrut să știu, deoarece cazuistica criminală consemnează destule cazuri de consoarte ucise pentru că nu s-au lăsat convinse să revină la domiciliul conjugal.

— La noi acasă! s-a mirat ea și, văzând că dau din cap a confirmare, a continuat: N-a fost niciodată!

— Dar, din câte știți, Camelia s-a mai întâlnit cu el?

— De să-l întâlnească? Ca s-o bată? Nu, de când a venit la Cluj, n-a mai avut nicio legătură cu el, m-a asigurat, făcând un rictus de dispreț la adresa respectivului.

— Cunoașteți cumva numele fostului ei soț? m-am interesat, deoarece, în pofida afirmației interlocutoarei mele, mă decisesem să-i înscriu pe lista bănuiților.

— Numele de familie este tot Voicu, fiindcă, din câte mi-a povestit Camelia, nu erau despărțiți cu acte, pentru că ea n-a avut bani pentru taxa de divorț.

— Ați putea să-mi spuneți cine erau persoanele care o vizitau pe vecina dumneavoastră? am întrebat-o, cu intenția de a stabili pe cine mai introduc în cercul suspecților.

— De vreo șase luni, de când s-a mutat colega e de cameră, n-a mai vizitat-o nimeni.

— Chiar nimeni? a insistat Kálmán, arătându-se neîncrezător. O fată atât de frumoasă n-a avut curtezani?

— De ce vă mirați? V-am spus doar că avea un logodnic, a atras ea atenția, mustrător.

— Dar cu șase luni mai înainte, primea pe cineva? am zis, într-o doară, deoarece n-aveam niciun motiv să-l caut pe asasin printre niște relații sistate de o jumătate de an.

— Ei, atunci era altfel… Veneau mulți bărbați, a zis,

strâmbând dezaprobatoare din nas. Dar ea, ce putea să facă, dacă-i aducea cealaltă?

— Nu înțeleg. Colega și își aducea prietenii când era și Camelia acasă?

A confirmat, înclinându-și capul eu repetiție.

— Și acești prieteni rămâneau și peste noapte?

A confirmat din nou, pufăind cu dispreț.

Deși n-am priceput cum a fost posibil ca victima să fi admis prezența peste noapte și în aceeași cameră a unor bărbați străini, mi-am spus că, întrucât nu lucram la Moravuri, n-avea niciun rost să insist asupra unui subiect fără tangență cu ancheta de care mă ocupam.

— Aș vrea să vă rog să-mi arătați locuința Cameliei, m-am decis, ridicându-mă de pe scaun.

Urmând-o în vestibul, ne-am îndreptat spre ușa opusă. După ce-a deschis-o, am rămas în pragul ei și am privit înăuntru. Dimensiunile încăperii erau asemănătoare cu cele ale odăii din care venisem. Chiar și amplasarea și stilul mobilierului erau la fel. Singura deosebire consta în prezența suplimentară a unei mici biblioteci și a unui televizor, instalat, din lipsă de spațiu, deasupra garderobului. În rest, curățenie și ordine.

— Știți de unde-a primit florile, am întrebat-o pe martoră, arătând spre măsuța din mijlocul încăperii, pe care erau așezate o vază și câteva garoafe proaspete.

— Le-a cumpărat Camelia, ieri, când a venit de la

serviciu. Iubea atât de mult florile, încât era în stare să-și cheltuiască și ultimii bani ca să le aibă în casă…

— Vă rog să rămâneți lângă ușă și să ne asistați în timp ce noi ne vom arunca o privire printre lucrurile ei, i-am cerut pe când intram în cameră împreună cu Kálmán.

O jumătate de oră mai târziu, percheziția fiind încheiată, fără să fi găsit nimic interesant pentru mersul anchetei, am ieșit în vestibul.

— Doamnă Neamțu, cum era îmbrăcată ieri seară Camelia, când ați văzut-o plecând, a întrebat-o Kálmán, pentru a ști ce vom avea de căutat.

Pe când el își consemna descrierea vestimentației victimei, mi-am spus că a venit momentul că caut și alți martori.

— Aveți vreo bănuială asupra persoanei care ar fi putut să ia viața vecinei dumneavoastră? mi-am plasat ultima întrebare, de rutină, în timp ce puneam mâna pe clanță.

— Bineînțeles! Chiar din clipa în care mi-ați povestit ce-a pățit Camelia, am știut cine este criminalul! mi-a răspuns ea, cu convingere.

— La cine vă gândiți? am întrebat-o, întorcând capul spre ea.

— Firesc! La Tanța! mi-a replicat, cu fermitate.

— Cine este Tanța? am consultat-o calm.

— E Radu… Radu Tanța!… colega, cu care v-am spus c-a locuit Camelia!… s-a mirat ea că puneam o întrebare atât de stupidă.

— Ce vă face să credeți să ea ar putea fi autoarea omorului? a fost firesc să vreau să aflu.

— Eu nu v-am spus ce cred, ci numai ce știu! Și aș vrea să fiți încredințat că eu n-arunc vorbe goale în vânt, a ținut ea să mai adauge, dojenitor, remarcând probabil scepticismul cu care i-am recepționat afirmația.

Își susținea acuzația cu atâta convingere, încât reușise să-mi stârnească interesul, suficient de mult pentru a mă determina să iau mâna de pe clanță și să mă întorc cu fața spre ea.

— Ce motive ar fi avut Tanța Radu pentru a-și ucide fosta colegă de cameră?

— Răzbunarea! mi-a răspuns, fără ezitare.

— Răzbunarea?! am repetat, intrigat.

— Întocmai! O ura! Pentru că a fost evacuată din camera pe care o ocupau în comun… ca urmare a demersurilor ce le-a făcut Camelia la sindicatul nostru…

— Și pentru ce-a făcut aceste demersuri?

— Ca să-și apere reputația… Nu v-am spus că Tanța aducea bărbați și-i culca în același pat cu Camelia? mi-a sondat ea memoria.

— Chiar așa? m-am mirat eu, nereușind să înțeleg

cum poate fi vârât cu de-a sila un bărbat în patul unei femei.

— Ea, sărăcuța, a încercat să se opună… Dar, fiind o fire mai timidă, prefera să lase impresia că doarme… Până într-o zi, când a venit la mine și mi s-a plâns că a ajuns străină în propria ei casă. Atunci, revoltată de imoralitatea situației, am învățat-o să se ducă și să povestească la sindicat ce se întâmplă în fiecare noapte în camera ei… Ceea ce a și făcut! Iar trei zile mai târziu, după ce președintele sindicatului m-a consultat și pe mine, a zis ea cu un accent de mândrie, Tanța a fost evacuată, iar eu și Camelia am reușit să obținem liniștea unui cămin decent… a încheiat ea, cu satisfacție.

— Și desigur, vă gândiți că acest conflict, ar fi putut-o determina pe Tanța s-o ucidă pe Camelia, am aprobat-o, din politețe.

— Să știți că nu mi-aș fi permis să-i aduc o acuzație atât de gravă numai pentru că s-a certat cu Camelia! a zis, cu un început de enervare în glas, remarcându-mi rezervele. Ci datorită faptului c-am auzit-o pe Tanța, cu propriile mele urechi, când a amenințat-o că: „Voi avea eu grijă să-i iasă pe nas rușinea pe care mi-a făcut-o!”. Așa că, vedeți dumneavoastră… a zis ea, convinsă de infailibilitatea demonstrației făcute.

Ținând seama atât de circumstanțele în care găsisem victima, cât și de modul în care fusese violentată în

prealabil, era exclus ca autorul omorului să fi fost o femeie, am raționat eu, ascultându-i argumentele.

— Întrucât Camelia era o fată voinică, este sigur că Tanța n-ar fi putut s-o omoare, dacă nu ar fi fost ajutată de cineva, a adăugat ea, intuindu-mi gândurile, de parcă ar fi reprezentat reîncarnarea vestitului Mafalda[3]. Mai cu seamă că ea a și spus că are pe cine să pună ca să-i sucească gâtul Cameliei.

— Unde locuiește în prezent această Radu Tanța? am întrebat-o, sfârșind prin a admite că afirmațiile martorei nu puteau fi considerate ca netemeinice.

— Nu cunosc… mi-a spus ea, cu regret.

— Dar unde lucrează, știți?

— Sigur! Tot la trustul nostru!

— Atunci este în regulă, am asigurat-o, pe când deschideam ușa.

După ce-am ieșit pe culoar, m-am întors spre a-i mulțumi pentru ajutor, dar, mai înainte de a fi apucat să dau glas intențiilor mele, privirea mi-a fost atrasă de ceva. De ceva care se afla pe zid, la două palme sub butonul soneriei. Era o pată… Aplecându-mă, am privit-o mai bine. Și cum în meseria mea am întâlnit des substanța ce-o compunea, n-am avut nevoie de un

---

[3] Expresia este folosită atunci când cineva nu poate răspunde la o întrebare ce ține de viitor, și se referă mai degrabă la vestita Mafalda

microscop electronic pentru a-i decela proveniența. Apoi, coroborându-mi privirea, am observat și altele ce ajungeau până la cimentul pardoselei, unde se desena conturul unei mânjituri cu o circumferință de vreo trei-patru palme.

— De unde provine sângele care v-a împroșcat zidul? am întrebat, ridicându-mi ochii spre doamna Neamțu, care-mi urmărea intrigată mișcările.

— Sânge?! a exclamat ea, neîncrezătoare, ieșind repede pe culoar, pentru a se uita la dârele pe care i le indicasem cu vârful degetului. Te pomenești că și băltoaca pe care am văzut-o azi dimineață era tot de sânge! a presupus, ducându-și, înfricoșată, o mână la gură, în timp ce cu cealaltă îmi arăta pata gri-maronie de pe ciment.

— Când ați văzut băltoaca de care-mi vorbiți? am întrebat-o străduindu-mă să-mi disimulez interesul.

— Azi dimineață, când am deschis ușa ca să mă duc la piață. Dar s-a mai întâmplat și altă dată să văd așa ceva pe culoar… Așa că mi-am închipuit că trebuie să fie iar isprava bețivanilor de la etaj! Am aprins un chibrit și m-am ferit să nu calc în mizeria din fața ușii… apoi am plecat…

— De ce. Ați avut nevoie de chibrit? Culoarul nu era luminat? am întrerupt-o, arătând spre globul din tavan.

— Azi dimineață nu funcționa…

— Dar ieri?

— Ieri, da! Ba mai mult, pot să vă asigur că becul era aprins la zece și jumătate, seara… Știu asta, pentru că am ieșit cu o prietenă de-a mea, ca s-o conduc până la ușa căminului…

— Se întâmplă des să fie lumina stinsă?

— Nu-mi amintesc…

— Cine a șters pata de pe ciment?

— Tot ce pot să vă spun este că, la înapoierea mea acasă, nu mai era…

I-am mulțumit pentru relațiile furnizate și am pornit spre capătul culoarului, grăbit să mă edific asupra anomaliilor care rezultaseră din ultima parte a discuțiilor avute cu ea.

— Credeți c-am descoperit locul unde a fost ucisă victima? m-a consultat Kálmán, când am ajuns în holul imobilului.

— După aparențe, așa s-ar părea… i-am răspuns, deschizând ușa spre care mă îndreptam.

— V-ați lămurit? a vrut să știe administratorul, văzându-ne revenind în biroul lui.

— Doamna Neamțu ne-a spus că azi dimineață se afla o pată mare de sânge în fața apartamentului ei. De unde provenea? l-am chestionat, omițând să-i răspund la întrebare.

— Da’ ce? Era singura? Mai erau încă vreo două

băltoace… Una tot pe culoar și a doua, mai mare, în hol, lângă ieșire…

— De unde proveneau? mi-am repetat întrebarea.

— Presupun că s-au îmbătat și s-au încăierat careva dintre muncitorii sezonieri, care dorm în dormitorul comun… a zis, arătând cu capul spre plafon. Când femeia de serviciu m-a chemat să mi le arate, m-am dus la ei ca să aflu cine s-a bătut în cămin. Da' ce credeți, c-a recunoscut vreunul…? a zis scârbit, privind din nou spre tavan.

— Cine a spălat sângele?

— Femeia de serviciu, bineînțeles. Că doar nu era să-l lase acolo, să calce locatarii prin el și să-l întindă peste tot?

— De ce n-a funcționat lumina electrică pe culoar? S-a ars becul?

— Da' de unde! Nu era bine strâns! Probabil că s-a deșurubat singur… mi-a explicat el, puțin nedumerit.

Cum precizările administratorului îmi întăreau și mai mult prezumția că am descoperit locul unde fusese ucisă victima, m-am decis să fac demersurile necesare pentru obținerea unei certitudini. Și, întrucât satisfacerea acestui deziderat se putea obține numai printr-o cercetare criminalistică, am realizat că uitasem să sistez investigațiile care se întreprindeau pe celălalt mal al Someșului. În consecință, am profitat de telefonul

de pe masa administratorului, am sunat inspectoratul și am cerut să trimită pe cineva după locotenentul Dinu Bogdan, pentru a-i transmite să lase totul baltă și să se prezinte de urgență la căminul unde ne aflam. Evident, după ce va trece pe la morgă și va obține grupa sanguină a victimei.

După ce mi-am terminat convorbirea, administratorul a insistat să afle cauza pentru care ne aflam în fieful lui. Întrucât identificarea cadavrului devenise certă, n-am mai avut motive s-o fac pe discretul.

Mai întâi neîncrezător, apoi buimăcit, a ascultat succinta relatare a situației în care fusese găsită locatara lui.

— Știți pe cineva care ar fi avut motive să-i ia viața? am zis, în încheiere.

Continuând să privească năucit, a dat din cap că nu știe.

I-am cerut să nu plece acasă, până nu discută cu mine și am ieșit din birou.

— Ca să câștigăm timp, i-am spus lui János, oprindu-mă în fața intrării căminului, până vine și Bogdan, vreau să mai vedem ceva. Admițând că victima a fost ucisă în fața ușii apartamentului ei, ar trebui să mai găsim și alte urme, pe drumul cel mai scurt până la Someș. În consecință, să ne străduim să dăm de ele! Autorul omorului a putut transporta victima numai

prin ocolirea clădirii… prin stânga sau prin dreapta, deci, să urmăm și noi aceste două trasee posibile!

— Eu cred că drumul urmat de infractor ar putea fi numai acela pe care am venit noi. Deoarece pe latura din dreapta se află un gard legat de cel de-ai doilea corp de clădire al căminului, care împiedică accesul spre strada Orașului, respectiv spre apa Someșului, mi-a explicat Kálmán.

— E în regulă! mi-am dat acordul, orientându-mă spre partea stângă a căminului.

Întrucât distanța până la râu nu era mai mare de cincizeci de metri, nu mi-a luat mult timp ca să constat că ucigașul nu și-a transportat victima pe acel traseu.

— Poate că ploaia de după miezul nopții a spălat urmele… A cugetat locotenentul.

— Posibil… am admis, un pic dezorientat pentru ca apoi, să-i propun: Cum tot n-avem ce face până vine Bogdan, hai să mergem și în cealaltă parte!

— Sigur! Cum doriți… s-a declarat el de acord, fără nici cea mai mică urmă de convingere.

Ne-am întors pe drumul străbătut, am trecut prin fața intrării căminului și ne-am oprit la colțul acestuia. În fața ochilor, o curte, lată de vreo zece metri, înconjurată de o parte și de alta, de imobilul în care locuise victima și de o altă clădire, cu o arhitectură asemănătoare. La aproximativ cincisprezece metri, capetele lor se uneau

printr-un gard de sârmă împletită și beton, deasupra căruia erau întinse câteva fire de sârmă ghimpată.

Fiind evident că însoțitorul meu avusese dreptate când susținuse că pe aici nu era nicio cale de acces spre râu, am vrut să fac calea întoarsă, mai cu seamă că terenul era afinat și îmbibat de ploaie. Apoi, spunându-mi că, după cât îmi înglodasem de bine pantofii în timpul mărșăluirii pe malul Someșului, n-aveam cum să-i înnămolesc mai mult, m-am decis să-mi continui explorarea.

Și am fost mai inspirat ca oricând! Pentru că, după ce-am străbătut cam o treime din curte, am putut să observ o mică băltoacă cu apă, de culoare ruginie, colectată într-o urmă de încălțăminte.

I-am arătat-o lui János și, ocolind-o cu grijă, am continuat să avansez. La mai puțin de doi metri de gard… o altă băltoacă îmbibată cu sânge diluat de apă… Aceasta avea o circumferință de vreun metru…

Am ridicat ochii spre gard… Deasupra bălții de sânge, două fire de sârmă ghimpată nu mai erau paralele, ci unite, prin ridicarea și legarea firului de jos de cel superior, astfel că între ele exista un interval de vreo jumătate de metru!…

— E clar! a intervenit Kálmán, din spate. Pe aici a scos victima…

M-am suit pe fundația de beton a gardului și am privit

prin golul format de împreunarea firelor de sârmă ghimpată. Trotuarul asfaltat era prea bine spălat de ploaie, pentru a mai păstra urme interesante.

Mai înainte de a coborî, am văzut că malul Someșului se afla, de cealaltă parte a străzii, la mai puțin de zece metri.

— După pierderea de sânge, se pare că în acest loc a zăcut cel mai mult victima, am zis, arătând spre porțiunea de teren din fața gardului. Deci, este de presupus, că aici a fost dezbrăcată… Totodată, cum ea cântărea cam cincizeci de kilograme, rezultă că infractorul trebuie să fi fost un tip puternic, dacă a reușit s-o transporte pe deasupra gardului. Evident, nu putem exclude nici posibilitatea ca la transbordare să fi participat mai mulți indivizi. Dar mai avem timp pentru supoziții… am adăugat, făcându-i semn lui János să ne întoarcem.

Când am ajuns în fața intrării în cămin, Dinu Bogdan tocmai venea dinspre partea opusă. L-am așteptat și, după ce l-am pus la curent cu ce descoperisem, i-am spus ce doream să stabilească. Apoi am intrat în clădire, pentru a continua investigațiile.

— Sunt nevoit să vă deranjez din nou, doamnă Neamțu, i-am spus câteva minute mai târziu, după ce ne-a deschis ușa apartamentului ei.

— Nu este nevoie să vă scuzați. Doar vă faceți datoria,

ne-a zâmbit ea, invitându-ne să intrăm.

Oprindu-mă în holul care separa camera victimei de cea a martorei, am început să examinez pereții încăperii. După câteva clipe m-am declarat edificat. Cum nu se evidențiau urme de sânge în interiorul camerei, a fost firesc să trag concluzia că victima fusese atacată în afară. Totuși, pentru mai multă siguranță, m-am adresat gazdei:

— Ați auzit cumva azi noapte ceva care să vă atragă atenția?

— Nu… Ce să fi auzit? s-a mirat ea.

— Eu știu… Poate un strigăt… sau niște zgomote înfundate… am adăugat, gândindu-mă la lovitura aplicată asupra capului victimei.

— Nu! N-am auzit absolut nimic, m-a asigurat ea.

— Dormiți ușor noaptea?

— Da… Așa cred…

— O auzeați de obicei pe colega dumneavoastră când se înapoia târziu acasă?

— Sigur! Întotdeauna! Deși ea evita să facă zgomot ca să nu mă deranjeze… Dar de ce mă întrebați?

— Pentru că avem motive să credem că vecina dumneavoastră a fost ucisă aici, pe culoar, în fața ușii…

— Nu se poate!… A contestat ea.

Am ridicat din umeri și am dat să plec, dar, mai înainte de a apuca să ies din apartament, am auzit-o

spunând:

— Domnule căpitan, cu ocazia primei vizite, v-a interesat parcă logodnicul Cameliei…

— V-ați amintit cine este? am întrerupt-o, întorcându-mă cu fața spre ea.

— A, nu… Dacă nu-l cunosc… a zis ea, dar, remarcând c-o privesc contrariat, s-a grăbit să continue: În schimb mi-am amintit că, într-o discuție de-a noastră, Camelia mi-a povestit că l-a cunoscut printr-o prietenă…

— Știți cine era prietena aceasta? am întrerupt-o din nou, de teamă că s-ar putea să-mi divagheze despre cineva la fel de anonim ca și logodnicul.

— Sigur. Se numește Suzana Szabo… și lucrează Iar noi, la proiectări…

*

Când ne-a văzut, János, care ne aștepta în fața biroului administratorului, s-a grăbit să-mi raporteze:

— Urmele de sânge ridicate de pe culoar au grupa B. Identică cu cea a victimei scoase din Someș.

— Și sângele care bălțește în curtea dintre clădiri?

— Îmi pare rău, dar este prea diluat de ploaie pentru a mai putea fi analizat. Însă eu nu văd de ce-ar putea fi de altă natură decât cel prelevat de pe culoar…

— Ai dreptate. Ai ridicat mulajul de pe urma de încălțăminte?

— Nu încă. Am scos numai apa din urmă, ca să se mai zvânte înainte de a turna ghipsul…

După ce eu am dat aprobator din cap, el a continuat:

— Am uitat să vă raportez. Am verificat amprentele victimei în fișier. Nu sunt înregistrate.

— Bine. Ocupă-te de mulajul urmei planetare, l-am concediat.

Apoi am intrat cu János în biroul administratorului și i-am cerut relații despre locatarii căminului.

— La parter mai sunt două apartamente, în afară de cel în care ați fost. Într-unul stă familia Eliade, în celălalt, familia Ananie… La etaj avem două dormitoare comune în care locuiesc șaizeci de muncitori ai trustului.

— Și în celălalt corp de clădire?

— E tot al nostru, dar acolo sunt numai femei…

— Vă rog să-mi faceți o listă cu toți cei care stau aici, dar numai bărbați… i-am cerut, spunându-mi că pot amina verificarea femeilor.

— O doriți chiar acum? m-a întrebat, privindu-și nefericit ceasul.

— Nu. Mâine dimineață, am concedat[4], după ce, imitându-i gestul, am constatat că era trecut de opt seara.

---

[4] Acord ca o favoare, drept ori privilegiu.

*

Ieșind din birou, am dat nas în nas cu Bogdan, care ridicase o mână în care avea o pungă de plastic, prin a cărei transparență se vedea un mulaj de ghips.

— A ieșit trăsnet! m-a anunțat el, cu satisfacție.

— Bravo! Îl lași la inspectorat și apoi ești liber!

— Dumneavoastră nu veniți?

— Mai rămânem puțin pe aici… Vreau să mai stăm de vorbă și cu alți locatari, i-am răspuns, fluturând o mână în chip de salut și am pornit împreună cu Kálmán spre culoarul unde locuia victima.

Ne-am oprit în fața primei uși și am sunat.

— Săru'-mâna i-am zis unei femei în vârstă, care a apărut în prag. Suntem de la poliție și am vrea să discutăm cu cineva din familia Ananie.

— Aha! Vreți abonamentu' de radio… Dar n-am acu' parale… Veniți matale altădat', când-i giner-miu acas'! a decretat ea, zorindu-se să ne închidă ușa în nas.

Pricepând cu cine am de-a face, am ridicat o mână pentru a o face să înțeleagă că vreau să mai aștepte și am repetat cu o voce mai puternică:

— Suntem de la poliție!

— Cum? a întrebat, împingându-și cu palma deschisă o ureche spre mine.

— Poliția! am strigat cât am putut de tare.

— Aha! a dat ea, aprobator, din cap, dar fără să-mi

lase impresia că m-a înțeles. Dac-aveți treabă cu ginermiu, veniți altădat'! Amu-i la munte, în conced'… Dară vine ei peste o țâră de zile… Așa că, mai dați matale p-aci, a mai adăugat, demonstrând astfel că n-avea chef să mai prelungească „discuția" noastră.

Fiindu-mi prea clar că n-avea niciun rost s-o mai întreb dacă percepuse niscaiva zgomote în noaptea precedentă, când ea n-ar fi fost în stare să audă nici tunul trăgând sub fereastră, am dat din cap a salut și m-am urnit din loc.

Femeia care ne-a deschis ușa apartamentului următor, după ce ne-a poftit în casă, ne-a spus că se numește Elsa Matyas.

— E chiar adevărat ce am aflat de la doamna Neamțu? s-a grăbit ea să afle, după ce ne-am așezat pe o canapea. Bine, dar am văzut-o aseară! Și era bine mersi! a continuat ea, cu revoltă, când m-a văzut că fac un gest de invocare a fatalității.

— La ce oră ați văzut-o?

— Pe la șapte… Tocmai mă întorceam de la lucru…

— Ați vorbit ceva cu ea?

— Nu… Numai ne-am salutat… Pentru că trecuse deja pe cealaltă parte a străzii…

— Pe la ce oră v-ați culcat azi noapte?

— Târziu… Cred că era trecut de unu… Știți, eu sunt studentă la Facultatea de construcții și a trebuit să învăț

pentru o restanță…

— Până ați adormit, ați auzit ceva care să vă atragă atenția?

— Nuuu… Adică… parcă am auzit ceva…

— Ce anume?

— Nu-mi dau seama… Dar, la un moment dat, m-am întrebat cine s-o apucat să spargă lemne la o oră atât de târzie… Apoi, zgomotul a încetat și eu mi-am reluat toceala…

— Cam cât putea să fie atunci ceasul?

— Cred că era spre miezul nopții…

— Ați auzit multe lovituri?

— Nu… Două… cel mult trei… Pentru că, dacă ar fi fost mai multe, puteți fi convins că m-aș fi dus să văd ce se întâmplă, m-a asigurat ea, pe un ton care-i sublinia personalitatea.

— În ultimul timp, ați văzut pe cineva străin prin imobil? am întrebat-o, în timp ce-mi spuneam că, dacă ar fi avut curiozitatea să afle cine s-a apucat să bocăne, ar fi avut toate șansele să stea și ea acum, pe o masă din ciment, alături de Camelia Voicu.

— De aproape șase ani, de când stau aici, numai străini văd. De altfel, nici nu e de mirare, ținând seama de fluctuația muncitorilor de la etaj…

Întrucât îmi epuizasem repertoriul, am dat să mă ridic, dar femeia a continuat:

— Dacă însă prin întrebarea dumneavoastră ați urmărit să aflați dacă am văzut vreo persoană suspectă, pot răspunde afirmativ. Pentru că, într-adevăr am văzut pe cineva… ieri seară…

— Foarte interesant, am apreciat eu, mai mult din politețe.

— Pe la nouă seara, când am vrut să duc niște coji de cartofi la gunoi, m-am trezit în fața ușii mele cu un necunoscut. Iar când l-am întrebat ce dorește, mi-a răspuns că este în căutarea unui instalator care să-i lipească o țeavă. După ce i-am spus să urce la etaj, a plecat…

— Și de ce considerați că era o persoană suspectă? mi-a luat Kálmán întrebarea din gură.

— Din două motive. În primul rând, el nu sunase la ușa mea ci, când eu am deschis, l-am găsit așteptând… Mai precis, aștepta pe cu totul altcineva decât pe mine… Motiv pentru care a și tresărit când l-am întrebat ce vrea…

— Mda… am aprobat, deși, mă gândeam că tot ce-mi relata se baza numai pe o observație subiectivă. Dar parcă spuneați că mai aveți și un alt motiv pentru suspectarea necunoscutului, i-am reamintit.

— Așa este! Să știți că în ultimele două săptămâni, eu l-am mai văzut de câteva ori prin preajma căminului…

— Am să vă rog să încercați să ni-l descrieți, m-am

decis să-i cer, apreciind că este greu de admis că unui cetățean i se pot sparge, într-o perioadă foarte scurtă, atât de multe țevi.

După ce János a consemnat semnalmentele, ne-am ridicat și am pornit spre ușă.

— Să știți, că, dacă-l mai văd, pot să-l recunosc dintr-o mie de oameni, a adăugat ea, după ce i-am urat noapte bună.

— Ce părere aveți? Interesant tip! m-a consultat Kálmán, pe când ne îndreptam spre ieșirea din imobil.

— La premeditarea unei fărădelegi, mai cu seamă atunci când aceasta reprezintă o omucidere, infractorul are întotdeauna grijă să-și ia toate măsurile pentru a nu fi remarcat pe la locul faptei. Iar asta n-a prea constituit o preocupare pentru individul despre care m-ai întrebat. Oricum, în măsura în care vom putea, vom ține seama de spusele martorei, i-am răspuns, fără niciun entuziasm.

*

— Bună dimineața! am zis, intrând în biroul în care mă așteptau cei doi locotenenți János Kálmán și Dinu Bogdan. În drum spre inspectorat, am trecut pe la medicul legist. A terminat necropsia și, până va întocmi raportul, mi-a comunicat principalele constatări… i-am înștiințat, pe când îmi agățam balonzaidul în cuier.

— E ceva interesant? a vrut să afle Bogdan.

I-am răspuns printr-un gest de confirmare și, așezându-mă îndărătul unui birou, am început să le relatez:

— Excluzându-se rănile corporale, care marcau cadavrul, ca urmare a târârii acestuia peste obstacolele din vadul râului, a reieșit că agresiunea s-a concentrat numai asupra cutiei craniene. Mai precis, autorul i-a aplicat victimei sale trei lovituri, din care două, soldate cu fracturi un corp dur, cu o formă aproximativ dreptunghiulară, de calotă, au fost vitale. Aceste leziuni, au fost produse de un corp dur, cu o formă aproximativ dreptunghiulară.

După aparențe, se poate afirma că arma crimei a fost un ciocan de circa o jumătate de kilogram. În ceea ce privește raportul în care s-au aflat victima și autorul omorului în momentul producerii agresiunii, medicul legist crede că primele două lovituri au fost aplicate în timp ce ei stăteau în picioare și fată în față. Cea de-a treia, care a produs plaga din regiunea occipitală, i-a fost dată în timp ce femeia era prăbușită pe ciment, cu fața în jos. Ținând seama de caracterul rănilor, decesul ar fi trebuit să se instaleze într-un interval de două-trei ore de la producerea acestora. Dar nu s-a întâmplat așa! Deoarece, în realitate, Camelia Voicu a sucombat mult mai repede! Datorită asfixierii mecanice, prin înecare…

— E clar! a comentat Kálmán. Când criminalul și-a

aruncat victima în Someș, acesta agoniza și, având instinctul de conservare diminuat, a înghițit apă…

— Întrucât principalul deziderat al unui ucigaș este sa pună între el și victima sa o distanță cât mai mare, așa ar fi trebuit să procedeze în mod normal. S-o arunce în râu și să se îndepărteze cât mai repede posibil! Numai că, în pofida a ceea ce ar fi fost firesc să facă, el a ales o cu totul altă modalitate: după ce-a transportat-o până la mal, mai înainte de a o abandona curentului, a ținut-o cu capul scufundat în apă până a avut convingerea că a reușit s-o înece! Această manoperă suplimentară este demonstrată de relevarea a două infiltrații sanguine la baza craniului… am zis, punându-mi o palmă pe ceafă. Urmele respective, am continuat să le explic, constatând că afirmația mea a fost primită cu neîncredere, fiind cauzate de presiunea exercitată de degetul gros și arătătorul de la mâna dreaptă a agresorului. Astfel, devine evident faptul că autorul și-a finalizat agresiunea prin înecarea victimei sale.

— Dar de ce a făcut asta, când oricum femeia nu mai avea nicio șansă de supraviețuire? m-a întrebat Bogdan, cu ochii măriți de uimire.

— Nici eu nu pricep. Cum de altfel nu reușesc să înțeleg de ce a dezbrăcat-o mai înainte de a-i da drumul în râu, a fost rândul meu să mă arăt intrigat.

— Chestia cu dezbrăcatul nu s-ar putea explica prin

intenția de a împiedica identificarea victimei? mi-a sugerat Kálmán.

— Și a împiedicat-o?

— Nu, bineînțeles… Dar poate că, datorită tensiunii nervoase în care s-a aflat, și-o fi imaginat că ar putea s-o facă…

— Atacarea, dezbrăcarea și apoi transportarea femeii peste un gard, la care mai trebuie să adăugăm și faptul că a găsit tăria s-o țină cu capul sub apă, nu prea pledează pentru ipoteza că ucigașul ar avea o fire emotivă. Din contră! Dar, cum aceste presupuneri sunt în realitate niște simple speculații, deocamdată să ne rezumăm numai la date concrete, am hotărât, după care am continuat: Medicul legist a mai stabilit și faptul că victima a avut o relație intimă cu un bărbat, care poseda grupa sanguină A. Iar, dacă coroborăm această constatare cu afirmația furnizată de Lili Neamțu, referitoare la faptul că victima plecase la întâlnire cu logodnicul, rezultă că pista pe care o vom urma este bine conturată. Dar, cum nu este unica, ne vom împărți sarcinile: Eu am să mă ocup de logodnic. Dumneata, János, pleci la Turda pentru a stabili ce-a făcut fostul soț al victimei în noaptea de luni spre marți. Apropo! mi-am amintit eu. Întrucât acum știm că victima a primit trei lovituri la cap și că tot atâtea lovituri s-au auzit spre miezul nopții, după cum ne-a spus colocatara

căminului, în investigațiile noastre va trebui să ținem seama și de faptul că agresiunea a fost comisă în jurul orei douăsprezece noaptea! le-am atras atenția, mai înainte de a mă întoarce spre Dinu Bogdan: În ceea ce te privește, te vei duce la administratorul căminului și-i spui să-ți dea lista pe care i-am cerut-o. Apoi, cu ea în mână, vei începe o chestionare metodică a tuturor muncitorilor cazați în dormitoarele comune. Urmând ca în acest mod să afli tot ce știu despre agresiune și, mai ales, unde s-a aflat fiecare dintre ei în momentul critic. Și am să te rog să lucrezi cu multă atenție! Deoarece felul în care s-a descurcat agresorul pledează pentru posibilitatea ca el să nu fie străin de cămin! l-am avertizat, ridicându-mă de pe scaun în semn de încheiere a discuției.

— Medicul legist v-a spus ceva despre posibilitatea ca femeia să fi fost violată? s-a interesat Bogdan, în timp ce-mi urma exemplul și se apropia de cuier.

— A exclus această posibilitate… Așa că abia aștept să-l cunosc pe ex-logodnicul Cameliei Voicu, i-am răspuns semnificativ.

— Dar cu fosta colegă de cameră a victimei, ce facem? O lăsăm deoparte… Doar era într-o evidentă dușmănie cu victima… a fost rândul lui Kálmán să mă consulte.

— Nu putem urmărit toate pistele în mod simultan! Deocamdată ne vom ocupa numai de cele discutate… i-

am replicat, cu convingerea că varianta pe care mi-o rezervasem va satisface ecuația cazului.

*

Deschizând ușa, am rămas dezorientat. În fața mea se afla o sală cu pereții din sticlă și o pădure de planșete, așezate pe trei rânduri, printre care erau împrăștiați o liotă de proiectanți, de ambele sexe. Păreau atât de aferați, încât nu știam pe care să-i abordez, din teama de a nu-i deranja. Apoi, mi-am luat inima în dinți și m-am îndreptat spre cel mai apropiat:

— O caut pe Suzana Szabo…

Mi-a explicat cum pot ajunge la ea, printre două rânduri de planșete, până spre peretele opus, unde trei dactilografe mitraliau de zor la tot atâtea mașini de scris.

M-am oprit în fața unei tinere, cu părul lung și blond, legat la spate după moda „coadă de cal”. Intrigată, și-a ridicat spre mine ochii albaștri și mari.

— Pe dumneavoastră vă caut… și aș vrea să discutăm în liniște câteva minute, am lămurit-o eu, după ce i-am spus cine sunt și care-mi este meseria.

Datorită uimirii, bătaia genelor ei, care puteau ușor rivaliza cu franjurile unei perdele, s-a accelerat. După care, revenindu-și din surpriza provocată de intempestiva mea apariție, s-a grăbit să mă avertizeze:

— Cred că faceți o confuzie… La noi în trust mai este

încă o Szabo… Ei i s-a ridicat permisul de conducere… Eu nici nu am așa ceva…

— Și prenumele ei este tot Suzana?

— Nu… Ilona…

— Atunci am nimerit bine. Cu dumneavoastră vreau să discut. Unde am putea s-o facem în liniște? mi-am repetat întrebarea.

Făcând un gest de resemnare, și-a rotit capul peste umărul stâng și, arătându-mi în spatele ei un glasvand care izola atelierul de proiectare de o altă încăpere mică, s-a ridicat dindărătul mașinii de scris și mi-a spus:

— Șefu' e la o ședință, așa că putem merge în biroul lui.

De îndată ce-am pătruns în sanctuarul mai-marelui peste serviciul de proiectări, am închis ușa și m-am pornit s-o chestionez.

— O cunoașteți de Camelia Voicu?

— Cum să n-o cunosc când suntem colege? s-a mirat, pentru ca imediat să mă întrebe cu teamă: E ceva adevărat în zvonul care circulă pe la noi?

— Ce zvon? i-am întors-o, într-o doară, deoarece era firesc să-mi imaginez cauza rumorii.

— …Că… s-a sinucis… Pentru că era însărcinată… s-a aruncat în Someș. E adevărat?

Clătinând din cap, am făcut corectura cuvenit:

— Colega dumneavoastră nu era nici însărcinată și

nici nu s-a sinucis… A fost omorâtă!

— …Da'… Da' cine a putut să facă asta? a bâiguit, încruntându-și sprâncenele.

— Deocamdată nu știm nici noi. Sper însă că, în urma discuției noastre, vom reuși să-l descoperim. Pentru aceasta v-aș ruga să-mi spuneți cine este bărbatul pe care i l-ați prezentat și cu care era logodită? am zis, plasându-mi întrebarea pentru care venisem s-o caut.

— Păi de unde să știu eu? s-a mirat ea.

— Nu înțeleg. I-ați prezentat o persoană pe care n-o cunoșteați? Cum vine asta? Am zis sincer contrariat.

— Ba îl cunoșteam, dar numai din vedere… Așa că… tot nu știu cine e…

— Am să vă rog să fiți mai explicită, i-am cerut, luând-o metodic. În ce împrejurări l-ați cunoscut „numai din vedere"?

— …Mai înainte de a mă căsători, mâncam la cantina primăriei. Și cum și el făcea la fel, ne vedeam aproape zilnic… Până într-o zi, când a intrat în vorbă cu mine și a început să-mi facă curte… Dar mie nu-mi plăcea, pentru că avea părut roșu și era pistruiat. Apoi, după ce a priceput că toată strădania lui de a obține o întâlnire cu mine era zadarnică, a sfârșit prin a mă anunța că încăpățânarea mea îl obligă să se lase păgubaș. Hotărâre care n-a putut decât să mă bucure, pentru că mă săturasem de insistențele lui. În orice caz, s-a ținut de

cuvânt, pentru că, de atunci, n-a mai încercat să intre în vorbă cu mine. Când ne vedeam, ne salutam și, atât!

— Și cum ați ajuns să i-l prezentați colegei dumneavoastră? am ghidonat-o spre scopul urmărit.

— După ce i-am respins avansurile și el s-a potolit, am remarcat că începuse să se uite lung la Camelia, care mânca și ea la aceeași cantină. Atunci, ca să fac o glumă, am anunțat-o că are un admirator. Mai întâi a râs, apoi mi-a spus că nu-i displace tipul. Și astfel l-am invitat pe pistruiat la masa noastră… Apoi, deoarece eu îmi terminasem dejunul, i-am lăsat împreună și am plecat… Iar cum din ziua aceea am renunțat la cantină, nu l-am mai văzut… Așa că, după cum v-am spus, habar n-am cine este… și-a încheiat ea relatarea, ridicând din umeri, pentru a fi și mai convingătoare.

— Dar pe Camelia ați mai văzut-o?

— Desigur! Doar lucrăm în aceeași clădire, s-a mirat ea că n-am priceput atâta lucru.

— Și n-ați întrebat-o nimic despre persoana de care discutăm? am insistat, în dorința de a dibui totuși un fir care să mă conducă la logodnicul victimei.

— Bineînțeles că am întrebat-o! Chiar a doua zi după ce le-am făcut cunoștință. Mi-am spus că individul era deosebit de simpatic și că știe să se poarte cu o femeie. Ulterior, însă, n-am mai comentat acest subiect… Tot ce pot să vă spun este că, în urmă cu vreo lună de zile,

Camelia m-a oprit pe culoar și mi-a spus că este foarte fericită, deoarece se va mărita curând cu Loczi…

— Cine este acest Loczi? am întrerupt-o, cu o legitimă curiozitate.

— Loczi?! a repetat ea, mirându-se de parcă ar fi auzit acest nume pentru prima dată. Ah, da! a exclamat apoi, surprinsă, în timp ce-și lovea cu un deget fruntea într-un gest ce însemna în măsură egală, că-și invoca sau pedepsea memoria. Așa l-a numit ea pe pistruiat.

— Și altceva ce v-a mai spus despre el?

Mi-a răspuns printr-o nevinovată clătinare a capului.

— Nu v-a povestit nimic despre ocupația lui?

— Nu! Asta categoric, nu!… Dar ia stați un pic… parcă-mi amintesc totuși ceva… a adăugat, încruntându-se gânditoare.

— Ce anume? am strunit-o.

— Pe vremea când îmi făcea mie curte, cred că mi-a spus unde lucrează… Da, da! Acum știu… La fabrica „Armătura”… Și e inginer… a zis, sub efectul unei nesperate sclipiri de agerime.

Apreciind că știu suficient de mult pentru a nu mai fi obligat să-mi mănânc sufletul cu o martoră atât de aiurită, i-am mulțumit din conformism și mi-am luat tălpășița, fără nici cel mai mic regret.

*

Ajuns la fabrica menționată de Suzana Szabo, m-am

înființat la serviciul personal, unde am aflat că roșcatul și pistruiatul inginer Loczi nu putea fi nimeni altcineva decât Koszorus, șeful cabinetului tehnic. Situație în care, după cum era și firesc, am vrut să știu și cam pe unde își are sediul părintele spiritual al inovatorilor în devenire ai întreprinderii. Apoi, înarmat cu prețioasele informații, am și poposit în fața ușii care purta firma căutată. Deoarece aveam tot dreptul să presupun că îndărătul ei nu se afla budoarul unei femei îmbrăcate ca mama Eva, în clipa în care am ciocănit, am și apăsat pe clanță.

Printr-un nor greu de fum, am distins o încăpere cu pereții căptușiți cu rafturi pline de reviste și cărți și un birou pe care se găseau o ceașcă de cafea și o scrumieră debordând de scrum și chiștoace… Alături, o revistă și… două brațe, din care unul tocmai scria ceva cu un pix…

Închizând ușa, am avansat până în fața biroului, beneficiind astfel de condițiile necesare pentru a constata că posesorul celor două brațe era foarte concentrat în dezlegarea unui joc de cuvinte încrucișate.

— Bună-ziua! i-am urat în chip de introducere.

Fiind ocupat cu silabisirea unui cuvânt, pe care intenționa probabil să-l vâre între pătrățele, a ridicat cu regret spre mine o figură cu trăsături fine, ca de femeie și m-a fixat nemulțumit cu o pereche de ochi albaștri, tot

atât de spălăciți ca ai sugarilor.

— Bună-ziua! Ce doriți? m-a întrebat, grăbit să mă concedieze, pentru a-și putea relua activitatea de la care-mi permisesem să-l sustrag.

— Sunteți inginerul Koszorus? l-am testat, deși mutrișoara lui avea niște semnalmente suficient de personale pentru a exclude orice confuzie.

— Mda… a admis el, rezervat, de parcă s-ar fi temut că am venit pentru a-l anunța că am rezolvat criza mondială de energie, prin inventarea himericului perpetuum mobile.

M-am prezentat și, dorind să-l liniștesc în eventualitatea că se gândise și el la ce-mi trecuse mie prin cap, am continuat prietenos:

— Am venit la dumneavoastră pentru a vă ruga să-mi răspundeți la câteva întrebări.

Numai că rezultatul a fost contrar bunelor mele intenții, L-am văzut cum a înlemnit în scaun și apoi a făcut ochii mari, de parcă ar fi realizat subit că are de-a face cu legendarul balaur din Loch Ness.

— Îmi permiteți să iau loc? l-am consultat, mai mult pentru a mă asigura că nu s-a transformat într-o stană de piatră, ca în nu-știu-ce basm pentru copii.

— Sigur!… Iertați-mă!… Vă rog, luați loc… s-a dezmeticit el, catapultându-se de pe scaunul lui și, ocolind biroul, împinse un altul către mine. Cu ce vă pot

fi de folos? a adăugat serviabil, în timp ce eu îmi debutonam balonzaidul.

— După cum v-am spus, cu niște relații, i-am răspuns cu modestie, așezându-mă unde-mi indicase.

— Cu toată plăcerea, s-a oferit el, cu o bunăvoință nu prea convingătoare.

— O cunoașteți pe Camelia Voicu?…

— …Nu… a negat el, repezit.

— Dar pe Suzana Szabo? m-am referit eu la dactilografa care mă pusese pe urmele lui, întrebându-mă dacă ajunsesem într-adevăr în fața persoanei căutate.

— Nu! a repetat el, la fel de repede ca și prima oară.

În ceea ce mă privește, mă liniștisem un pic, deoarece, atunci când un martor răspunde pe negândite, se poate presupune că punctul forte al acestuia nu constă dintr-un exces de sinceritate.

— Poate vă mai gândiți puțin la cele două persoane… i-am propus.

— La ce bun, dacă nu le cunosc? mi-a întors-o el, cu fermitate.

— Unde luați masa? m-am interesat, zâmbindu-i ispititor, ca și cum îi băteam apropoul de a mă invita la vreun festin.

— La cantina primăriei… a răspuns, după o ezitare care demonstra că nu știe cum să interpreteze întrebarea

mea.

— Chiar acolo le-ați și cunoscut pe cele două femei de care v-am întrebat, l-am informat, cu francă dorință de a-l ajuta să-și amintească.

— Chiar credeți că-mi pot aminti de toate femeile pe care le întâlnesc la cantină? mi-a replicat, cu o suficiență de veritabil Don Juan.

— Dacă nu vă supărați, vă rog să-mi dați buletinul dumneavoastră de identitate, i-am cerut, cu intenția de a stabili dacă să intru în horă sau să mă retrag, scuzându-mă că-mi permisesem să-l distrag de la rezolvarea jocului de cuvinte încrucișate.

M-am uitat la pagină care mă interesa și-am văzut că interlocutorul meu avea aceeași grupă sanguină ca și bărbatul cu care întreținuse relații intime victima, cu puțin înainte ca ea să poată obține acest apelativ. Este adevărat că această constatare, luată ca atare, nu putea depăși cadrul unei simple posibilități. Dacă îmi trecea însă prin cap s-o adaug la alte coincidențe, cum ar fi semnalmentele, confirmarea că frecventa aceeași cantină, răspunsurile lui, neconvingătoare, precum și faptul că, în mod evident, o cam băgase pe mânecă atunci când a aflat unde lucrez, situația se prezenta diferit. Și întrucât eu nu-mi puteam permite să nu înlănțui această înșiruire de argumente, a fost firesc să ajung la concluzia că aveam de-a face chiar cu domnul

logodnic al Cameliei Voicu.

— Nu sunteți sincer, am remarcat, clătinându-mi capul mustrător, în timp ce-i restituiam buletinul.

— …Dar cum puteți spune așa ceva? s-a arătat el ofensat.

— Lăsați copilăriile! Am suficiente elemente pentru a vă putea demonstra că le-ați cunoscut pe cele două femei despre care v-am întrebat, i-am comunicat, pufăind disprețuitor.

— Nu este adevărat! Nu le cunosc! a protestat el, fără convingere, în timp ce trăsăturile lui efeminizate s-au înroșit atât de tare, încât i-au estompat pistruii.

— …Mda… Văd că n-am încotro… am cugetat, compunându-mi o figură plină de amărăciune. Va trebui să vă îmbrăcați și să veniți cu mine…

— Unde să vin? a vrut să știe, speriat de-a binelea.

— La sediul poliției, bineînțeles… Pentru a vă confrunta cu una din cele două femei pe care susțineți că nu le cunoașteți.

— Nu se poate!… Ce se va spune în fabrică atunci când vor afla că m-ați arestat?

— Într-adevăr, este cam neplăcut, am admis, cu tot regretul cuvenit. Dar nu văd altă cale de a vă demonstra că nu sunteți sincer. Ceea ce va atrage și sancțiunea Codului penal pentru mărturie mincinoasă. Vă rog să vă îmbrăcați și să mă urmați! am conchis din nou, dar

de data asta cu severitate.

— Stați…! Mai stați o clipă…! m-a implorat el, speriat. Dacă aș recunoaște că am cunoscut-o pe Camelia, se va afla aici, în întreprindere?

— Dacă doriți să vă ușurați situația, vă sfătuiesc să nu condiționați adevărul! i-am tăiat eu macaroana, ceea ce nu m-a putut împiedica să remarc, cu satisfacție, că se referise la victimă, folosindu-i numai prenumele.

— Da, așa este… Aveți dreptate… a admis el, cu spășenie, lăsându-și bărbia în piept. Le-am cunoscut pe amândouă… Pe Suzana, mai mult din vedere… Cu Camelia am fost însă în relații mai strânse…

— Când ați văzut-o ultima oară pe Camelia Voicu? l-am întrerupt.

— Alaltăieri… adică, luni seara…

— În ce împrejurări? m-am interesat, începând un interogatoriu strâns.

— Mi-a făcut o vizită acasă…

— La ce oră a venit?

— Pe la șapte și jumătate…

— Când a plecat?

— Cu puțin înainte de miezul nopții… cred că pe la unsprezece și jumătate…

— Până unde ați condus-o?

— N-am condus-o. A plecat singură…

— Singură? Atât de târziu? a fost normal să mă mir.

— Ce era să fac, dacă dormeam când a plecat?

— Dacă dormeați, de unde știți la ce oră a plecat?

— Fiindcă, mai înainte de a ieși din casă, m-a trezit și mi-a spus să încui ușa după ea…

— De ce a plecat în toiul nopții? Ați avut vreo discuție supărătoare? am spus, plasându-i o întrebare meșteșugită.

— Nu, nici gând! Ca întotdeauna, ne-am distrat foarte bine…

— Și atunci, cum se explică această bruscă plecare? am insistat.

— Asta era stilul ei. În ciuda insistențelor mele, n-a vrut să rămână niciodată la mine peste noapte.

— De ce?

— Pentru că, mai înainte de a ne fi împrietenit Camelia avusese un conflict cu o colegă care locuia cu ea în cameră…

— Ce conflict? l-am întrerupt, cu intenția de a verifica și prin altă sursă afirmația făcută de vecina de apartament a victimei.

— Camelia mi-a spus că fosta ei colegă aducea în fiecare noapte bărbați în camera pe care o ocupau în comun. Și de aceea ea era obligată să doarmă în bucătărie, cu capul pe masă. Iar la un moment dat, când n-a mai putut să suporte o situație atât de degradantă, s-a revoltat și și-a reclamat colega la sindicat. Urmarea

a fost că femeia respectivă a fost evacuată… pentru imoralitate…

— Și ce legătură avea cu faptul că vă părăsea în toiul nopții?

— Aceeași întrebare i-am pus-o și eu… Mi-a povestit, că, în urma discuției cu cei de la sindicat, colega ei, vrând să se răzbune, a afirmat că toată povestea era o înscenare, pentru ca să rămână singură în cameră și să-și poată face mai bine de cap. Pentru că, în realitate, Camelia ar fi fost cea care aducea bărbați în casă. Deși într-o astfel de situație este greu să știi cine spune adevărul, eu cred că hotărârea care s-a luat a demonstrat că dreptatea era de partea prietenei mele, a conchis pistruiatul, mândru de principialitatea pe care mi-o arăta.

— Tot n-am înțeles cauza pentru care nu voia să rămână toată noaptea la dumneavoastră, am mărturisit, fără să mă rușinez de limitata mea perspicacitate.

— Păi nu v-am spus? s-a mirat el.

— Nu. Nu mi-ați spus, l-am asigurat, clătinându-mi și capul pentru a fi mai convingător.

— …Poate c-am omis tocmai esențialul… s-a scuzat el, pentru ca, apoi, să-și reia relatarea: Camelia urmărea să demonstreze că afirmațiile colegei ei nu erau altceva decât o calomnie. Motiv pentru care nici nu invita pe nimeni la ea și nici nu lipsea noaptea de acasă.

— Haideți să revenim la momentul în care v-ați despărțit, i-am propus, spunându-mi că trebuie să mă concentrez asupra datelor certe ale afacerii pe care o aveam de elucidat. Dacă am reținut bine, ați spus că luni noaptea, în jurul orei unsprezece și jumătate, v-a sculat și v-a anunțat că pleacă. Așa este? l-am consultat și, văzându-l confirmând, am continuat: Ce-ați făcut din momentul în care v-ați trezit din somn?

— Păi… ce puteam să fac? a zis, arătându-se mirat că mai pot pune o astfel de întrebare. M-am ridicat din pat și am condus-o până la ușă, am sărutat-o… apoi ea a ieșit și eu am încuiat… După care m-am întors în pat să-mi continui somnul… Tot ce pot să vă mai spun este că am adormit imediat și că nu m-am trezit decât a doua zi, când a sunat ceasul…

Modul în care susținea că s-a despărțit de victimă putea fi adevărat… dar putea și să nu fie… Și eu opinam pentru ultima variantă. Și nu întâmplător sau pentru că așa îmi venise mie, ci pentru că o astfel de ipoteză îmi părea a fi susținută chiar de datele cunoscute până în prezent. Primo, de unde putea să apară, așa, în miez de noapte, un agresor? Secondo, cum medicul legist constatase că primele două lovituri primite de victimă erau aplicate din poziția față în față, nu era firesc să admit că de un astfel de avantaj s-ar fi bucurat numai o persoană apropiată Cameliei Voicu? Iar terzo, dacă la

primele două puncte adăugăm și faptul că în prima parte a discuției a încercat să nege că ar fi cunoscut victima, nu era normal să-mi spun că suspectul numărul unu este chiar individul din fața mea?

Funcție de concluzia la care ajunsesem, mi-am spus că, pentru a-l putea prinde cu fofârlica ar fi de preferat să-l iau mai pe departe, astfel ca să nu înțeleagă prea devreme că-l bănuiam de uciderea logodnicei lui.

— Deci, ultima oară v-ați văzut în noaptea de luni spre marți.

S-a grăbit să confirme, printr-o înclinare a capului.

— Vă vedeați în fiecare zi?

— Da… Adică… de fapt, aproape în fiecare zi…

— Când v-ați întâlnit penultima dată? am continuat să-l chestionez, pentru a-l împiedica să realizeze acțiunea de învăluire pe care o urmăream.

— Sâmbătă seara… De fapt, în ziua aceea, intenționasem să-i dau un telefon și să amin întâlnirea, dar nu mi-a mers… din păcate… a zis, zâmbindu-mi cu complicitate.

— De ce nu v-a „mers”? m-am interesat, intrigat de aerul pe care-l adoptase.

— Păi… stați să vedeți… s-a oferit el, surâzător nevoie mare. Sâmbătă dimineața, când veneam spre fabrică, m-am întâlnit cu o doamnă de care eram îndrăgostit de multă vreme. Și, cum la insistențele mele s-a declarat de

acord să ne întâlnim în oraș, la ora unsprezece, să bem o cafea, eu am vrut s-o sun pe Camelia și să-i spun că n-o să ne putem vedea… Vedeți, eu eram sigur că aș fi putut s-o conving pe doamna despre care v-am spus să vină la mine… sâmbătă seara… Dar telefonul Cameliei era ocupat, așa că, de teamă să nu pierd rendez-vous-ul pe care-l aveam, am plecat, fără să reușesc să amân întâlnirea cu Camelia. Dar, până la urmă, am avut noroc, pentru că, așa cum știți și dumneavoastră, socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg… a continuat el, subliniindu-și spusele printr-un gest de amuzantă resemnare. Fiindcă doamna pe care-o iubeam a venit la întâlnire numai pentru o clipă, ca să mă anunțe că are nu-știu-ce probleme la serviciu… Așa că n-am mai avut când s-o conving să vină și la mine… Tot ce-am putut să obțin a fost o nouă întâlnire pentru a doua zi adică duminică. Prin urmare, mi-a prins bine că nu apucasem să contramandez vizita Cameliei că aș fi rămas singur, ca un prost, tocmai sâmbătă seara, a zis, dând din cap de parcă și-ar fi aprobat iscusința. Așa că, până la urmă, tot cu Camelia mi-am petrecut seara…

— Până la ce oră ați rămas împreună? am întrebat, în timp ce-mi spuneam că, dacă inima pistruiatului este atât de zburdalnică precum reieșea din aspectul relatat puteam exclude posibilitatea ca el să facă parte din categoria celor care ucid din gelozie; dar asta nu

însemna că nu ar fi putut avea și un alt mobil, nesentimental.

— Ca de obicei, a plecat după unsprezece… Și nu vă spun cât a fost de nemulțumită când am anunțat-o că a doua zi, adică duminică, nu ne vom vedea. Văzând că era gata-gata să plângă, mi s-a făcut milă de ea și, am inventat un basm… că plec la Câmpia Turzii, că maică-mea este foarte bolnavă… și restul… Nu știu dacă m-a crezut, dar ce era să fac? Doar nu puteam fi în același timp cu două femei! a zis, privindu-mă lung și așteptând să-i dau dreptate, ceea ce m-am și grăbit să fac, printr-un gest de înțelegere pentru dilema în care se găsise. În final, a continuat el satisfăcut că mă solidarizasem cu el, mai înainte de a ne despărți, am stabilit să ne întâlnim luni seara. Ceea ce s-a și întâmplat… iar de atunci n-am mai văzut-o…

— Și v-ați distrat bine cu persoana pe care urma s-o întâlniți duminică? l-am întrebat, arătându-mă interesat să aflu cum s-a desfășurat aventura lui galantă deși, în realitate, urmăream să stabilesc ce-a făcut cu o zi înainte de comiterea omorului.

Strâmbând din nas, mi-a răspuns cu dezgust:

— Aș! O aiurită! Am așteptat-o o oră la cofetăria „Verde”… Și, așa cum ați văzut-o dumneavoastră, așa am văzut-o și eu…

— Asta înseamnă că ați fost singur în seara aceea…

am apreciat, după ce, în prealabil, afișasem o compasiune care nu mă prea încerca.

— Ei, nici chiar așa! a aruncat el, cu înfumurare. Ce, credeți că am stat o oră în cofetărie ca un bleg? Dacă tot așteptam, am profitat de ocazie și am intrat în vorbă cu casierița. Știți, pentru orice eventualitate… a zis, făcându-mi cu ochiul, cu familiaritate. Iar la opt seara, când s-a închis prăvălia, am așteptat-o… Și așa am avut cu cine dormi și duminică seara, m-a asigurat el, convins că a crescut și mai mult în ochii mei.

Chiar dacă cofetăria „Verde” ar fi avut mai multe casiere, tot n-ar fi fost o problemă s-o dibui pe cea de care-mi vorbise, admițând că m-aș fi decis să-i verific susținerea. Numai că, în momentul de față erau alte aspecte mult mai presante.

— Știți cumva. Camelia se afla în dușmănie cu cineva?

— Nu… Adică, ba da! După cum v-am mai spus, era la cuțite cu fosta ei colegă de cameră…

— Și cu altcineva?

— Nu cunosc…

— Din câte mi-ați povestit, am ajuns la concluzia că sunteți un bărbat cu foarte multă experiență în materie de femei, am zis, admirativ.

— Asta este foarte adevărat! a admis, atât de flatat, încât m-am întrebat cum de mai reușește să-și încapă în

piele.

— Atunci, profitând de competența pe care o aveți, am să vă rog să-mi spuneți dacă v-ați gândit vreodată că, amica dumneavoastră, Camelia Voicu, ar fi putut avea relații și cu alți bărbați. Evident, în paralel cu dumneavoastră, l-am manevrat, cu intenția de a stabili dacă nu există și alți eventuali suspecți, în afară de tipul cu care mă conversam.

— Nu! Este exclus! a declarat el, cu convingere. Mă iubea atât de mult, încât sunt convins că, pentru a mă lua de bărbat, ar fi fost în stare să țină și postul lui sfântu' Anton! a râs el cu satisfacție. Numai că, spre ghinionul ei, Clujul fiind plin de cuconițe frumoase, n-aveam niciun motiv să-mi doresc să mă limitez la una singură, a completat el, plin de sine. De aceea am preferat să mă fac că nu-i pricep intențiile matrimoniale… a mai adăugat, făcându-mi din nou cu ochiul, a la șmecherie.

— Unde locuiți?

— Pe strada Paris, la numărul 8.

— Și chiar n-ați condus-o niciodată pe Camelia până la ea acasă? m-am arătat eu, neîncrezător.

— Ba da, dar numai la început. Apoi, m-am lăsat păgubaș, pentru că nu înțelegeam de ce trebuia să străbat orașul în toiul nopții, ca un somnambul, numai pentru că ea avea năstrușnica idee de a dormi cu orice

chip în propriul ei pat. De altfel, chiar ea mi-a spus că n-are niciun rost s-o conduc, că e destul de mare ca să meargă și singură.

— N-ați vrea să-mi arătați traseul pe care l-ați urmat când ați însoțit-o până la ea acasă? i-am propus, arătând spre cristalul de pe birou, sub care remarcasem harta municipiului Cluj.

— Cum să nu! s-a oferit el, ridicând cu o mână revista de cuvinte încrucișate și cu cealaltă indicându-mi un punct cu vârful pixului. Asta este strada pe care stau eu… Și mergeam pe aici… Pe aici… Ajungeam în strada Feroviarilor… treceam podul… Apoi, sosiți pe celălalt mal al Someșului, mai parcurgeam încă vreo trei sute de metri și intram în strada Orașului, unde se află căminul ei…

— Numai pe acest drum ați condus-o?

— Sigur! Doar e cel mai scurt! a precizat, reașezându-se pe scaun.

— Am totuși o nelămurire, l-am prevenit. Cum explicați faptul că, deși discutăm de aproape o oră, n-ați avut curiozitatea să mă întrebați de ce vă cer relații despre Camelia Voicu? l-am întrebat în viteză și am completat în același ritm: Ba mai mult, de câte ori v-ați referit la ea, ați folosit timpul trecut. De ce?

— Ce rost avea s-o mai fac pe prostul, când am aflat c-a fost găsită în Someș? mi-a replicat, făcând un gest de

regret.

— De unde ați aflat?

— De la serviciul unde lucra Camelia. Văzând că ieri seară n-a trecut pe la mine, după cum ne înțelesesem, am sunat-o eu azi dimineață. Iar colega ei, care mi-a răspuns la telefon, mi-a povestit ce-a pățit… Săraca… Și dacă ați ști ce mult iubea viața! a oftat el, cu o sinceritate destul de convingătoare.

— Aveți vreo bănuială asupra persoanei care ar fi putut s-o omoare?

— Nu. Și nu numai că nu-mi pot imagina cine-o fi fost în stare să comită o astfel de faptă, dar nici nu-mi vine să cred că este adevărat… mi-a răspuns, vârându-și capul între umeri într-un gest care semnifica că, de fapt, nici nu vrea să creadă că ar putea fi adevărat.

— Vă rog să-mi mai dați o explicație… i-am zis și am făcut o pauză, mai înainte de a-mi formula întrebarea care-mi stătea pe limbă chiar de la începutul discuției noastre. De ce ați vrut să mă derutați încercând să ascundeți faptul că ați cunoscut-o?

Și-a lăsat brusc privirea spre pixul pe care-l mai ținea încă în mână, și a început să-l examineze cu multă atenție.

— Aștept să-mi răspundeți! i-am reamintit, constatând că discreția care-l cuprinsese se prelungește prea mult.

— Știți… a zis, jenat nevoie mare, evitând să-și ridice ochii spre mine. Am uitat să vă spun… În prezent, îi fac curte unei domnișoare… De fapt… este chiar fiica directorului nostru… Nu numai că este foarte frumoasă, dar are și o poziție bună… Adică… Vreau să vă spun… ar fi o partidă grozavă… Și m-am temut că, dacă domnul director află ceva despre relația mea cu Camelia… nu mai am nicio șansă…

— Parcă spuneați că nu intenționați să vă rezumați la o singură femeie… i-am reamintit eu marelui cuceritor, ca să-l pun în dificultate.

S-a decis să mă privească și, zâmbindu-mi fără complexe, mi-a explicat cu toleranță:

— În primul rând, o partidă cu adevărat bună nu se întâlnește de două ori în viață. Și dacă aș lăsa-o să-mi scape, aș fi cel mai mare idiot de pe planetă! În al doilea rând, o căsătorie nu reprezintă în mod obligatoriu o sihăstrie! Și chiar dacă n-am să-mi pot face de cap, ca până acum, vor exista totuși niște ferestre deschise către frumoasele Clujului, a ținut el să mă asigure, surâzându-mi cu șiretenie.

— Cum era îmbrăcată Camelia Voicu ieri seară? am vrut să aflu, mai înainte de a-l anunța care-i următorul meu obiectiv.

Descrierea vestimentației victimei corespundea cu cea făcută de vecina ei de apartament, așa că n-a mai

fost cazul să mi-o notez.

— Domnule căpitan… aș vrea să vă întreb ceva… Așa, ca între bărbați… a zis el, dintr-o dată îngrijorat.

Am făcut un gest de încurajare.

— Credeți că se va afla ceva la direcțiunea întreprinderii… Despre mine și Camelia?

— Nu înțeleg la ce vă referiți, am făcut-o eu pe prostul.

— Dacă este posibil… Aș vrea să vă rog… Să nu-i spuneți nimic directorului nostru…

— Dacă cercetările nu mă vor obliga, nu am niciun motiv să fac publică depoziția dumneavoastră, l-am liniștit, ceea ce nu m-a împiedicat să-l anunț că vreau să-mi arunc o privire prin locuința lui.

— Nicio problemă! Numai să-mi spuneți când vreți să veniți… și-a dat el acordul, înseninat de promisiunea pe care i-o făcusem.

— Chiar acum, l-am anunțat, că doar nu era să-i acord un răgaz pentru a înlătura niscaiva urme incriminatorii, deși nu prea vedeam ce aș fi putut găsi, de îndată ce victima fusese ucisă în altă parte.

— Bine, dar dacă plec acum cu dumneavoastră, se va afla totul… a scâncit el, cu disperare.

— Este posibil ca un om cu experiența dumneavoastră să nu găsească o justificare convingătoare pentru obținerea unei învoiri de câteva

ore? l-am persiflat, amuzat de spaima care-l încerca.

— …Am să-i spun șefului că am fost martor la un accident de circulație și că trebuie să vă însoțesc la poliție ca să dau o declarație! a exclamat el, tot atât de bucuros ca și Arhimede când a strigat „Evrika![5]”.

L-am aprobat, spunându-mi că i s-ar putea aduce multe critici, dar nu și pe aceea că n-ar fi avut imaginație.

*

După terminarea percheziției care, așa cum mă și așteptasem, nu-mi era de niciun folos, mi-am spus că n-ar strica dacă aș mai cerceta o pistă. În consecință, m-am urcat în mașina de serviciu și i-am spus șoferului să mă ducă la trustul unde lucrase victima.

Sosind la destinație, am văzut un șuvoi de femei și bărbați ieșind pe poarta întreprinderii. Privindu-mi ceasul, am priceput că, la fel ca vestiții jandarmi din

---

[5] Evrica (în greaca veche εὕρηκα) este o interjecție cunoscută, folosită pentru a exprima sentimentul de gratitudine după descoperirea soluției pentru o problemă dificilă. Gramatical εὕρηκα este forma de persoana I singular la timpul indicativ perfect a verbului εὑρίσκειν („a găsi”). Sursa este o anecdotă despre Arhimede, transmisă de Plutarh și Vitruviu. Conform acesteia, după ce a descoperit principiul care îi poartă numele aflându-se într-o vană cu apă, Arhimede ar fi ieșit și a fugit gol prin cetate, țipând „evrica!”. Interjecția a fost notată 1796 în caietul său de matematicianul Carl Friedrich Gauß, când a descoperit că orice număr întreg pozitiv se poate scrie ca sumă de trei numere triunghiulare (ceea ce constituie Teorema Evrica, un caz special al Teoremei lui Fermat a numerelor poligonale).

operetele lui Offenbach[6], am ajuns prea târziu. Cu toate acestea, deși era evident că programul de lucru se sfârșise, m-am decis să-mi încerc totuși norocul.

Cu toate că știam că nu e bine să mergi împotriva curentului, m-am strecurat binișor printre funcționarii care plecau, până am ajuns la portar. Apoi, înarmat cu explicațiile primite de la cerber, am urcat la etajul întâi și am căutat ușa pe care trebuia să scrie „Serviciul vânzări". Iar când am găsit-o, am intrat într-o încăpere cu câteva birouri, goală, ca după o bătălie fără supraviețuitori. N-a trebuit să apelez la întreaga mea perspicacitate pentru a stabili că, după cum mă temusem, n-am nimerit momentul cel mai potrivit pentru a obține relațiile pe care le doream. Așa că m-am resemnat cu gândul că n-o fi foc dacă mai trec și a doua zi pe aici.

Însă tocmai când mă decisesem să fac stânga-mprejur, am auzit o melodie de jazz. Și cum sunetele se strecurau prin ușa ce stătea întredeschisă la celălalt capăt al

---

[6] Jacques Offenbach (nume la naștere: Jacob Eberst, n. 20 iunie 1819, Köln – d. 5 octombrie 1880, Paris) a fost un compozitor și violoncelist evreu originar din Germania, naturalizat francez. El este considerat întemeietorul operetei moderne ca gen de sine stătător al teatrului muzical. A avut o influență mare asupra compozitorilor de operete care i-au urmat, în special Johann Strauss, Jr. Și Arthur Sullivan. Cele mai bune creații ale sale au fost puse în scenă în secolul al XX-lea și continuă să facă parte din repertoriul teatrelor de operă și operetă din prezent, una dintre acestea fiind opera Povestirile lui Hoffmann.

încăperii, curios, m-am apropiat de ea și am deschis-o. Astfel mi-au apărut în fața ochilor două femei. Una, mai vârstnică, stătea în picioare și se străduia să îndese un pachet într-o sacoșă de plastic. Cealaltă, o tânără drăguță și cu părul roșu, era instalată dindărătul biroului pe care se afla radioul cu tranzistori, care emitea muzica sincopată ce-mi atrăsese atenția și tricota cu multă aplicație.

Prima femeie, satisfăcută că reușise să-și vâre pachetul în pungă, s-a întors spre ușă, grăbită să părăsească încăperea.

— Ce doriți? s-a răstit ea la mine, zărindu-mă în pragul ușii.

— O caut pe doamna Radu, am zis, fără nicio speranță.

— Tanța! Ești căutată!… a aruncat ea peste umăr și a ieșit pe lângă mine, zorită de parcă tocmai își adusese aminte că a uitat laptele pe foc.

— Programul de lucru cu publicul s-a terminat! m-a avertizat roșcata, ridicându-și pentru o clipă ochii de la andrele. Veniți mâine… a mai zis, iar pentru a mă ajuta să înțeleg că am fost concediat în mod irevocabil și-a coborât din nou ochii spre lână pe care o tricota.

— Îmi pare rău că trebuie să vă deranjez, dar…

— Vă rog să nu insistați! m-a întrerupt cu nervozitate, fără să-mi mai acorde nici măcar o privire.

— Totuși, va trebui să discutăm! am continuat eu, în ciuda recomandării ce mi-o făcuse, spunându-i în continuare cine sunt și pentru ce am venit la ea.

Brusc, jocul andrelelor ei s-a întrerupt și m-a onorat din nou cu privirea.

— Vreau să vă rog să-mi dați niște relații despre Camelia Voicu, am informat-o.

— Ah! Chiar e adevărat zvonul care circulă pe la noi?

Eu am dat din cap a confirmare, iar ea, realizând că am rămas în picioare, m-a invitat să iau loc.

— Da' ce i-o fi venit să se sinucidă? a zis, compătimitoare, după ce mi-am tras un scaun în fața biroului ei.

— Nu s-a sinucis. A fost omorâtă, am corectat-o, în timp ce-i supravegheam reacția.

— …Nu se poate a tresărit ea, înspăimântată. Și cine a făcut asta? a vrut ea să știe, chiar în clipa în care muzica de Jazz s-a oprit și o voce feminină a început să anunțe ceva.

— După modul cum v-ați exteriorizat, s-ar părea că ați ținut mult la Camelia, am remarcat.

— Bineînțeles! Am fost prietene bune… Ba am locuit chiar și în aceeași cameră…

— Acesta este și motivul pentru care am vrut să stăm de vorbă, i-am întrerupt tirada. Întrucât ați fost atât de apropiate, înseamnă că știți și cine ar fi avut interesul

să-i ia viața.

— Nu, așa ceva nu știu… s-a grăbit ea să reculeze.

— Dar despre faptul că ar fi fost în dușmănie cu cineva, ce știți?

— Nu știu nimic… Fiindcă eu nu mai stau de mult cu ea… Și vă dați seama că într-o astfel de situație, n-am de unde să știu cu cine s-a certat… a ridicat ea din umeri, cu nevinovăție.

— Apropo… De ce nu mai locuiți împreună? m-am decis eu să-i stăvilesc ipocrizia.

— Pentru că odaia în care stăteam era prea mică pentru două persoane, mi-a explicat ea, cu promptitudine.

— De ce-mi ascundeți adevărul? am întrebat-o dojenitor, în timp ce spicherița de la radio și-a luat tălpășița pentru a face loc unui tip.

— Nu înțeleg… mi-a răspuns ea, ofensată.

— Doamna Radu, ca să nu ne pierdem vremea vă atrag atenția că sunt la curent cu motivele care v-au obligat să vă mutați! am avertizat-o, făcând un gest de nerăbdare. În consecință, vă rog să-mi vorbiți despre adevăratele relații pe care le-ați avut cu Camelia Voicu! Relații care nu au fost atât de cordiale cum ați încercat să susțineți!

Înroșindu-se, și-a coborât ochii spre andrelele pe care le ținea în poale și, părând că a uitat de mine, s-a

reapucat să tricoteze, iar vocea de la radio a început să dea sfaturi despre posibilitatea prevenirii bolilor aparatului digestiv.

— Aveți dreptate… s-a decis ea să-mi vorbească, chiar în clipă când intenționam să-i amintesc că mă aflam în fața ei, din cu totul alte motive, decât pentru a-i admira măiestria cu care știe să facă un pulover. Numai la început ne-am înțeles bine. Deși, dacă stau să mă gândesc, chiar din primul moment a demonstrat că e lipsită de scrupule…

— Vă rog să fiți mai explicită, i-am cerut, văzând că se tot lălăie.

— …La început stăteam în gazdă la un particular și plăteam o chirie prea mare pentru posibilitățile mele. Așa că am rugat sindicatul să-mi repartizeze o locuință. Și, am așteptat… Ei bine, cererea mea era aprobată de vreo trei săptămâni, iar eu am aflat asta cu totul întâmplător, deși Camelia știa că mi se repartizase o cameră în comun cu ea și ne întâlneam în fiecare zi… Totuși ea n-a scos un cuvânt! Ca și cum i-ar fi aparținut numai ei! Când am întrebat-o dacă aflasem bine, mi-a râs în nas și mi-a răspuns că și-a bătut cineva joc de mine, deoarece camera în care se mutase era numai pentru ea! A fost atât de convingătoare, a continuat, ridicându-și ochii spre mine, ca și cum ar fi vrut să mă ia drept martor la ce urma să spună, încât am sfârșit prin

a-i cere scuze. Însă, câteva zile mai târziu, când m-am dus la sindicat, pentru a vedea cum mi s-a rezolvat cererea, am aflat chiar din gura președintelui că aș fi putut să mă mut de o lună de zile în căminul din strada Orașului. Drept care m-am dus să vorbesc din nou cu Camelia, dar ea nici n-a stat să mă asculte, susținând că locuința era în exclusivitate a ei! Ei, și nu vă spun că am intrat în casă numai după ce au chemat-o la conducerea trustului și au avertizat-o că, dacă nu mă primește în spațiu, o vor evacua pe ea în douăzeci și patru de ore. Eu am trecut însă cu vederea cele întâmplate, deși numai în acest mod reușisem să-mi dobândesc dreptul la locuință… a zis, făcând o pauză pentru a-și șterge câteva lacrimi, mai înainte de a relua: Am făcut totul pentru a conviețui cât mai bine… Cât am stat împreună, ne împrietenisem atât de tare încât am rămas trăsnită când am fost chemată lă sindicat și anunțată să părăsesc locuința… din cauza imoralității mele… a zis, începând să plângă de-a binelea.

— Cum s-a ajuns la concluzia aceasta? V-a reclamat cineva? am întrebat-o cu nevinovăție, după ce-am lăsat-o să se mai liniștească.

— Da, m-a reclamat! Dar cine m-a reclamat? Culmea tupeului! Chiar prietena și colega mea, Camelia Voicu! Tocmai ea, care a adus în casă jumătate din bărbații Clujului și îi mai lua și pe cei care veneau la mine!

— Chiar așa? m-am mirat, cu adevărat surprins de afirmația auzită.

— Da! Chiar așa! mi-a replicat, cu fermitate. N-a fost nicio noapte în care să nu aducă pe cineva!

— Și dumneavoastră ce făceați, când ea primea astfel de vizite?

A ezitat o clipă, apoi mi-a răspuns cu nervozitate:

— Același lucru ca și ea! Ne culcam cu toții în același pat! Și culmea culmilor, ea a avut tupeul s-o facă pe mironosița, acuzându-mă pe mine de imoralitate! a aruncat ea printre dinți, cu ură.

— Dar de ce n-ați încercat să explicați celor de la sindicat că acuzatoarea dumneavoastră era persoana cea mai puțin îndreptățită să vă reclame?

— Eh! M-a luat prin surprindere și la început n-am înțeles cine a făcut sesizarea. Apoi a fost prea târziu, deoarece fusesem deja obligată să mă mut. Ulterior, mi-am dat seama că oricum nu s-ar fi ținut seama de argumentele mele, deoarece ea îmi pregătise o capcană fără ieșire. Chiar din momentul în care am început să locuim împreună… a oftat ea, cu resemnare.

În timp ce ea își exprima amărăciunea, atenția mi-a fost iar atrasă de vocea de la radio. Tocmai susținea că principala cauză a apariției ulcerului gastro-duodenal o constituie mesele neregulate. Recomandarea mi-a încurajat stomacul să se revolte împotriva faptului că-l

neglijasem toată ziua, prin niște crampe cu un substrat fără echivoc. Drept care, iritat de imixtiunea tipului în treburile mele strict personale, m-am adresat interlocutorului:

— Vă supărați dacă închid radioul?

— Nu… Chiar vă rog… a consimțit ea, fără să știe că, prin acordul dat mi-a devenit aproape simpatică.

— La ce capcană v-ați referit? am revenit la afirmația ei, după ce-am răsucit cu satisfacție butonul aparatului.

— Știți, ea nu renunțase nicio clipă la ideea de a rămâne singură în cameră… Nici chiar după ce a fost silită să-mi acorde spațiul care mi se cuvenea. Drept care, cu o premeditare diabolică, a început să-și pregătească din timp o martoră care să poată susține la momentul potrivit înscenarea pe care o punea la cale.

— Vă referiți la vecina de apartament?

Suspinând a făcut un gest de confirmare.

— Vreți să spuneți că Lili Neamțu este o martoră mincinoasă?

— Nu, așa ceva nu pot să afirm. Doamna Neamțu este o femeie serioasă… dar și foarte naivă! Iar Camelia a știut să profite din plin de ea, plângându-i-se mereu că este nevoită să doarmă în bucătărie, din cauza bărbaților care mă frecventau pe mine… Ea, o sărmană neprihănită! Vă dați seama cât era de machiavelică? Tocmai ea, care-i aducea în casă, îndrăznea să pozeze

într-o victimă inocentă a imoralității mele! Și, cum doamna Neamțu nu știa ce se petrecea în spatele ușii noastre, ce putea să facă? Decât s-o creadă pe ea… Ba mai mult, exasperată de chinurile la care o „supuneam" zilnic pe casta fetiță, a sfârșit prin a o îndemna pe Camelia să mă reclame. Iar Camelia, care o cultiva de multe luni spre aceasta concluzie, n-a mai zăbovit! Așa că, vedeți dumneavoastră, chiar dacă aș fi știut la momentul potrivit cine m-a reclamat, tot n-aș fi reușit să conving pe nimeni că este la fel de vinovată ca și mine… deoarece ea s-a îngrijit din timp să aibă o martoră care să-i susțină plăsmuirea… și-a încheiat ea povestirea, cu un aer de adâncă mâhnire.

Oricât de subiectivă ar fi fost interlocutoarea mea, era evident că ceva-ceva tot trebuia să fie adevărat în spusele ei. Dar misiunea mea nu urmărea să stabilească gradul de imoralitate a victimei, ci descoperirea celui care a ucis-o, așa că am conchis că, din relatarea ce-o auzisem, reieșea suficient de clar că doamna Radu avea suficiente motive de a dori moartea Cameliei Voicu.

— Din informațiile mele reiese că dumneavoastră v-ați afirmat intenția de a vă răzbuna pe ea. Este adevărat?

După o scurtă ezitare a confirmat:

— Mda… Dar câte nu spune omul la necaz? a fost rândul ei să mă întrebe, cu o logică fără cusur.

— Adesea omul mai și face ce spune…

— Vă gândiți cumva că eu…? a început ea să zică, pentru a-și curma imediat întrebarea, speriată, dintr-o dată.

— Sunt obligat să iau în considerare și o astfel de posibilitate, i-am răspuns, cu onestitate. Din acest motiv aș vrea să știu cum v-ați petrecut timpul în noaptea de luni spre marți.

— Eu știu… Stați să vedem… s-a încruntat ea, meditativ… Mda… Acum îmi amintesc!… La ora trei am plecat de la serviciu și m-am dus după cumpărături… Am ajuns acasă spre seară, pentru că știți și dumneavoastră cât se stă la coadă și cât de prost merg autobuzele… Apoi, profitând de faptul că prietenul meu nu venise încă, m-am apucat să gătesc…

— Cum se numește prietenul dumneavoastră?

— Ionel Popa.

— Cu ce se ocupă?

— Cum?! Nu-l cunoașteți?! E antrenorul de box al clubului „Voința”! mi-a spus ea, mirându-se de ignoranța mea.

— Când a sosit acasă? am întrebat-o, fără să mă jenez de faptul că nu cunosc toate notorietățile orașului.

— Imediat după nouă… seara… Apoi am mâncat ceva și ne-am culcat… a zis, în timp ce-și arunca o privire spre ceasul de la mână.

— N-ați ieșit de loc din casă alaltăieri noapte? A dat

din cap că nu.

— Nici prietenul dumneavoastră?

— Nu. Unde să se ducă noaptea?

Cum putea să apară necesitatea verificării alibiului invocat, am rugat-o să-mi spună unde domiciliază în prezent. Iar după ce mi-am notat adresa pe care mi-a dictat-o, am trecut la ultima parte a interogatoriului.

— Acum vă rog să-mi vorbiți despre bărbații care o frecventau pe Camelia Voicu, pe vremea când locuiați cu ea. Mai întâi aș vrea să știu cine erau.

Pe măsură ce își depăna amintirile și eu notam nume după nume, am început să mă tem că m-am apucat să redactez o carte de telefon a abonaților din Cluj. Dar, spre șansa mea, când a ajuns pe la al treizecilea, s-a dat bătută, exclamând:

— Deocamdată numai de ăștia-mi aduc aminte!

— Și ar putea să mai fie mulți? am întrebat-o, realmente surprins.

— Cel puțin încă o dată pe atâta… Dacă-mi lăsați un răgaz, pot să vă dau și alte nume… mi-a propus ea.

— Într-adevăr, au fost cam mulți… am comentat, cu gândul la volumul de muncă ce mă aștepta.

— Vă rog să rețineți că, cel puțin nouăzeci la sută din ei au fost aduși în casă de Camelia! a ținut ea să precizeze, în chip de scuză.

— A avut relații mai strânse cu vreunul dintre

aceștia? am întrebat-o, bătând cu degetul în notesul în care-mi consemnasem numele vizitatorilor, cu speranța că aș putea reduce din numărul suspecților.

— Nu… Cel puțin în perioada în care am stat împreună… N-a avut nicio legătură mai îndelungată… Dar, mai acum vreo două luni, am aflat că era de mai mult timp cu un tip, cu care urma să se mărite… Dar eu nu știu cine putea fi…

Ea însă știam la cine se referă. Dar oare chiar știam? Se putea exclude posibilitatea că, în afara pistruiatului cu care deja discutasem, să nu mai fi existat și un alt logodnic? m-am întrebat, constatând că nu de incertitudini m-aș putea plânge.

— Erau și bărbați căsătoriți printre persoanele care vă vizitau?

— Bineînțeles… a admis ea. Arătându-se mirată că mai pot pune o astfel de întrebare.

— Și au fost cazuri când au aflat și nevestele lor? am zis, trezindu-mă că am fabricat o nouă categorie de persoane suspectabile, ca și cum de așa ceva duceam lipsă.

Mi-a răspuns că nu are cunoștință de astfel de cazuri. Ceea ce, desigur, nu era o dovadă suficient de convingătoare pentru a putea conchide că ultima mea variantă era complet lipsită de temei.

— Aveți vreo întâlnire? am vrut să știu, văzând că-și

privește din nou ceasul și tresare neliniștită.

— Da… Am o ședință la ora șase… De aceea am și rămas în continuare la serviciu.

Constatând că au rămas numai șapte minute până la ora indicată, m-am ridicat de pe scaun.

— Din câte știți, Camelia Voicu primea bani sau cadouri de la cei care o vizitau? am mai întrebat-o, apreciind că, datorită marelui trafic al persoanelor care o frecventau, ideea mea nu era tocmai deplasată.

— Nu! Categoric, nu! mi-a spus scuturându-și capul cu hotărâre. Iubea viața și-i plăcea să fie curtată. Atât!…

— Când puteți să-mi completați această listă, i-am spus arătându-i notesul.

— În două zile e târziu?

După ce-am asigurat-o de contrariu, am rugat-o să nu plece din localitate fără să mă anunțe. Apoi am părăsit biroul și m-am îndreptat spre ieșirea fabricii.

Văzând că am o pauză, stomacul meu s-a grăbit să-mi ceară să-l invit la o friptură, în cel mai apropiat restaurant. Deși ideea lui era foarte ispititoare, i-am răspuns că, întrucât afară se întunecase, trebuie să-și mai pună pofta-n cui, deoarece eu voiam să mai fac o vizită la locul infracțiunii…

*

— Vă ascult, mi-am îndemnat colaboratorii, în ziua următoare, de îndată ce ne-am instalat în jurul unei

mese de lucru.

— După cum mi-ați ordonat, m-am deplasat în satul în care s-a născut și a locuit victima, cu scopul de-a afla ce-a făcut soțul acesteia în noaptea omorului, a început să raporteze Kálmán. Și n-am avut nevoie de prea mult timp pentru a stabili că era străin de cauză. Bănuitul, ca să zic așa, se află de trei săptămâni la București, internat la spitalul Dr. Gh. Marinescu, pentru o cură de dezalcoolizare…

— Ar trebui verificat dacă nu s-a învoit cumva în ziua omorului, a sugerat Dinu Bogdan.

— Am și telefonat la spital, chiar de la postul de poliție din sat, i-a răspuns János, întorcând apoi capul spre mine: De asemenea n-a reieșit nimic interesant nici din discuțiile avute cu rudele și vecinii victimei, a adăugat el, cu regret.

Cum n-aveam ce comenta, i-am cerut și lui Bogdan să-și prezinte raportul.

— Misiunea mea a avut ca obiect chestionarea locatarilor din cele două clădiri ale căminului. Din păcate, datorită faptului că ei lucrează în timpul zilei pe diferite șantiere, n-am putut să contactez mai mult de șase oameni.

— Și ai scos ceva măcar? l-am întrebat.

— Așa și așa… a apreciat el. În primul rând am urmărit să aflu cine a fost ultima persoană care a intrat

în clădire în noaptea de luni spre marți. Și asta am reușit! Unul dintre locatari s-a înapoiat la cămin cam la o jumătate de oră după miezul nopții și, băut fiind, s-a apucat să înjure atât de tare încât și-a trezit vecinii din dormitor. Supărarea lui era îndreptată împotriva celui care furase becul din hol, motiv pentru care n-a mai văzut pe unde merge și s-a lovit cu capul de un zid.

— Perfect! Deci la ora aceea becul era deja slăbit din fasung! am remarcat.

— Și mai știm ceva! m-a anunțat Dinu cu satisfacție. Doi muncitori, care s-au înapoiat la cămin împreună, m-au asigurat că becul mai lumina încă la unsprezece și jumătate!

— E în regulă! Devine evident faptul că scufundarea holului în întuneric a constituit o acțiune premergătoare agresiunii, le-am atras eu atenția. Altceva?

— O femeie, care stă în căminul alăturat, mi-a spus că, având o criză de astm, s-a dus la fereastră în timpul nopții, pentru a putea respira aer curat. Și că, în timp ce o deschidea, a văzut pe cineva sărind gardul care desparte curtea interioară de strada Orașului. Locul indicat de ea coincide cu punctul în care am găsit ridicată sârmă ghimpată.

— Asta înseamnă că l-a zărit pe asasin, după ce acesta dăduse drumul victimei pe partea cealaltă a străzii! am raționat. Martora n-a putut aprecia ora?

— Nu. Adică, da! Dar în mod indirect. Spunea că, atunci când a deschis fereastra, a auzit șuieratul unui tren. Iar în urma verificării făcute la gară, a reieșit că nu putea fi vorba decât de personalul de la Sibiu, care sosește la zero și unsprezece minute.

— Bravo! l-am felicitat. Cum l-a descris martora pe individul care escalada gardul?

— Din păcate, în niciun fel. Era prea întuneric, așa că ea n-a zărit decât o umbră, o siluetă. Și, cum o durea pieptul, s-a grăbit că se întoarcă în pat, gândindu-se că vreun bețiv își scurta drumul, sărind peste gard, mi-a răspuns Bogdan.

— Deci, cam asta-i tot ce-ai aflat…

— …Ar mai fi ceva… a insistat el. Unul dintre cei doi muncitori care au remarcat că holul era luminat la ora unsprezece și jumătate, susține că ar fi văzut un bărbat ieșind din cămin! Și că acest bărbat, văzându-i, s-ar fi îndepărtat în grabă, încercând să-i evite.

— Ți-a furnizat semnalmentele?

— Nu a reținut decât că necunoscutul purta un fâș, de culoare închisă. Iar însoțitorul său n-a observat nimic, și-a încheiat el raportul, printr-o ridicare din umeri.

— Bine. Acum am să vă comunic și eu ce-am făcut… le-am zis colaboratorilor mei, începând să le povestesc ce-a rezultat din discuțiile purtate cu

logodnicul victimei și cu fosta ei colegă de cameră.

— Se pare că n-a prea fost ușă de biserica, a constatat János dezaprobator, când mi-am terminat relatarea.

— Se întâmplă ca în viața unui om să mai apară și un moment de dezorientare, când începe să-și bată joc cu toată furia de propria lui persoană… Iar apoi, dând peste un seamăn de care se îndrăgostește, să se potolească ca prin minune, am filosofat eu. Și s-ar părea că într-o astfel de situație, de liniștire, se afla victima din momentul în care l-a cunoscut pe așa-zisul ei logodnic și până am găsit-o noi în Someș. De aceea eu înclin să cred că asasinul ar putea fi un partener mai vechi, exasperat de refuzurile primite în ultimele luni, adică de când aceasta s-a cuminți, sperând să-și întemeieze un cămin. Prin urmare, va trebui să ne concentrăm atenția asupra indivizilor cu care a avut de-a face în trecut… le-am spus, deschizându-mi notesul și arătându-le lista dictată de Tanța Radu.

— Doamne ferește! Chiar atât de mulți? s-a îngrozit Kálmán.

— Nu trebuie să te sperii! l-am încurajat, în glumă. Pentru că ceea ce vezi nu-i decât un mizilic! Restul urmează… am zis, cu gândul la angajamentul fostei colege de cameră a victimei.

— Ei asta-i bună! a exclamat János înveselit, după ce a aruncat o privire asupra însemnărilor mele. Pe

majoritatea dintre ei îi cunosc… Sunt boxeri, luptători și, mai ales, fotbaliști fruntași ai orașului nostru… Cu antrenorii lor cu tot!

— Asta înseamnă că vom avea și satisfacția de a cunoaște mai îndeaproape personalitățile urbei, am făcut eu haz de necaz.

— Considerați că femeia care a locuit un timp cu victima, și care avea motive atât de puternice s-o urască, poate fi exclusă din cercul bănuiților? m-a consultat Bogdan.

— Mă, Sucă! Fii băiat deștept! a intervenit Kálmán. Ce, tu îți imaginezi că putea o altă femeie să o doboare pe Camelia Voicu și apoi s-o care în spate atâția zeci de metri?

— Deși numai un bărbat putea presta o astfel de activitate, nu văd de ce n-am putea admite că acesta a fost determinat să suprime victima la instigarea unei femei, i-am avertizat, intervenind în discuția lor. Mai cu seamă că fosta colegă de cameră a victimei și-a și manifestat o astfel de intenție. Prin urmare, nu ne putem permite să trecem cu ușurință peste o astfel de bănuială. De aceea, va trebui să verificăm, în primul rând, ce-a făcut concubinul ei în noaptea crimei. Iar dacă nu vor apare motive pentru suspectarea acestuia, va trebui să aflăm dacă ea nu întreține relații și cu alți bărbați. Și această sarcină îți revine dumitale, Sucă, l-am

anunțat pe Dinu Bogdan, amuzat de apelativul pe care-l folosise colegul lui.

— N-ar fi mai bine dacă i-ați da această misiune lui János? Știți, eu și așa sunt ocupat până peste cap cu verificarea muncitorilor din dormitoarele comune, s-a plâns el, rugător.

— Nu face nimic. Îți vei organiza timpul în așa fel încât să te poți ocupa de ambele variante, în paralel. În ceea ce-l privește pe János, fii liniștit! Voi avea eu grijă să nu șomeze! i-am replicat, cu suficientă fermitate, pentru a-l putea face să înțeleagă că ordinele nu se discută.

— Domnule căpitan, a zis Kálmán, zâmbindu-mi recunoscător că-i pusesem colegul la punct, ce facem cu logodnicul? Apreciați că e „curat", deși este ultima persoană care a văzut-o în viață pe victimă?

— Da. Cred că există destule motive pentru a nu ne mai pierde vremea cu el, am zis eu, convins. Mai întâi, este prea afemeiat și ușuratic, pentru a avea sentimentele necesare comiterii unui omor din ură sau gelozie…

— Iertați-mi îndrăzneala… m-a întrerupt el, cu timiditate.

— Te ascult, l-am încurajat eu.

— Oare comiterea unui omor reprezintă altceva decât un act de ușurință din partea făptuitorului?

— Mda, cam ai dreptate, am cedat, dându-mi seama că aprecierea mea era într-adevăr subiectivă. Dar, în afară de faptul că tipologia indivizilor din categoria lui nu pot avea mobil pentru o crimă pasională, mai sunt și alte elemente care pledează pentru nevinovăția lui. Dacă el este autorul omorului, ar fi avut ocazia s-o arunce în râu dintr-un loc mai propice. Pentru că traseul pe care trebuia să-l parcurgă cu victima – dacă ar fi însoțit-o până la ea acasă! – îl obliga să treacă peste unul din podurile Someșului. Iar în această situație n-ar mai fi avut niciun rost s-o conducă până în holul căminului, s-o ucidă acolo și abia apoi s-o care în spate, înapoi până la râul pe care abia îl traversase…

— Dar dacă s-au luat la ceartă după ce-au trecut peste pod? Mai exact, de ce n-am admite că disputa lor s-a declanșat în ușa apartamentului ei? În acest mod se poate explica de ce a ratat un moment mai potrivit, a insistat János, cu un raționament indiscutabil.

— S-ar putea să fie plauzibilă și ipoteza că între părți a apărut în mod intempestiv o altercație, care s-a finalizat prin omorul comis în fața ușii victimei. Dar numai cu condiția s-o discutăm ca atare, adică izolat de împrejurarea concretă în care s-a comis agresiunea! l-am avertizat, ajungând astfel la principalul element care, din punctul meu de vedere, determina disculparea subiectului. Mai precis, mă refer la faptul că holul

căminului a fost scufundat în întuneric, cu puțin înainte de făptuirea omuciderii. Admiți ca verosimil faptul că becul de la locul crimei s-ar fi putut deșuruba singur, ca urmare a unei simple coincidențe? Taman în intervalul de timp în care victima a fost suprimată? l-am consultat.

— Ar fi absurd să ne închipuim că este vorba de un joc al întâmplării! a intervenit Dinu Bogdan, văzând că János a căzut pe gânduri. Este mai mult decât evident că holul a fost scufundat în întuneric de autor, ca o măsură de precauție pentru cazul în care ar fi fost surprins de vreun locatar întârziat în timp ce transporta cadavrul.

— Așa este! l-am aprobat eu. Numai că și această supoziție generează imediat două întrebări: unu, când anume a dezafectat autorul omorului becul? și doi, ar fi fost posibil ca el să fi recurs la această manoperă în momentul în care a intrat cu femeia în hol, după ce i-a cerut un răgaz pentru a răsuci becul?

— Asta în niciun caz! a sărit iar Bogdan. Stingerea luminii a reprezentat un act premergător atacului, deci, este evident că becul nu a putut fi deșurubat decât înainte de venirea victimei.

— Cam așa văd și eu lucrurile, am confirmat. Și, odată ce-am ajuns la această concluzie, este normal să-l scoatem din cauză pe logodnicul Cameliei Voicu, deoarece el nu putea să conducă victima spre casă și,

simultan, să se afle și în holul căminului. Deci, autorul omorului ar putea fi oricine, mai puțin logodnicul de care discutăm, am conchis.

— Mai am totuși o nelămurire, domnule căpitan… s-a decis și Kálmán să vorbească. Dacă holul era în beznă, cum a reușit agresorul să vadă unde-și plasează loviturile? m-a întrebat el, dovedind astfel că are o minte ascuțită.

— Mi-am pus și eu această întrebare, i-am zâmbit cu simpatie. Și, pentru asta, am trecut ieri seară pe la cămin unde am procedat la un experiment pe cât de simplu, pe atât de edificator. Am răsucit întrerupătorul becului și am constatat că prin fereastra de la capătul culoarului pătrunde suficientă lumină pentru ca ucigașul să fi avut condițiile necesare răpunerii victimei sale. Mai sunt și alte întrebări? am zis, privindu-mi pe rând colaboratorii.

Cum ambii mi-au răspuns prin gesturi de negație, m-am decis să închei consfătuirea:

— Acum, după ce ne-am mai lămurit nițel, e cazul să ne apucăm de treabă! János, vii cu mine, iar dumneata, Dinule, te vei ocupa de alibiul concubinului Tanței Radu, după cum am discutat și, în paralel, vei continua acțiunea de audiere a locatarilor căminului.

— Nici în ruptul capului nu pot să pricep de ce a trebuit s-o despoaie pe femeie… și-a mărturisit János

preocuparea, în timp ce ne îmbrăcam.

— Nici eu… am recunoscut. Și într-adevăr, ASTA-I O TREABA A NAIBII DE BIZARA… am completat, în timp ce mă îndreptam spre ușă.

Unde-i caracteristica tâlhăriei, dacă nu lipsește nimic?

Priveam apatic defilarea străzilor cartierului Iris, prin fața parbrizului mașinii de serviciu. Venisem pentru un schimb de experiență, ce trebuia să dureze câteva zile și se scurseseră mai bine de trei săptămâni de când mă aflam în Cluj, fără a putea afirma că m-am apropiat de soluționarea cazului Camelia Voicu. Tot ce reușisem să fac în acest interval de timp s-a rezumat la o reducere substanțială a listei persoanelor suspecte. În mod succesiv, i-am eliminat pe fosta colegă de cameră și pe vecinii de cămin ai victimei, apoi, în paralel, am verificat trei sferturi din bărbații cu care aceasta avusese de-a face. Iar acum, privind pe fereastră, mă întrebam descurajat ce se va întâmpla dacă voi ajunge la concluzia că autorul nu se găsește nici printre cei care-mi mai rămăseseră de chestionat. În această situație ar fi trebuit să trag concluzia că ori nu reușisem să cuprind în cercul bănuiților toate persoanele care ar fi avut motiv să comită omorul, ori, deși o făcusem, am alunecat pe lângă autor…

— Domnule căpitan, ne aflăm în imediata apropiere a străzii Lucaciu, m-a anunțat János, de pe bancheta din spate.

— Strada Lucaciu?! Și ce-i cu asta? am încercat să-l înțeleg, deșteptat din sumbrele mele gânduri.

— Păi, n-ați auzit? s-a mirat el, arătând cu mâna spre radio-telefon. Dispeceratul a cerut prin stație ca echipajul cel mai apropiat de această zonă să se deplaseze la un eveniment care a avut loc…

— Bine, anunță că ne îndreptăm spre locul indicat și-i vom informa asupra constatărilor, am decis, cu indiferență… în timp ce-mi spuneam că evenimentele specifice orei trei după-amiaza sunt cele generate de colocatarii care se întorc obosiți de la muncă și se iau la ceartă pentru că se incomodează în bucătăriile comune.

În timp ce Kálmán s-a întins peste mine și a manevrat stația pentru a intra în legătură cu dispeceratul, șoferul a virat de două ori la stânga și a intrat pe o stradă îngustă, delimitată de case scunde și cu aspect modest. După încă vreo sută de metri, mașina a oprit pe partea stângă. Am coborât și am văzut un gard din beton și plasă de sârmă, iar în spatele acestuia o clădire în construcție, fără ferestre și acoperită cu țiglă. În dreapta ei se află poarta și, în continuare, o curte îngustă, în lungul căreia câteva grupuri de cetățeni discutau cu aprindere.

Orientându-mă după direcția în care priveau, am intrat și, strecurându-mă printre ei, am pornit în slalom către fundul curții. După ce-am trecut de clădirea neterminată, am văzut în continuare alta, veche, iar câțiva metri mai departe, un gard de stinghii trasa fundul curții.

Cum grosul cetățenilor era masat în fața ușii, mi-am făcut loc printre ei și, trecându-i pragul, am ajuns într-o încăpere în care se aflau câteva persoane; una îmbrăcată mai sumar ca alta. Stăteau cu spatele la mine și priveau tăcuți spre peretele din dreapta, Auzind vaiete de femeie, am avansat în direcția spre care priveau curioșii. Ajungând în primul rând, am văzut, culcată pe un divan, o adolescentă… Era acoperită până la bărbie cu o plapumă, iar lângă ea, stând în genunchi, pe podea, o femeie bocea în surdină. Dintr-o singură privire am remarcat petele brune de pe plapumă, capul năclăit de sânge al fetei și faptul că, în ciuda unei palidități pronunțate, părea că mai respiră.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat fără adresă.

— Călcară hoții p-acilea… Și omorâră fătuca când numa' ia fu acas'… Și amu' plânge mumă-sa, mi-a explicat cineva din spate.

— Ați chemat Salvarea? am întrebat, fără să întorc capul.

Constatând că nu-mi răspunde nimeni, i-am cerut lui

János să consemneze numele celor prezenți și să-i scoată din încăpere, apoi am ieșit în pas alergător în curte.

Năvălind în mașina de serviciu, am cerut prin stație să mi se trimită de urgență o ambulanță și o echipă de criminalistică.

Când am revenit în casă, l-am găsit pe Kálmán notând numele ultimelor două persoane care se mai aflau acolo.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat-o pe femeia care continua să jelească lângă dormeză.

— Nem tudok… románul…[7] mi-a zis, ridicând spre mine doi ochi înroșiți de plâns.

János, care între timp reușise să evacueze și ultimii curioși, a închis ușa și s-a apropiat de noi.

— Nu știe românește. Cum ne descurcăm? l-am întrebat, neajutorat.

M-a liniștit cu un gest și i s-a adresat femeii:

— Ön a kislány édesanya? Mesélyen el mindent ahogy történt![8]

— …Mikor hazajöttem… az ajtó zárva volt és a kules nem volt a helyén… Azt hittem hogy leesett áegyeláltam egy székre hogy benezék a konyhába… Akkor éreztem hogy nagyon meleg von és azután… a kislányom a konyhában aludt… De mit keres ott?

---

[7] Nu … ştiu româneşte…

[8] Sunteţi mama fetei? Povestiţi-mi ce s-a întâmplat!

Hiszen az ágya a másik szobában van, gondoltam… Nagyon megijedtem… Kiáltottam neki hogy nyissa ki és akkor láttam a vért a linoleumon. Elkezdtem rángatni az ajtót, az ablakot, kiáltotam… de semmi! Aztán leszaladtam az ujlakósig egy jeszitövasert… hogy kinyissam az ablakot… A kislányom el volt ájulva és a feje téle volt vérel… Aztán… elszaladtam segitsegért… a szoinszéokhoz…[9]

— Auzindu-se un scârțâit de ușă, János și-a întrerupt traducerea și a privit peste umărul meu. Am făcut și eu la fel și am văzut intrând o femeie îmbrăcată într-un halat alb.

— Sunt de la Salvare. Unde-i pacienta? ne-a întrebat ea.

I-am făcut semn să avanseze și i-am arătat dormeza.

S-a aplecat asupra victimei, i-a examinat câteva clipe capul și apoi a strigat revoltată:

— Doamne ferește! Dar cine a putut să lovească cu atâta bestialitate un copil? Părinții?

---

[9] … Când am sosit acasă… uşa era încuiată şi cheia nu era la locul ei… Am crezut că a căzut şi m-am urcat pe un scaun ca să mă uit în bucătărie după ea… Atunci am simţit că era foarte cald şi apoi… fata mea dormea în bucătărie… Dar ce căuta acolo ?… Doar patul ei era în cealaltă cameră, m-am gândit eu… M-am speriat tare rău… Am strigat-o să-mi descuie şi atunci am văzut sânge pe linoleum… Am început să trag de uşă, de fereastră, am ţipat… dar nimic ! Apoi am fugit la casa cea nouă şi am luat o daltă… ca să forţez fereastra… Fata mea era leşinată şi cu capul plin de sânge… Apoi… am fugit după ajutor… la vecini…

— Nu știm încă. Se pare că este vorba de un răufăcător. E grav? am întrebat-o.

— Ce mă mai întrebați? Nu se vede?

— Are șanse să scape?

— Numai dacă cineva de neurologie poate să facă o minune! Copilul are fracturi craniene. Vă dați seama ce înseamnă asta? m-a chestionat ea, cu vocea ridicată, enervată de ce văzuse. Apoi, fără a-mi mai aștepta răspunsul, s-a întors și a făcut un gest zorit de chemare spre cei doi brancardieri care o priveau din ușă.

După ce doctorița a înlăturat plapuma, am văzut că fetița era îmbrăcată numai cu chiloți și furou. În momentul în care a fost ridicată de pe pat și instalată pe targa, mama copilului a început să țipe și să-și lovească cu pumnii capul.

— E mama ei? m-a întrebat doctorița, impresionată de disperarea femeii.

— N-ar strica dacă i-ați da un calmant și ați lăsa-o să-și însoțească copilul, i-am propus, după ce, în prealabil, îi răspunsesem printr-un gest de confirmare.

În timp ce doctorița îi înmâna un comprimat, János i-a adus un pahar cu apă și i-a spus ceva care parcă a mai liniștit-o. Probabil că a anunțat-o că va putea merge împreună cu fiica ei la spital.

Câteva minute mai târziu, după ce-am rămas numai cu Kálmán, am început să-mi arunc ochii prin încăpere.

În mijloc, o masă și patru taburete, acoperite cu un material roșu, de plastic. În dreapta ușii prin care se intra direct din curte, era o fereastră. În fața mea, lângă perete o mașină de gătit cu lemne, o mașină de spălat și un dulap de bucătărie. Lângă peretele din dreapta, dormeza pe care zăcuse victima. În stânga, o mașină de cusut și o ușă deschisă. Deoarece dârele de sânge se continuau și pe pragul acesteia, m-am apropiat și am privit și interiorul acestei camere. Astfel ochii mei au înregistrat: o fereastră, acoperită cu hârtie albastră, o canapea, mai încolo o altă canapea, cu așternutul nestrâns și patul pătat de sânge; în continuare, un șifonier cu două uși și o vitrina de sufragerie. Pe când mă uitam la mocheta bej așternută pe dușumea, încercând să stabilesc, după dârele de sânge care o marcau, locul de unde începuse agresiunea, am auzit deschizându-se ușa de la intrarea în bucătărie.

L-am văzut pe János ieșind din dormitor și, aproape imediat, a revenit cu un tânăr blond, cu alură de sportiv, care privea buimăcit, când la sângele de pe jos, când la mine.

— Ce s-a întâmplat? a reușit el să îngaime.

— Cum vă numiți? l-am întrebat, pentru a mă asigura că am de-a face cu un membru al familiei.

— Zoltan… Lupas… Dar dumneavoastră cine sunteți? mi-a întors-o el, cu nervozitate.

De îndată ce i-am răspuns, a vrut să știe de ce era atâta harababură în casă.

I-am făcut pe plac și i-am povestit în câteva cuvinte ce găsisem la venirea noastră în casă.

— Și soră-mea ce face? E grav rănită? m-a întrebat el, îngrozit.

— Cred că nu… m-am arătat eu optimist, pentru a încerca să-i liniștesc, tocmai când, din bucătărie, s-a auzit din nou zgomot de pași.

Am întors capul și am văzut doi subofițeri cu truse criminalistice. Le-am arătat cu un gest circular bucătăria, iar după ce au dat din cap pentru a mă asigura că au înțeles ce au de făcut, am revenit în dormitor.

Am ajuns tocmai când János îi explica tânărului că mama și sora lui se afla la Clinica de neurochirurgie.

— Mă duc și eu acolo… s-a decis el, răsucindu-se năvalnic pe un picior și întorcându-ne spatele.

Cum însă eu chiar atunci treceam pragul ușii, a fost nevoit să-și curme elanul la două palme de pieptul meu.

— Întrucât nu ai nicio șansă s-o vezi pe sora dumitale mai înainte ca medicii s-o pună în afara oricărui pericol, te-aș ruga să mai rămâi ca să lămurim câteva aspecte, i-am propus.

La început am avut impresia că, în impetuozitatea lui a fost gata să mă dea la o parte din calea sa, apoi l-am

văzut oscilând a nehotărâre.

— Și dacă deocamdată tot nu poți să faci nimic pentru ea, mai bine ne-ai ajuta să-l descoperim pe individul care a atacat-o, am adăugat, din dorința de a-i înlătura ezitarea.

— …Bine… Vă stau la dispoziție… a cedat el, resemnat.

— Din cine se compunea familia voastră?

— Tata, mama, Ilonka și… eu.

— Mai locuiește cineva aici?

— Nu. Numai noi.

— Clădirea neterminată, de la stradă, a cui este?

— A noastră și ne-o construim singuri…

— Unde este acum tatăl dumitale?

Și-a privit ceasul de la mână și am avut impresia că întrebarea mea i-a displăcut.

— Păi… e la serviciu… a răspuns el, evaziv.

— Cu ce se ocupă?

— E tâmplar… la fabrica de mobilă…

— Lucrează în schimbul doi?

— Nu, dar dacă n-a venit până acum… înseamnă că a mai avut ceva de făcut pe acolo… Poate vreo ședința…

— Mama cu ce se ocupă?

— E tehniciană la fabrica „Clujana[10]”.

— Sora este elevă?

A dat din cap a confirmare.

— Și dumneata?

— Sunt lăcătuș la atelierele C.F.R.

— Când se duce la școală sora dumitale?

— Dimineața.

— La ce oră pleacă, de obicei, familia dumitale la serviciu?

— Tata, la cinci… mama, pe la cinci și jumătate… eu, la șase… iar Ilonka, mai târziu, la opt fără zece…

— Astăzi s-a plecat după același program?

— Sigur!

— Cum dumneata ești ultimul care ai ieșit astăzi din casă, te rog să-mi spui ce făcea sora dumitale în acel moment.

— …Dormea… Adică, nu! Înainte de a pleca am constatat că nu găsesc o scrisoare pe care o primisem de

---

[10] Clujana este o fabrică de încălțăminte din municipiul Cluj-Napoca. Fabrica a fost înființată în anul 1911 de familia Renner, sub denumirea de „Fabrica de Piele Frații Renner & Co”. După primul război mondial a devenit societate pe acțiuni, schimbându-și denumirea în „Dermata” și devenind cea mai mare fabrică de încălțăminte din România. A fost naționalizată de guvernul comunist în 1948 și redenumită în „Fabrica de încălțăminte János Herbak”, apoi „Fabrica de Pielărie și încălțăminte Cluj”, iar în final „SE Clujana SA”. În 1948 a fost naționalizată de guvernul comunist. În anii 80 fabrica ajunge cea mai mare de acest gen din estul Europei. Avea 8.000 de angajați, cu secții proprii de tăbăcărie, fabrici de tălpi, de încălțăminte, și articole din cauciuc.

la cineva, de la Satu–Mare, unde am participat în urmă cu două zile la un concurs de ciclism. Și, cum trebuia s-o dau încă de ieri unui coleg de club, dacă n-aș fi uitat-o acasă, am sculat-o pe Ilonka și am întrebat-o dacă n-are vreo idee pe unde ar putea fi. Ea mi-a spus că a găsit-o pe jos și a băgat-o într-o carte de școală de-a ei… După ce-am luat-o de unde mi-a spus, i-am zis să se culce la loc și am plecat, stingând lumina…

— Când ai ieșit, ai lăsat ușa descuiată?

— La noi în casă este stabilit că, ultimul care pleacă să încuie și ușa și poarta. Așa am făcut și astăzi… doar că poarta n-am mai încuiat-o pentru că știam că trebuia să vină lăptarul care ne lăsa lângă gard două sticle de lapte…

— La ce oră vine lăptarul?

— Între șase și șase jumătate.

— Ești convins că ai încuiat și astăzi dimineață ușa de la bucătărie? am insistat, încercând să-mi imaginez cum a pătruns agresorul în casă.

— Bineînțeles! mi-a răspuns tânărul, cu fermitate. După ce-am încuiat, am agățat cheia la loc, pe cuiul din spatele ușii.

— Arată-mi, te rog, unde ai pus-o, i-am cerut.

Am intrat în bucătărie și m-a condus până la ușa care dădea spre curte. Mi-a arătat un cui bătut în partea dinăuntru, apoi și-a îndreptat degetul spre cele patru

ferestruici montate în partea superioară. Trei dintre ele erau asigurate prin zăvoare închise, iar cea din dreapta era întredeschisă.

— După ce-am încuiat, am pus cheia pe cuiul din spatele ferestrei și am închis-o la loc, trăgând-o cu mâna de ramă, mi-a explicat el, în timp ce-mi făcea demonstrația respectivă.

— Cine mai cunoștea acest mod de încuiere? l-am întrebat în timp ce, văzând că pe linoleum nu era nicio cheie căzută, m-am aplecat să privesc închizătoarea ușii.

Era o broască aplicată pe dinăuntru, de un tip rudimentar, fără verturi, care putea fi descuiată, chiar și cu o bucată de sârmă. Acum era desprinsă de ușă și se ținea într-un holz-șurub. Zărind în apropiere o daltă din oțel, am ridicat-o și am examinat-o. Am văzut mai multe dungi roșcate, de aceeași culoare cu vopseaua broaștei, ceea ce mi-a permis să aflu cum fusese forțată deschiderea ușii de către mama fetiței. Dar pe mine mă interesa mai mult cum pătrunsese în casă infractorul sau infractorii, așa că am ridicat capul spre criminaliști. Ambii lipeau hârtie adezivă pe acolo pe unde-și închipuiau că ar putea găsi amprentele răufăcătorilor. I-am făcut semn unuia dintre ei să se apropie.

— Aș vrea să-mi spui dacă broasca a fost descuiată cu altceva decât cu cheia ei, i-am cerut, și în timp ce el a început s-o privească cu o lupă, m-am întors spre fratele

victimei: Cine ai spus că mai știa unde țineați cheia?

— Nu știu… N-am nicio idee… a săltat el, din umeri.

— Venea multă lume pe la voi? l-am luat altfel, fiind convinși că toți cei care au intrat în această casă au putut vedea, mai ales la plecare, cuiul de care era atârnată cheia.

Mi-a vorbit de cinci familii care locuiau în vecinătate.

— Dar prieteni de-ai tăi, n-au fost pe aici?

— Ba da… Câțiva colegi de la club…

— Dă-mi, te rog. Numele și adresa lor.

Pe când János își consemna datele ce i se dictau, mi s-a adresat criminalistul:

— Se văd niște zgârieturi care ar putea să fi fost provocate de un șperaclu. Numai că, pentru mai multă siguranță, n-ar strica să fie expertizată și de laborator.

— Domnule căpitan, a intervenit celălalt criminalist, care, între timp, continuase să cerceteze, stând în patru labe pe linoleum, tocmai am găsit sub masă chestia asta… a zis, ridicând deasupra capului un șperaclu din sârmă.

M-am dus să i-l iau și l-am întrebat pe tânăr:

— E al vostru?

L-a privit și, apoi a clătinat din cap.

— Este prima oară când îl văd. Dar, mai bine, întrebați-l pe tata, fiindcă el are multe scule. Amintindu-mi de relatarea tânărului cu privire la faptul că lăsase

poarta deschisă pentru lăptar, mi-am aruncat privirea spre mașina de gătit, căutând cu ochii vreo sticlă sau vreo cratiță cu lapte.

Am ieșit și în curte, dar n-am găsit ceea ce căutam. Abia când m-am întors, pentru a intra în bucătărie, am zărit, lipite de perete două sticle de lapte.

Stăteau sub fereastra din partea dreaptă a ușii, lângă scaunul de care se folosise, probabil, mama fetiței pentru a privi în casă.

— Este posibil ca lăptarul, de care mi-ai spus, să fi intrat în curte și să fi lăsat laptele lângă peretele bucătăriei? l-am consultat pe tânăr, din pragul ușii.

A clătinat din cap, a negație și a adăugat:

— Din câte știu eu, îl lăsa întotdeauna în spatele porții, de unde-l lua Ilonka și-l punea la fiert, după ce se trezea.

— Domnule căpitan; am terminat, m-a anunțat criminalistul care găsise șperaclul.

— Ați găsit amprente?

— O grămadă, m-a asigurat el.

Răspunsul primit n-a avut darul să mă entuziasmeze prea mult, deoarece văzusem cu propriii mei ochi câți curioși se vânturaseră prin câmpul infracțional. Așa că am preferat să aflu ceva mai concret:

— Ați ajuns la vreo concluzie privind modul de desfășurare a agresiunii?

— Tot ceea ce este cert, deocamdată, este că atacarea victimei s-a produs în bucătărie… mi-a spus cel de-ai doilea criminalist, făcându-mi semn să mă apropii de ușa care ducea spre dormitor.

Ajungând lângă el, mi-a arătat petele de sânge pe care le remarcasem și eu pe pragul ușii și apoi altele pe aragazul de lângă ea. Cum înălțimea la care ajunseseră acestea demonstra că fuseseră împroșcate în timp ce victima se afla în picioare, am admis și eu că acolo se declanșase atacul.

— Acesta este și locul în care s-a prăbușit fata… a continuat el, arătându-mi băltoaca de sânge care se întindea între ușă și mașina de gătit. Altfel nu văd cum s-ar putea explica marea cantitate de sânge pierdută aici. Am dat din cap, aprobator și el a continuat:

— În rest, nu-mi mai dau seama ce s-a întâmplat. Adică nu pricep… a bâiguit, cu părere de rău.

— La ce te referi?

— La faptul că am găsit dâre de sânge care, plecând, de aici, de unde cred că a început agresiunea, conduc în egală măsură atât spre patul nestrâns din dormitor, cât și spre această dormeză, a arătat el spre divanul din bucătărie.

Stând în pragul ușii, m-am uitat pe rând la paturile indicate, ce se aflau în cele două încăperi, la o distanță de vreo șapte metri.

— Mda… Curioasă treabă… am admis eu intrigat. Oare ce i-a determinat pe agresori sau pe agresor să transporte victima dintr-o cameră în alta? am sfârșit prin a mă întreba, tocmai când, în curte s-au auzit niște pași.

În secunda următoare am văzut năvălind în bucătărie o namilă de om, cu obrajii stacojii și ochii încețoșați. Sub nas îi apărea o mustață stufoasă, ale cărei colțuri se învârteau spre vârful bărbiei.

— Zolika, hol vagy?[11] a strigat el, de cum a intrat fără a ne acorda nicio atenție.

Fratele victimei, care în timpul consultării mele cu criminalistul se retrăsese în dormitor, a apărut în prag.

— Mi történt? Hol van, Ilona?[12] l-a întrebat el pe tânăr cu un glas tare și ascuțit, moment în care încăperea s-a umplut cu o miasmă de băutură trezită.

— A kórházbanvan… Valaki fejbe verte[13]… a încercat Zoltan să-i explice, cu timiditate.

— Ki verte fejbe? Az anyja istenét! Megölöm azt aki a lányomat megeröszakolta! [14] a răcnit amenințător, rotindu-și ochii prin cameră de parcă l-ar fi căutat pe autor cu intenția de a-și pune imediat în aplicare

---

[11] Zolika, unde eşti?

[12] Ce s-a întâmplat? Unde-i Ilona?

[13] Îi la spital… C-a pălit-o careva…

[14] Cine a lovit-o? Dumnezeii măsii! Îl omor pe ăla de mi-a necinstit fătuca!

amenințarea.

Deoarece fiul său i-a răspuns printr-o ridicare din umeri, János a intervenit și i-a împărtășit din puținul pe care-l aflasem și noi.

— Nu cred că a necinstit-o, am adăugat eu, după ce colegul meu mi-a tradus dialogul dintre tată și fiu și mi-am amintit că atunci când a fost pusă pe targa fata avea chiloți pe sub furou.

— Da' atunci ce-avu cu ea?

— Poate că n-o fi știut că mai era cineva în casă și a intrat numai să fure ceva… Iar când s-a văzut surprins, a atacat-o…

— Dă-i beteagă rău?

— Nu… dar e nevoie să mai rămână câteva zile la spital… Pentru un control… am îndrugat, cu intenția de a-l liniști.

— Mer' și io s-o văz la spital! a decretat el, dând să ne întoarcă spatele.

— N-are niciun rost, pentru că, deocamdată medicii tot n-or să vă lase s-o vedeți. De altfel, soția dumneavoastră se află deja cu Ilona. Așa că, mai bine, m-ați ajuta să-l descopăr pe individul care v-a atacat fiica.

— Dară cum să vă ajut io? m-a întrebat, renunțând să mai plece.

Având impresia că nu stă prea sigur pe picioare, m-

am grăbit să-l invit să se așeze pe un scaun, apoi, în timp ce el se ducea bălăbănindu-se să-și tragă un taburet de lângă masă m-am apropiat de criminaliști și i-am înștiințat că se pot înapoia la sediu.

— Iau și broasca de la ușă? a vrut să știe cel care admisese posibilitatea ca sistemul de închidere al ei să fi fost violat.

Am confirmat și m-am apropiat de masa din mijlocul bucătăriei.

— E al dumneavoastră? l-am întrebat pe mustăcios, arătându-i șperaclul găsit pe jos.

— No! a zis el, după ce l-a privit câteva clipe.

— Așa cum v-am mai spus este posibil ca individul care v-a atacat fiica să fi intrat în casă numai cu intenția de a fura ceva, am zis, pe când îmi vâram șperaclul în buzunar. De aceea vreau să știu dacă aveți în casă bani sau alte obiecte de valoare.

— Am! Că dară cum să n-am, că io toată viața am iconomisit ban cu ban ca să-mi fac casă nouă? s-a arătat el contrariat de întrebarea mea.

— Ia vedeți dacă mai sunt la locul lor! l-am îndemnat, constatând că nu reacționează.

Brusc, pricepând ce-i cer, a țâșnit de pe scaun de parcă s-ar fi ejectat. Din doi pași a trecut în dormitor și s-a năpustit asupra garderobului. L-am văzut cum îl deschide și-și vâră mâna printre rufe.

— N-o, că nu i-o luată nime'! a zis el, bucuros, întorcându-se și arătându-mi o cutie de tablă în care se aflau circa douăzeci sau treizeci de mii de lei, în obligațiuni C.E.C.

— Cine mai știa de acești bani? l-am întrebat, deoarece nu puteam exclude posibilitatea ca autorul să fi fost obligat, din anumite motive, să fugă mai înainte de a pune mâna pe pradă.

— Păi, dară cine să știe? Numa' io și muierea me! Că nici lu' fecioru-miu n-am avut de ce-i zice de banii ăștia…

Cum era clar că băteam pasul pe loc, am început să-i cer relații despre obiceiurile familiei și ale casei.

Relatarea lui a coincis cu cea făcută de fiul lui mai înainte.

— De ce ați venit atât de târziu acasă? l-a întrebat Kálmán, închizând notesul în care consemnase până atunci declarațiile fratelui și tatălui victimei.

Jenat, dar nu prea mult, ne-a povestit că fiind ziua de plată a lefii, a plecat cu câțiva colegi să bea o palincă. Ocazie cu care a trecut prin trei cârciumi, până s-a întâlnit cu un vecin, care i-a spus să fugă acasă că i s-a întâmplat ceva fiicei sale.

Deoarece nu mai aveam alte întrebări să-i pun, mi-am spus că ar cam fi timpul să plec. Ceea ce am și făcut…

*

— Cum se simte pacienta Ilona Lupaș? m-am interesat la medicul care o operase pe victimă, după ce, făcând cunoștință, am aflat că se numește Andrei Felecan.

— Dacă nu intervin complicații, se poate spune că a scăpat. În orice caz, dacă s-ar mai fi întârziat o jumătate de oră cu aducerea ei… ar fi fost în mod cert prea târziu, mi-a răspuns el, ridicând ochii spre plafon într-un gest care nu mai avea nevoie de explicații.

— V-aș ruga să-mi vorbiți despre natura rănilor pe care le-a căpătat.

— Pacienta a prezentat trei răni dintre care două au fost vitale, deoarece au avut drept consecință fracturi de craniu, a zis el, ridicându-și o mână spre cap și arătându-mi pe rând o rană imaginară pe frunte și o alta pe creștet. Cea de-a treia, a continuat, punându-și un deget în regiunea bazei craniului, este superficială.

— S-au evidențiat traumatisme în partea interioară a coapselor? a vrut Kálmán să afle, gândindu-se probabil la temerea tatălui că i-ar fi fost violată fata.

— Nu. De altfel, pentru că am admis și eu o astfel de eventualitate, am preferat s-o vadă și un ginecolog. Dar și el a ajuns la aceeași concluzie.

— V-ați format vreo părere despre obiectul care i-a produs plăgile? l-a întrebat János din nou.

A confirmat:

— Deși rănile nu seamănă între ele, sunt convins că arma utilizată a fost un ciocan. Iar faptul că au un contur care diferă, se explică atât prin pozițiile din care s-au aplicat loviturile, cât și prin posibilitatea ca mânerul ciocanului să se fi învârtit în mâna agresorului. De aceea la frunte este o plagă cu un diametru de trei centimetri iar în creștet alta, îngustă și lungă de doisprezece centimetri, adică așa cum arată latul unui ciocan.

— Despre raportul în care s-au aflau victima și agresorul în timpul atacului, ce puteți să ne spuneți? a fost rândul meu să mă interesez.

— După părerea mea, fata a primit o singură lovitură din poziția în picioare, și anume cea de la frunte. Celelalte două au survenit după ce aceasta era deja prăbușită la pământ.

— În ce stare se află acum pacienta?

— Se află încă sub efectul anesteziei și doarme. Așa că nu se pune problema unei discuții cu ea, m-a înștiințat medicul, pricepând rostul întrebării mele. Mai treceți pe aici și, dacă va fi cazul, poate chiar mâine, o veți putea vedea…

— Mama fetei este încă aici, la spital?

A confirmat, cu un gest de regret:

— Am fost nevoiți să-i administrăm un calmant, iar în prezent stă lângă patul pacientei, într-o rezervă.

— Cu ea se poate sta de vorbă?

Mi-a răspuns afirmativ și mi-a indicat camera unde-o puteam găsi.

Câteva minute mai târziu, am deschis ușa rezervei. Cu capul bandajat, fetița părea că doarme, iar mama ei, stând alături, pe un scaun, o privea cu prostrație.

La îndemnul meu, Kálmán s-a apropiat și i-a spus ceva în limba maghiară. Mai întâi am avut impresia că nu l-a auzit, apoi, întorcând capul, s-a uitat cu un aer confuz la el. După ce colaboratorul meu și-a repetat fraza s-a ridicat cu indiferență și s-a apropiat de ieșire.

Am închis ușa rezervei și am urmat-o pe culoar. După ce ne-am așezat pe o banchetă, am apelat la János:

— Întreab-o la ce oră a ajuns astăzi acasă!

— A ieșit de la serviciu pe la două și crede că o jumătate de oră mai târziu intra în curte, mi-a venit traducerea răspunsului.

— Ce-a făcut din momentul în care a forțat ușa bucătăriei? Te rog, însă, intră în amănunte, deoarece nu este exclus ca, în mod involuntar, să fi îndepărtat unele urme lăsate de agresor, l-am avertizat.

Colegul meu a început să-mi repete relatarea făcută de femeie cu câteva ore mai înainte, când o găsisem jeluindu-și fiica. Apoi, brusc, a făcut ochii mari către mine și, deși martora continua să-i spună ceva, nu mi-a mai tradus.

— Ce zice? m-am mirat eu de surpriza pe care o

exterioriza.

— Domnule căpitan, spune că atunci când a dat plapuma la o parte ca să vadă ce i se întâmplase fetiței, aceasta era goală!…

— E adevărat. Și eu am văzut că avea pe ea numai chiloți și furou…

— Nu! Tocmai asta e problema! zice că era complet goală!

— Obișnuia să umble așa prin casă? am întrebat, intrigat.

— Nu… Niciodată n-a văzut-o…

— Și atunci, cine a îmbrăcat-o? Ea?

— Da. Pentru că, știind că vor intra oameni străini în casă, i-a fost rușine s-o lase despuiată.

Oare era vorba de o aparentă coincidență sau de un mod de operare comun cu cel din cazul pe care-l anchetam de mai bine de trei săptămâni? a fost firesc să mă întreb și să întreb:

— Ia vezi, o cunoaște pe Camelia Voicu?

— Zice că aude pentru prima oară de numele asta.

— Dacă am avea de-a face cu același mod de operare, ar trebui ca autorul să fie comun în ambele cazuri. Iar când unul și același infractor atacă în mod succesiv două victime, este normal ca el să fi avut un scop unic. Ceea ce acreditează ideea că agresiunile duceau spre același țel, deci victimele ar trebui să se cunoască… i-am

explicat lui János.

— Înțeleg…

— Te rog să insiști… Spune-i unde-a lucrat Camelia Voicu, unde a locuit și descrie-i-o!

— N-o cunoaște… m-a asigurat János, după ce mi-a urmat îndemnul.

— Întreab-o dacă are vreo bănuială asupra persoanei care i-a atacat copilul.

— Afirmă că nu-i poate bănui decât pe cei doi zidari care au lucrat la construirea casei lor…

— A văzut vreo persoană suspectă dând târcoale locuinței?

— Nu… Dar… Stați o clipă! a zis Kálmán, când a auzit că femeia mai adăuga ceva… Azi dimineață, când a ieșit din curte… a văzut un bărbat care stătea în fața porții și o privea!

— Să-l descrie!

— Nu poate… Afară era întuneric… și i-a fost frică să se uite la el, așa că s-a grăbit să-l ocolească…

— A mai văzut vreodată asta? am întrebat eu, scoțând șperaclul găsit de criminalist în bucătărie.

— …Nu și nici nu știe la ce-ar putea folosi sârma pe care i-ați arătat-o.

— Are vreo idee de modul în care au ajuns cele două sticle de lapte sub fereastra din fața bucătăriei?

— Da. Când a venit de la serviciu, le-a găsit în spatele

porții și le-a luat cu ea. Ulterior, după ce-a pătruns în casă a uitat de ele…

— Întrucât fiica ei este în afara pericolului, vezi dacă nu vrea s-o ducem acasă cu mașina noastră…

— Vă mulțumește, dar nu pleacă de lângă patul copilului ei. Ne roagă însă să le comunicăm celor de acasă că fetița va scăpa cu viață.

*

Revenind la locuința victimei, am transmis tatălui și fratelui rugămintea mamei, străduindu-ne să părem mai optimiști decât era cazul, ținând seama de temerile exprimate de medic privind posibilitatea ivirii unor complicații.

Constatând că am reușit să-l mai liniștesc, m-am decis să mai lămuresc unele aspecte:

— Dacă am reținut bine, lăptarul vă aduce laptele între șase și jumătate și șapte dimineața.

Ambii m-au aprobat.

— Iar laptele era lăsat în spatele gardului, de unde-l lua Ilona și-l punea la fiert. Da?

Au confirmat din nou.

— De obicei, la ce oră lua Ilona laptele de la poartă?

— Pe la șapte, șapte și un sfert. Ca să mai aibă timp să-și pregătească cafeaua, mai înainte ca să plece la școală, mi-a răspuns tatăl fetei.

Întrucât mama victimei găsise sticlele tot la poartă,

era clar ce-o împiedicase pe fată să respecte obiceiurile casei. Agresiunea! În consecință, aceasta s-a produs între șase și jumătate și șapte și un sfert.

— Când ați plecat astăzi de acasă, ați remarcat vreo persoană străină în apropierea locuinței? i-am întrebat pe cei doi, coroborând declarația mamei cu faptul că infractorul acționase la o oră atât de matinală.

Răspunsul ambilor a fost negativ.

— Cunoașteți o femeie care se numește Camelia Voicu?

Răspunsul lor a fost tot negativ, deși le-am furnizat suficiente date pentru a-i face să-și amintească de victima din Someș.

Dându-mi seama că insist degeaba, le-am cerut numele zidarilor care îi ajutaseră să-și construiască noua casă…

*

A doua zi l-am trimis pe Kálmán să se intereseze la vecinii familiei Lupaș, dacă fusese observată vreo persoană străină prin împrejurimi. Iar dacă-i mai rămânea timp, să-l caute și să-l chestioneze pe unul din cei doi zidari care lucraseră la ridicarea clădirii de la stradă.

Ludovic Czanka, cel de-ai doilea zidar, locuia într-un apartament de bloc. Mi-a deschis consoarta sa, o femeie îmbrăcată cu vreo trei rochii multicolore, scundă, foarte

grasă, care ținea în brațe un copil de câteva luni, ce urla ca din gură de șarpe.

Datorită hărmălaiei făcute de nou-născut, a trebuit să repet de mai multe ori ce doream:

— Dac' aveți cevașile de lucru, aț' nimerit taman la mișto, pen-că omu' mieu îi ăl mai bun zidar din Colosvar[15], mi l-a recomandat ea, cu toată căldura.

— Știu, am aprobat-o, fără să clipesc. De aceea îl și caut.

Parcă mirată că n-am contrazis-o, a deschis ușa până la perete și m-a invitat în casă.

Am urmat-o într-o cameră a cărei mobilă se compunea din patru lavițe și o masă de bucătărie, pe care se aflau nenumărate schelete și capete de pește, precum și câteva sticle goale de vin, împresurate de diferite borcănașe utilizate în chip de pahare. Deși era trecut de ora noua, cinci sau șase pușți se întreceau la tras aghioase.

Intrând în cea de-a doua cameră a apartamentului, am văzut aceeași „mobilă" ca și în prima. Mai puțin două lavițe, probabil pentru că spațiul era ceva mai mic. Cum și pe masa de aici se aflau câteva sticle, bineînțeles tot golite, a fost firesc să-mi spun că, după toate aparențele, revalorificarea ambalajelor pare a constitui

---

[15] Kolozsvár, denumirea maghiară a orașului Cluj-Napoca

principala sursă de formare a bugetului acestei familii.

Un tip întins cu fața în sus pe una din lavițe imita cu un apreciabil talent zgomotul făcut de un joagăr aflat în plin regim de producție. Femeia s-a înființat lângă el și a început să-l scuture. Și i-a trebuit multă energie și avânt până ce l-a convins să se ridice în capul oaselor:

— Schoală, țigan puturos, că te chaută un dhomn c-i trabă pă biștari! a strigat ea, văzându-și consortul frecându-și ochii cu pumnii, în timp ce se uita buimăcii la ea.

— Da' cât îi ceasu', fă? a început el să îngaime, cu reproș. Abea m-am întins o țârâ…

— Domnule Ludovic, am intervenit eu, apelând la prenume, pentru că, oricum, nu puteam să-l pronunț pe cel de familie, vă rog să vă sculați ca să stăm puțin de vorbă.

Întorcând capul spre mine și văzându-mă, a scos un oftat de nemulțumire și a dat la o parte pătura peticită de pe el. Gest care mi-a dat posibilitatea să remarc că dormise cu ciorapii și pantalonii pe el. Era un bărbat în jur de patruzeci de ani, slab, cu o mutră prelungă, prevăzută cu mustață mică, á la Chaplin.

— Da' ce trabă aveți matale cu mine? m-a întrebat, punându-și picioarele pe linoleum și rămânând așezat pe rama laviței, de îndată ce femeia care mă condusese la el s-a retras, satisfăcută că reușise să-și îndeplinească

misiunea.

— Sunt de la poliție, l-am anunțat.

— Da' n-am făcut nimica… Zău… s-a grăbit să mă asigure, speriat.

— Nici n-am spus că ai făcut ceva, ci că aș dori să stăm de vorbă. Pentru început, spune-mi cu ce te ocupi.

— Phăi, cu nimica… că-s benzionar…

— Atât de tânăr?

— Phăi da, că-s pă chestie medicală, pen' că-s bolnav de bojoci… mi-a explicat, bătându-se cu pumnul în piept, pentru a fi mai convingător.

— Ia spune-mi, cunoști familia Lupaș?

— Da, c-am lucrat la ridicarea casei ce și-o fac…

— De când n-ai mai fost pe acolo?

— Dă mai dă mult, că s-o gătat cimentu' și până or chumpăra altu'… io tot n-avea ce să mai fac…

— Te rog să-mi precizezi. Când ai fost ultima dată la familia Lupaș?

— Hacu' patru zile, vineri…

— Sigur? m-am arătat eu neîncrezător.

— Shigur, dom'ne! mi-a răspuns el, lipindu-și o palmă de piept în chip de jurământ.

— Bine. Acum te rog să-mi povestești ce-ai făcut ieri, începând din momentul în care te-ai sculat din pat.

— …M-am trezit pă la șapte… fără ceva, am dat mâncare la cei trei copchii care umblă la școală… a

început el să cugete. După ce iei s-a dus la școală, am plecat și io la peață… la Mihai Viteazu', un' se vinde zarzavaturi… Acolo am luat o varză, un cap dă porc… cartofi… ceapă… Da-n drum spre casă, m-am întâlnit cu un preten și ne-am dus să bem o pălincă. Da' ăla era damblagiu! Că-n loc dă una, am tot beut până la doișpe… Și când am ajuns acasă, am văzut că perdusem p-undeva capu' dă porc.

— Cum se numește prietenul, unde locuiește și în ce local ați băut? i-am cerut să-mi spună, pentru ca, la nevoie, să-i pot verifica alibiul.

După ce mi-a răspuns la cele trei întrebări, în încheiere am vrut să mai știu dacă în perioada în care lucrase pentru Lupaș, a văzut pe cineva străin intrând în curtea acestei familii.

— Numa' o dată… am văzut un domn cu serveta, care să ducea în fundu' curții… Da' numa' nițel, că s-o-ntors cu fata lu' domn' Lupaș s-a ieșit pă poartă…

I-am cerut să mi-l descrie pe „domnu cu serveta" și apoi l-am lăsat să-și continue somnul…

*

Cum tot mă aflam în preajma clinicii de neuropsihiatrie, m-am decis să-mi încerc șansa. Și am avut noroc, deoarece medicul de salon m-a anunțat că victima era conștientă și că îmi dă voie să discut cu ea, bineînțeles, numai în prezența lui.

Declarându-mă de acord cu condiția pusă, ne-am îndreptat spre rezerva în care mai fusesem o dată, în ziua precedentă.

— Fetița știe românește? l-am întrebat îngrijorat pe medic, mai înainte de a deschide ușa.

— Sigur, m-a liniștit el, amuzat de temerea exprimată. Și chiar dacă n-ar fi știut, v-aș fi ajutat eu.

I-am răspuns printr-un gest de recunoștință și am intrat.

Mama ei se afla pe același scaun de lângă pat, iar copilul stătea cu fața în sus și privea tavanul cu apatie.

— Bună-ziua, domnișoară! Cum te simți? am întrebat-o, ocolind patul prin partea opusă locului de unde-o veghea mama ei.

— …Bună-ziua… Mă cam doare capul… tare… mi-a răspuns, uitându-se la mine, fără să se miște.

— Fii liniștită! Îți trece până te măriți, a glumit doctorul.

— Eu sunt de la poliție și aș vrea să-ți pun câteva întrebări, i-am spus, după ce, schițând un zâmbet la adresa însoțitorului meu, s-a uitat la mine. Mai întâi, poți să-mi spui cine te-a lovit?

— …Nu știu… Nu-l cunosc…

— Nu l-ai mai văzut până ieri?

— Ba da, dar nu știu cine e…

— Unde l-ai mai văzut? m-am grăbit s-o întreb.

— Pe la noi pe stradă…

— L-ai văzut mai de mult?

— Da… Da' nu așa de mult… Mai amu vreo săptămână…

— Ai putea să-mi povestești în ce împrejurări l-ai văzut?

— …Da… Eu tocmai mă duceam la o colegă de-a mea, iară iel umbla pe cealaltă parte a străzii… Eu m-am gândit că se uită după vreun număr și l-am lăsat în pace… O țâră mai târziu, când am plecat de la colega mea, l-am văzut iară… Amu era pe același trotuar și venea spre mine. Și numa' ce-am intrat în curte la noi, că el s-o și oprit în fața porții și se uita la mine… Mai întâi am vrut să-l întreb că pe cine caută, dar p-ormă l-am lăsat și m-am dus în casă… Dacă el tot nu zicea nimică… a spus, suspinând ușor.

— De atunci l-ai mai întâlnit? am întrebat-o, după ce am lăsat-o câteva clipe să se odihnească.

— Da… L-am văzut s-a doua zi… Eu tocma' îmi făceam lecțiile, când a bătut cineva la ușă. Iară când m-am dus să văd că cine-i, tot de iel am dat cu ochii.

— Și ce dorea?

— Mi-a zis că caută pe cineva…

— A spus vreun nume?

— Da, dară io i-am zis c-o fi greșit, pentru că la noi nu stătea nimeni care avea numele de-l rosti iel…

— Altceva ați mai discutat?

— …Nu… El mi-a zis pardon și eu l-am condus până la poartă… Și nu l-am mai văzut… Până ieri dimineață… a adăugat, ridicându-și înspăimântată privirea spre tavan, în timp ce pe obraji începură să-i alunece lacrimile.

— A! se poate Ilonka? Eu te-am lăudat la toată lumea că ești o fată atât de curajoasă și acum mă faci de râs? a intervenit medicul.

Stimulată probabil de afirmația auzită, s-a străduit să-și înfrângă teama, înfigându-și dinți în buza superioară și m-a privit din nou cu temeritate.

— Ilonka, știu că ai trecut prin clipe îngrozitoare… Dar trebuie neapărat sa știu ce s-a întâmplat ieri dimineață, după ce au plecat părinții și fratele tău de acasă…

— …După ce Zolika a încuiat ușa, am stins lumina și am vrut să mai ațipesc o țârâ… Da' am auzit pe cineva umblând în bucătărie… Credeam că e Zolika, că o fi uitat iară ceva… și nu m-am sculat din pat… Dar am văzut că zăbovea prea mult și m-am dus să-l ajut să găsească oarece căuta în bucătărie… Dar în bucătărie nu era Zolika… ci un om străin…

— Ce făcea când ai dat cu ochii de el?

— Stătea cu mâna întinsă către cuiul pe care ținem noi cheia de la ușă. Și când l-am întrebat că ce caută în casa

noastră, s-a întors cu fața spre mine… Afară nu se luminase încă de ziuă, da' eu l-am recunoscut pe omu' pe care-l mai văzusem… El mi-a spus: că să mer' în ailaltă odaie și să deschiz dulapu', că vrea să ia oarece hârtii. Dară io i-am spus că nu mer' că acolo nu-s hârtii, ci haine…

— Ilonka, spune-mi, unde se afla fiecare dintre voi în momentul acela?… Unde stăteai tu și unde stătea „omu'"?

— Eu stăm lângă mașina de gătit… iar el, dincolo de masă… cu spatele lângă ușă…

— Am înțeles. Ce s-a mai întâmplat în continuare?

— După ce i-am spus că nu vreau să deschiz dulapu'… el a tăcut și atunci io am văzut că ținea un ciocan în mână… ca la cizmărie… a precizat, fixându-mă cu ochii dilatați de groază, iar obrazul a început să i se ude de lacrimi.

— Nu trebuie să-ți mai fie frică, Ilonka. Acum ești cu mămica ta și cu noi, am încurajat-o, văzând că începe să retrăiască abominabilul moment ai agresiunii.

— Și apoi, tu ai dovedit că ești o fată foarte curajoasă, mi-a sărit și medicul în ajutor.

— Vrei o gumă de mestecat? am ispitit-o, amintindu-mi de provizia de chewing-gum-uri pe care o căram după mine în speranța că pot reduce consumul de țigări.

A confirmat imediat, urmărind cu nerăbdare gesturile

pe care le-am făcut pentru a scoate din ambalaj bomboana de mestecat. Iar după ce i-am vârât-o în gură, a început s-o morfolească cu o satisfacție atât de vădită, încât m-am apucat s-o chestionez în continuare:

— Ce s-a întâmplat după ce ai refuzat să-i deschizi dulapul?

— Nimica… Iar eu, dacă am văzut că stă pe loc, am prins curaj mai mult și m-am dus spre ușă, zicându-i: Să-ți fie rușine, hoțule! Marș afară!… Dar n-am apucat să deschiz ușa că el m-a prins pe la spate și m-a împins ’napoi, lângă mașina de cusut… P-ormă nu mai știu ce s-a-ntâmplat… a mai zis, oprindu-se din mestecat, cu ochii dintr-o dată împăienjeniți.

M-am întors spre medic și l-am consultat din priviri. Mi-a răspuns, tot pe mutește, arătându-mi degetele unei palme. Apreciind că am chinuit destul copilul, m-am angajat să-i redau liniștea mai înainte de a epuiza răgazul celor cinci minute acordate.

— Ilonka, deci tot ce mai știi este că omul acela te-a împins înapoi, lângă mașina de cusut. Apoi, când ți-ai revenit, te aflai aici, la spital. Așa e?

— Da… Ba nu… Că m-am mai trezit o dată, tot acas’ la noi. Că mi-era tare frig și nu știam ce e cu mine că eram beteagă la cap… Și de frig ce-mi era, m-am ridicat de jos și m-am dus să-mi iau plapuma din dormitor… Dar n-am putut s-o ridic că se-nvârtea casa cu mine. Așa

că am târât-o pe jos până la patu' din bucătărie… Mai mult nu mai știu… a zis ea, vlăguită.

— Tu cum erai îmbrăcată când te-ai dus să vezi cine umblă prin bucătărie?

— Așa cum dorm mereu… Cu bluza și pantalonii de la pijama… Și nu-nțeleg de ce zice mama că m-a găsit în pielea goală…

— În ce limbă ai vorbit cu el?

— Numa' pă românește…

— Ai putea să-mi spui cum arăta la chip?

S-a grăbit să dea din cap. Numai că, din păcate, descrierea pe care i-a făcut-o agresorului s-a dovedit a fi teribil de vagă. Am reținut totuși că infractorul purta perciuni și că avea părut șaten.

— Dar cum era îmbrăcat, știi? am mai întrebat-o, fără a mai avea curajul să-mi pun speranța în spiritul ei de observație.

Spre surprinderea mea, la capitolul vestimentație, mi-a furnizat niște semnalmente asemănătoare cu cele pe care le atribuise zidarul „dhomnului cu servetă". Drept care, am și consemnat în notesul meu că infractorul avea o cămașă roșie, un costum maro și, pe deasupra, un fâș de culoare bleumarin.

— Mi-ai spus că, prima oară când ai discutat cu el, ținea în mână o servietă neagra. Ai mai zărit-o și când l-ai surprins în bucătărie?

Mai întâi s-a uitat gânditoare spre tavan, apoi, în timp ce medicul îmi făcea semn să închei interogatoriul, mi-a spus cu satisfacție:

— Da! Așa este!… Aveți dreptate!… Am văzut servieta! Se afla pe jos, lângă ușă. Era deschisă, dar n-am putut, să văd ce era în ea…

— Cunoști o doamnă pe care o cheamă Camelia Voicu?

M-a asigurat că aude pentru prima oară acest nume, iar eu am considerat că a venit momentul s-o las în pace.

— Îți mulțumesc. Ilonka! Domnul doctor a avut dreptate când mi-a spus că ești o fată teribil de curajoasă.

Când am ieșit din rezervă îmi zâmbea, probabil flatată de complimentul pe care i-l făcusem cu o reală sinceritate. Dar nu este exclus ca surâsul ce mi-l adresa să fi reprezentat mai degrabă o dovadă de recunoștință pentru cele trei „ciungi", pe care i le lăsasem pe noptieră.

*

Spre seara, când mi-am revăzut colaboratorii ia inspectorat, ne-am prezentat pe rând rezultatul cercetărilor întreprins e în cursul zilei.

Începutul l-a făcut Dinu Bogdan, care ne-a informat că a mai verificat încă doi dintre bărbații care avuseseră relații cu Camelia Voicu, dar nu a prins firul urmărit.

Apoi, János ne-a vorbit de chestionarea vecinilor familiei Lupaș, cu intenția de a afla dacă văzuseră prin împrejurimi vreun necunoscut. Din păcate, nu obținuse nimic concret.

— Conform misiunii pe care mi-ați dat-o, m-am deplasat la domiciliul zidarului care a lucrat la construirea casei familiei Lupaș. Nu l-am găsit însă acasă, și, la sugestia nevestei sale, am început să-l caut prin cârciumile cartierului. După ce am colindat câteva, am reușit să dau de el. Din cele ce mi-a spus, a reieșit că, în urmă cu vreo săptămână, ar fi văzut un necunoscut intrând în curte și îndreptându-se spre interiorul acesteia, dar a revenit după câteva minute cu victima, care l-a condus până la poartă…

— Ce semnalmente avea necunoscutul? Era de statură potrivită, părul șaten, cu favoriți mari și era îmbrăcat cu un fâș bleumarin, iar sub braț ținea o servietă? m-am interesat eu.

— Exact! De unde știți? s-a minunat el de nemaipomenita mea perspicacitate.

— Atât de la celălalt camarad al lui cât și de la victimă, i-am răspuns, cu modestie.

— Aha!… a comentat el, deziluzionat că i-am spulberat speranța că aș fi putut fi dotat cu niște calități supranaturale. În orice caz, nu știu ce părere v-a făcut zidarul cu care ați discutat dumneavoastră, dar eu vă

propun ca cel chestionat de mine să fie adus la sediu inspectoratului.

— De ce?

— Unu, n-are niciun fel de serviciu, s-a declanșat Kálmán… Doi, a mai avut de-a face cu noi… pentru manifestări huliganice repetate și… Trei, n-are niciun fel de alibi pentru ziua de ieri… și-a încheiat el bilanțul, cu satisfacție.

Am ridicat un deget și am făcut un gest de negație:

— Faptul că individul tău este un „pic" derbedeu, nu înseamnă că trebuie să fie implicat, în mod obligatoriu, în cauza noastră. De altfel, din discuția mea cu micuța victimă, a reieșit că agresorul îi era complet străin, situație care exclude din cercul bănuiților toate persoanele cunoscute de ea, deci și pe zidari, am zis și am început să le povestesc ce-mi declarase fetița.

— Dacă ea spune că a fost atacată foarte curând după plecarea fratelui ei, reiese că ucigașul a stat la pândă până a văzut ieșind ultimul membru ai familiei, a raționat Bogdan, după ce mi-am terminat relatarea.

— Așa s-ar părea. Ba mai mult, sunt gata să cred că plecarea acestora a fost supravegheată chiar din apropierea bucătăriei. Dar, datorită întunericului, el n-a putut să vadă locul exact unde a fost pusă cheia. De aceea, a descuiat cu șperaclul, iar imediat după ce-a intrat în cameră, a început să caute cheia. Și în această

situație îl surprinde victima, i-am completat eu supoziția.

— Domnule căpitan, n-ar fi posibil ca agresorul să-și fi imaginat că n-a mai rămas nimeni în casă, iar comiterea faptei să reprezinte modul în care a reacționat când l-a surprins fata, mi-a sugerat Dinu.

— Aiurea! A intervenit János, disprețuitor. Cum putea să nu știe de existența copilului, când a discutat cu ea, în urmă cu câteva zile.

— Așa este! l-am aprobat eu. Iar dacă ținem seama de acest aspect, ajungem, implicit, la concluzia că infractorul a pătruns în casă animat numai de intenția de a ucide fetița. Dacă s-ar fi evidențiat urmele unei tentative de viol, am fi putut atribui isprava unui obsedat sexual. Dar, cum o astfel de ipoteză este exclusă, nu sunt capabil să sesizez mobilul urmărit de infractor, le-am mărturisit, dezorientat.

— Poate că este consecința unei tâlhării, a continuat să presupună Bogdan.

— UNDE-I CARACTERISTICA TÂLHĂRIEI, DACĂ NU LIPSEȘTE NIMIC?

— Poate a survenit ceva care l-a împiedicat să-și atingă țelul… a completat el.

Kálmán, care în ultimele minute s-a limitat numai la a ne privi pe rând, când pe unul, când pe celălalt, de parcă ar fi arbitrat un meci de ping-pong, și-a dres

glasul și mi s-a adresat:

— S-ar putea ca Dinu să aibă dreptate. În sensul că autorul a urmărit să ia ceva, dar a trebuit, din motive știute numai de el, să se lase păgubaș. Și spun asta, deoarece victima a susținut că agresorul i-a cerut să deschidă șifonierul, pentru că voia să ia niște hârtii de acolo… Iar noi știm că exact acolo se aflau niște obligațiuni C.E.C…

— Dar cum obligațiunile reprezintă niște sume la purtător, cred că ar fi fost mai firesc să vorbească de bani, nu de hârtii… Dar, mă rog… Nu-i exclus să fie așa cum spuneți voi… Fiecare se exprimă cum vrea… am admis, gândindu-mă că pot să încep expunerea planului pentru orientarea în continuare a investigațiilor.

— Domnule căpitan, a glăsuit János, mai înainte de impresia că există niște asemănări semnificative între acest caz și cel al Cameliei Voicu? Mă refer la faptul că ambele au fost atacate prin lovituri la cap și că ambele au fost; dezbrăcate de, autor…

Deoarece mă gândisem și eu la o astfel de posibilitate, i-am relatat concluzia la care ajunsesem:

— Nu în mod obligatoriu, János! Și iată de ce… De îndată ce partea vulnerabilă a omului o constituie capul, nu mi se pare că locul în care s-au aplicat loviturile, la cele două victime, indică o specificitate suficientă

pentru a putea conchide că avem de-a face cu un mod comun de operare. Iar faptul că ambele victime au fost găsite dezbrăcate, nu este de asemenea, în mod obligatoriu coincident. Deoarece, dacă în cazul Cameliei Voicu aceasta se poate pune pe seama intenției de a întârzia identificarea, în ceea ce o privește pe Ilona Lupaș, nu i se poate atribui autorului un astfel de țel. Cred că este absurd ca el să-și fi imaginat că astfel ne împiedică să identificăm o victimă care zace în propria ei casă. În ceea ce privește mobilul, am continuat, dacă am putea admite că primă victimă, datorită trecutului ei atât de agitat, a fost ucisă din răzbunare, este exclus ca atacarea Ilonei, un copil nevinovat, să fi avut tot un scop vindicativ. Ba mai mult! În ciuda strădaniilor pe care le-am depus, n-a rezultat că victimele s-ar fi cunoscut… Așa că… Deși seamănă… nu răsare, le-am spus cu un gest care sugera că am pus punct fabricației de prezumții. Deci, să revenim la oile noastre! Dinule, dumneata continui să investighezi printre persoanele care au avut relații cu Camelia Voicu. Iar noi, am spus întorcând capul spre celălalt colaborator, ne vom ocupa numai de agresorul Ilonei. Eu am să-i caut pe tatăl și pe fratele victimei, ca să-i întreb dacă le spun ceva semnalmentele agresorului. Iar dumneata vei stabili cine sunt persoanele care au intrat în casă după comiterea faptei. Când ai terminat, îi predai lista

criminalistului și-i spui să-i amprenteze pe toți, inclusiv pe membrii familiei Lupaș, i-am cerut, cu firava speranță că am putea depista în acest fel amprentele lăsate de infractor.

…Un „se poate admite”, nu prea aduce a certitudine…

Investigațiile întreprinse în ambele cauze de care mă ocupam intraseră în impas. Verificarea lungii liste a persoanelor care avuseseră legături cu Camelia Voicu luase sfârșit, fără a fi pus în evidență vreun individ cât-de-cât suspect. În aceeași situație, descurajantă, ne aflam și cu cercetarea cazului Ilona Lupaș.

După ce criminalistul s-a apucat să-și confrunte zestrea de amprente ridicate din locuința micuței victime cu acelea ale familiei și persoanelor intrate în casă după comiterea agresiunii, a trebuit să constate că nu i-a mai rămas nicio urmă digitală neidentificată. Ceea ce însemna că singura amintire pe care ne-o lăsase infractorul se limita la un șperaclu, cu nimic mai puțin anonim decât o sârmă oarecare, chiar dacă avea și niște îndoituri la capete. Nici cu semnalmentele agresorului n-am avut mai mult noroc, deoarece atât tatăl, cât și fratele Ilonei m-au asigurat că n-aveau habar cine putea fi persoana de care mă interesam.

În consecință, în ultimele zile, eu și Kálmán ne-am

apucat să-i luăm la rând, casă de casă, pe toți cetățenii care stăteau pe stradă cu familia Lupaș, rugându-i să ne spună dacă descrierea agresorului nu corespundea vreunei persoane cunoscute sau remarcate de ei prin împrejurimi. Cum eu îmi epuizasem deja vizitele, iar colegului meu îi mai rămăseseră încă vreo patru vecini, a fost firesc să trag concluzia că și acest demers va fi fără rezultat. În consecință, stând de unul singur în fața locuinței ultimei victime, am început să mă întreb ce aș mai putea întreprinde pentru a-l dibui pe infractor. Mai înainte de a-mi finaliza planul de bătaie, atenția mi-a fost atrasă de un claxon imperios. Știind că acest gen de semnalizare este interzis în municipiul Cluj, am întors capul pentru a-l vedea pe contravenientul care tulbura liniștea cetățenilor. Și l-am văzut…! Era șoferul mașinii noastre de serviciu, care, rămas în staționare la celălalt colț al străzii, își flutura un braț prin portieră. După care a demarat în trombă.

— Domnule Apostolescu, aveți o comunicare urgentă prin stație, m-a anunțat, scrâșnind din frâne în dreptul meu. Doctorul Andrei Felecan vă roagă să veniți de urgență la clinică… la el…

Imaginându-mi cam despre ce putea fi vorba, m-am grăbit să mă arunc în mașină…

*

În camera de gardă erau patru medici, dar, cum era și

firesc, eu m-am dus cu mâna întinsă către cel care se ocupa de Ilona Lupaș.

— Ce-i cu fata? S-au ivit complicații? l-am întrebat îngrijorat.

— Fata?! a repetat el, ca și cum n-ar fi înțeles despre cine e vorba. A, nu… Nicio problemă… A făcut progrese de-a dreptul spectaculoase… Ce, ai crezut că pentru ea te-am chemat?… Nu, căpitane, a continuat, fără să mai aștepte să-i spun ce crezusem… Mi s-a adus o femeie și m-am gândit că te-ar putea interesa… Datorită rănilor pe care le prezintă…

— În ce stare se află? l-am întrebat, mai mult din politețe, pentru că nu vedeam de ce trebuia să mă intereseze.

— Este în afara pericolului și poți să stai de vorbă cu ea, dacă vrei.

— …Sigur… S-o vedem… am murmurat, fără prea multă curiozitate. Apoi, după ce-am ieșit din camera d gardă, l-am chestionat:

— Cum a ajuns aici?

— A adus-o o ambulanță pe la douăsprezece. Salvarea a fost chemată pentru o gravidă în luna a opta care prezenta simptome de naștere prematură. Numai că moașa care s-a dus la adresa indicată, a văzut că femeia avea alte probleme. Și anume, o rană sângerândă la cap! Astfel că, în loc s-o ducă la maternitate, au

transportat-o la Spitalul de Urgentă. Aici s-a constatat că avea o fractură craniană și au expediat-o imediat la noi. Și bine au făcut! Pentru că altfel n-ar fi avut șanse de supraviețuire, deoarece plaga avea un caracter vital… a mai zis, ridicând din umeri, cu subînțeles.

— Fractură?!

— Da, cu înfundarea calotei. Și imediat ce-am constatat că rana pare să fi fost produsă cu o armă similară celei folosite la atacarea micuței paciente de care te ocupi… m-am gândit să te anunț…

— Adică un ciocan?!… l-am întrebat eu, mai înainte de a deschide ușa rezervei.

El a dat din cap a confirmare, iar eu am apăsat pe clanță.

Femeia părea să aibă în jur de treizeci, treizeci și cinci de ani și avea capul înfășurat în bandaje. Auzindu-ne intrând, a întors fără interes capul spre noi. Ochiul drept era congestionat, iar arcada tumefiată.

— Bună seara. Sunt de la poliție… Căpitan Apostolescu… Cum vă simțiți? i-am zis eu.

— Nu prea bine… mă doare capul… a scâncit ea.

— Aș vrea să stăm puțin de vorbă… dacă se poate…

A săltat de câteva ori din umeri, într-un gest care demonstra că n-are nimic împotrivă.

— Mai întâi, spuneți-mi cum vă numiți și unde locuiți, i-am zis eu, pregătindu-mi notesul.

— Mă numesc Măgureanu Marieta și stau pe strada Traian, la numărul 80.

— Cu ce vă ocupați?

— Sunt muncitoare ia fabrica „Porțelanul”.

— Cu cine locuiți?

— Cu soțul și cu fiică-mea, care este elevă… într-a-ntâia…

— Bine. Acum vă rog să-mi spuneți cine v-a lovit.

— Nu știu… N-am văzut pe nimeni…

— Unde ați fost atacată?

— La mine în rasă…

— Mai era cineva cu dumneavoastră?

— Nu… Fetița era la școală, iar soțul meu la fabrică…

— Cum ați fost atacată?

— Nu știu… Zău nu știu… Tot ce-mi amintesc este că am ieșit în curte ca să iau albia… de rufe. Apoi, am intrat în bucătărie… și am pus-o jos… Am luat pâinea pe care o cumpărasem dimineață și care rămăsese pe masă… și am băgat-o în bufet… Iar după aceea nu mai știu nimic… a săltat ea din umeri pe sub cearșaf.

Cum afirmația victimei era de-a dreptul nebuloasă, am întors capul spre doctor și l-am privit întrebător. A înțeles ce i-am cerut și s-a dus spre fereastră, făcându-mi și mie semn să-l urmez.

— Pacienta are două plăgi. Una cu înfundarea calotei în regiunea frontală stângă și cealaltă contuzie și fără

profunzime, în regiunea occipitală. Prima este activă, adică produsă de agresor, iar a doua poate fi o consecință a prăbușirii ei pe o suprafață plană. Prin urmare, se pare că a fost atacată de la spate, chiar în clipa în care a întors capul spre stânga. Și, dacă ținem seama de ravagiile provocate de lovitură, este de presupus că a fost aplicată atât de fulgerător, încât n-a mai apucat să-l vadă pe criminal.

— Și de ce are ochiul drept tumefiat?

— Cred că, după ce-a primit lovitura din zona frontală, mai întâi a căzut cu fața înainte și s-a lovit cu arcada de un obstacol înalt, un scaun sau o masă… Apoi, datorită unui reveniri, s-a ridicat din nou și s-a prăbușit pe spate. Pentru această posibilitate pledează și rana contuză din creștet, care, după cum ți-am spus, este cauzată de o suprafață plană, cum ar fi o pardoseală de ciment…

Fiind edificat, am revenit lângă patul victimei și am rugat-o să-mi povestească ce-a făcut în cursul dimineții din momentul în care s-a sculat și până a ieșit din casă, pentru a lua albia de care-mi vorbise.

— Sunt în concediu de maternitate de la începutul lunii… pentru că sunt gravidă în luna a opta… Azi dimineață m-am trezit mai devreme și am pregătit ceva de mâncare pentru soțul meu… După care el a plecat, ca de obicei, pe la cinci și jumătate… Pe la șapte am

sculat-o pe fiică-mea, i-am dat și ei să mănânce și am dus-o până la școală… La întoarcere, am cumpărat o pâine și o bucată de carne afumată…

— La ce oră ați ajuns acasă…

— În jur de nouă…

— Și ce ați făcut după aceea?

— …Am pregătit mașina de spălat și m-am apucat să adun lucrurile murdare… Așa am dat de o pernă mică pe care o făcuse fiică-mea mai de mult, și, cum nu-mi plăceau butonierele, m-am gândit să fac eu altele… Și m-am dus să cumpăr un mosorel de ață albă de la tutungeria de pe strada noastră… După ce-am luat ața, mi-am adus aminte că atunci când am ieșit în curte cu fiică-mea, am văzut pe stradă un gabor…

— Un gabor?! am întrebat-o, încruntându-mă, deoarece știam că în argoul borfașilor respectivul epitet îi desemnează pe cei de-o meserie cu mine.

— Da… Un țigan… a tradus ea, cu nevinovăție. Așa li se spune la noi, la țară, și știu că dacă primul om pe care-l vezi este gabor, în ziua aia ai noroc… Așa că, odată cu mosorelul am cumpărat și un loz… Dar, când am ajuns acasă, am văzut că era necâștigător…

— Pe la ce oră ați plecat după ață?

— Io știu… Cred că era în jur de zece…

— Și când v-ați înapoiat?

— Repede… După câteva minute… Debitul de tutun

este foarte aproape…

— Și ce-ați făcut după aceea?

— …Am pus mosorul pe masă și am ieșit în curte ca să iau albia din magazie… Iar când am venit cu ea în bucătărie, am văzut pâinea pe masă, am vrut s-o bag în bufet… și m-am trezit aici, a repetat ea.

— Ați observat dacă în cursele pe care le-ați făcut de dimineață, v-a urmărit cineva?

— …Nu… n-am văzut…

— Când ați ieșit pe stradă, pentru a vă duce după apă, pe cine ați văzut?

— Pe nimeni… Strada era pustie…

— Ați încuiat ușa când ați plecat la tutungerie?

— Nu. Nu încuiam niciodată ușa când mă duceam pe aproape… Pentru că mi-era rușine de vecini… ca să nu creadă că încui de teama lor… mi-a explicat ea, jenată.

— Ați zărit pe cineva străin prin curte?

— Nu…

— Dar ce credeți, persoana care v-a lovit, putea să se strecoare în casă în timpul în care ați fost după apă?

— Nu…

— De unde știți că nu a intrat, din moment ce dumneavoastră ați lăsat ușa descuiată când ați plecat la tutungerie?

— Fiindcă ușa dintre bucătărie și camera în care locuim era deschisă, așa că, dacă era cineva înăuntru,

trebuia să-l văd.

— Țineți în casă bani sau alte valori care ar fi putut interesa un răufăcător?

— De unde așa ceva, dom'le? a zâmbit ea, cu amărăciune.

— Aveți vreo bănuială asupra persoanei care v-a atacat? am întrebat-o și, văzând că-și clatină capul a negație, am continuat: sunteți, dumneavoastră sau soțul, în dușmănie cu cineva?

— Nu, dom'le! Noi suntem oameni pașnici și nu ne băgăm în treburile altora.

Fiindu-mi greu să admit că femeia din fața mea fusese atacată fără nicio motivare, m-am decis s-o iau altfel:

— Aș mai avea o întrebare… care are caracter mai… intim… m-am arătat eu jenat.

— Vă rog… m-a încurajat ea.

— Trebuie să fiți convinsă că atât eu cât și domnul doctor suntem obligați să păstrăm secretul profesional. Ceea ce înseamnă că orice am discuta, nu va fi împărtășit unei alte persoane, am ținut să subliniez, cu scopul de a o convinge să fie sinceră.

— Înțeleg… a zis ea, intrigată în mod evident de introducerea pe care-o făcusem.

— Aveți vreun prieten? m-am decis s-o întreb, adoptând o atitudine confidențială.

— Bineînțeles că am! s-a grăbit ea să admită cu

naturalețe, pentru ca, imediat, să mă chestioneze încruntată: Prin prieten ați înțeles iubit?

— Întocmai, am confirmat, deoarece trebuia să țin seama că în cadrul unui triunghi conjugal pot apărea câteodată și conflicte violente.

— Nu domnule! N-am așa ceva! mi-a replicat ea, pufăind a dispreț. Mie-mi ajunge bărbatul pe care-l am.

Neavând motive să mă îndoiesc de sinceritatea ei, mi-am spus că agresiunea a cărei victimă fusese, părea a fi lipsită de motivație. Și, cum într-o situație aparent asemănătoare se găsea și micuța Ilona Lupaș, am început să mă gândesc la faptul că ambele fuseseră lovite cu un ciocan. Ba mai mult! Tot cu o astfel de armă fusese suprimată și victima pe care o scosesem din Someș, în consecință, deși consideram că varianta pe care mă apucasem s-o fabric era în mod vădit aberantă, n-ara putut rezista ispitei de a-i mai cere câteva relații:

— O cunoașteți pe Camelia Voicu?

— Nu. E pentru prima oară când aud acest nume, încercând să-i reîmprospătez memoria, i-am descris-o pe prima victimă spunându-i în continuare unde a domiciliat și a lucrat ea.

— N-o cunosc… Da' spuneți-mi. Nu e cumva femeia aceea care s-a înecat în Someș? a fost rândul ei să mă întrebe.

— Ba da! O cunoașteți? m-am grăbit, eu să aflu. Nu…

Dar s-a vorbit mult la noi în fabrică de această întâmplare… Și nici nu știu cum de mi-a dat prin cap că de ea era vorba… mi-a explicat ea, dând din umeri.

În încheiere, am chestionat-o și despre Ilona Lupaș. Dar rezultatul a fost tot negativ și am considerat că pot să mă retrag.

— Îl cunoașteți pe doctorul Eugen Popescu? mi-am întrebat însoțitorul, după ce-am ieșit din rezervă.

— Medicul legist? Cum să nu? Am fost chiar colegi de grupă în primii doi ani de facultate. Ulterior, fiind și buni prieteni, am convenit să evităm tentația de a ne lua unul altuia pacienții. Motiv pentru care ne-am și profilat: el pe morți, iar eu pe vii, a glumit el.

— Și de ce-a ți fugit, n-ați scăpat! Pentru că sunt nevoit să vă rog să colaborați, de data aceasta, inversând profilarea pe care ați stabilit-o. Mai precis, aș vrea ca dumneavoastră să examinați un raport medico-legal făcut cu ocazia necropsierii unei femei ucise… iar doctorul Popescu să se uite la radiografiile craniene ale Ilonei Lupaș și ale pacientei cu care am stat acum de vorbă…

— Înțeleg. Vrei să știi dacă ai de-a face cu un singur criminal… E în regulă, căpitane! Spune-i lui Eugen să ia legătura cu mine!…

*

Când mașina a intrat pe strada Traian, șoferul a oprit

la numărul 80.

Am coborât și am privit în curtea din fața mea. Pe partea dreaptă se aflau înșirate câteva corpuri de case, fără etaj, iar pe stânga niște construcții scunde, cu aspect de boxe sau magazii.

Am intrat și m-am oprit în fața primei uși deschise. Printre picioarele unei mese de bucătărie, un tip stătea în patru labe și storcea într-un lighean o cârpă cu care șterse pardoseala din ciment.

— Vă numiți Măgureanu? l-am întrebat, simțind că mă încălzeam de furie.

A întors capul spre mine și, privindu-mă fără interes, a dat din cap a confirmare.

— Și de ce spălați urmele de sânge?

— Da' ce treabă ai dumneata cu ce fac eu la mine în casă? mi-a întors-o el.

M-am prezentat și i-am atras atenția că legea îi pedepsește pe cei care îndepărtează urmele unei infracțiuni.

— Infracțiune?! a zis el, adunându-se de pe dușumea și apropiindu-se de mine. Probabil că glumiți… s-a decis el să apeleze la plural. Ce, mai nou, trebuie să ceri avizul poliției când faci curățenie în casă? a continuat el, sarcastic.

— Unde se află soția dumneavoastră? m-am interesat cu speranța c-am să-i pricep atitudinea.

— E internată la maternitate… că trebuie să nască…

— De unde știți?

— Cum de unde știu?… Mi-au spus vecinii! Și chiar dacă nu mi-ar fi spus ei… Ce, nu se văd urmele premergătoare nașterii? m-a consultat el, arătând spre pardoseala bucătăriei, pe care mai rămăseseră nespălate câteva pete de sânge.

— Domnule Măgureanu, trebuie să vă aduc o veste neplăcută… Soția dumneavoastră nu se află la maternitate… ci la Clinica de neurochirurgie…

În timp ce el mă urmărea aiurit cu privirea, l-am asigurat că starea nevestei lui era bună și l-am povestit ce știam despre agresiunea căreia îi căzuse aceasta victimă. Apoi, după ce l-am lăsat să-și mai revină din șocul ce i-l provocase relatarea mea, l-am rugat să-mi dea voie să mă uit prin locuință.

Mai întâi a scuturat din cap, ca și cum ar fi vrut să îndepărteze un coșmar, după care s-a dat la o parte din ușă. În stânga, chiar lângă tocul ușii se afla o albie așezată pe un aragaz. În continuare, o mașină de spălat, iar la picioarele acesteia, un vraf de rufe murdare. În față, lângă peretele opus, era un bufet de bucătărie, iar la o jumătate de metru de aceasta se vedeau stropi de sânge pe peretele din dreapta. Deasupra mesei, peste mușamaua care-o acoperea se găseau: o bucată de kaizer afumat, o pâine, o șurubelniță și… un ciocan. Ușa

de intrare în cea de-a doua cameră, aflată tot pe partea dreaptă, era deschisă. Făcând un pas spre ea am văzut în interior, sub fereastra care dădea în curte, un divan-studio, un garderob și o vitrină. În mijlocul încăperii, o mică masă de sufragerie, cu patru scaune, iar pe jos un covor oltenesc, imaculat…

— Dumneavoastră ați făcut ordine aici? l-am întrebat pe soțul victimei.

— Pentru ce, dacă era curat?

— Când ați intrat în dormitor, ați găsit deschise sertarele și ușile garderobului?

— Nici n-am intrat aici… că numa' în bucătărie era dezordine…

Considerând că nu se evidențiază nicio urmă care să-mi indice dacă infractorul a pătruns în dormitor, am revenit în bucătărie.

— Ale cui sunt sculele astea? l-am întrebat, după ce m-am apropiat de masă și m-am uitat mai întâi la ciocan și apoi la șurubelniță?

— Păi, ale cui să fie? Ale mele! m-a asigurat cu fermitatea unui copil căruia i se pune la îndoială dreptul de proprietate asupra jucăriilor sale cele mai dragi.

— Le țineți întotdeauna aici, pe masă?

— Nu… Cum o să le țin pe masă?… Le-am scos din trusa mea de scule ca s-o repar… zis, arătându-mi ușa prin care se intra din curte.

M-am apropiat de ea și i-am examinat broasca. Cum părea intactă, m-am uitat și la tocul ușii. Lăcașul în care intră zăvorul broaștei era crăpat și fixat în câteva cuie.

— Așa ați găsit-o?

— Nu, era forțată. Broasca se afla în poziția încuiat și suportul de metal din toc era smuls… Vecinii mi-au spus că ei au forțat ușa pentru a o putea scoate pe nevastă-mea din casă… Pentru că nu găsiră cheia… Și, cum nu puteam s-o las de izbeliște, am reparat-o cum m-am priceput…

— Când ați intrat în casă, în afară de petele de sânge ce v-a mai atras atenția?

— Nimic… Numai pâinea… care era pe jos…

— Aștept să vină niște colegi de-ai mei și am să vă rog ca, până la sosirea lor să nu mai puneți mâna pe nimic, mai ales aici, în bucătărie, i-am cerut.

Apoi, după ce mi-a confirmat că a înțeles ce vreau, m-am interesat dacă aveau în casă obiecte care puteau stârni interesul vreunui hoț.

M-a asigurat de contrariu, la fel ca și soția lui. Același răspuns l-am primit și la întrebarea dacă are vreo idee despre persoana care a comis agresiunea.

— Fiica dumneavoastră unde este?

— A luat-o o vecină… doamna Nyitrai, la ea în casă, fiindcă era tare speriată… mi-a explicat, după care, remarcând că-l privesc întrebător, a continuat: Stă la noi

în curte, în apartamentul de alăturea… Noroc că era acasă… Altfel, cine să fi anunțat Salvarea și cine s-ar fi ocupat de nevastă-mea… Și acum a luat-o și pe Lucreția… a început el să spună, cu recunoștință, tocmai când din curte s-au auzit pași.

Uitându-mă afară, am văzut că noii veniți erau Kálmán și Bogdan. Ieșindu-le în întâmpinare, le-am explicat motivul care m-a determinat să le întrerup misiunile. După care le-am spus cu ce ne vom ocupa. În consecință, Dinu s-a dus la mașină să ia trusa criminalistică, iar János mi s-a alăturat pentru a participa la acțiunea de chestionare a vecinilor.

Doamnă Nyitrai, o femeie corpolentă și trecută de șaizeci de ani, aflând cine suntem s-a grăbit să ne invite în apartamentul ei. Acolo, alte două femei, cu aspect de gospodine, stăteau în jurul unei mese pe care se găseau trei cești de cafea, așezate cu gura în jos. Alături de cucoane, pe un fotoliu, o fetiță de vreo șapte-opt ani înfuleca dintr-o felie de cozonac. Și o făcea cu atâta dăruire, încât n-am avut motive să mă mir că este atât de dolofană.

Făcând cunoștință, am aflat că și cele două persoane erau vecine de curte, situație de care am știut să profit, chestionându-le pe loc. Din ceea ce mi-au spus a rezultat că, în timp ce se aflau în aceeași formație și-și beau cafelele, urmând ca gazda să-și demonstreze

talentul în ghicirea viitorului, au auzit niște țipete de copil.

Întrerupându-și pasionanta preocupare, s-au dus în curte să vadă ce s-a întâmplat Apoi, cum demersul făcut a fost insuficient pentru a le satisface curiozitatea, au ieșit în stradă. Constatând că și aceasta era pustie, au reintrat în curte cu intenția de a continua cât mai grabnic activitatea de a afla ce le rezervă soarta. N-au mai apucat să-și ducă la îndeplinire merituoasa intenție, deoarece, trecând prin dreptul ferestrei deschise a locuinței familiei Măgureanu, au stabilit că țipetele de copil veneau chiar de acolo. În conversația purtată prin fereastră, au aflat de la fetiță, care, în prezent, ataca cu o vădită plăcere o nouă felie de cozonac, că mama ei zăcea plină de sânge în bucătărie. I-au cerut să descuie ușa pentru a putea vedea ce s-a întâmplat, dar ea le-a răspuns că nu are cu ce. De aceea, una din ele a început escaladarea ferestrei, cu speranța că va descoperi cheia, dar după ce și aceasta a ajuns la concluzia că nu poate găsi ceva care nu există, au decis, împreună, să forțeze ușa. În consecință, în timp ce una împingea, celelalte au tras de clanță până și-au atins țelul. Când au reușit să intre cu toate în bucătărie și au văzut-o pe vecină plină de sânge, s-au gândit că aceasta pierduse sarcina și s-au grăbit să telefoneze la Salvare. Iar după ce a sosit ambulanța și au ridicat-o pe bolnavă, au luat copilul ca

să stea cu ele, pentru că era foarte speriat.

— Când m-am întors de la școală și am vrut să intru în casă, am văzut că ușa era încuiată… a început fetița să povestească, după ce a pus mâna pe o nouă felie de cozonac. Dar eu știam că mămica trebuia să fie acasă… și am început să bat tare în ușă și pe urmă și în fereastră… Da' 'geaba că tot nu mi-a răspuns nimenea… a zis ea, ridicând din umeri, într-un gest care putea constitui atât o subliniere a încurcăturii în care s-a aflat cât, mai ales, o exteriorizare a regretului că felia de cozonac din care a înfulecat, fără intermitență, a sfârșit prin a se transforma într-un firav dumicat.

Cum ea continua să examineze ultima fărâmă, de parcă s-ar fi întrebat unde-a dispărut restul, m-am văzut obligat să-i reamintesc că nu-și terminase încă povestirea:

— Ce-ai făcut când ai văzut că mămica ta nu-ți deschide ușa?

— Ce era să fac?… a zis, decizându-se să-și vâre în gură ultimul vestigiu al bucății de cozonac. M-am uitat pe gaura cheii și am văzut că mămica era culcată pe jos, în bucătărie… a mai spus, în timp ce ochii ei căutau cu interes spre bufet, pe care trona cozonacul din care provenea felia pe care tocmai o exterminase.

— Și mai departe, ce s-a întâmplat? am ghidonat-o din nou.

— Păi, ce să se-ntâmple?… Am deschis fereastra, că nu era bine închisă și am sărit în casă… deși știu că n-am voie să intru pe acolo… Da' ce era să fac? Dacă mi-era foame… a ținut ea să-și motiveze acțiunea, fixând iarăși bufetul, precum vulpea cașul aflat în ciocul corbului din cunoscuta fabulă a lui La Fontaine[16].

— Și ce-ai făcut după ce-ai intrat în casă? am strunit-o eu, iar.

— M-am dus la mămica și-am întrebat-o că de ce doarme pe jos… Da' nu mi-a răspuns… că dormea… Și am început să țip… și să plâng… Până a venit tanti Kati și m-a scos de-acolo… a zis, privind cu recunoștință spre gazdă, care tocmai îi furniza o nouă felie de cozonac.

— La ce oră ai venit de la școală?

— Cum vin totdeauna… Cam pe la unșpe'…

— N-ai întârziat cumva la joacă, cu alți copii?

— Nu… Am venit direct acasă… că mi-era tare foame…

— Puteți să-mi spuneți cât era ceasul când ați auzit copilul plângând? am vrut să verific, întorcând capul spre cele trei femei.

---

[16] Jean de La Fontaine (n. 8 iulie 1621, Château-Thierry, Franța – d. 13 aprilie 1695, Paris) a fost un poet, dramaturg și prozator francez. A rămas cunoscut în istoria literaturii îndeosebi pentru fabulele sale. Jean de La Fontaine a fost membru al Academiei Franceze.

— Cred că are dreptate… Trebuie să fi fost cam unsprezece, a răspuns gazda, după ce s-a consultat din privire cu cele două musafire ale ei.

Vrând să localizez mai bine momentul când se comisese agresiunea, m-am interesat când și în ce ipostaze o văzuseră pe victimă.

Am aflat că au remarcat-o ultima oară în jurul orei zece, pe când ieșea cu o albie în mână din magazia de vizavi de ușa bucătăriei în care se comisese agresiunea.

— Ați zărit, în cursul zilei de astăzi, vreo persoană străină prin curte?

Cum mi s-a răspuns numai prin clătinări din cap sau ridicări din umeri, mi-am redus pretenția și mi-am reformulat întrebarea:

— Dar în ultimele zile?

— …Asta, da… Da' mai acu' vreo săptămână… s-a decis gazda să-mi răspundă… îmi amintesc că, venind dinspre magazia mea, unde am dat la pui niște grăunțe, am zărit un bărbat pe care nu-l cunoșteam… Chiar l-am și întrebat pe cine caută, fiindcă am văzut că se uita pe fereastră în casa Măgurenilor… El mi-a zis un nume… și eu i-am spus că nu stă la noi… apoi, s-a dus…

— Ați putea să-mi spuneți cum arăta?

— Apăi, era un bărbat tânăr… Vreo patruzeci de ani… Și era drăguț, cu părul șaten și pieptănat peste cap…

— Cum era îmbrăcat?

— Avea pe el ceva, așa ca un spențer, de culoare închisă…

— Maro? am zis la nimereala.

— Nu… Aș zice, mai degrabă, că era negru…

— Avea ceva în mână? am vrut să mai știu, pentru a înlătura orice dubiu.

— Așa-i! C-avea o servietă sub braț… tot neagră…

Am întors capul spre János, pentru a mă asigura că auzise și el descrierea făcută de martoră. Exterioriza o surprindere atât de mare, încât n-a mai fost cazul să aștept să-mi dea și o confirmare verbală.

Mai înainte de a le fi lăsat pe martore să-și reia demersurile oculte, am vrut să mai știu dacă au auzit, între, zece și unsprezece, ceva care să le atragă atenția.

Dar ele m-au asigurat că nu le-a tulburat nimic liniștea, și atunci le-am întrebat dacă mai sunt și alți locatari, care erau acasă în cursul acestei dimineți. Răspunsul primit a fost tot negativ, așa că mi-am spus că venise momentul să ne retragem.

Ajungând în fața bucătăriei familiei Măgureanu, l-am găsit pe Bogdan umblând de-a bușilea și examinând cu lupa pardoseala. L-am anunțat că eu și Kálmán continuam chestionarea vecinilor și am ieșit în stradă.

*

— Ieri seara am primit raportul comun al modicului

legist și al doctorului Felecan, mi-am înștiințat colaboratorii două zile mai târziu, după ce am preluat și cel de-ai treilea caz. Din examinarea comparativă a rănilor prezentate, de Camelia Voicu, Ilona Lupaș și Marieta Măgureanu, reiese că se poate admite existența unui unic agresor. Și deși UN „SE POATE ADMITE". NU PREA ADUCE A CERTITUDINE, în cadrul investigațiilor generale va trebui să ținem seama și de această posibilitate.

— Dacă este. Într-adevăr, un singur agresor, înseamnă că și mobilul ar trebui să fie tot unui singur, a raționat János.

— Întocmai. Iar, în această ipoteză este obligatoriu ca și persoana agresorului să se regăsească în anturajul victimelor. De aceea, pentru început, vom revedea listele martorilor audiați, pentru a stabili dacă nu există unul care ne apare de mai multe ori. Chiar dacă numele lui ar figura numai în două dintre cazuri, și tot ar fi suficient ca să-l prindem în colimator!

— În această versiune, ar trebui ca și victimele să se cunoască între ele. Pentru acest motiv, propun să se urmărească și această pistă, mi-a sugerat Bogdan.

— Așa trebuie făcut, Sucă! l-am aprobat, cu toată convingerea deși, amendamentul lui reprezenta numai o reciprocă a supoziției că autorul ar trebui să se găsească în anturajul celor trei victime.

— Domnule căpitan, în ceea ce mă privește, oricât mi-aș bate capul, zău dacă pot stabili vreo legătură între o tânără, cam ușuratică, un copil și o femeie însărcinată în luna a opta, a spus János, vârându-și urechile între umeri.

— Nici eu, am recunoscut. Dar, din moment ce nu cunoaștem mobilul, suntem obligați să urmărim posibilitatea existenței unei legături între victime. Chiar împotriva aparenței care o respinge!

— Bineînțeles! m-a susținut Dinu. Mai cu seamă că, fiind vorba de un mobil care refuză să se evidențieze, am putea admite că și ultimele două victime sau familiile lor au motive să treacă sub tăcere scopul urmărit de autor în agresiunile comise.

— Într-adevăr! Nu este exclusă nicio astfel de versiune, am apreciat, după care l-am întrebat: în ce stadiu te afli cu clasificarea amprentelor ridicate din locuința familiei Măgureanu?

— Stadiul este bun… nu însă și rezultatul… a glumit ei, cu amărăciune. Ca și în celălalt caz, n-a lăsat urme.

Considerând consfătuirea terminată, m-am ridicat de pe scaun.

… Ar putea fi una și aceeași persoana cu agresorul!

Am ieșit din inspectorat împreună cu Dinu și János și

ne-am îndreptat spre mașina de serviciu. Dar, mai înainte de a ajunge la destinație, am auzit o voce feminină strigând: „János! János!”. Și, în continuare, țăcănitul produs de tocurile unei femei care alerga în spatele nostru. Curios, am întors capul și am văzut o tânără care se apropia vijelios, fluturându-și o mână deasupra capului. Odată cu constatarea că femeia îmi era complet străină, mi-am amintit și că prenumele meu este cu totul altul decât János; în consecință, am dat să-mi continui drumul. Dar, după ce tânăra a parcurs ultimii metri ce o mai despărțeau de noi, și-a stopat elanul pe pieptul lui Kálmán și și-a încolăcit brațele după ceafa acestuia. Am privit-o mai bine și am văzut că era tare frumușică, cu părul lung și blond, care îi cobora până la șolduri.

Luat prin surprindere, ofițerul i-a răspuns cu aceeași efuziune drăgăstoasă, după care, dând cu ochii de mine, mutra lui de îngeraș s-a făcut stacojie și a încercat să se degajeze de ea, jenat.

— Ce bine că te-am prins! Prostuțule! Iar ți-ai uitat mâncarea acasă! a zis ea, fără să-i pese de încercarea lui de a o tempera, în timp ce lua pachețelul ce-i era întins.

Pricepând despre ce era vorba în prepoziționiune, m-am decis să-i scutesc de prezența mea. Drept care, luându-l de braț pe Bogdan, am pornit spre mașină.

Nici n-am apucat să ne instalăm bine pe bancheta din

spate, că și-a făcut și János apariția.

— Vă rog să mă iertați… a îngăimat el, stingherit.

— Nu scrie nicăieri că este interzis să-ți îmbrățișezi nevasta, i-am răspuns, zâmbind, în timp ce șoferul pornea motorul.

— Mă János, cine era frumoasa doamnă? l-a întrebat Dinu, cu invidie.

— Păi, cine să fie? Nevastă-mea! Ce n-o mai cunoști? i-a replicat colegul lui, contrariat.

— Da' parcă nevastă-ta era brunetă, s-a arătat mirat Bogdan.

— Așa și este… Dar pe sub perucă… i-a răspuns Kálmán, chiar în momentul în care stația de radio a început să transmită.

Când s-a terminat comunicarea, ora opt și douăzeci și cinci de minute.

*

Mașina a început să urce panta pronunțată a străzii Mașiniștilor, și, după vreo jumătate de kilometru, a oprit în fața unei clădiri, pe partea dreaptă. În fața gardului din stâlpi de beton și plasă de sârmă, erau adunați un grup de cetățeni iar în spatele acestuia se vedea o casă gen vilă, acoperită cu țiglă roșie. Clădirea se sprijinea într-o parte de un alt imobil, mai scund, iar în cealaltă se vedea un teren viran, împrejmuit cu o îngrăditură de sârmă ghimpată.

Subofițerul care străjuia poarta, ne-a salutat și ne-a arătat cu mâna spre intrarea care ducea la demisolul clădirii.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat pe un al doilea subofițer, care discuta cu un bărbat și trei femei.

— Nu știu… pentru că abia am sosit și noi… a încercat el să-mi explice.

— Cine sunt locatarii acestei case? l-am întrerupt, adresându-mă persoanelor care-l înconjurau.

— Eu sunt proprietăreasa… și stau acolo… a zis o bătrânică surescitată, arătând cu mâna întinsă spre ferestrele parterului situat la vreo cinci metri deasupra solului.

— Și dumneavoastră cine sunteți? m-am adresat eu celorlalți.

Mi-au răspuns că locuiesc în vecinătate și că au participat la stingerea incendiului care a izbucnit într-unul din apartamentele de la subsolul clădirii.

Lăsându-l pe Bogdan să-și noteze numele martorilor, i-am făcut semn lui János să mă urmeze și m-am îndreptat spre locul pe care mi-l indicaseră.

După ce-am coborât câteva trepte, m-am aflat în fața a două uși opuse. Cum cea din stânga era larg deschisă și avea tocul afumat, m-am dus spre ea și am intrat în locuință. Am trecut printr-o bucătărie a cărei pardoseală era udă și plină de negreală și am pătruns într-o cameră

de locuit. Încercând să stabilesc punctul de unde-ar fi putut izbucni focul, privirea mi s-a oprit asupra unui garderob care avea partea superioară calcinată. În ceea ce privește celelalte obiecte care mobilau încăperea, mai puțin faptul că se aflau în dezordine și șiroiau de apa ce fusese aruncată peste ele, nu-mi păreau atinse de incendiu. Iar cum aspectul general era întru totul caracteristic unei locuințe în care s-a declanșat un incendiu, am apreciat că nu voi avea nevoie de prea mult timp pentru a putea raporta dispeceratului circumstanțele în care izbucnise focul.

— János, în timp ce eu am să chestionez martorii, dumneata și Dinu ocupați-vă de cercetarea locului. Și cu cât vom ajunge mai repede la concluzii, cu atât mai curând vom putea relua cercetarea cauzelor de care răspundem în mod direct! l-am avertizat, hotărât să nu mă las abătut de la investigațiile mele de un banal incendiu, provocat, ca de obicei, dintr-o neglijență a locatarilor!

Câteva minute mai târziu, după ce mi-am notat numele martorilor găsiți în fața intrării și le-am pus câteva întrebări pentru a stabili succesiunea în care-i voi audia, i-am rugat pe trei dintre aceștia să se înapoieze la locuințele lor și să aștepte vizita ce urma să le-o fac.

— Cum vă numiți, doamnă? am întrebat-o pe proprietăreasa imobilului, o femeie trecută de șaizeci de

ani, care mi-a spus că a fost primă persoană care a remarcat incendiul.

— Florea Maria, mi-a răspuns, marcată încă ele spaima prin care trecuse.

— Cine locuiește în apartamentul incendiat?

— Familia Fodor… Părinții și doi copii…

— Ce vârstă au copiii?

— Fetița are opt, la fel ca nepoată-mea… Că sunt chiar colege de clasă… Și fecioru-i mai mare… amu cred că are vro op'șprezece ani…

— Unde se află ei acum?

— Doamna Fodor și fecioru' sunt la lucru… iar domnu' Fodor cu fetița, la spital…

— În apartamentul acesta cine stă? am arătat eu spre ușa opusă locuinței în care se produsese dezastrul.

— Familia Toma… Da' ei nu-s acasă… că-s la țară… De vro săptămână…

— Ce știți despre incendiul din locuința chiriașilor dumneavoastră? am întrebat-o, cu intenția de a încheia cât mai repede procesul-verbal de constatare.

— Păi… Ce să vă zic…? Eu m-am sculat, ca de obicei la șapte… Și, după ce mă-mbrăcai, ș-am pregătit ceva dă îmbucat lu' nepoată-mia, care-i elevă, după cum v-am spus… Iară când am fost gata, am trezit-o… Ia ș-o pus uniforma ș-o mâncat și am condus-o până la poartă… Da' când să urc scara la mine, am simțit,

cumva, miros dă fum… Atunci, am dat roata prin curte ca să văz dă unde vine… Da' n-a trebuit să caut mult, pen' că, fumul ieșea dă sub ușă, dă la Fodori. Am bătut la ușă, da' dac-am văz't că nu-mi răspunde nime', am dat fuga la stradă… să cer ajutor…

— Cât era ora în momentul acela?

— Opt fără un sfert. Asta o știu bine, că e ora când pleacă nepoată-mia la școală…

— Ce ați făcut după aceea?

— L-am văz't pă domnu' Darianu… care-i un țăran ce aduce lapte pă strada noastră, și i-am zis că la noi ie foc… După ce-a venit cu mine și s-o uitat și iei pă fereastra, zis și iel că la domnu' Fodor în casă-i foc s-a dat cu umăru-n ușă până a deschis-o… Iar când o văzut cât fum a putut să iasă pă ușă, mi-o spus să umplu gălețile cu apă și să i le dau lui să stingă focu'… În timp ce io făceam așa cum o zis iel, a venit și domnu' Oltean, de stă peste drum dă noi și m-o întrebat dac-am văz't pă Virginica când o plecat la școală…

— Cine e Virginica? am întrerupt-o.

— Îi fătuca dă care v-am zis că-i colegă cu nepoată-mia…

— Înțeleg… Vă rog să continuați.

— După ce domnu' Oltean m-o întrebat dă Virginica și io-i spusei că n-am văzut-o azi, iel a zis să nu care cumva să fi rămas dormind-n casă și să moară dă la

fum… Și-o intrat-n casă că să vadă că cum-i… Ș-o avut dreptate, pen' că mintenaș a ieșit cu fătuca-n brațe. Iar după ce-o înveli cu haina lui, și-a întins-o pă masă, ne-o spus să nu mai aruncăm cu apă până nu scoate dânsu' siguranțili dă la corentu' ilectric, ca nu cumva să mai aprindem ș-altundeva în casă… Iară după ce o făcut așa cum o zis, ș-o mai intrat o dat' în casă ca să controleze și dacă nu-i gazu' dăschis p-undăva, om reînceput să aruncăm cu apă, pân' s-o stins focu' dă tăt…

— Și cu fetița ce s-ă-ntâmplat?

— Nu s-a-ntâmplat nimică… Pen' că noi, tot zvârlind cu'apă-n cas' am și uitat dă ia… Da' tocma când eram pă gătate, a venit acas' și domnu' Fodor… care s-o pornit să plângă și să-și smulgă perii din cap când o văzut-o…

— N-a anunțat nimeni Salvarea?

— Nu, pen' că noi ne-am grijit să stingem focu' numa', ca să n-arză toată casa… Apoi, dupe ce-o venit domnu' Fodor, n-o mai fost dă ce, pen' că mintenaș a întrat-n curte și domnu' Bakos…

— Cine-i domnu' Bakos?

— E unu' din șoferii care mere cu autobuzele pe strada noastră. Iar când o intrat iel în curte și l-o văzut pă domnu' Fodor că se jeluiește cu fii-sa-n brațe, i-o spus să iasă-n stradă, pân' ce dă iel jos călătorii și întoarce autobuzu' ca să-i ducă iute la spital… Așa că n-

am mai avut trabă s-anunțăm Salvarea… mi-a explicat ea.

— Aveți vreo idee de orele la care pleacă de acasă membrii familiei Fodor?

— Mai întâi ș-întâi, se duce părinții primii, până-n ora șase… Apoi mere și fecioru' lor, pă la șapte fără un sfert… Iar apoi, fetița, iese pe poartă cu nepoțica mea… pă la opt fără un sfert…

— Deci, până ați coborât în curte, pentru a vă conduce nepoata, nu v-a atras nimic atenția asupra celor petrecute în locuința chiriașilor dumneavoastră, am conchis, cu intenția de a încheia discuția.

— Nu… Adică, ba da!… Am văzut ceva… s-a răzgândit ea. La șapte, când m-am trezit și m-am dus la fereastră să văz cum îi vremea afară… am zărit un soldat ce tocmai ieșea-n stradă… și poarta era toată larg deschisă…

— Un soldat?! Ce fel de soldat?

— Un soldat ie un soldat! Ce știu io ce fel iera?… mi-a replicat, cu un gest de nerăbdare. În orice caz, io am să mă cert iară cu chiriașii! a ținut ea să mă anunțe, montată. Io le-am tot spus de nenumărate ori că ăl care pleacă să-ncuie și poarta după iel… Și io văz că iei tot deschisă o lăsară… mi-a explicat, ridicându-și un deget și agitându-l amenințător la adresa indisciplinaților ei chiriași.

Intrigat de efemera prezență a militarului pe care-l remarcase, am întrebat-o dacă-și poate explica apariția lui în curte.

— Io zic că… dac-o trecu pă stradă ș-o văz't fumu' dă la familia Fodor… O fi intrat pă poarta care-o fost uitată deschisă să vază că ce s-o-ntâmplat… Apoi, pen' că tot n-avea ce face… o plecat așa cum o venit…

— Era chiar un simplu soldat? Sau un ofițer? am insistat, cu dorința de a afla mai multe date despre militarul respectiv, în eventualitatea în care colegii ce urmau să preia cercetarea incendiului ar fi dorit să-l audieze pe martor.

— Era soldat! Fiin'că avea pă cap al'ceva dăcât un chipiu ca ofițerii, m-a asigurat ea, cu multă convingere.

— Dar ce avea pe cap? am întrebat-o într-o doară.

— O șapcă cu cozoroc…

— Cu cozoroc? am repetat intrigat. Militărească?

— Sigur! Așa cum purta soldații mai dămult, în timpul războiului.

— Poate că vi s-a părut… am zis eu, neîncrezător, deoarece boneta pe care mi-o descrisese era perimată de multe decenii.

— Ba nicidecum! mi-a replicat ea, tăios, ofensată că-i pun la îndoială spiritul de observație. Chiar și io m-am minunat, că afară iera rece și iel umbla fără manta și cu o uniformă subțire dă vară…

— Ați putea să mi-l descrieți? i-am cerut, stârnit de anomaliile care rezultau din afirmația ei.

— Nu… Pen' că l-am văz't numa' dă la spate… Da', în oriice caz, la ceafă avea păru' mare… Nu tuns scurt, așa cum am văz't la soldați…

— Și în picioare ce-avea? Bocanci sau cizme? am vrut să mai știu, apreciind că o prezență atât de insolită este a naibii de bizară…

Ea mi-a răspuns că n-a avut niciun motiv să se uite cum era încălțat soldatul, iar eu am încheiat audierea.

— Cum merge? mi-am întrebat ajutoarele, vârându-mi capul în camera pe care o cercetau.

— Păi, nu prea merge, domnule căpitan, mi-a răspuns Dinu, puțin nemulțumit.

— De ce?

— Pentru că nu putem stabili cauza incendiului. Am verificat atât posibilitatea unei scăpări de gaze, cât și pe aceea a unui scurt-circuit, dar totul este normal.

— Căutați și alte cauze! Pentru că nu-mi prea vine să cred că focul a fost provocat de Sfântul Duh! l-am repezit.

L-am văzut pe János dând din cap, apoi mi-a arătat cu mâna patul din dreapta ușii.

— Nu pot să-mi explic de unde provin urmele de sânge, mi-a spus el, după ce m-am apropiat și am privit așternutul răvășit. Vedeți? Atât cearșaful, cât și una din

fețele de pernă sunt pătate!

— E simplu! am făcut-o eu pe atotștiutorul, de îndată ce am constatat că celelalte două paturi din încăpere au așternuturile strânse. Gazele degajate de incendiu au surprins un copil dormind în acest pat. Prin urmare, este posibil ca el să fi avut o mică hemoragie, datorită intoxicației cu oxid de carbon.

— Și a murit? a zis Bogdan, înfiorându-se.

— Tot ce-am putut afla este că a fost dus la spital… i-am răspuns, ridicând din umeri și continuând: Întrucât nu ne puteam permite să ne pierdem vremea cu un eveniment străin de cauzele pe care le anchetăm, vreau să stabilim cât de curând posibil circumstanțele în care s-a declanșat incendiul. După care, întocmim proces-verbal de constatare, îl prezentăm serviciului de intervenții și revenim la ale noastre. E clar?

După ce ambii locotenenți mi-au răspuns afirmativ, i-am spus lui Bogdan să se ocupe în continuare de decelarea modului în care s-a declanșat focul, iar pe János l-am poftit să mă însoțească.

*

Din discuția avută cu Olteanu, vecinul care participase la stingerea incendiului, a reieșit că, în pofida fumului din cameră, a găsit-o imediat pe fetița familiei Fodor.

— …Și când am văzut că este leșinată, am luat-o din

pat și am scos-o imediat la aer, în curte, a completat el.

— În ce pat se afla?

După ce mi-a descris poziția mobilei respective, am știut că, așa cum presupusesem și eu, se referea exact la patul în care descoperise Kálmán urmele de sânge.

— Ați remarcat cumva dacă-i curgea fetiței sânge din nas sau din gură? a fost firesc să-l întreb.

— Așa cred, pentru că avea fata mânjită de sânge, a confirmat el.

— Ați putea să-mi spuneți, ce anume ardea când ați intrat dumneavoastră în locuință?

— Bineînțeles! Numai garderobul era în flăcări…

*

Pe martorul Ioan Bakos l-am chestionat chiar în autobuzul pe care-l conducea. Mi-a spus că, în momentul în care a oprit în stația „Arena C.F.R.", a văzut ieșind fum dintr-o clădire, ceea ce l-a determinat să alerge spre casa respectivă. După ce-a intrat în curtea imobilului, a văzut câteva persoane care aruncau cu apă, precum și un bărbat care striga că-i moare copilul. Apropiindu-se de el, a observat că ținea în brațe o fetiță leșinată și cu fața murdară de sânge. După care, dându-și seama că starea ei era gravă, i-a spus persoanei care se văicărea să iasă în stradă, că el întoarce autobuzul și-i duce ia spital.

— Cum se vedea că fetița era lovită la cap, de îndată

ce i-am urcat în autobuz, am pornit cu toată viteza spre Clinica de neurochirurgie…

— Sunteți sigur că era lovită la cap? l-am întrerupt contrariat.

— Dară cum altfel? a protestat el, ofensat de neîncrederea pe care mi-o exprimasem.

— Nu cumva îi curgea sânge din nas… sau din gură? am insistat, ignorând siguranța cu care-mi răspunsese.

— Știți, în meseria mea de șofer, eu am văzut multe accidente de circulație… Așa că știu să deosebesc o hemoragie pe nas, de un cap spart în creștet! Și apoi, ce, vă închipuiți că o primea la Clinica de neurochirurgie, dacă n-ar fi fost lovită la cap?

Cum ultimul argument al martorului nu era lipsit de logică, am întors capul spre Kálmán, ceea ce mi-a permis să constat că era tot atât de intrigat ca și mine.

— Ce-a spus medicul care-a internat-o?

— Nu știu, pentru că eu n-am mai intrat în camera de gardă… Fiindcă m-am grăbit să reintru pe traseul cursei, mi-a spus el, ridicând din umeri.

— La ce oră ați ajuns în curtea imobilului incendiat?

— Nu m-am uitat la ceas, dar, cum eram încadrat în itinerar, trebuie să fi fost cam opt.

— La ce oră ați început serviciul?

— La patru și treizeci.

— Cât durează o cursă?

— Din piața Mihai Viteazu' și până la capătul străzii Mașiniștilor, unde întorc, fac cam cincisprezece minute.

— De când lucrați pe această linie?

— Pe 19?… Ah, cred că de mai bine de patru uni…

— Asta ar putea să însemne că-i cam cunoașteți din vedere pe călătorii care circulă cu dumneavoastră…

— Bineînțeles! Cred că-i știu pe toți…

— Cu ocazia opririlor pe care le-ați făcut, ați remarcat vreo persoană străină care a urcat sau a coborât în stația „Arena C.F.R.?" l-am întrebat, cu gândul la militarul de care-mi vorbise proprietăreasa familiei Fodor.

— Nu. Și să știți că dacă aș fi transportat vreo mutră necunoscută, nu se putea să n-o văd… m-a asigurat el, arătându-mi o oglindă mare, retrovizoare, montată deasupra celei reglementare.

— Dar pe parcurs, în timp ce străbăteați strada Mașiniștilor?

— Am văzut… numai figuri cunoscute… Ba! Să nu mint! Am văzut și un militar…

— Ce fel de militar? m-am grăbit să-i întrerup, curios.

— Un ostaș.

— Pe la ce oră l-ați văzut?

— În jur de șase și jumătate…

— În ce loc?

— La vreo sută de metri de stația „Arena C.F.R."…

— Ce făcea în momentul acela? Mergea sau stătea pe

loc?

— Stătea și se bătea cu pumnii pe umeri… mi-a răspuns șoferul, zâmbind.

— Cum adică?

— Adică se încălzea, fiindcă era fără manta.

— V-a mai atras și altceva atenția asupra lui?

— Nu. Numai faptul că era fără manta și părea îmbrăcat într-o uniformă de vară…

— L-ați văzut de mai multe ori?

— Nu. Numai atunci când v-am spus că se străduia să se încălzească, trăgându-i cu bătuta pe loc…

După ce-am coborât din autobuz, m-am adresat însoțitorului meu:

— János, cum multă lume ține pe șifoniere diverse obiecte, nu ar fi posibil ca să fi căzut ceva pe pat, de pe garderobul incendiat? Ceva care să fi provocat rana pe care martorul afirmă că o avea fetița la cap?

— Este exclus, domnule căpitan. În primul rând, în pat nu se afla niciun corp străin. În al doilea rând, cum șifonierul care a luat foc se afla la o distanță de cel puțin doi metri de pat, nu văd cum ar fi putut să ajungă un obiect oarecare până la fetiță! mi-a respins el supoziția.

Deoarece n-am putut găsi niciun cusur argumentelor pe care mi le servise colegul meu, am început să mă întreb în ce mod putuse să dobândească micuța victimă o rană craniană. Și cum n-am găsit niciun răspuns, am

vrut să mă conving că rana respectiva existase în realitate, nu în imaginația șoferului. În consecință, apreciind că trebuie să ies din această dilemă, i-am făcut semn lui János să mă urmeze.

*

Ajungând la spital, m-am grăbii să-l caut pe medicul Andrei Felecan și să-l întreb de noua lui pacientă.

— E într-o stare critică… mi-a spus el, cu amărăciune. Pentru ca, imediat, să se revolte: Dar, în definitiv, ce dracu faci, căpitane, de nu pui mâna pe derbedeu?

— Crezi că-i aceeași mână? l-am întrebat, neîncrezător.

— Bineînțeles! Din moment ce a lovit din nou cu ciocanul?

— Dar doctore, de data asta agresorul a acționat în cu totul alt mod decât în cazurile anterioare și nu este obligatoriu ca asemănarea armelor folosite să indice un autor unic! De aceea vreau să-mi spui dacă ești cu adevărat convins că avem de-a face cu același ciocan!

— Îmi ceri prea mult! mi-a replicat, făcând un gest de enervare. Un ciocan e un ciocan!… De unde să știu eu dacă s-a folosit același ciocan? În orice caz, în ceea ce mă privește, eu fac mai mult de cât este omenește posibil, pentru a salva viața pacienților mei! Și ar fi bine dacă ți-ai face și dumneata datoria! mi-a zis, iritat de-a binelea.

— Și eu fac tot ce-i posibil ca să-l descopăr pe

criminal! Din păcate, nu-i chiar atât de ușor… mi-am mărturisit eu neputința. Tatăl fetiței se mai află în spital?

— Da. Este împreună cu soția lui. Îi găsiți pe culoarul din fața rezervelor… a adăugat el, rece, întorcându-mi nemulțumit spatele.

*

Cei doi părinți, oameni în jur de cincizeci de ani, stăteau pe o bancă. El privea în gol spre peretele opus, iar ea hohotea cu fața ascunsă într-o batistă.

Apropiindu-mă de ei și prezentându-mă, am început să-i chestionez. Astfel am aflat că mama, muncitoare la „Clujana" a plecat la serviciu pe la ora cinci și zece, iar tatăl, magazioner la uzina „Unirea", având zi liberă, a ieșit pe la șase să facă unele târguieli prin piață. Înspre ora opt, când a revenit acasă, a văzut dezastrul produs și a fugit cu autobuzul la spital.

Nu erau în conflict cu nimeni și nu aveau bani în casă De asemenea, nu aveau nicio rudă sau cunoștință care să-și facă în prezent stagiul militar. La întrebarea dacă-și pot explica cauzele incendierii locuinței lor, mi-au răspuns negativ. Același răspuns mi l-au dat și când am vrut să aflu dacă le cunosc pe celelalte victime.

Apoi, pornind de la afirmația doctorului Felecan, care susținea că agresiunea fusese comisă de același autor, ca și în cazurile anterioare, m-am adresat tatălui fetiței.

— Când ați venit acasă, cum era Virginica îmbrăcată?

— Era înfășurată în haina vecinului meu, domnu' Oltean…

— Și mai avea ceva pe dedesubt sau era goală?

— Cum să fie goală? s-a încruntat el. Era îmbrăcată cu tot ce trebuia, iar pe deasupra avea paltonașul…

Înainte de-a mă retrage, m-am interesat de locul în care lucrează fiul lor.

*

— La ce oră ai plecat astăzi de acasă? l-am întrebat pe Virgil Fodor, un tânăr de vreo optsprezece ani, după ce l-am informat de agresiunea suferită de sora lui.

— Ca de obicei, la șapte fără un sfert, după ce-am sculat-o pe Virginica și i-am spus să se pregătească pentru școală…

— Când ai ieșit din casă, ușa a rămas descuiată?

— Da. Deoarece Virginica este cea care încuie ușa, pentru că e ultima care pleacă. Iar cheia se pune pe un dulap cu alimente, care se află în vestibul, la intrarea…

— Când ai ieșit din casă, unde era cheia?

— Ca întotdeauna, era băgată în broască, pe dinăuntru…

— Ești sigur?

— Bineînțeles! Chiar îmi amintesc că, în momentul în care am deschis ușa și am vrut să ies, mi s-a agățat mânecă hainei de cheie care a căzut pe dușumea…

Drept care, m-am aplecat după ea și am vârât-o la loc, în broască…

— Când ai ieșit în stradă, poarta era descuiată?

— Nu, era încuiată. Pentru că există regula ca cel care pleacă, să încuie poarta după el…

— Și atunci, cum se face că astăzi ai uitat-o descuiată? l-am luat cu la sigur.

— Dar nu este adevărat! Eu, când am ieșit din curte, am încuiat poarta ca în fiecare zi, a protestat el, convins.

— Și cheia de la poartă unde se ascunde?

— Nu se ascunde nicăieri. Cel care încuie o ia cu el, pentru că fiecare dintre noi are o cheie a lui…

— Ai văzut pe cineva în apropierea casei voastre, după ce-ai ieșit în stradă?

— Nu… Adică, ba da! și-a reamintit el. Erau vreo două sau trei persoane care așteptau în stația de autobuz…

— Printre ele era și un militar?

— Nu… Adică nu cred să fi văzut pe cineva în uniformă…

— După ce-ai plecat, în casa voastră s-a produs, un incendiu… Ai vreo idee despre modul în care s-ar fi putut declanșa?

— Nu, nu-mi dau seama… Mai ales că azi dimineață gazele de la sobă erau închise…

— Câte țigări fumezi pe zi? l-am luat eu cu ușurelul.

— Eu nu fumez deloc, a protestat el, jignit de învinuirea pe care i-o adusesem. De altfel, la noi în casă nu fumează nimeni!

— După ce-ai plecat ar fi fost posibil ca sora ta să se fi jucat cu chibriturile?

— Nu… E imposibil… Pentru că Virginica știe că n-are voie să se joace cu focul…

Mai înainte de a încheia discuția, i-am pus întrebările, care în ultima lună căpătaseră un caracter stereotip. Dar, la fel ca și părinții lui, tot stereotip mi-a răspuns că nu cunoștea familiile celorlalte victime și că n-avea niciun habar despre persoana care i-ar fi putut ataca sora.

— Cum în preajma casei voastre a fost văzut un militar, aș vrea să-mi spui dacă ai vreo idee cine ar putea fi acesta? l-am mai întrebat, în timp ce-i întindeam mâna.

M-a asigurat că nici nu cunoaște și că nici nu-și amintește să fi văzut vreun soldat…

*

— Ce-i cu militarul de care vă tot interesați? m-a întrebat János, în drum spre locuința incendiată.

I-am satisfăcut curiozitatea, vorbindu-i despre ostașul pe care-l zărise proprietăreasa imobilului ieșind din curte val-vârtej.

— Chiar dacă trecem peste faptul că tânărul de

adineauri susține cu tărie că a încuiat poarta când a plecat la serviciu, și tot mai rămân câteva elemente care ne indică că avem de-a face cu un personaj foarte straniu, am continuat, mărturisindu-mi cu glas tare gândurile: Mai întâi, de unde până unde uniforma pe care o purta?

Ținută de vară și-o capelă de pe Vremea lui tata Noe! Apoi, ce-a căutat în curtea imobilului?

— Poate că, trecând pe stradă, a văzut fumul care ieșea și a intrat să vadă ce s-a-ntâmplat… mi-a sugerat Kálmán.

— Perfect! Și atunci când s-a convins că este vorba de un incendiu, de ce n-a dat alarma?

— Poate că era în întârziere și s-a grăbit să se înapoieze la unitatea militară de care aparținea… s-a străduit el să încropească o explicație.

— Cu atât mai mult! Dacă tot era în întârziere, de ce a mai intrat să vadă ce se întâmplă? i-am întors-o, în timp ce deschideam poarta imobilului în care locuia familia Fodor.

Mai înainte de a pătrunde în locuință, am început să examinez împreună cu János ușa de la intrare. Armătura din tablă a tocului era smulsă din holz-șuruburi, iar broasca avea zăvorul scos, în poziția încuiat. Ne-am uitat cu atenție pe jos. Atât înăuntru cât și afară, dar n-a fost chip să găsim cheia.

— Cum a izbucnit incendiul? l-am întrebat pe Bogdan, intrând în camera unde-l lăsasem să continue cercetarea criminalistică.

— În primul rând focul s-a declanșat dintr-un punct foarte ciudat… Vă rog să vă uitați și dumneavoastră, m-a invitat el, întorcându-se pentru a-mi arăta garderobul.

I-am făcut, pe plac, apropiindu-mă de mobila indicată. Din garderob, a cărui jumătate superioară era complet calcinată, nu mai rămăseseră în picioare decât pereții verticali. Toate polițele erau prăbușite la bază, într-un amestec de rufe arse și scrum mustind de apă.

— Ce ți se pare ciudat? m-am interesat, străduindu-mă să înțeleg ce nu-i convenea.

— Faptul că, deși mi-am repetat măsurătorile de câteva ori, concluzia mea a rămas aceeași: incendiul nu putea izbucni decât din interiorul garderobului…

— Și? l-am întrerupt, fără să-mi ascund curiozitatea.

— În această situație, rezultă numai o singură explicație asupra modului în care s-a declanșat focul. Anume că, unul din membrii familiei, deosebit de distrat, și-a uitat țigara aprinsă printre rufe?… m-a anunțat el, făcând un gest de dispreț la adresa presupusului vinovat.

— Trebuie să fie altceva! În această casă nu se fuma! i-am atras atenția.

— Atunci mai există o explicație, chiar mai plauzibilă!

a continuat el, convins. Cum aici a existat un copil, poate că s-a jucat cu chibriturile chiar în interiorul garderobului…

— Admițând că ai avea dreptate, copilul n-ar fi fost găsit în pat, ci afară, urlând speriat de propria lui ispravă. Așa că să te gândești la altceva, mai convingător! i-am replicat, pe când îmi spuneam că, în definitiv, nu trebuia să caut un incendiator, ci un agresor!

Fără să pară demontat de remarca mea, mi s-a adresat cu o stăpânire de scamator gata să-mi demonstreze că, la nevoie, este oricând capabil să scoată o turmă de elefanți din jobenul său:

— Ținând seama că focul s-a pornit din interior, mai rezultă și posibilitatea ca el să fi fost pus cu intenție într-un loc ascuns… Cu dorința expresă de a întârzia propagarea incendiului… în consecință, cred că ar fi bine să verificăm dacă locatarii acestei case n-au contractat de curând o asigurare contra focului…

— Mă Dinule! Tu ești om serios?! Cum poți să spui o astfel de enormitate? a izbucnit János, cu nervozitate. De unde până unde îți poți imagina că locatarii s-au apucat să-și dea foc la propria lor casă, lăsând și un copil înăuntru?

— Stați o clipă! Ceva-ceva tot este adevărat în afirmația lui Bogdan… am intervenit eu în disputa lor.

Ideea că incendiul a fost provocat cu premeditare nu este absurdă! Chiar deloc! am zis, continuând să raționez. În definitiv, dacă în această casă s-a comis o fărădelege, de ce n-am admite că s-a comis și o a doua? Cu scopul firesc de a o ascunde pe prima, prin distrugerea urmelor?

— Despre ce fărădelegi vorbiți, domnule căpitan? m-a întrebat Dinu Bogdan, surprins, de îndată ce eu mi-am concretizat ipoteza.

Realizând că omisesem să-l pun la curent cu rezultatul investigației pe care-o făcusem singur și apoi cu János, am început să-i relatez ce aflasem între timp.

— Păi, dacă și fetița care a fost scoasă de aici era lovită tot cu ciocanul, înseamnă că iar avem de-a face cu o ispravă a individului eu servietă neagră, a conchis Dinu, când i-am redat discuția avută cu doctorul Felecan.

— Posibil, dar nu obligatoriu, pentru că s-au mai întâlnit situații în care un infractor ocazional și-a însușit modul de operare al unui agresor, care, reușind să-și păstreze anonimatul, continua să creeze vâlvă în jurul lui. Evident, cu scopul de a atribui și fărădelegea comisă de el tot agresorului căutat. În concluzie, a devenit cert că incendiul pe care l-am considerat inițial ca fiind o neglijență a locatarilor reprezintă, în realitate, consecința unui act criminal mult mai grav! Și chiar dacă autorul agresiunii comise aici este străin de cel deja

căutat, tot nouă ne revine sarcina să-l descoperim și pe acesta! Prin urmare, cum din cercetarea câmpului infracțional nu putem scoate nimic, vreau să ne apucăm imediat de chestionarea cetățenilor care locuiesc pe această stradă, i-am anunțat, în timp ce-mi aruncam o privire circulară prin încăpere, fără a putea remarca nicio urmă de scotocire.

După ce-am ajuns afară și ne-am împărțit sectoarele, le-am atras atenția că vor trebui să se intereseze în egală măsură, atât de misteriosul militar, cât și de „omul nostru cu servieta neagră".

*

De trei zile vizitam sistematic casele de pe strada Mașiniștilor. Intrând în locuința care venea la rând, am fost întâmpinați de o bunicuță de vreo șaptezeci de ani.

Când i-am spus pentru ce-o căutam, s-a grăbit să mă asigure că nu știe nimic despre tentativa de omor comisă asupra Virginiei Fodor.

— Și atunci de unde știți că a încercat s-o ucidă cineva? am și întrebat-o, iritat de graba cu care-și afirmase ignoranța.

— De la vecinii mei… care numai despre asta vorbesc… mi-a replicat ea, cu naturalețe.

— Mă rog… am admis, resemnat. Aș dori, totuși, să vă mai întreb ceva. Ați zărit cumva, prin apropiere, un bărbat înalt, șaten, cu favoriți mari și care umbla cu o

servietă neagră sub braț?

— Nu… Nu-mi amintesc…

— Dar un militar?

— Un soldat? m-a întrebat ea și, văzându-mă confirmând, a adăugat: Am văzut!

— Când?

— Nu mai știu… Dar, dacă mă gândesc mai bine, cred că s-a-ntâmplat cu o zi sau două mai înainte de a afla despre cele petrecute la familia Fodor.

— Unde anume l-ați văzut? am întrebat-o, cu un interes sporit.

— În fața casei mele… a zis, apropiindu-se de fereastră și dând perdeaua la o parte, pentru a-mi arăta un punct în partea dreaptă a porții. A stat acolo cel puțin o oră… Știu că l-am zărit dimineața, când am deschis fereastra ca să aerisesc… și tot acolo era și când am venit s-o-nchid, fiindcă se făcuse frig în casă…

— L-ați mai revăzut ulterior?

— Nu sunt foarte sigură… dar cred că l-am mai zărit o dată…

— În ce împrejurare?

— Păi tot așa, din casă… într-o dimineață, când m-am dus să deschid fereastra, am auzit un tropot de picioare și, o clipă mai târziu, l-am văzut coborând în fugă strada…

— Vă amintiți când a fost asta?

— Cred că era în ziua când a izbucnit focul la vecini…

— Cam cât putea fi ceasul?

— Tocmai începuse să dea la radio buletinul de știri… Trebuie să fi fost cam șapte, șapte și câteva minute…

— Am să vă rog să mi-l descrieți, i-am cerut, plin de optimism.

— Da' cum să-l descriu când nu l-am văzut?

— Cum nu l-ați văzut când spuneți c-a stat aproape o oră în fața porții dumneavoastră? am consultat-o, străduindu-mă să-mi păstrez calmul.

— Ba l-am văzut, dar cum el privea strada, nu i-am văzut decât spatele. Iar gardul meu fiind înalt, eu, de fapt, nu i-am zărit decât umerii și boneta. Așa că, de unde să știu cum arăta?

— Cum era boneta? m-am grăbit să mă agăț de acest mod sui-generis de identificare.

— La fel ca toate bonetele! mi-a replicat, cu indiferență.

*

Ajuns în stradă, mi-am aruncat o privire spre gardul gospodăriei și mi-am dat seama că, datorită înălțimii pe care o avea, martora nu putuse, într-adevăr, să vadă mai mult decât un cap și niște umeri. Apoi, uitându-mă în sasul străzii Mașiniștilor, am zărit casa familiei Fodor. Deci, puteam să admit că „soldățelul" meu își pregătise agresiunea printr-o supraveghere prealabilă a locuinței

victimei. Am ajuns astfel la concluzia că insolita lui prezență prin împrejurimea câmpului infracțional a căpătat un contur destul de precis pentru a-mi dori să-i pun cât mai curând posibil niște întrebări. Când am vrut să mă îndrept spre locuința alăturată, m-am răzgândit, deoarece, chiar în acea clipă mi-am spus că, dacă suspectul a stat aproape o oră cu spatele spre casa martorei de unde tocmai plecasem, cam tot atâta timp ar fi trebuit să fi stat și cu fața la vila de peste drum. Și, deși clădirea de vizavi făcea parte din cvartalul repartizat lui János, n-am putut rezista tentației de a traversa strada.

Am sunat la ușă și mi-a deschis o femeie, cam între două vârste, căreia m-am grăbit să-i pun întrebarea ce urmărea să-mi verifice raționamentul.

— Îmi pare rău, dar în ziua aceea eu am fost plecată la niște rude și m-am înapoiat după trei după-amiaza acasă, mi-a spus ea, cu regret.

Deși regretul meu era și mai mare, m-am consolat cu ideea că verificarea supoziției mele nu-mi luase decât câteva minute.

— Da', ia stați un moment! a zis ea. În timp ce mă conducea spre ieșire. Parcă mi-a vorbit cineva de un soldat… de curând… a continuat ea gânditoare, ducându-și o palmă la falcă, de parcă ar fi apucat-o brusc, durerea de măsele… A, Da!… Fetița mea m-a

întrebat ceva în legătură cu uniforma soldaților, dar eu i-am răspuns că în probleme de armată trebuie să i se adreseze lui taică-su, pentru că specialitatea mea se referă numai la cratițe… a zis ea, surâzând amuzată de gluma făcută.

— Și când a avut loc această discuție?

— Chiar în ziua în care am lipsit de acasă.

— Cum aș putea sta de vorba cu fiica dumneavoastră? am vrut să aflu, în timp ce mă întrebam dacă interesul manifestat de progenitura ei nu se datora cumva intenției de a dezlega vreun joc de cuvinte încrucișate cu ternă militară.

— Chiar și acum! Este bolnavă… Are oreion și… a rămas acasă, mi-a explicat, întorcându-se și strigând fără adresă precisă: Ana-Maria! Ana-Maria!

A urmat un zgomot de pași precipitați și în hol și-a făcut apariția o fetișcană de vreo șaisprezece ani, cu ochii albaștri și părul lung și blond.

— Ana-Maria, domnul este de la poliție și dorește să te întrebe ceva, ne-a făcut introducerea interlocutoarea mea.

— Mama dumitale mi-a spus că, acum câteva zile, ai întrebat-o ceva în legătură cu uniforma militarilor. De unde ți-a venit această curiozitate?

— Uitându-mă pe fereastră, am văzut, pe celălalt trotuar, un ostaș care tremura de frig… Mi s-a făcut milă

de el și am vrut să știu de ce nu primesc uniforme mai groase iarna…

— În ce zi l-ai văzut?

— …Da… Cu o zi înainte de a afla de Virginica…

— O cunoști pe Virginia Fodor?

— Da, dar mai mult din vedere…

— Pe la ce oră l-ai văzut pe soldat?

— Dimineața… pe la șapte și jumătate… Dar l-am mai văzut și mai târziu, o dată pe la zece și încă o dată pe la unsprezece…

— Ulterior l-ai mai zărit?

— Nu.

— Ai putea să-mi spui cum arăta?

— Sigur! Era un bărbat bine făcut… cu părul blond, dar mai lung decât îl au alți soldați… Avea niște trăsături regulate și cred că-și făcea stagiul mai târziu ca de obicei…

— De ce?

— Fiindcă soldații pe care i-am văzut până acum erau tare tineri, ca niște copii… iar acesta era mult mai în vârstă… Eu cred că avea vreo douăzeci și cinci de ani…

— Cum era uniforma lui? am întrebat-o cu speranța că, stabilindu-i specialitatea militară, aș putea face un prim pas către restrângerea ariei în care trebuia să-l caut pe suspect.

— Ca la toți soldații, verzuie…

— Epoleții aveau niște semne sau o culoare anume?

— Nu știu… pentru că nici nu m-am uitat la ei…

— Dar boneta de pe cap?

— Eu știu?… Cred că era la fel cu toate celelalte…

— N-avea cumva un cozoroc?

— Cred că da… Dar nu sunt prea sigură…

— Avea cizme sau bocanci?

— Aș spune că… mai degrabă bocanci… Pentru că, dacă ar fi fost încălțat cu cizme, Sunt sigură că le-aș fi remarcat…

În ciuda strădaniilor depuse, n-am reușit să mai obțin și alte semnalmente ale suspectului. Când am dat să plec, am întrebat-o dacă l-ar putea recunoaște în cazul în care l-ar revedea. M-a asigurat cu toată convingerea că, având o memorie vizuală bună, mi l-ar indica și peste zece ani… Deși optimismul meu era puternic asezonat cu pesimism, am ieșit din casă cu speranța că voi reuși să pun mâna pe infractor, mai înainte de a depăși răgazul acordat de tânără mea martoră.

*

După alte două zile de peregrinări, timp în care s-a discutat cu toți cetățenii care locuiau pe strada Mașiniștilor, mi-am adunat colaboratorii și ne-am împărtășit rezultatul cercetărilor întreprinse.

Singura calitate a bilanțului a constat numai în scurtimea lui, datorată sărăciei ce-l caracteriza.

Tot ce-am aflat se limita la declarația unui vecin care susținea că, trecând prin fața locuinței familiei Fodor, ar fi zărit un bărbat în casă, prin fereastra de la subsol. Era șapte fără cinci minute și necunoscutul umbla în garderob, motiv pentru care i-a văzut numai spatele. Spunându-și că trebuie să fie băiatul lui Fodor, și-a continuat liniștit drumul spre serviciu. Și abia ulterior, când a aflat de cele petrecute în locuința vecinului său, a realizat că bărbatul pe care-l zărise părea cu mult mai voinic decât Virgil Fodor. La insistențele lui Bogdan, care s-a ocupat de acest martor, și-a mai amintit că individul părea să fi fost îmbrăcat cu o uniformă militară.

— Din tot ce-am putut stabili, rezultă că straniul militar AR PUTEA FI UNA ȘI ACEEAȘI PERSOANA CU AGRESORUL! La șase și jumătate este văzut pe stradă și la șapte fără cinci se găsește în casa victimei. La ora șapte, proprietăreasa imobilului îl zărește ieșind din curtea ei! Iar cu o zi mai înainte este văzut pe stradă, studiind terenul! În consecință, totul pledează pentru posibilitatea ca el să fie infractorul căutat! am conchis eu.

— Mda… Vinovăția lui este destul de evidentă… Dar cum să-l depistăm, dacă nu știm nici măcar arma la care servește? a zis Kálmán, descurajat.

— Nu văd decât o singură cale. Deloc simplă, dar cred

că este unica… Deci, și cea mai bună… am zis eu. Să luăm pe rând toate unitățile militare din regiune și să cerem o situație a ostașilor învoiți în ziua care ne interesează. După care, să verificăm ce-au făcut aceștia în momentul critic…

— Și dacă militarul nostru a venit în permisie din altă regiune? m-a întrebat Dinu, oftând.

— Atunci am dat de dracu'! Dar, să sperăm că nu ajungem aici, l-am încurajat cu convingere, deși un pic de îmbărbătare mi-ar fi prins bine și mie.

— În orice caz, ne aflăm într-o situație grozavă, a zis János, făcând o mutră de copil pus să înghită ulei de ricin. Nu ne era destul că aveam de-a face cu un infractor fantomă… Trebuia să mai apară unul… La fel de fantomatic…

— Oare n-o fi unul și același individ?… mi-am mărturisit eu gândurile.

— Dacă vă referiți la modul de operare… există unele asemănări… s-a grăbit Kálmán să mă susțină, după care a continuat șovăielnic: Numai că… nu cred că sunt specifice… De altfel, chiar dumneavoastră ați spus că loviturile aplicate cu ciocanul lasă aceleași urme, indiferent de mâna care l-a mânuit. Așa cum nu mi se pare caracteristic nici faptul că agresiunile s-au făcut cu ciocanul… Din moment ce o astfel de sculă, nu numai că este o armă redutabilă, dar se găsește și la îndemâna

oricui… Ba mai mult, beneficiază și de marea calitate de a fi purtat fără a fi văzut… Spre deosebire de topor…

— Nu mă refer la arma crimei! l-am întrerupt. Nici chiar la faptul că, după comiterea agresiunii, autorul încuie ușile și ia cheile cu el. Pentru că foarte mulți infractori procedează așa, pentru a întârzia descoperirea fărădelegii comise…

— Vreți să spuneți că asemănarea rezultă din însuși faptul că toate victimele lui au fost ori femei, ori copile? a intervenit Dinu.

— De îndată ce agresiunile sunt determinate de scopul urmărit de infractor, această coincidență nu mi se pare a fi în mod obligatoriu caracteristică! Ceea ce îmi reține mie atenția este operativitatea pe care a dovedit-o criminalul în ultimele trei cazuri. Nu a zăbovit mai mult de zece minute în nicio locuință! Și o astfel de precizie, am impresia că este suficient de specifică pentru a indica același individ.

— E imposibil! m-a avertizat Bogdan. Deosebit de faptul că primul agresor a fost îmbrăcat întotdeauna cu un fâș bleumarin și căra după el o servietă neagră, era mult mai vârstnic decât ostașul. Ca să nu mai spun că primul era șaten, iar cel de-al doilea blond. De altfel, chiar și acțiunea de incendiere din ultimul caz poate demonstra un mod de operare diferit de cele anterioare… și-a încheiat el argumentarea, desfăcându-

și brațele într-un gest similar cu cel atribuit lui Euclid când a spus „quod erat demonstrandum”.

Apreciind că nici argumentele lui nu erau fără acoperire, am abandonat supozițiile și le-am spus că a doua zi ne vom ocupa, în exclusivitate, de stabilirea situației militarilor învoiți în ziua agresiunii.

— Ați vorbit cu fetița? m-a întrebat János, ridicându-se de pe scaun.

— Trec pe la spital de două ori pe zi… Dar, degeaba… Continuă să se zbată între viață și moarte… i-am răspuns, cu regret.

… S-a decis sa concureze și un pitic!

Plecând de la o unitate militară, unde verificasem lista ostașilor învoiți în ziua comiterii agresiunii împotriva micuței Virginia Fodor, tocmai ne îndreptam spre alta, cu plăpânda speranță că vom reuși să-l dibuim pe soldățelul căutat. Și cum distanța ce o aveam de parcurs părea fără sfârșit, priveam străzile care alunecau prin fața parbrizului, ascultând apatic evenimentele transmise prin radio-stație pentru uzul echipajelor poliției. Datorită monotoniei și aerului supraîncălzit din mașină cred că începusem să ațipesc când, brusc, am auzit o comunicare ce m-a trezit complet din somnolență…

— E departe piața 1848? l-am întrebat pe șofer.

— Nu… La numai câteva minute de aici… mi s-a răspuns.

— Mergem acolo! m-am decis și am continuat spre Bogdan: Anunță dispeceratul că ne deplasăm noi la fața locului.

În timp ce mașina făcea un viraj scurt pe două roți, mi-am privit ceasul: opt fără două minute.

Piața 1848 era formată din mai multe prăvălii cu aspect modest, amplasate în punctul de întretăiere a șase străzi.

Unitatea de desfacere a pâinii, în fața căreia am descins, era mărginită de o măcelărie și, în cealaltă parte, de o străduță.

M-am strecurat printre curioșii adunați în fața ușii și am intrat în prăvălie. Retina mi-a înregistrat o tejghea, pe care tronau un cântar și două pâini mari, ardelenești, iar în spatele acesteia, un stelaj cu rafturi din lemn, acoperit cu o pânză albă.

Când am trecut pragul, am dat cu ochii de un subofițer de poliție și de o femeie între două vârste, scundă și slăbuță, îmbrăcată cu un halat.

— Ce s-a întâmplat? m-am interesat, în timp ce mă întrebam dacă nu greșisem adresa.

— …A fost atacată de un individ necunoscut, mi-a răspuns subofițerul, punându-și mâinile pe umerii

femeii și întorcând-o ușor cu spatele spre mine.

Manevra lui mi-a permis să văd că ceafa și gulerul halatului ei erau năclăite de sânge.

— Unde v-a lovit? am întrebat-o pe vânzătoare, apropiindu-mă de ea.

— Aici… mi-a zis ea, arătându-mi cu degetul o plagă la baza craniului, aproape de ceafă.

— Cum vă simțiți? Puteți să-mi povestiți cum a fost, sau credeți că ar trebui să vă trimit întâi la spital?

— Mă cam doare… Dar… nu prea rău…

Cum și eu apreciasem că rana era superficială, am rugat-o să-mi spună cine o lovise.

— …Nu-l cunosc…

— Dar pentru ce v-a lovit?

— …Nu știu…

— Bine, povestiți-mi atunci cum ați fost atacată…

— Eu făceam socoteala încasărilor… că mai era puțin și trebuia să închid… a început ea să spună, arătându-mi un scaun îndărătul tejghelei… La un moment dat a intrat cineva în unitate și m-a întrebat dacă am drojdie de bere… Eu tocmai stabileam stocul de pâine… Am ridicat pentru o clipă capul și i-am răspuns că nu ținem așa ceva, dar să încerce la Alimentara de pe colț… Ooof! apoi mi-am reluat socotelile… De fapt am vrut să le reiau, dar am simțit o lovitură puternică în cap… Și tot ce-mi amintesc este că am sărit de pe scaun, m-am

îndepărtat de tejghea și am început să strig… să chem pe cineva să m-ajute… Atunci el a fugit imediat afară… Când am ajuns eu la ușă, l-am văzut pe domnul Csifo Zoltan, care este responsabil la măcelăria de alături… Alerga spre mine și i-am spus ce s-a-ntâmplat… După aia s-au mai adunat și alții… și au început să fugă după criminal… Au luat-o spre strada Olănești… Apoi, când s-a întors domnul Csifo, mi-a spus că i-a scăpat, că n-au putut să-l ajungă…

— Pentru ce credeți că v-a atacat? Ca să vă ia banii? am întrebat-o, arătând spre sertarul deschis al tejghelei, pe fundul căruia se aflau câteva teancuri de bancnote așezate în ordinea valorii lor.

— Bineînțeles! Altfel pentru ce?

— Înainte de a așeza banii în sertar, i-ați ținut pe tejghea?

— Nu… Nu i-am scos afară… Mi-am făcut monetarul în sertar…

— Asta înseamnă că n-a putut să vadă banii, decât după ce s-a apropiat de dumneavoastră, am apreciat eu. Și dacă i-a zărit abia după ce-a intrat înăuntru, poate că nu v-a atacat pentru bani…

— Da’ pentru ce altceva?

— Din clipa în care v-a lovit și dumneavoastră v-ați ridicat de pe scaun pentru a striga după ajutor, a făcut vreo încercare de a se apropia de sertarul cu bani? m-

am interesat, fără a-i răspunde la întrebare.

— Nu… Doar v-am spus că a fugit imediat afară…

— În acest caz poate c-a urmărit alt scop…

— Ce scop? Că doar eu mă înțeleg bine cu toată lumea, a protestat ea, contrariată.

— Cam asta aș vrea să știu și eu… am recunoscut. Sunteți căsătorită?

— Nu. Văduvă. Soțul meu a lucrat la C.F.R. Și a murit într-un accident, acum vreun an și jumătate.

— Sunteți sigură că nu l-ați mai văzut niciodată pe individul care v-a atacat?

— Sunt chiar foarte sigură! mi-a replicat ea, supărată de insistența mea.

— Vă cred, am zis eu, cu o convingere care-mi lipsea, apreciind că n-are niciun rost s-o irit. Cum arăta persoana care v-a atacat?

— …Io știu?… Cam douăzeci și cinci de ani… slab și scund…

— Cât de scund?

— …Io știu? Cam un metru și jumătate…

— Vă rog să-mi descrieți figura lui, i-am cerut, „fericit" că, la competiția celor care se străduiesc să spargă cât mai multe capete de ale semenilor lor, S-A DECIS SĂ CONCUREZE ȘI UN PITIC!

— Nu l-am privit decât o clipă, atunci când m-a întrebat dacă am drojdie… mi-a răspuns ea, dând din

umeri.

— Dar când v-ați ridicat de pe scaun, după ce v-a lovit, n-ați avut posibilitatea să-l vedeți mai bine? am întrebat-o, mustrător.

— În acel moment nu i-am văzut decât spatele, pentru că în timp ce eu săream de pe scaun și fugeam spre fundul prăvăliei, el a și zbughit-o pe ușă, m-a informat ea.

— Cu ce v-a lovit?

— N-am văzut… că eu eram cu ochii la socotelile mele… Da' cred că m-a pălit cu ciocanul pe care-l ținea în mână când a fugit…

— Vă amintiți dacă a pus mâinile pe ceva? am vrut să știu, cu speranța că aș putea localiza amprentele infractorului.

— Pă ce să-și pună mâinile? Că numa' ce-a intrat, m-a pălit, și-a și fugit…

— Când a intrat în prăvălie, ușa era închisă? a întrebat-o Bogdan, urmărind aceeași idee ca mine.

— Da. El a deschis-o și tot el a închis-o în spatele lui, mai înainte de a se apropia de mine pentru a mă întreba de drojdie… Știu sigur asta, pentru că, atunci când a fugit, l-am văzul cum a deschis ușa…

Deși eram convins că amprentele pe care le lăsase agresorul pe clanța ușii erau deja șterse de mâinile celor care intraseră ulterior, nu l-am descurajat pe Dinu când

l-am văzut cât de grăbit își deschide trusa criminalistică.

— Vă doare? am întrebat-o pe victimă, remarcând că-și pipăie cu degetele rana de la cap.

— Da… A început să mă doară cam tare acum… a scâncit ea.

— O duci imediat la spital cu mașina noastră! i-am cerut lui János.

— Și cu banii din vânzare, ce se întâmplă? s-a opus ea.

— Nu se întâmplă nimic! Rămân aici, iar când vă înapoiați de la spital, îi veți lua în primire, am liniștit-o eu.

Șovăind, mi-a urmat îndemnul, îmbrăcând un palton peste halat și ieșind cu locotenentul Kálmán.

— Mă duc să discut cu martorii, l-am anunțat pe Bogdan, pe când îi făceam semn subofițerului să mă urmeze.

După ce-am ieșit, i-am spus că, în timp ce eu am să intru în prăvălia alăturată, el ar face bine să dea o raită pe la celelalte unități comerciale din piață, pentru a mai depista și alte eventuale persoane care l-au văzut pe agresor.

Măcelarul era un bărbat gras și mare cât o ușă. Când am intrat, l-am găsit răzuind butucul de spart carne, deși era evident că nu mai fusese de multă vreme utilizat în scopul pentru care se afla acolo.

Profitând de faptul că mă privea intrigat, i-am spus

cam ce-aș dori să aflu de la el. Abandonându-și răzuitoarea, s-a apropiat de mine, și-a șters mâinile și mi-a spus:

— Da' să știți că io nu știu prea multe…

— Nu vă cer să-mi spuneți decât ceea ce știți. Pentru început, povestiți-mi ce făceați în momentul în care a fost atacată vânzătoarea de la pâine.

— Păi… tocmai mă pregăteam să întrerup frigiderul… Că, dacă tot n-are marfă… de ce să mai consum corent pă degeaba?… Da' nici n-am apucat să-nvârt dă boton, c-am auzit o femeie că striga: „Săriți! Ucigașu'! Ucigașu'! Sărииiți!". Atunci am lăsat botonu', ș-am ieșit în stradă ca să văz că ce-i… Ș-am dat cu ochii dă madam Barbu, care tot striga ca să punem mâna pă unu' care fugea pă stradă… pă Olănești, înspre calea ferată… Atunci, io m-am luat după iei, da' n-am putut s-alerg dăcât pân' la primu' colț, pen' că cetățeanu' a cotit-o pă strada Răsăritului… Io aș mai fi fugit după iel, da' nu mai puteam, fiincă-s beteag la inimă… mi-a explicat el, cu regret, ducându-și mâna dreaptă spre partea stângă a pieptului. Da' știu că odat' cu mine l-a mai alergat cineva, care l-a urmărit mai departe, fiin-că iera mai tânăr ca mine…

— Îl cunoașteți?

— Cum îl cheamă, nu știu, da' știu că-i un client d-al mieu și locuiește acolo… a zis, apropiindu-se de

fereastră și indicându-mi un imobil de peste drum. Da dacă-mi aduc bine aminte, io cred că-l cheamă… sau numa-i zice… Moldovan…

— Bine. Acum am să vă rog să mi-l descrieți pe individul după care ați alergat…

— Dară cum să vi-l dăscriu, când io numa' dă la spate l-am văzut…

— Cum era îmbrăcat?

— Pă cap n-avea nimic și se purta cu ceva palton…

— Ce culoare avea părut?

— Parcă ceva blond…

— Era înalt?

— …Nu tocma'… Io cred c-avea vrun metru șaptezeci…

Ținând seama de faptul că victima îi atribuise o talie mult mai mică, am apreciat că afirmația martorului poate fi luată numai cu beneficiul de inventar.

Ieșind din măcelărie, am traversat strada și m-am îndreptat spre imobilul indicat.

Și n-a trebuit să investighez prea mult pentru a-l găsi pe martorul următor. Mai cu seamă că numele acestuia era chiar Moldovan.

— Am aflat că ați participat la urmărirea individului care a atacat-o pe vânzătoarea de la centrul ele pline. E adevărat? l-am luat eu în primire pe noul meu interlocutor, un tânăr înalt și suplu.

— Da, așa și este. Tocmai voiam să intru în curtea casei mele, când am auzit o voce de femeie strigând după ajutor. Când am întors capul, l-am văzut pe măcelarul din piață alergând după un cetățean care fugea pe strada Olănești… Eu nu știam despre ce era vorba, dar m-am luat după ei… și, după ce-am trecut de măcelar, am continuat să mă țin după fugar… Dar, până la urmă, l-am pierdut și eu…

— Alerga atât de bine?

— Dacă eu n-am putut să-l ajung, fiți convins că știa să alerge…

— Ați putea să mi-l descrieți?

— …Eram la cel puțin o sută de metri în spatele lui… — Mi-a răspuns cu regret. Dar tot ce pot să vă spun este că era ceva mai scund decât mine…

— Cam cât de scund?

— Cred că avea în jur de un metru șaptezeci…

— Hait! mi-am spus eu, constatând că și cel de-ai doilea martor o contrazice pe victimă, situație care mă obliga să pun sub semnul întrebării posibilitatea ca în cadrilul de care mă ocupam să fi intrat într-adevăr și un pitic.

— Despre îmbrăcămintea lui, ce puteți să-mi spuneți?

— N-am reținut decât faptul că purta o haină de culoare închisă… a zis, după ce, în prealabil, a făcut un nou gest de părere de rău.

— Vă rog să-mi spuneți în ce loc l-ați pierdut din vedere? m-am interesat, resemnat.

— L-am urmărit și pe strada Răsăritului… Numai că, atunci când am ajuns în colțul străzii, el urca deja peste rambleul căii ferate… Așa că, dându-mi seama că nu mai am nicio șansă să pun mâna pe el, am renunțat să mai fug… Mai cu seamă că, de fapt, nici nu știam de ce mă țineam după el… Abia după ce m-am înapoiat în piață, am auzit lumea spunând că vânzătoarea de la pâine fusese atacată de „omu' cu ciocan"…

— Cine mai e și ăsta? m-am arătat eu mirat.

— Cum? Nu știți! a fost rândul lui să se mire de ignoranța mea. E un tip despre care se spune că a omorât deja vreo douăzeci de femei, cu un ciocan…

Având experiența unor astfel de situații, am fost convins că interesul acordat isprăvilor individului care ataca cu ciocanul se va transforma în curând într-o neliniște generatoare de panică printre locuitorii Clujului. Ceea ce urma să atragă, în mod sigur și fără întârziere, o directă intervenția a șefilor mei, curioși să afle cu ce mă ocupam eu de vreo două luni de zile, de nu eram capabil să pun capăt activității acestui autor care atenta la integritatea vieții unor cetățeni… Mai cu seamă că aceștia erau cu totul îndreptățiți să pretindă să li se asigure o existență liniștită…

Frământat de aceste sumbre gânduri, am părăsit casa

martorului.

Ieșind în stradă, l-am văzut pe subofițer, stând în mijlocul pieții împreună cu un agent de circulație și căutând ceva cu privirea în jurul lui. De îndată ce m-a zărit, a pornit cu pași mari spre mine și am priceput că eu eram cel căutat.

— Domnule căpitan, vă rog să-mi permiteți să raportez… Am găsit o martoră care povestea în Alimentara că-l cunoaște pe infractor…

— Hai la ea! I-am întrerupt, cu înfrigurare, dând să pornesc spre locul indicat.

— Stați, domnule căpitan, că magazinul s-a închis… m-a temperat subofițerul. Dar mi-am notat adresa ei…

În acel moment l-am văzut pe Kálmán apropiindu-se de mașina de serviciu… Odată cu el a coborât și vânzătoarea de la centrul de pâine.

— Cum vă simțiți? am întrebat-o, privindu-i bandajul care-i înfășură capul.

— Doctorul care m-a pansat mi-a spus că să iau un antinevralgic, dacă o să am dureri, mi-a răspuns, cu un gest de indiferență, pentru ca imediat să mă întrebe dacă poate să ia banii lăsați în prăvălie, deoarece până la ora nouă era obligată să-i depună la casierie.

— Desigur! duceți-vă și cereți-i colegului meu, care a rămas acolo…

— M-am interesat la spital despre starea Virginiei

Lupaș, m-a informat János. Se află tot în comă…

— Mergem să audiem pe cineva! l-am anunțat, întorcându-mă spre subofițer: Ce adresă are martora de care mi-ai vorbit?

După ce mi-a furnizat datele cerute, l-am îndemnat să mai caute și alți martori posibili.

*

— Bună seara! O căutăm pe Melania Tătaru, l-am informat pe tipul care ne-a deschis ușa și ne examina cu o privire bănuitoare.

— Da' ce treabă aveți cu nevastă-mea? mi-a replicat el, bătăios.

— Suntem de la poliție… Pentru niște relații…

— Vreau să văd legitimațiile? ne-a cerut el, sever.

După ce i-am făcut pe plac, s-a înmuiat și ne-a poftit în casă.

— Mela! a strigat el, apoi, în timp ce ne invita să ne așezăm, s-a simțit obligat să ne explice: Sper că nu vă supărați că v-am legitimat, dar nu vreau ca și nevastă-mea să fie lovită cu ciocanul… ca alte zeci de femei…

În timp ce-l asiguram că a procedat bine, și-a făcut apariția o femeie, în jur de vreo douăzeci și cinci de ani, suplă și cu trăsături frumoase.

Ea mi-a confirmat că este persoana căutată și, în timp ce-și dădea spre spate părul lung și negru, am întrebat-o ce știe despre individul care mă interesa de atâta timp.

— …Astă seară, pe când pregăteam carnea ca să fac o supă, am constatat că n-am destui morcovi… Așa că m-am văzut nevoită să mă îmbrac și să mă duc în piață… Tocmai mă întrebam dacă am să mai găsesc vreun țăran, când am văzut un bărbat trecând peste calea ferată…

— În ce loc anume l-ați văzut?

— În dreptul străzii Câmpul pâinii. Venea dinspre Piața 1848 și se îndrepta spre vopsitoria uzinei „Unirea”… Nu i-am acordat nicio atenție până în momentul în care am ajuns față în față… Tot ce știu este că, în acel moment, m-am speriat îngrozitor și am început să alerg cu toate puterile spre oraș…

— De ce v-ați speriat? am întrebat-o, sperând că n-am nimerit peste-o exaltată pusă pe fabulații.

— Pentru că… l-am recunoscut… Era același bărbat care a bătut la ușa noastră într-o seară și mi-a cerut să ies până afară… Dar, cum eu auzisem ce se întâmpla prin Cluj, mi-a fost teamă de el și l-am strigat pe Radu, a spus, indicându-mi cu vârful bărbiei spre soțul ei.

— …Eu am ieșit imediat afară din casă, dar individul se afla deja mult prea departe pentru a-l mai putea ajunge… Că altfel… îl mâncam de viu… a intrat pe fir soțul ei, încruntându-se amenințător spre mine, de parcă eu aș fi fost bărbatul de care vorbea consoarta lui.

— L-ați putea descrie? m-am adresat din nou femeii.

A confirmat și a început să ne spună:

— Era un bărbat de vreo treizeci și cinci de ani… bine legat și cam de înălțimea lui Radu… a zis, în timp ce eu apreciam că unitatea de referință avea cam un metru șaptezeci… Era cu capul gol și am putut să observ că era blond… Pe el avea un fâș de culoare închisă… un bleumarin închis…

— I-ați putea descrie și figura?

A zis că poate și János s-a grăbit, să-și consemneze și aceste semnalmente.

— Și sunteți convinsă că este individul care a atacat-o pe vânzătoare?

— Bineînțeles! Am o memorie foarte bună, așa că puteți fi convins că nu fac nicio confuzie! m-a asigurat ea, cu o fermitate care nu putea fi pusă sub semnul întrebării.

În ciuda siguranței pe care-o afișase, nu m-am putut împiedica să n-o mai testez un pic:

— Că pe cetățeanul despre care discutăm l-ați văzut o dată în ușa casei dumneavoastră și apoi, încă o dată, în seara aceasta mi-e limpede. Dar mai puțin clar îmi este însă motivul pentru care susțineți că el este aceeași persoană eu cel care a atacat-o pe vânzătoarea de la pâine. Deoarece, în momentul în care s-a produs agresiunea, dumneavoastră erați departe, dincolo de rambleul căii forate. Așa că… mi-am exprimat eu legitima neîncredere.

— E drept, atunci când l-am văzut alergând peste calea ferată nu știam de lovirea vânzătoarei… Dar, după ce-am ajuns în piață și i-am auzit pe oameni discutând despre felul în care era îmbrăcat criminalul, am fost convinsă că numai despre el putea fi vorba…

— Vă mai amintiți ce cuvinte a folosit când a fost la dumneavoastră acasă și v-a cerut să ieșiți? a întrebat-o János.

— Da… A zis: „Stimată doamnă, ieșiți, că vreau să vă vorbesc ceva…”.

— În limba română? mai întrebă el, după ce și-a consemnat formularea în notes.

— Da, dar cu un accent ardelenesc… ca pe la noi. Pe la Cluj…

*

Cum Bogdan ne aștepta pe trotuar, în fața unității de pâine, m-am grăbit să-l întreb dacă a găsit urme susceptibile de a fi lăsate de agresor.

— După cum era și normal, mi-a spus el, pe clanța ușii s-au așezat prea multe amprente pentru a mai fi posibilă relevarea celor lăsate de infractor.

Fiind trecut de ora nouă și jumătate, am considerat că ar cam fi cazul să amânăm cercetările pentru ziua următoare. Și cum colaboratorii mei s-au declarat de acord, n-am mai avut pentru ce să zăbovesc prin partea locului. Drept care, i-am poftit în mașina de serviciu și

i-am cerut șoferului să ne lase la casele noastre.

Iar pentru că hotelul în care eram cazat se afla în cel mai îndepărtat punct al traseului, curând am rămas singur. Situație de care am știut să profit, începând să cuget la binefacerile unei fripturi uriașe, ale unui duș fierbinte, și, mai ales, ale unui somn suficient de adânc pentru a nu mă mai gândi la avatarurile meseriei mele.

Dar una este să vrei și cu totul alta să poți! Cred că nu mă mai despărțeau mai mult de o sută de metri de hotelul Belvedere, când stația radio s-a pornit să zbârnâie.

Iar după ce-am intrat în legătură cu dispeceratul, am fost informat că sunt căutat de urgență de ofițerul de serviciu al inspectoratului.

Străduindu-mă să-mi disimulez mila ce mă cuprinsese pentru necazurile propriei mele persoane, l-am întrebat pe subofițerul de la volan, pe un ton cât mai neutru, dacă a priceput tâlcul mesajului primit.

Fără a-mi răspunde, a oprit mașina și a început să facă manevrele necesare întoarcerii.

*

De îndată ce-am primit numerele de telefon la care trebuia să sun, am și știut ce mă aștepta! Și n-am greșit deloc!

Șeful Direcției dorea o informare asupra stadiului în care se aflau anchetele în cele cinci cazuri de agresiune.

După ce i-am raportat ce știam, a remarcat, cu o nemulțumire ce nu m-a mirat, că în două luni de cercetări ar fi fost cazul ca infractorul să fi fost deja capturat! Apoi, constatând că nu-l contrazic, nu s-a sfiit să mai adauge:

— …Iar în timp ce tu bați pasul pe loc, criminalul își face de cap, îngrozind populația orașului! Motiv pentru care, organele locale ne reclamă la conducerea ministerului că nu suntem capabili să ne facem datoria! Ce, chiar nu suntem capabili să punem mâna pe infractor?!

Ascultându-l am început să-mi frământ creierii, în speranța că am să găsesc o motivație pentru indiscutabila mea ineficiență.

— De ce taci?! a vrut el să știe, exact în clipa când, dintr-o dată, am văzut totul clar, ca și cum mi-aș fi scos capul dintr-un sac.

— Domnule general, ancheta merge greu deoarece infractorul, același în cele cinci cazuri, este un psihopat, l-am anunțat, grăbit să-i împărtășesc revelația pe care o avusesem cu o secundă mai înainte.

— Un dement?!… Chiar crezi asta?! m-a consultat șeful, cu o neliniște care-mi demonstra că a priceput exact la ce ne putem aștepta. Și cum crezi c-o să-l poți prinde? m-a întrebat, apreciind că tăcerea mea este suficient de grăitoare.

— În pofida faptului că nu prea lasă urme, am reușit să obținem din fiecare caz anumite indicii asupra semnalmentelor și comportării lui. Iar acum, când am ajuns la concluzia că este un bolnav mintal, sper să am elemente care să-mi localizeze aria în care-l pot găsi, m-am angajat, cu convingerea că reușisem să tai nodul gordian.

Profitând de faptul că șeful direcției a admis ca posibilă varianta pe care-o elaborasem ad-hoc, i-am spus că prezența locotenentului Dan Simionescu mi-ar fi de mare ajutor. M-a refuzat însă categoric, replicându-mi că lunganul meu de coleg este implicat într-un caz a cărui rezolvare nu suferă amânare…

…Vă rog să urcați dumneavoastră, stimată doamnă!

A doua zi, când am ajuns la inspectorat, János s-a grăbit să-mi anunțe vestea cea bună: mă căuta șeful inspectoratului.

Imaginându-mi că nu-mi va oferi vreo decorație pentru extraordinara mea eficiență profesională, mi-am înăbușit un oftat de legitimă amărăciune și am făcut stânga-mprejur.

De îndată ce-am intrat în cabinetul comandantului a urmat, exact așa cum îmi închipuisem, o discuție asemănătoare cu cea avută în seara precedentă cu șeful

Direcției. Apoi, ajungând la capitolul perspectivelor, a fost rândul meu, să-i expun proaspăta mea concluzie.

— Dacă ar fi așa, e de-a dreptul îngrozitor… a apreciat el, surprins.

— Din reexaminarea celor cinci agresiuni, rezultă, în mod indubitabil că aceasta este unica particularitate capabilă să explice insuccesul cercetărilor noastre… am susținut, ridicând din umeri a resemnare și începând să-i expun direcția în care intenționam să orientez investigațiile.

— Față de argumentele dumitale, căpitane, este clar că ai dreptate… a admis colonelul, pentru ca imediat să continue îngrijorat: Numai că amploarea verificării pe care intenționezi s-o faci necesită timp! Un timp, pe care, datorită situației care s-a creat în municipiu, nu mai avem de unde să-l luăm! Dumneata știi că am primit nenumărate sesizări de la comitetele de întreprinderi, prin care ni se atrage atenția că în Cluj s-a instaurat un sentiment de spaimă generală? Iar sindicatul C.F.R.-ului a pus chiar punctul pe I, întrebându-ne dacă apreciem că ar fi mai bine ca salariații să-și aducă la serviciu copiii, ori să rămână cu ei acasă, pentru a le proteja viața? Ce să le răspundem? Că mai avem nevoie de un răgaz? a conchis el, cu amărăciune.

Cum n-aveam ce să comentez, mi-am lăsat capul în jos, jenat.

— Uite ce vom face! s-a decis el, făcându-i-se probabil milă de spășenia cu care-i examinam cristalul de pe birou. Dumneata, căpitane, ne dai semnalmentele infractorului, iar noi, cu sprijinul gărzilor patriotice, vom alcătui patrule pe întregul teritoriu al municipiului. De acord?

Apreciind că decizia pe care o luase corespunde și dorinței mele, m-am grăbit să aștern pe hârtie datele furnizate de martorii care susțineau că l-au văzut pe răufăcătorul ce reușise că se claseze în ne invidiata postură de inamicul public numărul unu al orașului.

*

— Băieți, trecând în revistă cazurile de care ne ocupăm, am ajuns la concluzia că direcția pe care s-au axat investigațiile noastre este cu totul eronată, mi-am înștiințat colaboratorii, revenind în birou. Deoarece, ținând seama în exclusivitate de întrebarea cui prodest[17], ne-am ocupat numai de stabilirea unui mobil care să ne indice persoana interesată în comiterea faptelor. Iar când aceasta a continuat să-și mențină anonimatul, am luat-o invers, de la coadă la cap, începând să căutăm în anturajul victimelor pe cel care ar fi avut motive să le ia viața. Dar, deși cercetările noastre durează de peste două luni de zile, cele două

---

[17] Cui îi folosește, exprimă cheia dilemelor create de acțiunile antisociale.

deziderate n-au putut fi satisfăcute. De ce? am întrebat, plivind când spre Kálmán, când spre Bogdan.

Ambii mi-au răspuns prin ridicări de umeri și gesturi de nedumerire.

— Nu există decât o singură explicație! am zis, reluându-mi raționamentul. Am căutat niște elemente fictive! Fiindcă, în realitate, agresiunile s-au comis fără mobil! Și fiindcă autorul acestora se află în afara relațiilor avute de victime!

— Domnule căpitan! Iertați-mă că vă întrerup… Însă mă tem că n-am înțeles ce-ați spus… a zise János, cu timiditate. Adică cum? Se poate admite că cineva poate atenta la viața altuia fără niciun scop? Ba mai mult, că a urmărit să omoare niște persoane care-i erau complet străine? a sfârșit el prin a mă întreba neîncrezător. Ce spuneți dumneavoastră ar putea fi posibil, dar numai dacă agresorul ar fi un smintit…

— Exact! Asta este concluzia! Avem de-a face cu un alienat! Această ipoteză este susținută, atât de lipsa unui mobil, cât și de faptul că printre victime s-au aflat și copii. Și numai un schizofrenic poate ataca niște ființe nevinovate!

— Domnule căpitan, a zis Bogdan, după ce și-a scuturat capul ca și cum ar fi vrut să se convingă că nu visa, dacă această variantă ar fi corectă, înseamnă că ar trebui să vorbim de trei nebuni, nu de unul singur.

Deoarece, alături de individul cu servieta neagră acționează și un militar și un pitic…

— Are dreptate! s-a grăbit János să-l susțină. Chiar dacă am admite că pe teritoriul municipiului Cluj și-a făcut apariția un smintit, cum se justifică prezența celorlalți doi, care s-au apucat să-l concureze pe primul? Sunt mult prea mulți pentru a se putea îmbrățișa o astfel de variantă… Că doar schizofrenia nu se răspândește epidemic, ca gripa!

— Ca lucrurile să fie clare, s-o luăm cu binișorul, le-am propus. În primul rând vreau să discutăm despre piticul care-a atacat-o pe vânzătoarea de la centrul de pâine. Dacă victima a susținut că agresorul ei avea o talie de pitic, în timp ce trei martori au afirmat, în mod independent, că infractorul avea o statură mijlocie, noi cu cine votăm?

— Întrucât victimele sunt adesea subiective, ca urmare a spaimei prin care trec, se poate admite că descrierea făcută de martori apare ca fiind reală. În consecință, s-ar putea considera că piticul reprezintă un produs exclusiv al imaginației vânzătoarei, a răspuns Bogdan.

— Perfect! Iar acum, dacă tot l-am scos din schemă pe pitic, să ne ocupăm puțin și de militarul care, după comiterea tentativei de omor, a incendiat locuința din strada Mașiniștilor. Apropo! Îți amintești de martora

care l-a întâlnit ieri seara, pe infractor, după ce acesta o atacase pe vânzătoare? l-am întrebat pe Kálmán și văzând că mă aprobă mirat, am continuat: Dar de descrierea pe care i-a atribuit-o?

— Bineînțeles! mi-a replicat, cu un gest de nerăbdare.

— Îți amintești și de semnalmentele necunoscutului care a fost văzut la căminul în care a locuit Camelia Voicu, cu câteva ore înainte de crimă și care susținea că era în căutarea unui instalator? am continuat să-l întreb, făcându-mă că nu remarc contrarietatea cu care se uita la mine.

— Sigur! Martora care ne-a vorbit de el se numea Elsa Matyas, a zis, privindu-mă ca și cum ar fi vrut să constate cât de mare era avaria pe care-o suferise creierul meu.

— Bravo! Ia compară acum cele două descrieri! i-am cerut, imperturbabil.

Intrigat la culme și-a deschis notesul și a început să-l răsfoiască. Apoi, după ce-a găsit, ceea ce căutase, m-a anunțat surprins:

— După toate aparențele, ambele martore s-au referit la una și aceeași persoană. Deși există unele deosebiri… a ezitat el.

— Care?

— Prima martoră a afirmat că agresorul era șaten și purta favoriți, iar cea de-a doua ne-a spus că era blond,

fără să facă vreo referire la favoriți…

— Dacă semnalmentele de bază coincid, hai să facem abstracție de favoriți și de culoarea părului… i-am sugerat eu.

— Mă rog… a concis János. Și ce-ar putea rezulta dintr-o astfel de omisiune?

— O concluzie logică. Că individul și-a ras favoriții și și-a vopsit părul! Și dacă tot admitem că a recurs la acest subterfugiu, cu evidentul scop de a-și schimba înfățișarea, de ce n-am accepta și că uniforma lui militară este tot un accesoriu de disimulare? Mai cu seamă că, din descrierea făcută de martori, reiese că avea o uniformă bizară: ținută de vată în toiul iernii și o bonetă cu cozoroc, adică o capelă pe care armata noastră a scos-o din uz de zeci de ani. Prin urmare era îmbrăcat într-o uniformă suficient de „neuniformă" pentru a ne întări convingerea că s-a deghizat cu o improvizație!

— Cred că aveți dreptate! Avem de-a face cu unul și același autor în toate cazurile! s-a grăbit Dinu să mă aprobe, excitat.

— Mda… Așa s-ar părea… a catadicsit și János să încuviințeze, pentru ca apoi, să se arate nedumerit. Dar de unde rezultă că ar fi dement? Oare pe un iresponsabil îl poate duce capul la deghizări și la o studiere prealabilă a obiceiurilor victimelor pe care intenționează să le atace?

— …Sunt și astfel de cazuri… Anumite categorii de bolnavi mintal au demonstrat că se pot manifesta cu mai multă perfidie decât infractorii normali… l-am asigurat eu.

— Păi… dacă am reușit să localizăm din ce categorie face parte, înseamnă că vom pune repede mâna pe el! s-a arătat Bogdan entuziasmat.

— Din păcate, depistarea unui alienat este cu mult mai complicată decât îți închipui… Dacă vulnerabilitatea infractorului normal constă din însuși faptul că el acționează cu un țel precis, care, odată stabilit, îl indică în mod implicit ca autor al fărădelegii comise, alienatul n-are o astfel de slăbiciune… Ba mai mult, fiind de cele mai multe ori străin de anturajul victimelor sale, este complet exclusă posibilitatea de a ajunge să fie suspectat, i-am argumentat, mai înainte de a realiza că nu prin teoretizări îl vom prinde pe criminal. Și acum, revenind la noua noastră pistă, ne vom ocupa în exclusivitate de alcătuirea unei situații a bolnavilor psihici, luați în evidență de cabinetele medicale… am încheiat, decis să recuperez cât mai repede timpul pierdut până acum în zadar.

*

De îndată ce-am ajuns la hotel, fiind mult prea obosit de alergătura din ziua precedentă, am făcut un duș, m-am băgat în pat și am adormit buștean. Și aș fi dormit

mult și bine, dacă n-aș fi fost trezit din somn de niște tunete puternice. Constatând că afară este întuneric beznă, mi-am spus că, întrucât studierea fenomenelor atmosferice nu ținea de resortul meu, ar fi cazul să-mi reiau ocupația de până atunci. Dar, mai înainte de a fi avut timpul să închid ochii, supărătorul zgomot s-a repetat cu și mai multă stăruință. Numai că, de data asta, am realizat că tumultul nu venea dinspre fereastră, ci dinspre ușă, în care cineva bătea cu pumnii, ca într-o tobă. Convins că trebuie să fie vreun tip care, trăgând prea mult la măsea, confundă camera sa cu a mea, am continuat să rămân întins în pal, cu îndreptățită speranță că-și va da seama de confuzia făcută și-și va lua repede tălpășița. Așa mi se părea mie logic să se întâmple. Numai că, spre deosebire de mine, tipul dindărătul ușii avea altă părere. Altfel nu-mi puteam explica de ce se încăpățîna să-mi bombardeze ușa mai abitir decât au făcut-o Aliații, când au purces la escaladarea Zidului Atlanticului.

Dându-mi seama că, dacă nu mă decid să-i întrerup canonada, va pune în picioare întregul hotel, m-am smucit enervat din așternut. Cu o mână am prins lampa și cu cealaltă am deschis ușa, hotărât să-l trimit unde trebuie pe aiuritul care-mi stricase bunătatea de somn.

Dar, înainte de a fi avut răgazul de a-i face nepoftitului recomandarea pe care-o merita cu

prisosință, m-am văzut obligat să mă abțin.

— Ce-i cu dumneata? l-am întrebat pe Bogdan, care examina stingherit pragul ușii.

— …Îmi pare rău că v-am trezit din somn… s-a scuzat el.

După ce mi-am repetat întrebarea și el a început să-mi povestească despre ce era vorba, m-am dezmeticit dintr-o dată și am început să mă îmbrac repede, ca la pompieri…

*

Mai aveam de parcurs încă vreo două sute de metri până la Piața Gării, când mașina a oprit pe partea dreaptă a străzii Horea. Am coborât și am aruncat o privire spre imobilul în fața căruia mă aflam. Era un bloc cu cinci etaje, la parterul căruia se aflau o măcelărie, o brutărie, un gang și, alături, un magazin alimentar.

Ghidat de însoțitorul meu, am intrat în gang. Am mers câțiva metri și am urcat cele șapte trepte care duceau spre intrarea în imobil. Ajuns aici, l-am văzut pe János discutând cu câteva persoane, îmbrăcate cu paltoane, aruncate în grabă peste pijamale. Când m-a zărit, s-a apropiat de mine și m-a condus până în fața liftului, a cărui ușă exterioară fusese înțepenită în poziția larg deschisă. Apoi, cum lumina care provenea de la becul din tavan era slabă, și-a scos lanterna și a îndreptat fasciculul acesteia spre cimentul palierului, și

spre podișca cabinei liftului.

— Ce s-a mai întâmplat? l-am întrebat, văzând nenumăratele pete de sânge de pe jos.

— În jurul orei douăsprezece și douăzeci, o doamnă a fost atacată de un individ, în momentul în care intra în acest lift. Cum strigătele victimei au alertat întregul bloc, agresorul s-a grăbit să dispară… ca de obicei… mi-a răspuns Kálmán, cu subînțeles.

— Unde e victima?

— A fost ridicată de o ambulanță și dusă la Clinica de Neurochirurgie.

— Se află în stare gravă?

— Din câte susțin vecinii, a arătat el cu bărbia spre cetățenii care se adunaseră în holul imobilului, s-ar părea că viața ei nu este în pericol…

— Femeia locuia în acest imobil?

— Da. La etajul cinci…

— Are familie?

— Stă cu soțul ei, dar n-am apucat să discut cu el.

— Dinule, în timp ce eu și János ne ducem la locuința victimei, ocupă-te dumneata de cercetarea criminalistică…

Ușa ne-a fost deschisă de un bărbat slab și cu o figură pergamentoasă, care continua să tremure de surescitare.

— Cum vă numiți? l-am întrebat, după ce ne-am prezentat și am fost poftiți în casă.

— Olaru Iancu.

— Cu ce vă ocupați? am continuat să-i pun întrebări de uz general, pentru a-l lăsa să se mai liniștească.

— Până acum un an am fost fochist pe locomotivă… Dar m-am îmbolnăvit de plămâni și am fost pensionat medical… mi-a răspuns, ducându-și o mână la piept.

— Și soția dumneavoastră?

— E dactilografă… la ziarul local…

— Știți cumva unde a fost în noaptea asta?

— La redacția gazetei…

— Atât de târziu? m-am mirat eu.

— Da, fiindcă lucrează în ture. Săptămâna asta a fost în schimbul doi, adică de la două, până la miezul nopții…

— Vă rog să-mi povestiți ce s-a întâmplat, m-am decis eu să abordez subiectul care mă interesa, apreciind că interlocutorul meu s-a mai calmat.

— …Până la douăsprezece fără un sfert, am citit o carte… apoi m-am dezbrăcat și m-am culcat… Dar n-am ațipit bine, că a sunat cineva la ușă… Pe moment n-am înțeles cine putea fi la ora asta, fiindcă știam că soția mea are cheie… Dar, auzind mai multe voci la intrare, mi-am dat seama că se întâmplase ceva și am alergat la ușă… Când am deschis, am văzut-o pe Ioana cu brațele petrecute după umerii doamnei Zavodny și ale soțului ei… Fața soției mele era plină de sânge… iar eu am

crezut că a lovit-o vreo mașină… Ajutat de cei doi vecini, i-am scos paltonul, care era și el pătat de sânge și am întins-o pe divan…

— Era leșinată?

— Nu…

— Ați întrebat-o ce se întâmplase cu ea?

— Sigur… Când doamna Zavodny dădea telefon după Salvare, am întrebat-o ce-a pățit și ea mi-a spus că nu-și amintește decât că s-a suit în lift… Apoi că s-a trezit cu mai mulți vecini în jurul ei…

— Soția dumneavoastră avea poșetă?

— Da… a zis, întorcându-se și arătându-mi o geantă albă, din masă plastică, aruncată pe un scaun. Mi-au dat-o vecinii care au adus-o sus…

— V-ați uitat în ea? l-am întrebat, iar când mi-a răspuns printr-o clătinare din cap, l-am rugat s-o deschidă și să-i verifice conținutul.

— Nu-mi dau seama… Nu văd să lipsească ceva…

— Aveți vreo idee cine este persoana care v-a lovit soția?

— Ce mă mai întrebați? Ce, dumneavoastră nu știți că a fost Omu' cu ciocanu'? Ăla care terorizează Clujul de luni de zile?

Cum nu puteam să-l contrazic, am preferat să-l întreb la ce apartament locuia familia Zavodny…

*

După ce le-am cerut soților Zavodny să-mi spună ce știau despre agresiune, am aflat că, tocmai când se culcaseră, au auzit niște urlete de femeie. Când s-au dus la ușă și au deschis-o, au auzit gemete care veneau de la parterul blocului. Coborând etajul care-i despărțea de holul imobilului, au observat că ușa liftului era larg deschisă și o femeie se afla prăbușită pe podea, cu picioarele întinse.

La început și-au imaginat că i se făcuse rău, apoi, după ce s-au apropiat, au văzut că avea fața plină de sânge. Totodată, recunoscând-o pe vecina lor de la etajul cinci, s-au grăbit s-o ridice și s-o ducă la ea acasă.

— Când ați ajuns lângă ea, era conștientă? i-am întrebat.

— Mda… Ca să zic așa, era un pic blegită… Dar vorbea bine… mi-a răspuns femeia. De altfel, în timp ce o duceam spre apartamentul ei, și am întrebat-o ce-a pățit, ne-a spus că tot ce-și amintește este că a vrut să intre, în lift…

— Dar să știți! A fost foarte urât din partea celorlalți locatari, deoarece, deși vecina a urlat ca din gură de șarpe, nimeni n-a avut curajul să coboare și să vadă ce i s-a-ntâmplat… Abia după ce ne-au văzut pe noi, oameni bătrâni, că ne-am dus s-o ajutăm, au început și ei să se strângă în jurul nostru… a zis bărbatul, cu o silă disprețuitoare.

— Ei… Nu știți și dumneavoastră cum sunt oamenii… Nu se bagă ca să n-aibă probleme… Iar când au și ei nevoie de ajutor, sunt foarte indignați când constată că și alții gândesc la fel ca ei… l-am consolat eu, făcând un gest de resemnare.

*

Coborând la parter, i-am spus lui János că, până va isprăvi Bogdan cu punerea în evidență a unor eventuale amprente lăsate de agresor, ar face bine dacă ar încerca să mai obțină niște relații de la locatarii care comentau încă evenimentul în holul imobilului.

— Iar după ce vă terminați treburile, vă aștept la inspectorat, i-am anunțat.

După cât de surprins și-a ridicat mâna și s-a uitat la ceas, am priceput că invitația mea venea în contradicție cu evidenta lui intenție de a-și continua cât mai curând posibil somnul. Dar, cum nemulțumirea lui n-a prins glas, nu m-am mai simțit obligat să remarc că ordinul meu nu l-a entuziasmat cine știe ce.

*

Mai întâi am trecut pe la Clinica de Neurochirurgie și am discutat cu medicul de gardă care o văzuse pe Ioana Olaru. Ceea ce mi-a permis să aflu că victima era, într-adevăr, în afara pericolului. În ceea ce privește rana, aceasta era localizată spre baza craniului și fusese produsă de un corp dur…

— E posibil ca arma să fi fost un ciocan? l-am întrerupt, cu un legitim interes.

— Nu pot să precizez… dar lățimea rănii fiind de aproape trei centimetri, e foarte posibil să aveți dreptate, a admis el.

— V-ați formulat vreo opinie asupra poziției în care s-au aflat victima și agresorul?

— Sub acest aspect, situația îmi pare clară. Pacienta a fost atacată de la spate, și a avut noroc că intensitatea loviturii a fost moderată, pentru că altfel, ținând seama de zona vitală în care a fost aplicată, putea să-și piardă viața…

— Acum se poate discuta cu ea?

— Dacă n-a adormit deja, n-am nimic împotrivă…

*

Când am intrat în rezervă, am găsit lumina aprinsă și pe victimă întinsă în pat, privind spre tavan absentă.

M-am prezentat și am întrebat-o dacă se simte în stare să-mi răspundă la câteva întrebări. Probabil plictisită de izolarea în care se afla, s-a grăbit să mă asigure că eram bine venit.

Mi-am tras un scaun lângă pat și, pregătindu-mi notesul, am început să mă interesez:

— La ce oră ați plecat de la serviciu azi noapte?

— La cinci minute după miezul nopții.

— Ce drum ați parcurs până acasă?

— Am venit pe drumul meu obișnuit… Pe strada Horea, pe partea unde este cinematograful „Uranus”, iar când am ajuns în fața stopului din Piața Mihai Viteazul, am traversat drumul spre blocul meu…

— Cam în cât timp parcurgeți această distanță?

— De obicei, într-un sfert de oră. Azi noapte am mers mai încet, fiindcă mă jena o cizmă…

— La ce oră apreciați că ați intrat în holul blocului? i-am cerut să-mi spună, cu speranța că pronosticul ei ar putea fi mai corect decât acela la care intenționam să ajung prin întrebarea anterioară.

— Era exact douăsprezece și douăzeci și cinci. Știu bine asta, pentru că m-am uitat la ceas chiar înainte de a intra în bloc…

— Ușa de la intrare era încuiată?

— Nu… Deschisă… De altfel, nici nu-mi amintesc s-o fi găsit vreodată încuiată… mi-a răspuns ea, cu indiferență.

— Înțeleg… am zis, deși n-am reușit niciodată să înțeleg de ce sunt lăsate deschise noaptea ușile imobilelor cu mai multe apartamente… Ca o invitație pentru răufăcători? Acum am să vă rog să vă amintiți ce vi s-a-ntâmplat, cât mai în amănunt cu putință, după ce ați intrat în holul blocului.

— …Când am ajuns în fața liftului, am văzut că era oprit undeva, la etaj și am apăsat să-l chem… Apoi,

chiar în momentul în care cabina a început să coboare spre parter, am auzit niște pași în spatele meu. Când am întors capul, am văzut un necunoscut care se apropia de mine… între timp cabina liftului ajunsese jos, dar el stătea în spatele meu și nu zicea nimic… iar mie mi s-a făcut frică și n-am vrut să urc împreună cu el. Așa că, m-am dat la o parte din ușă și l-am invitat să urce singur dacă se grăbește… Dar el mi-a răspuns că nu se grăbește…

— Vă mai amintiți cum și-a formulat răspunsul?

— Mda… a zis, după o clipă de cugetare… A spus: „Nu, pentru că mai aștept pe cineva… Dar VĂ ROG SĂ URCAȚI DUMNEAVOASTRĂ, STIMATĂ DOAMNĂ!”…

Admițând că mai aveam vreun dubiu asupra persoanei autorului, acum puteam să-l înlătur. Aveam de-a face din nou cu omul meu, cel mai politicos criminal din câți întâlnisem vreodată.

— Și, mai departe? am îndemnat-o eu să-și continue relatarea.

— Față de refuzul lui, n-am mai avut ce face și am deschis ușa ascensorului… Dar, din momentul în care i-am întors spatele pentru a intra, nu-mi mai amintesc ce-a mai fost… Tot ce mai știu este că m-am trezit pe podeaua liftului și că lângă mine se găseau doi vecini care m-au ridicat și m-au dus sus la mine… Ei spuneau

că aș fi urlat fără încetare, dar eu nu-mi amintesc nimic… a zis ea, nedumerită.

— Aveți vreo bănuială asupra persoanei care v-a atacat?

— Ce bănuială să mai am? s-a mirat ea de ignoranța mea. Doar e evident că Omu' cu ciocanul a vrut să mă omoare și pe mine ca pe celelalte femei… a spus ea și lacrimile au început să-i curgă pe obraji.

— Ați putea să mi-l descrieți?

— Nu… în hol lumina era chioară, iar eu nici nu l-am privit prea bine… pentru că m-am temut să nu-și închipuie că vreau să-l provoc…

— Era înalt? mi-am plasat eu altfel întrebarea.

— Nu… Dar nici scund… Era ceva mai înalt ca mine…

cam cu o palmă…

— Și dumneavoastră ce înălțime aveți? m-am interesat pentru că, fiind întinsă în pat, nu-i puteam aprecia talia.

— Un metru șaizeci și cinci.

— Era gras sau slab?

— Nici așa, nici așa… Era un bărbat bine făcut…

— Cum era îmbrăcat?

— Nu știu ce avea pe el. În orice caz, avea niște haine de culoare închisă…

— Avea ceva în mână?

— Da! Avea! s-a grăbit ea să confirme, după ce, o clipă mai înainte făcuse un gest de negație. Avea o servietă pe care-o ținea sub braț!

Dându-mi seama că nu mai pot scoate alte informații, i-am urat sănătate și noapte bună.

— M-ați întrebat dacă-l cunosc pe individul care m-a atacat… a zis ea, când eu ajunsesem deja la ușă.

— Și? am întrebat-o, plin de speranță, revenind repede lângă patul ei.

— Vocea lui avea un timbru cunoscut… Sunt convinsă că am mai auzit-o undeva…

În ciuda insistențelor mele, n-a mai putut să-și amintească unde mai auzise vocea agresorului. În consecință, când am părăsit-o, am rugat-o să se mai gândească la afirmația pe care-o făcuse. Deși nu de scepticism duceam eu lipsă…

*

Când am ajuns la inspectorat se lumina de ziuă. János și Dinu mă așteptau deja în birou, cu câte o cafea înainte. M-am așezat și eu în fața celei de-a treia, încă aburindă, și, aprinzându-mi o țigară, am început să-i ascult.

Kálmán m-a informat că n-a depistat alți martori interesanți pentru anchetă, iar Bogdan că n-a reușit să releveze pe ușile liftului nicio amprentă susceptibilă de a aparține agresorului.

Întrucât relatările lor, prin stereotipa cu care s-au tot

repetat de-a lungul ultimelor luni, n-a avut nici măcar darul să mă indispună, am preferat să dau glas unei impresii care începuse să mă preocupe de la ultima cercetare:

— Probabil că n-am să vă surprind prea mult, dacă am să vă spun că nu sunt cine-știe-ce familiarizat cu străzile orașului…

— Sunteți nemulțumit, de felul cum ne-am achitat de misiunea de ghizi? a glumit Bogdan.

— Nu… De așa ceva nu pot să mă plâng… Deși, dacă aș fi avut timp de plimbare, vă mărturisesc că aș fi preferat să-mi aleg singur rutele… i-am răspuns pe același ton, mai înainte de a relua cu seriozitate: în pofida faptului că nu cunosc municipiul, am început să am senzația că locurile în care s-au consumat agresiunile cercetate, de noi s-au concentrat într-o singură parte a orașului. E adevărat?

Cei doi ofițeri s-au consultat intrigați din priviri, apoi mi-au răspuns prin gesturi de confirmare.

— Vă rog, însemnați punctele cu niște ace… le-am cerut, indicându-le harta agățată pe unul din pereții încăperii.

Câteva minute mai târziu, m-am apropiat să privesc steguleţele prinse pe hartă.

— Ați avut dreptate! Toate cele șase agresiuni au fost comise în aceeași zonă, o conchis János.

— Păcat că nu mi-ați atras atenția de mai demult… l-am întrerupt, fixând cu ochii harta, pentru a-mi ascunde ciuda.

Cele șase stegulețe, concentrate în partea de sus a planului municipiului, formau laturile unui triunghi obtuz, prin al cărui mijloc trecea linia ferată.

— Este importantă această constatare? m-a întrebat Dinu, din spate.

M-am întors cu fața spre el, pentru a vedea dacă a vorbit serios. Era însă atât de candid, încât, calmându-mă, i-am explicat:

— Spre deosebire de infractorii calificați, care, din instinct de conservare, preferă să acționeze cât mai departe de locuința lor, alienații obișnuiesc să-și facă de cap în perimetrul care le este mai bine cunoscut. Acest deziderat fiind cel mai bine satisfăcut chiar de împrejurimile locului în care domiciliază. Și că lucrurile stau așa, rezultă din zona în care s-au concentrat punctele de producere a agresiunilor. Deci, cam pe aici pe undeva, ar trebui să fie individul pe care-l căutăm… am zis, punând degetul în mijlocul triunghiului.

— Prin urmare… în zona gării… a comentat János, privind punctul pe care-l indicasem. Dar cum îl dibuim, dat fiind că în acest perimetru locuiesc câteva zeci de mii de cetățeni?

— Vom merge pe două piste, din care pe una am și

abordat-o. Mă refer la acțiunea prin care urmărim să stabilim situația nominală a pacienților cabinetelor de psihiatrie. Iar după ce vom avea întreaga listă, vom apela la mijlocul de selecție rezultat din constatarea că infractorul ar trebui să locuiască în zona în care s-au comis agresiunile, am spus, apropiindu-mă de hartă și indicându-le cu degetul aria înscrisă între laturile triunghiului. Astfel, vom avea posibilitatea să reducem de la bun început numărul indivizilor susceptibili să ne rețină atenția! În ceea ce privește cea de-a doua pistă, ea se impune de la sine. Nu este de conceput că un cetățean care este atât de bolnav, încât se trambalează cu un ciocan pentru a-și ucide semenii, să se manifeste ca un om normal. Deci, el va trebui să fi avut o comportare suficient de ciudată pentru a fi remarcat de vecini…

— O astfel de acțiune presupune verificarea mai multor mii de imobile… a apreciat Bogdan.

— Ceea ce înseamnă că ne vor trebui multe săptămâni până vom reuși să trecem prin pieptănul des tot cartierul. Iar în acest timp, probabil că infractorul va profita și… a adăugat János, cu subînțeles.

— Și faptul că ne-am abține de la o cercetare în aria cartierului în care presupunem că locuiește, credeți că l-ar putea determina să nu mai doboare și alte victime? i-am consultat, afișând o nevinovăție de circumstanță.

Puși în încurcătură de întrebarea mea, ambii au

început să înghită în sec, evitându-mi privirea cu multă grijă.

— Având în vedere atât faptul că cea de-a doua pistă necesită un consum mare de timp, cât și pe acela că există un risc potențial ca urmăritul să-și facă în continuare de cap, va trebui să acționăm cu maximum de operativitate! Cum însă noi trei nu putem satisface acest deziderat, voi cere inspectoratului să ne ajute. János, dumneata te vei ocupa de coordonarea muncii colegilor ce ne vor fi repartizați în acest scop. În paralel, eu și Bogdan ne vom strădui să terminăm cât mai repede posibil întocmirea listei bolnavilor mintali!… am zis, împingând sub birou scaunul pe care stătusem până atunci…

— Numai de-am reuși să punem mâna pe el, mai înainte de a comite o nouă porcărie, a zis Kálmán, în timp ce eu îmi îmbrăcam balonzaidul.

— S-ar putea să avem șansa asta… Voi n-ați remarcat că toate agresiunile s-au comis în prima sau în a doua săptămână a lunii?

— Așa este! m-a aprobat Bogdan, după ce și-a răsfoit notesul. Toate cele șase tentative de omor s-au produs numai între a cincea și a paisprezecea zi a lunii… Dar ce însemnătate atribuiți acestei constatări? și-a adus el aminte să mă întrebe.

— …Întrucât crizele lui de demență se dovedesc a fi

ciclice, am putea spera că, odată cu atacul comis azi-noapte asupra femeii din lift, va rămâne liniștit până luna viitoare. Deci am avea la dispoziție un răgaz tocmai bun pentru a pune mâna pe el, mai înainte de a avea când să-și manifeste din nou furia… m-am arătat eu optimist, mai mult pentru a-i încuraja decât că aș fi crezut prea mult în ceea ce exprimasem.

…Indivizii ale căror palme au suferit răni prin tăiere…

Fiind anunțat că victima agresiunii din strada Mașiniștilor poate fi audiată, m-am grăbit să mă deplasez spre Clinica de Neurochirurgie.

Când am intrat în rezervă, am găsit-o stând în pat, în capul oaselor. Avea cam șapte-opt anișori și îi cânta ceva păpușii pe care o ținea în brațe. Nu știu ce anume, dar, în orice caz, o făcea cu multă dăruire.

— Bună-ziua, Virginica. Cum te simți? am întrebat-o ca pe o veche cunoștință, deși acum o vedeam pentru prima oară.

— Bine… mi-a răspuns ea, ridicându-și ochișorii mari și albaștri. Vreau acasă… la mine… De ce nu mă lași acasă, nenea doctor? m-a luat ea drept cine nu eram.

— Nu sunt doctor, ci ofițer de poliție.

— Și de ce ai halat, ca nenea doctorii?

— Pentru că altfel nu mă lăsau să vin la tine.

— Aha! a exclamat ea, aprobator. Când o să fiu mare, vreau să mă fac și eu doctoriță…

— Bravo! Asta e o idee foarte bună…

— Dar aș vrea să fiu și polițistă… să-i prind pe oamenii răi… c-am văzut la televizor…

— Ei, asta nu prea e o meserie pentru fete. Însă, pentru că tot discutăm despre oameni răi, ia povestește-mi cine te-a lovit pe tine, am profitat eu de ocazia oferită, pentru a o aduce pe făgașul care mă interesa.

— …Nu știu… a ridicat ea cu nevinovăție din umeri.

— Dar ce s-a-ntâmplat în dimineața în care te mai găseai la tine acasă? Îți mai amintești? am luat-o cu altfel.

— …Da… Virgil m-a trezit din somn… ca să mă îmbrac… să mă duc la școală… și a plecat la servici…

— Și a mai venit cineva, după ce-a ieșit fratele tău din casă?

— …Daaa… Un nenea soldatu'… A venit la noi… în bucătărie…

— Și ce-ați vorbit?

— Eu n-am spus nimica… numa' el…

— El ce ți-a spus?

— Să mă îmbrac că o să întârzii la școală…

— Și tu ce-ai făcut?

— Am făcut cum mi-a zis nenea soldatu'… M-am dus în dormitor și mi-am pus și al doilea pantof… Că eu nu

aveam decât unul când m-am dus la bucătărie…

— Și apoi, ce s-a mai întâmplat?

— …Nu știu… m-a asigurat ea, dând din umeri.

— N-ai simțit când ai fost lovită?

— …Nu… Când?… Da' eu de ce sunt aici? Vreau acasă… la mine… Că eu cu cine să mă joc aici…?

— Unde se afla nenea soldatu', în timp ce-ți puneai pantoful? am ghidonat-o eu mai departe.

— Stătea la spatele meu și așteptă să mă încalț…

— Când a venit la voi în bucătărie nenea soldatu'? Chiar imediat după ce-a plecat Virgil?

— Da!

Prezumțiile mele se dovedeau corecte. Agresorul, conform stilului său, stătuse la pândă și intrase în casă de îndată ce plecase penultimul membru al familiei.

— Îl cunoști pe nenea soldatu'?

— Nu… Nu l-am mai văzut niciodată…

— Dar dacă l-ai mai întâlni, l-ai putea recunoaște?

— …Eu știu?!… a ridicat ea din umeri. Poate…

— Ia gândește-te! Cum arăta?

Descrierea pe care a început s-o facă, corespundea capacității unui copil de vârsta ei. Ceea ce însemna că era prea departe de a-mi putea furniza niște semnalmente obiective.

În timp ce continuam s-o ascult, consolându-mă cu ideea că subiectivitatea victimei era compensată de

spiritul de observație al unei eleve care-l zărise pe agresor în stradă, am auzit ușa deschizându-se în spatele meu.

Întorcând capul, l-am văzut pe Dinu, precipitându-se în rezervă.

— Domnule căpitan! E bucluc! Avem o nouă victimă!…

Mi-am luat imediat la revedere de la fetiță și am părăsit camera în grabă.

*

Când am ajuns la destinație, am văzut o mașină de pompieri care tocmai se îndepărta. Ne aflam în fața unei case fără etaj, așezată perpendicular pe strada Karl Marx. Subofițerul, care se străduia, fără vreun un succes vizibil, să îndepărteze pe curioșii adunați pe trotuar, ne-a salutat și ne-a deschis poarta pe care o străjuia.

Am intrat într-o curte îngustă și, trecând pe lângă o fereastră cu geamurile sparte și cercevelele înnegrite de fum, ne-am apropiat de un ofițer de poliție care discuta cu o femeie între două vârste, ce părea a fi fost smulsă în pripă de la treburile ei casnice și cu un bătrân cu aspect rural. Zărindu-ne, și-a închis caietul de notițe și făcându-le semn interlocutorilor săi să rămână pe loc, ne-a venit în întâmpinare. După chipul lui de adolescent, am bănuit că era stagiar.

Prezentându-și raportul, i-am cerut să ne conducă la

locul faptei.

L-am urmat până în dreptul unei verande care despărțea clădirea în două părți egale. Pășind înăuntru, am văzut că reprezenta vestibulul de acces la ușile a două apartamente așezate față în față. Podeaua, pavată cu cărămizi roșii și acoperită cu o peliculă de apă amestecată cu funingine, era marcată de diferite urme de încălțăminte.

— Cine a trecut pe aici după producerea evenimentului? l-am întrebat pe ofițer, arătând spre pardoseală.

— Tocmai asta încercam să stabilesc cu cei doi martori din curte.

— Bine… Până una alta, pentru a nu înmulți fără rost urmele plantare, aș vrea să le conservăm pe cele existente, l-am întrerupt.

— Aveți dreptate… Mi-a scăpat acest aspect… s-a scuzat el, jenat. Numai o clipă, vă rog, a adăugat, ieșind repede în curte.

Câteva clipe mai târziu, după ce-a venit cu o bucată mare de carton pe care-a așezat-o peste urmele imprimate pe cărămizi, am călcat pe deasupra ei și-am intrat în apartamentul din partea dreaptă. Prima încăpere era o bucătărie, suficient de ticsită, chiar și fără canapeaua înghesuită lângă perete. M-am strecurat pe lângă masa plasată în mijloc, și m-am dus până la ușa

deschisă spre o altă încăpere. Privirea mi-a alunecat mai întâi spre un divan studio, o vitrină cu bibelouri și, în continuare, o mică măsuță pe care era instalat un televizor. Lângă peretele opus se afla un garderob cu ușile larg deschise! Partea de sus a acestuia era aproape complet calcinată, iar polițele cu haine și rufe, din care șiroia apă înnegrită, se găseau prăbușite într-un talmeș-balmeș la baza lui. Victima zăcea întinsă pe covor, în fața ușii de unde priveam. Stătea cu fața în sus, brațele erau îndepărtate, iar picioarele strânse… Era complet goală!

Mai înainte de a mă duce spre ea, m-am uitat la pardoseală, pentru a mă asigura că nu distrug niște eventuale urme. Dar covorul era mult prea ud și îmbâcsit de funingine pentru a mai putea furniza indicii valorificabile. Mi-am înlăturat ezitarea și m-am apropiat de victimă. Obrazul stâng era despicat de un obiect tăietor, de la colțul gurii și până la ureche. În regiunea sânului stâng se vedeau câteva urme specifice înțepăturilor de cuțit. Fața mâinii drepte și dosul celei stângi erau marcate de câte o tăietură profundă.

— A fost anunțat medicul legist? am întrebat, după ce m-am aplecat și, punându-mi palma pe abdomenul femeii, am constatat că mai era caldă.

— Bineînțeles, domnule căpitan! m-a asigurat ofițerul.

— Fă fotografiile judiciare, i-am cerut lui Bogdan, în timp ce porneam spre ieșire.

— Cine sunt cei doi din curte? l-am întrebat pe ofițer.

— Sunt martorii care au dat alarma… Un lăptar și o vecină. Tocmai începusem să-i chestionez când ați venit dumneavoastră…

I-am făcut semn să mă urmeze și am ieșit în curte, unde nu l-am mai găsit decât pe bătrânul cu aspect rural.

— De ce-a plecat doamna? Nu i-am spus și ei să mă aștepte? l-a luat ofițerul în primire.

— Ba i-oți fi zis dumneavoastră, da' și ia o zis că-i arde mâncarea pă foc… Iară dacă mai stăteați o țâră, mă duceam și io, c-altfel perd cursa la tren, i-a replicat țăranul cu nonșalanță.

— Aduceți lapte aici? l-am întrebat eu.

— Aduc! Dă mai bine d-un an dă zile…

— La cine?

— La domnu' Hariton… mi-a răspuns el și mi-a arătat cu mâna întinsă spre apartamentul incendiat.

— La ce oră ați adus laptele?

— Azi n-am adus, c-am adus eri… c-așa ne-am învoit… s-aduc doi litri dă lapte o zi da, alta ba… Iară azi, iera ba!

— Și atunci ce-ați căutat astăzi aici?

— După dăsaga asta… C-o lăsai aici cu ceva

cumpărături cu d-ale gurii… a zis, coborându-și ochii spre sacul de la picioarele lui. Iar mai ’nainte o țâră, am dat p-aci s-o ieu și s-o duc la mine acas’, la țară…

— La ce oră ați venit prima oară?

— După ce-am gătat dă dus laptele la alți mușterii d-ai mei… Așa că io zic că trebe să tot fi fost cam ceasurile opt… și cam jumate…

— Cui i-ați lăsat desaga?

— La o doamnă pă care-am mai văz’t-o pă la ușa ăleilalte case, a arătat el spre apartamentul opus celui în care găsisem victima. Io-i zisei c-o rog frumos să-mi deie voie să las dăsaga, că mai am trabă-n târg și n-aș vre s-o tot car dupe mine… Iară doamna mi-o zis că s-o pitesc și s-o iau singur când mi-o trebe… că ia nu mai stătea mult p-acas’… Așa că mai amu venii s-o iau… ’napoi.

— Ați putea preciza ora când ați venit după desagă?

— Asta nu… Că n-am ceas… Dară știu că iera mai amu vro juma’ dă ceas…

— Vă rog să-mi spuneți tot ce s-a-ntâmplat după ce-ați revenit în această curte, i-am cerut, în timp ce, privindu-mi ceasul, am apreciat că se înapoiase în jurul orei unsprezece.

— Păi… Am intrat în prispa aista… sau cum io zice, ca să-mi iau dăsaga dă unde-o pitisem… a arătat el spre veranda care ducea la apartamente. Dară mai ’nainte dă s-o iau, m-o izbit în nas niscaiva damf dă fum… Atunci

lăsai dăsaga și m-am uitat că unde-o fi foc… Când am văzut fum pă sub ușa lu' domnu' Hariton, mai întâi am bătut ș-apoi am încercat… Dară era încuiată… Dac-am văzut că nimenea nu răspunde, am ieșit în curte ca să zic la v'run vecin că-i dă rău… Dară n-am ajuns în stradă, c-am văz't o cocoană că intră-n curte… Era chiar cocoana de plecă amu dă lângă mine… Io i-am zis iute că-i foc în casă la domnu' Hariton și i-am arătat cum că ese fum pă sub ușă. După ce s-a uitat și dânsa, s-a văz't c-am dreptate, a zis că descuie ia ușa că știe unde-i pitită cheia… Da' mai încolo mi-o zis că neam s-o găsească… Mai pă urmă, ș-o vârât mâna printr-o spărtură a jamului dă la bucătărie, ș-o deschis fereastra… După ce-o intrat 'năuntru, pă fereastră, ia mi-o strigat că nu vede nimica din cauză dă fum… Iar io-i spusei să-nchidă mai întâi și-ntâi gazu' dă la sobă… ca să nu ixplodeze cu noi cu tot… s-a simțit el obligat să-și motiveze sfatul.

Ca să-i fac o plăcere, am făcut un gest de aprobare pentru spiritul lui de precauție și l-am rugat să continue.

— N-o mai trecut mult că cocoana-mi și strigă că-n casă-i un mort…! Așa c-am intrat și io… pă fereastră… și-a reluat el povestirea. După ce-am ajuns și io-n odaia dă locuit, am văz't c-avea dreptate și că pă jos era cineva mort. Dară nu era om cum a zis cocoana, ci muiere! m-a avertizat el. Ba mai dăgrabă, era fătucă, că era tare tânără… Stătea cu brațele desfăcute și era toată-toată

despuiată…

— O cunoșteați?

— …Nu știu, că iera tare mult fum, dă la un dulap ce ardea… așa că n-am putut să-i văz chipul… Ș-apoi cum nu puteam sta că ne-neca fumu', am ieșit afară… Și io, și cocoana… Ea rămase în curte și io am fujit dup-un polițai… ș-avui noroc, c-am găsit unu', char la colțu' străzii… După ce i-am zis cum iera traba, mintenaș am alergat cu el pân-aci… și l-am ajutat să spargă ușa… După aia io nu mai știu ce-o fost, fiin'că polițaiu' n-o mai dat voie la nimenea-n casă…

— Cine a stins incendiul? Pompierii?

— Eh! Că da' dă unde pomperii! a pufăit el cu dispreț. Că iei a venit după ce n-o mai fost foc. L-or stins niște vecini… cu gălețile dă apă… că s-au adunat în curte cât am fujit eu s-aduc polițaiu'…

— Parcă spuneați că n-a mai intrat nimeni în casă, după ce-a sosit polițistul…

— Am spus! m-a asigurat el.

— Și atunci, cum au stins vecinii focul?

— Vecinii or adus numa gălețile cu apă, pân-la prispă, iară de-acolo le lua polțaiu' și se ducea cu ele să le-arunce pă foc.

Dacă afirmația martorului era corectă, însemna că existau șanse să depistăm urmele plantare ale criminalului.

— Azi dimineață, când ați lăsat desaga aici, în afară de vecina din celălalt apartament, ați mai văzut pe cineva?

M-a asigurat că n-a văzut persoane străine nici atunci, și nici când s-a înapoiat să-și ia desaga, după care mi-a zis cu nerăbdare:

— Amu, dați-mi voie să plec acas' că perd cursa dă la tren…

— În câteva minute veți putea pleca, i-am promis, strigându-l pe Dinu.

Când a apărut lângă mine, i-am cerut să fotografieze tălpile de la încălțămintea bătrânului.

— Cine este agentul despre care mi-a vorbit? l-am întrebat pe ofițerul care mă însoțise.

— Este cel care păzește acum poarta.

— Și cealaltă martoră?

— Se numește Balaure Maria și locuiește alături… mi-a răspuns, arătându-mi spatele clădirii care închidea cealaltă latură a curții în care ne aflam.

— Să mergem la ea… am zis, pornind spre stradă.

intrând în curtea imobilului alăturat, am fost luați în primire de un cățel pricăjit care, după ce-a emis câteva lătrături, a dispărut la adăpostul oferit de cușca lui, de parcă s-ar fi înspăimântat și el de curajul cu care ne întâmpinase. După care, arătându-și cu precauție numai botul, s-a pornit să schelălăie de parcă l-ar fi tras

cineva de coadă. Scheuna cu atâta convingere, încât stăpâna lui n-a întârziat să iasă din casă pentru a vedea prin ce gaură de șarpe îi nimerise potaia. Profitând de faptul că femeia era chiar persoana pe care-o văzusem și în curtea familiei Hariton, m-am grăbit să m-apropii de ea.

— Ați putea să-mi spuneți cine este victima? am abordat-o cu prima întrebare a repertoriului meu.

— Săraca fată… E Amalia, mi-a răspuns cu o voce înecată de plâns.

— Amalia și mai cum?

— Nu știu… Eu numai așa o cunosc…

— Nu se numește la fel ca părinții ei? a intervenit ofițerul.

— Ba eu cred c-așa ar trebui, da' eu nu-i cunosc pă părinții ei…

— Nu e fiica vecinilor dumneavoastră? m-am interesat.

— Nu… Fata nu-i a lor. Stă numai în gazdă la familia Hariton…

— Cu ce se ocupa?

— E elevă la nu știu ce liceu… și a venit să stea la Haritoni prin septembrie, când au început școlile. Nici n-aveți idee ce fată cuminte era… a mai zis, pe când își ștergea câteva lacrimi cu poala șorțului.

— Pentru ce-ați intrat astăzi în curtea familiei

Hariton?

— Tocmai mă înapoiam de la cumpărături când, trecând prin fața porții vecinilor mei, l-am zărit pe țăranul care le aduce lapte și am intrat să-i spun că mâine vreau să-mi lase și mie o sticlă, că vreau să fac cozonaci… Dar n-am mai apucat să-i spun ce vreau, pentru că el mi-a luat-o înainte și mi-a spus că arde ceva în casă și că trebuie să spargem ușa. Eu însă i-am spus că nu-i nevoie fiindcă știu unde se ține cheia. Dar nu era acolo unde trebuia să fie… Pân-la urmă am reușit să deschid totuși fereastra de la bucătărie… Am lăsat-o să repete relatarea pe care-o cunoșteam deja de la săteanul care-o secondase. Apoi, am reînceput s-o chestionez:

— V-ați dat seama ce anume ardea în cameră?

— La început n-am văzut foc nicăieri… Când însă m-am dus să deschid larg fereastra, pentru că nu puteam să respir din cauza fumului, imediat au izbucnit flăcări din șifonier…

— Gazele erau aprinse?

— Da, în bucătărie, dar le-am stins când am intrat.

— De ce-ați ieșit tot pe fereastră? m-am interesat.

— Păi, pe unde să ies, dacă cheia de la ușă nu era nici în cealaltă parte a broaștei? s-a mirat ea.

— La ce oră ați plecat astăzi după cumpărături?

— Cred că pe la zece.

— Când ați ieșit din casă, ați remarcat vreo persoană

străină în apropiere de casa vecinilor dumneavoastră?

— Nu. Mai puțin muncitorii care lucrează peste drum la reparația țevilor de canalizare, n-am văzut pe nimeni…

— Nici când v-ați înapoiat?

— Nici…

— Dar cu câteva zile mai înainte?

M-a asigurat că nu remarcase niciun individ suspect, iar eu am rugat-o să-mi spună unde lucrează vecinii ei, atât gazdele victimei, cât și locatarii celui de-al doilea apartament al imobilului incendiat.

În încheiere am întrebat-o dac-avea în picioare pantofii cu care intrase în câmpul infracțional. După ce mi-a răspuns că i-a schimbat cu o pereche mai comodă, am rugat-o să-i reîncalțe pe cei purtați anterior și să vină cu mine pentru câteva minute.

Când femeia ne-a părăsit, pentru a-mi satisface cererea, i-am spus locotenentului să se ducă după locatarii casei în care, se comisese omorul.

Înapoindu-mă, l-am găsit pe medicul legist Eugen Popescu ocupându-se de victimă.

— Ce părere ai, doctore? l-am întrebat.

— Proastră, căpitane!… Tare proastă! mi-a răspuns cu amărăciune. Asta nu e o treabă făcută de un om sănătos.

— Doar se știe că un om cu mintea întreagă nu comite un omor, am spus, apreciind că remarca lui nu

reprezenta cine știe ce noutate.

— Am să te contrazic! mi-a replicat el, tolerant. Există și criminali care au fost perfect normali, până în momentul în care au luat viața unui semen de-ai lor, datorită unei crize colerice, spontane. Și care, după ce au realizat gravitatea faptei comise, sistează imediat agresiunea. În acest caz… a arătat el spre victimă, autorul s-a comportat cu un sadism de fiară dezlănțuită, continuând să lovească încă mult timp după ce fata era deja ucisă. Altfel nu se poate explica motivul pentru care i-a străpuns inima de zeci de ori, atât prin piept, cât și prin spate… a argumentat el, chiar în momentul în care Dinu Bogdan intra în cameră, făcându-mi semn că a fotografiat urmele lăsate de pantofii martorei pe care i-o adusesem.

— Ce e cu tăieturile de la mâini? am reluat eu discuția cu medicul legist.

— S-au produs în timpul luptei date între agresor și victimă. Datorită încercărilor acesteia de a se apăra cu palmele goale de loviturile de cuțit… În ce privește tăietura de la obraz, ea trebuie să fie consecința unei devieri a traiectoriei cuțitului, tot ca urmare a încăierării…

Fiind evident că între victimă și agresor s-a dat, fără nicio exagerare, o luptă pe viață și pe moarte, e de sperat că se vor putea evidenția și niște urme lăsate de autor,

am remarcat, făcând-o pe optimistul.

— Fii liniștit! Dacă găsesc ceva, te anunț imediat, s-a angajat el, iar eu, pentru a-mi dovedi gratitudinea pentru bunele lui intenții mi-am dat acordul să ridice victima.

În timp ce cadavrul era așezat pe brancardă, am auzit zgomote de pași. Ieșind în curte, am văzut un bărbat și o femeie, care examinau îngroziți fereastra cu cercevelele înnegrite de fum.

— La noi n-a ars, a zis ușurat bărbatul, după ce-a aruncat o privire rapidă spre ferestrele apartamentului alăturat.

— Oof! Ce spaimă am tras… mi s-a adresat femeia, punându-și o mână în partea stângă a pieptului, într-un gest de stăvilire a palpitațiilor inimii.

— Sunteți locatarii apartamentului alăturat? i-am întrebat, făcându-le loc brancardierilor să treacă cu targa.

— Cine-a fost rănită? Doamna Hariton? a zis femeia, fără să-mi răspundă, pe când își acoperea înspăimântată gura cu mâna pe care mai înainte și-o pusese pe piept.

— Nu, dragă. E fata pe care-o aveau în gazdă. N-ai văzut că ieșea de sub cearșaf un păr lung și blond? i-a explicat însoțitorul ei.

— Amalia?! Ce-a pățit? Au explodat gazele? m-a interogat femeia.

— Cum vă numiți? i-am întrebat, după ce m-am prezentat, considerând că a venit momentul să-mi fac meseria.

— Nadu, mi-a răspuns el.

— Cu ce vă ocupați?

— Lucrăm la C.F.R. Eu sunt mecanic de locomotivă, iar soția mea este casieră în gară, mi-a răspuns tot el.

— La ce oră ați plecat astăzi de acasă?

— Ca întotdeauna… La cinci și jumătate… dimineața, mi-a răspuns femeia, calmându-se.

— Și la ce oră vă întoarceți de obicei?

— Eu pe la trei, iar soțul meu, o oră mai târziu.

— După ce-ați plecat la serviciu, ați mai trecut astăzi pe acasă, mai devreme?

El, mirat, a dat din cap a negație. Ea, surprinsă neplăcut de întrebarea mea, a urmat exemplul soțului ei, iar eu, deși aveam motive să n-o cred, am apreciat că nu-i momentul să insist.

— O cunoșteați bine pe Amalia?

— Sigur! A și fost de mai multe ori pe la noi pe acasă… Dar ce i s-a-ntâmplat? Au explodat gazele? a zis ea, revenind la întrebarea la care preferasem să nu-i răspund.

Cum n-avea rost să-i mai duc cu vorba, m-am decis să le spun pentru ce mă aflam acolo.

— Doamne ferește! a exclamat femeia, bătându-se

îngrozită cu palma peste gură.

— Cine-a putut să facă asta? i-a ținut isonul și bărbatul ei, după care, tresărind, m-a întrebat: N-o fi tot isprava criminalului care terorizează Clujul de atâtea luni de zile?

— Încă n-am stabilit… i-am răspuns, ridicând din umeri și adresându-mă femeii.

— Spuneați că Amalia v-a vizitat de mai multe ori. Cu ce scop?

— Fiind sociabilă și drăguță, ne-am împrietenit de cum s-a mutat la doamna Hariton… Și de câte ori îmi cumpăram ceva de îmbrăcăminte, venea ca să-i arăt cu ce mă înnoisem…

— Din discuțiile pe care le-ați avut, ce impresie v-a făcut?

— Era o fată cuminte și tare modestă… Imaginați-vă că din bursa pe care o primea nu-și oprea decât o sută de lei pentru ea! Restul îl trimetea acasă, la părinții ei! Vă dați seama ce tărie avea, dacă putea să reziste tentației de a-și cumpăra o rochie sau niște pantofi, deși se afla la o vârstă când asta este marea preocupare a fetelor!

— Lasă că nu mi-e rușine nici cu tine! Deși nu mai ești demult adolescentă! a ținut s-o mustre soțul ei, nu chiar în glumă.

Remarcând privirea mânioasă pe care i-a aruncat-o

bărbatului ei, m-am grăbit să intervin, mai înainte de a mă vedea pus în fața unei neplăcute discuții de familie…

— Din ceea ce v-a povestit Amalia, a rezultat că în ultimul timp ar fi cunoscut sau ar fi fost urmărită de vreun bărbat?

— Da' de unde? Nu v-am spus că era o fată cuminte? Nu se preocupa decât de școală! mi-a răspuns ea, cu toată convingerea…

— Ați remarcat, prin curte sau prin apropierea casei prezența unei persoane străine? Mă refer în mod special la ultima săptămână! am precizat privindu-i pe rând, întrebător…

Tot pe rând mi-au răspuns prin gesturi de negație.

— Deocamdată atât am vrut să știu. Dar, în orice caz, vom mai sta de vorbă, i-am concediat, privind lung spre femeie.

În timp ce ea își lăsa ochii în jos, soțul ei mi-a șoptit confidențial:

— A venit doamna Hariton…

Am întors capul spre poartă și am văzut o femeie corpolentă, între două vârste, care stătea în fața ferestrei și se uita înlemnită înăuntru, ținându-și obrajii între palme.

Ofițerul pe care-l trimisesem după locatarii imobilului se afla în spatele ei.

M-am apropiat de ea și i-am vorbit. Era atât de uluită, încât abia într-un târziu s-a întors către mine:

— …Nu înțeleg nimic… Ce s-a-ntâmplat cu casa mea… a îngăimat ea cu privirea rătăcită. Cine i-a dat foc? Fata pe care o am în gazdă?

După ce i-am povestit despre situația în care-o găsisem pe victimă, am rugat-o să intre în locuință, pentru a-mi spune dacă constată și alte dezordini în afară de efectele dezastrului provocat de incendiu.

— Sunt nenorocită… s-a lamentat ea, arătând spre șifonier. S-a ales praful de toate hainele și rufele mele…

— Față de situația în care se aflau de obicei lucrurile prin casă, remarcați vreo schimbare? Sau poate, poate vreo dispariție? am insistat pentru a afla dacă omuciderea n-a fost consecința vreunui jaf.

— Nu știu… Nu mă pot concentra…

— Când ați plecat, ați lăsat vreun aparat electric în priză?

— …Nu… Chiar și radioul era închis…

— Erau stinse și focurile de la sobe? am insistat cu intenția de a verifica depoziția martorei care locuia în gospodăria alăturată.

— Sigur!… Adică, nu!… Aveți dreptate! Când am plecat, am aprins un ochi de la mașina de gătit din bucătărie și am pus pe el un ibric pentru ceaiul Amaliei… Credeți că din cauza asta mi-a luat foc casa?

s-a grăbit ea să mă întrebe, buimăcită.

Cum ar fi fost o inepție să-mi închipui că șifonierul din cealaltă încăpere s-ar fi putut aprinde de la distanță, prin simpatie, ca dinamita, am făcut un gest de infirmare și mi-am reluat chestionarea:

— La ce oră ați plecat de acasă?

— La nouă… nouă și un sfert…

— Ce făcea Amalia în acel moment?

— Dormea… Fiindcă are școală după-amiaza… Când am ieșit din casă i-am spus să se scoale și să-și bea ceaiul pe care i-l lăsasem pe foc…

— Și s-a sculat?

— Da… Am văzut când a dat pledul la o parte și și-a coborât picioarele din pat. Mai mult nu știu, pentru c-am ieșit…

— Ați încuiat ușa după dumneavoastră?

— De ce s-o fi-ncuiat, când Amalia era acasă?

— Cheia rămăsese în broască?

— Da, pe dinăuntru… Chiar îmi amintesc că atunci când am strigat la fată să se scoale, i-am atras atenția să pună zăvorul la ușă. Deoarece îi spusesem cu câteva zile mai înainte că prin oraș umblă unul care omoară femei și copii cu ciocanul… Da' uite că nu m-a ascultat! Ș-acum a omorât-o și pe ea! a conchis pe un ton de mustrătoare compătimire.

— Cine a vizitat-o pe Amalia de când se află la

dumneavoastră? am întrebat-o, după ce i-am spus că, deocamdată, n-am motive să cred că autorul omuciderii este una și aceeași persoană cu individul pe care-l invocase.

— Numai părinții ei. Veneau o dată pe săptămână, ca să aducă de la țară proviziile din care-i găteam mâncarea… Nimeni altcineva n-a căutat-o vreodată…

— Când ați plecat de-acasă, ați văzut vreo persoană străină prin împrejurimea casei?

— …Nu… Nu cred să fi văzut…

— În ultimul timp a intrat în curtea dumneavoastră un bărbat care v-a spus că ar căuta pe cineva? am întrebat-o, cu speranța că m-aș putea agăța de vreun fir.

Răspunsul ei fiind tot negativ, am încheiat discuția.

— Te rog să fotografiezi impresiunile plantare lăsate de încălțămintea gazdei și de subofițerul de la poartă, i-am cerut lui Bogdan. Și pe ale noastre, bineînțeles! Cred că n-ar strica dacă începutul l-ai face cu mine, ca să mă pot ocupa de chestionarea vecinilor de stradă…

După ce mi-a îndeplinit cererea, am dat să ies pe ușă dar n-am mai avut când, deoarece am auzit pe cineva poartă, strigând în spatele meu:

— Domnu' căpitan!… Domnu' căpitan!…

Am întors capul, pentru a afla cine mă striga, și l-am văzut pe soțul doamnei cu care îmi spusesem că trebuie să am o discuție între patru ochi… Era în fața verandei

care ducea la ușa de la apartamentul lor și-mi făcea surescitat semne cu brațul să vin înapoi.

— Ce s-a-ntâmplat, domnule Nadu? l-am întrebat, apropiindu-mă.

— A intrat un hoț la noi în casă… pe când ne aflam la serviciu… a îngăimat el, speriat.

— Ce v-a dispărut din locuință?

— Un cuțit!

— Un cuțit?! am repetat eu, neîncrezător.

Și-a susținut afirmația, dând de mai multe ori din cap.

— Ce fel de cuțit? am vrut să știu, gândindu-mă că agitația lui se datora dispariției vreunei prețioase bijuterii… Poate un coup-papier [18] încrustat cu diamante…

— Un cuțit de bucătărie! a rămas el, dezarmant de prozaic.

— Și cum arăta?

— Era așa… a zis el, arătând între palme o lungime de vreo treizeci de centimetri… Și avea prăsele din lemn… Abia l-a cumpărat nevastă-mea… Cu zece lei cincizeci…

Cum nici prin gând nu-mi trecea să mă apuc să fac investigații pentru descoperirea autorului unui furt atât de „epocal” i-am sugerat:

— Poate c-ar trebui să mai căutați, fiindcă un cuțit se

---

[18] Cuțit pentru tăiat hârtie.

poate rătăci cu ușurință…

— Unde să-l caut, dacă-l țineam întotdeauna pe masă, în bucătărie?

— Când l-ați văzut ultima dată?

— Azi dimineață, când eu și soția mea ne-am făcut sendvișurile pentru la serviciu!

Fiindu-mi clar că tipul din fața mea era hotărât să-și mențină reclamația, mi-am spus că singura ieșire din bătaia de cap care ar fi rezultat, era să-i cumpăr eu un cuțit. Dar, din motive tactice, nu mai înainte de a-i fi dat satisfacția că mă voi ocupa cu toată seriozitatea de cercetarea „cazului" său.

— Vă rog să-mi arătați locul de unde v-a dispărut cuțitul! i-am cerut, arătându-mă nerăbdător să purced la deschiderea cuvenitei anchete.

M-a invitat să-l urmez și am intrat într-o bucătărie asemănătoare cu cea din apartamentul opus.

— Aici păstram cuțitul!… m-a anunțat ghidul meu, arătându-mi spre o masă, acoperită cu o mușama galbenă, cu floricele roșii, pe care se aflau o solniță, un pachet de unt început și fărâmituri de pâine. Aici l-am lăsat azi-dimineață! a ținut el să-mi amintească.

Am ridicat marginea mușamalei și m-am uitat, pentru orice eventualitate, dacă obiectul împricinat nu căzuse cumva pe sub masă. În timp ce constatam că pe dușumea nu se afla nimic care să aducă cât decât cu

vreun cuțit, și-a făcut apariția și doamna reclamantului.

— Din casă nu s-a furat nimic! și-a anunțat ea consortul, cu o vădită ușurare.

— Asta înseamnă că nu mi s-a luat decât cuțitul de care v-am vorbit, a ținut el să-mi traducă afirmația nevestei sale.

— Bănuiți cine putea să vi-l ia? l-am întrebat, exteriorizând o seriozitate fără cusur.

— …Nu… Nu-mi dau seama… Tot ce știu este că mi l-a furat cineva în lipsa noastră! și-a menținut el poziția.

— Aici rămâne descuiat când plecați la serviciu? am vrut să știu, arătând spre ușa care permitea accesul din verandă în bucătărie.

— Cum să lăsăm deschis? Bineînțeles că încuiem!

— Mai aveți o altă intrare în casă?

— Nu, numai asta.

— Ați lăsat cumva vreo fereastră deschisă?

— Nu! Cum să lăsăm deschis?

— Și atunci, cum vă explicați că a putut intra aici cineva pentru a-și însuși cuțitul dumneavoastră?

— Pe ușă! Pentru că am găsit-o descuiată! a intervenit femeia exasperată de dificultatea cu care percepeam situația. Și amândoi știm bine că am încuiat-o la plecare… s-a grăbit ea să pareze următoarea mea întrebare.

— În afară de dumneavoastră, mai are cineva o cheie

de la această ușă? i-am întrebat, remarcând că încuierea ei era asigurată cu o broască tip Yale.

— Nu, nu există decât una singură… Și, după cum v-am mai spus, când am vrut să intru în casă, am văzut că ușa era descuiată și cheia se afla în broască…

— Despre asta nu mi-ați spus nimic până acum! Dar altceva aș dori să știu. Dacă ați încuiat ușa la plecare și ați luat cheia cu dumneavoastră, cum credeți că a putut ea singură să ajungă în broască? l-am interpelat cu severitate, deoarece n-aveam chef să-mi pierd vremea cu o aiureală.

— Bine, dar cheia rămânea acasă… Pentru că noi n-avem aceleași ore de plecare de la gară! a protestat el. De obicei, vine mai devreme nevastă-mea, dar câteodată, pot să vin și eu.

— Și unde puneți cheia?

După ce i-am urmat pe verandă s-au dus spre fundul acesteia și mi-au arătat:

— Aici… m-a informat el, aplecând într-o parte o găleată cu resturi menajere și întinzând degetul spre linoleumul de sub ea.

Întrucât victima de la celălalt apartament fusese hăcuită tot cu un cuțit, mi-am spus că situația pare suficient de stranie, ceea ce m-a decis să-i acord mai multă atenție.

— Cine mai știa că dumneavoastră ascundeți cheia

aici? i-am întrebat, hotărându-mă să apuc taurul de coarne.

— …Vecinii noștri… a arătat ea spre apartamentul incendiat.

Cum era evident că omorul fusese comis de un bărbat, iar domnul Hariton, dacă ar fi fost autorul isprăvii, n-avea niciun motiv să apeleze la serviciile cuțitului vecinilor săi, am insistat:

— Și altcineva?

Ambii au săltat din umeri.

— Nu s-a întâmplat să fiți însoțiți de niște prieteni sau rude care să vadă unde puneți cheia?

— …Ba da… S-a mai întâmplat să invit câte un coleg la o palincă… când ieșeam de la lucru… a admis el.

— Vă rog să-mi spuneți cine sunt persoanele care au putut vedea unde ascundeți cheia!

Cu ezitări, a rostit patru nume.

— Și alții?

Mi-a răspuns că, pe moment, nu și-i poate aminti chiar pe toți. Iar aceasta era chiar ocazia pe care o așteptam!

— Am s-o rog pe soția dumneavoastră să vină cu mine la magazinul din care a cumpărat cuțitul dispărut, ca să-mi arate unul la fel. Între timp, pe dumneavoastră, vă rog să vă gândiți la ceilalți colegi care au avut posibilitatea să vadă ascunzătoarea cheii…

*

Când am intrat în birou, ea și-a rotit intrigată ochii prin încăpere, constatând probabil că locul unde-o adusesem nu prea aducea cu un magazin din care s-ar putea cumpăra cuțite.

— V-am adus la inspectorat pentru că aveam ceva de clarificat numai cu dumneavoastră… i-am explicat, arătându-i un scaun.

— Mă rog… mi-a răspuns cu un gest de indiferență, care nu-i putea ascunde însă neliniștea ce-o cuprinsese.

— La prima noastră discuție v-am întrebat dacă în cursul, zilei de astăzi ați mai trecut pe acasă…

— Și v-am spus că nu!… s-a grăbit ca să mă întrerupă.

— Am motive să nu vă cred…

— Vă privește! mi-a replicat ea, tranșantă. După ora cinci și jumătate, când am plecat la serviciu cu soțul meu și până am fost anunțați că ne-a luat casa foc, eu n-am mai venit p-acasă! De altfel, nici n-aș fi avut pentru ce!

— Îl cunoașteți pe săteanul care aduce lapte la vecinii dumneavoastră? m-am interesat, cu voită indiferență.

— Nu, nu cred să facă parte din anturajul meu, a bravat ea, după o prealabilă ezitare.

— El însă susține că vă cunoaște, i-am spus, neutru în continuare.

— Dacă aducea lapte la familia Hariton, e posibil să mă fi văzut… Dar asta nu înseamnă că și eu trebuia să-

l fi remarcat pe el. Mai cu seamă că e mult de când am înlocuit laptele cu băuturi mai apetisante… mi-a răspuns ea, amuzată de propria-i glumă.

— Acest lăptar mai susține că astăzi, în jurul orei opt și jumătate, v-a văzut acasă… am continuat, impasibil.

— Minte! Nu-i adevărat! Face o confuzie… s-a declanșat ea, ca o vijelie stârnită din senin.

— În acest caz va trebui să vă pun față în față, am zis, ridicând din umeri a resemnare.

— Foarte bine! Chiar vă rog s-o, faceți! Pentru că abia aștept să-i strig în față că e un mincinos nerușinat! a aruncat ea, pe nerăsuflate, teribil de indignată.

— Cum doriți… Numai că la această confruntare va trebui să fie prezent și soțul dumneavoastră… am apreciat eu că este bine să adaug, ca urmare a unei sugestii furnizate de propriul meu fler.

— Soțul meu?! Da' ce treabă are soțul meu cu asta?! a scâncit ea, dintr-o dată umilă.

— Cum lucrați împreună, mă gândesc că ar putea susține că n-ați avut de ce să părăsiți serviciul, pentru a vă înapoia acasă în cursul dimineții, i-am explicat, cu o bunăvoință pentru care chiar și Machiavelli ar fi putut face un icter, din cauza invidiei.

— …E adevărat că lucrăm împreună la calea ferată… dar în locuri diferite… Eu la casa de bilete a gării, iar el pe locomotivă… Așa că… a zis, dând din cap într-un

gest care trebuia să mă convingă de totala inutilitate a deranjării mult prea iubitului ei tovarăș de viață.

— Îmi pare rău, dar așa sunt dispozițiile într-o astfel de situație, am turuit eu, fără să roșesc.

— Bine, dar nu înțeleg… a zis, cu o căutătură de disperare în ochi. În fond, de ce acordați atâta importanță faptului că aș fi trecut pe acasă, în timpul dimineții?

— Pentru că sunt obligat să stabilesc motivele care vă determină să ascundeți adevărul! Și vă anunț că mărturia mincinoasă se pedepsește cu închisoarea! am avertizat-o, adoptând brusc o atitudine severă.

— Dar eu n-am niciun amestec cu ce s-a întâmplat în casa vecinilor mei… a bolborosit ea lăsându-și capul în jos.

— După ce-ați plecat cu soțul dumneavoastră, ați revenit sau nu acasă? am ridicat eu tonul, cu o nervozitate căutată.

— …Da, a șoptit vlăguită.

— De ce?

— …M-am întors acasă ca să iau o sticlă de vișinată…

— Ați uitat s-o luați când ați plecat? am ajutat-o, cu arhicunoscuta mea gentilețe.

— Da! Așa este! Am uitat-o acasă! s-a grăbit ea să se agațe de sugestia mea, ca un înecat de colacul de salvare, decizându-se să-și dezlipească privirea de pe

dușumea și să se uite la mine.

— Dacă acesta a fost motivul, pentru ce ați negat că ați revenit la domiciliu?

Întrebarea mea a derutat-o atât de mult, încât și-a lăsat din nou bărbia în piept.

— Aștept să-mi răspundeți! i-am reamintit, constatând că tăcerea în care se scufundase tinde să depășească bornele răbdării mele.

— …Pentru că soțul meu este foarte gelos… Și nu doream să știe că am luat vișinata… a șoptit ea, cu voce sugrumată.

— Nu înțeleg! am recunoscut, cu sinceritate. Ce are vișinata cu gelozia soțului?

— …Dacă… dacă ar fi știut că am luat sticla de acasă, ar fi fost capabil să-și închipuie că am dus-o altui bărbat… mi-a explicat ea, de parcă s-ar fi așteptat s-o compătimesc pentru vicisitudinile la care o supunea aberanta gelozie a soțului ei.

— Aha!… am zis, făcându-i plăcerea de a mă solidariza cu ea printr-un gest aprobator, ceea ce nu m-a împiedicat s-o întreb cu complicitate: Și, de fapt, cui ați dus vișinata?

— Unei prietene care-și serba onomastica, mi-a comunicat ea, surâzându-mi cu recunoștință pentru înțelegerea ce i-o arătasem.

— Numele și adresa ei, vă rog! i-am cerut cu un ton

oficial, apreciind că a venit momentul să pun capăt balivernelor pe dare mi le tot îndruga.

S-a uitat la mine, mai întâi surprinsă, apoi disprețuitoare. Iar în final s-a declanșat, revoltată nevoie mare:

— Dar, în definitiv, ce vă privește? Ocupați-vă de găsirea omului cu ciocanu', nu de mine! Sunt majoră și fac ce vreau! și-a încheiat tirada, măturându-mă cu o privire plină de superioritate.

— Întrucât nu văd decât un singur mod prin care puteți fi determinată să spuneți adevărul, am să vă rog să rămâneți aici, până mă întorc eu soțul dumneavoastră! am decretat, ridicându-mă demonstrativ de pe scaun.

— …Nu!… Nu plecați… a spus ea, înspăimântată, ridicându-și brațele spre mine și implorându-mă cu disperare. Am să vă spun tot adevărul… M-am întâlnit cu… un vechi prieten de-ai meu… Venise pentru o rezervare la vagonul de dormit… Nu ne mai văzusem de șapte-opt ani și nu mai știam nimic unul de celălalt… Am rugat o colegă să-mi țină locul și am ieșit să discut cu el… Apoi, din vorbă-n vorbă, ne-am decis să ne revedem astăzi. Acasă la un prieten de-ai lui. De aceea m-am înapoiat după sticla cu vișinată… și-a terminat ea explicația, lăsându-și ochii spre covor.

— Cum se numește?

— Nicușor… Nicolae Nicolau… E tehnician radiolog și a fost trimis de la București pentru a repara niște aparate medicale la spitalul Municipal.

— Unde poate fi găsit în prezent?

— Tot la spitalul Municipal. Mi-a spus că mai are încă vreo două zile de lucru acolo…

— Bine… am zis eu concesiv. Am să vă verific afirmația.

— Chiar vă rog! Și-o să vedeți că am dreptate… De-altfel, am stabilit să ne-ntâlnim și mâine…

— La ce oră ați revenit azi dimineață acasă? am întrerupt-o fără menajamente.

— …Pe la opt fără ceva…

— Și până la ce oră ați rămas?

— Nu-mi dau seama… Până m-am aranjat și m-am fardat puțin. Apoi am luat sticla și am plecat…

Cum știam din proprie experiență cam ce înseamnă pentru o femeie un aranjat și un fardat, am insistat să fie mai precisă.

— Acum știu! a exclamai glorioasă, după ce, în prealabil, consultase tavanul cu privirea. Până aproape de ora nouă. Sunt sigură, pentru că m-am întâlnit la colțul străzii cu un fost coleg și l-am întrebat cât era ceasul. Mi-a spus că era nouă și două minute…

În intervalul de timp în care v-ați aflat acasă, pe cine ați văzut? m-am interesat, ajungând la momentele

premergătoare consumării dramei.

— Numai pe țăranul care aduce lapte…

— Pe vecina dumneavoastră sau pe fata care stătea la ea în gazdă, nu le-ați văzut?

— Nu. De altfel, de obicei ele nici nu prea ieșeau din casă înainte de ora nouă…

— Când ați plecat, ați remarcat vreo prezență suspectă prin preajma locuinței dumneavoastră?

— Nu… N-am văzut pe nimeni…

Dându-mi seama că nu puteam scoate nimic interesant de la interlocutoarea mea, m-am ridicat de pe scaun și am poftit-o să mă urmeze…

*

Ajungând la magazinul de unde-și cumpărase martora cuțitul declarat dispărut, l-am rugat pe vânzător să-și etaleze pe tejghea toată panoplia de cuțite de bucătărie. N-a trebuit să expună prea multe, deoarece mult prea onesta mea însoțitoare mi-a și indicat unul dintre ele:

— Acesta este! Adică… e exact la fel cu al nostru…

— Ce preț are? l-am întrebat pe vânzător.

— Zece lei și cincizeci de bani.

— Constatând că prețul coincidea cu cel declarat anterior de soțul martorei, n-am mai avut nicio îndoială și m-am decis să-mi cumpăr și eu unul la fel.

— Îi veți spune și bărbatului meu despre… despre ce

v-am povestit? m-a întrebat ea, cu neliniște, în timp ce ieșeam din magazin.

— Dacă verificarea va dovedi că, în sfârșit, ați fost sinceră, s-ar putea să uit discuția pe care am avut-o… i-am răspuns, deschizându-i portiera mașinii.

*

În drum spre locuința în care se comisese omorul, am trecut pe la medicul legist și i-am oferit cuțitul abia achiziționat.

După ce-am condus-o pe martoră până în fața ușii apartamentului ei, am așteptat să-și poftească afară soțul, timp în care l-am privit pe Bogdan. Stătea în genunchi și examina cu o luptă impresiunile lăsate de încălțămintea celor care trecuseră pe acolo, înainte de venirea noastră.

Un minut sau două mai târziu, cel așteptat și-a făcut apariția în verandă. Era însoțit de mult prea iubitoarea sa soție care, după toate probabilitățile, voia să se asigure de discreția promisă.

— Domnule Nadu, v-ați mai amintit și de alte persoane care aveau cunoștință de locul în care țineați cheia ascunsă?

A zis că da și mi-a mai furnizat încă două nume. Pe moment am fost tentat să cer adresele celor șase bărbați care-l vizitaseră acasă, dar am sfârșit prin a renunța. Din moment ce tot nu știam nimic concret, n-avea niciun

rost să-mi dispersez forțele cu cercetarea acestora, numai pentru că apăruse prezumția că obiectul care le dispăruse ar fi putut fi utilizat de agresor drept armă a crimei. Mai cu seamă că nu excludeam încă posibilitatea ca el să fi zăcut pe undeva, rătăcit chiar de către reclamant.

În consecință, mi-am luat la revedere de la cei doi soți, făcându-mă că nu remarc zâmbetul de recunoștință pe care mi-l adresa femeia.

— A ieșit ceva? l-am întrebat pe Dinu, care tocmai se pregătea să reașeze foaia de carton peste urmele lăsate pe pardoseala de cărămizi.

— Da, tovarășe căpitan. Am reușit să prevalez un tip de urme plantare care n-a putut fi lăsat de persoane cunoscute… mi-a răspuns, indicându-mi cu mâna o succesiune de trei impresiuni cu călâile spre pragul ușii și vârfurile spre curte.

— N-or fi fost lăsate cumva de soțul gazdei?

— În niciun caz… I-am cerut nevestei sale să-mi arate încălțămintea care-i aparține acestuia. Diferența este clară… Soțul poartă numărul patruzeci, iar urma relevată, numărul patruzeci și trei… De altfel, aceste striații transversale indică o încălțăminte cu tălpi de cauciuc, iar din relațiile furnizate de gazdă, reiese că bărbatul ei nu posedă așa ceva…

— E în regulă! l-am aprobat. Ai examinat șifonierul?

— Da. Incendiul s-a propagat din interiorul lui. După părerea mea, prin aprinderea unor ghemotoace făcute din hârtie de ziar…

— La fel ca în strada Mașiniștilor?

— …Da… Cred că la fel… a confirmat el, cu o ezitare care indica că încă nu se gândise la o astfel de posibilitate.

— Alte urme?

— Nimic.

— În această situație, puteam considera terminată cercetarea câmpului infracțional. În consecință, ne apucăm de chestionarea vecinilor de stradă, am decis eu.

— De data asta sunt convins că aveam de-a face cu un infractor străin de cel care terorizează Clujul… a apreciat Bogdan, câteva ore mai târziu, când întunericul ne-a obligat să amânăm continuarea cercetărilor pentru ziua următoare.

— Te referi la faptul că nu s-a mai folosit de ciocan?

— Exact! Modul de operare, care-i specific fiecărui infractor, nu mai seamănă cu tehnica pe care-o cunoaștem din cazurile anterioare…

— Dacă am ajuns la concluzia că agresorul căutat de noi nu este întreg la minte, putem admite și faptul că are un comportament instabil. Prin urmare, este posibil ca el, din motive proprii unui smintit, să fi optat pentru

alegerea altei arme… i-am răspuns, făcând un gest de lehamite, pe când deschideam portiera mașinii de serviciu.

— Ipoteza că nebunul nostru s-ar fi putut decide să opereze cu o altă armă, poate să excludă aprioric apariția altui infractor? m-a consultat Bogdan, cu timiditate, după ce autoturismul s-a pus în mișcare.

— Da. Din două motive. În primul rând, am mai luat o dată în considerare posibilitatea apariției unui nou infractor pe firmament și când am cercetat agresiunea din strada Mașiniștilor. Deoarece provocarea unui incendiu și prezența unui militar în câmpul infracțional, reprezentau elemente inedite până atunci. În al doilea rând, dacă facem abstracție de faptul că ciocanul a fost înlocuit cu un cuțit, constatăm că modul de operare a rămas neschimbat, din nou despuiată… Se provoacă un incendiu, tot din i-am răspuns, începând să număr pe degete: victima este din nou despuiată… Se provoacă un incendiu, tot din interiorul părții superioare a unui garderob… Iar dacă la aceste două caracteristici mai adaugi și faptul că ușa era încuiată și cheia luată de agresor, nu văd ce deosebiri au mai rămas…

— Aveți dreptate, s-a decis el să se solidarizeze cu mine, ridicându-și mâinile, în semn de predare… De altfel, strada Karl Marx face parte tot din cartierul gării…

*

— Bună-dimineața, doctore! Ai ceva pentru mine? am întrebat, intrând a doua zi în biroul medicului legist.

— Da, căpitane! Și, dacă stai jos, te fac om! a spus el cu veselie arătându-mi un scaun.

— Fă-mă! Dar repede!… i-am replicat nerăbdător. Mai întâi, ce-mi spui despre cuțitul pe care ți l-am lăsat ieri?

— După cum mi-ai cerut, am examinat posibilitatea ca plăgile victime să fi fost produse de un cuțit asemănător celui pe care mi l-ai dat. Răspunsul meu este… pozitiv! Omorul a fost comis cu un obiect tăietor a cărui lamă are o geometrie comună cu cea a obiectului de comparație…

— E în regulă! am exclamat satisfăcut, dând să mă ridic.

— Ușurel! mi-a zâmbit el, ridicându-și o mână și arătându-mi palma într-un gest ce urmărea să-mi tempereze impetuozitatea. Mai am și ceva de adăugat…

— Te rog… l-am invitat, mirat.

— Criminalul are grupa sanguină B…

— De unde știi? a fost firesc să-mi manifest surprinderea.

— Pentru că, în afară de grupa 0, care-i aparținea victimei, am localizat și prezența grupei B…

— Și crezi că…

— Nu cred! Sunt sigur! Cea de-a doua grupă nu-i poate aparține decât criminalului! m-a întrerupt el, cu fermitate.

— Asta ar însemna că s-a rănit și el, chiar în timpul agresiunii.

— Și mai precis, la una din palme. Nu pot indica cu precizie la care din ele, deoarece nu știu din ce poziție a fost dezbrăcată victima. Asasinul s-a putut afla, în egală măsură, atât la capul, cât și la picioarele victimei. În orice caz, urmele de sânge se găseau în partea dreaptă a deschizăturii capotului… Iar, dacă acesta a fost deschis, cum era și firesc, dinspre picioarele fetei este mai probabil ca rana lui să fie la mâna stângă. Dar, după cum ți-am spus, n-o lua drept capital, pentru că nu cunosc raportul în care s-a aflat cu poziția victimei! a ținut el să mă avertizeze încă o dată.

— Nu-i nimic. Am să aflu eu la care din palme s-a tăiat! l-am asigurat cu satisfacție.

— Sunt convins, mi-a spus el. Mai cu seamă că, după sângele pierdut, aș putea spune că plaga lui nu este superficială.

Grăbit să fructific indiciile primite, am părăsit scaunul și m-am îndreptat spre ușă.

— O clipă! mi-a strigat doctorul, când am pus mâna pe clanță.

— Mai e ceva? m-am mirat, întorcând capul peste

umăr.

— Am găsit trei fire de păr, străine de ale victimei… a răspuns el, ridicând la vedere un pliculeț de hârtie. Sunt fire groase, specifice bărbaților. Lungimea lor, fiind între trei și opt centimetri, întărește ipoteza că provin dintr-o podoabă capilară masculină…

— Ce culoare au? l-am întrebat cu viteza sunetului.

— Șaten deschis… Dar, fiind o fire curioasă, n-am rezistat ispitei de a spăla unul dintre ele… La origine era blond…

M-am apropiat de el, i-am luat plicul și n-am mai avut de ce să zăbovesc…

*

Primul care a răspuns convocării ce o făcusem prin stație a fost Dinu Bogdan. În timp ce-mi spunea că n-are ce raporta, și-a făcut apariția și Kálmán.

— Domnule căpitan, abia ieri seară am terminat de alcătuit tabelele bolnavilor psihici… m-a anunțat ultimul venit. Iar când m-ați chemat, tocmai mă pregăteam să fac o selecție a celor care domiciliază în cartierul gării…

— Sunt mulți? m-am interesat.

— Oho! Niciodată nu mi-aș fi putut imagina că există printre noi atâția zurlii… mi-a răspuns, cu o resemnată surprindere.

— În ce stadiu te afli cu cercetările pentru depistarea

indivizilor cunoscuți prin cartierul de referință ca având comportamente ciudate, anormale?

— Am și terminat această acțiune. Dar, din păcate, omul nostru nu apare printre ei.

— Cum ai tras concluzia asta? a intervenit Bogdan, mirat de fermitatea cu care-mi răspunsese colegul său.

— Simplu! I-am luat pe toți la rând. Niciunul nu are semnalmentele atribuite infractorului pe care-l căutăm noi…

Cum între timp apăruseră și alte mijloace de selecție, m-am decis să le vorbesc despre concluziile medicului legist.

— Formidabil! s-a însuflețit János. De aici încolo nu vom mai fi nevoiți să ne folosim de câteva semnalmente vagi, cum ar fi vârsta, trăsurile și înălțimea, ci vom putea apela la niște elemente de identificare strict caracteristice infractorului. Dacă am aflat că, indiferent de culoarea cu care-și vopsește părul, el este blond; că are grupa sanguină B și că este tăiat la una dintre palme, înseamnă că n-o să trecem pe lângă el, fără a-l vedea, a încheiat el, cu satisfacție.

— János, te rog să mai adaugi și faptul că poartă încălțăminte numărul patruzeci și trei! s-a grăbit Dinu să-și aducă propria contribuție la completarea zestrei noastre de indicii.

— Ai verificat și urma plantară ridicată în cazul

Cameliei Voicu? l-am întrebat și eu.

— Bineînțeles! Nu numai că are același număr cu cele trei găsite în cazul de ieri, dar au ca numitor comun și un desen similar al tălpii, mi-a replicat el, mândru de promptitudinea cu care-și demonstrase priceperea de criminalist.

— E în regulă! Dar s-o luăm, totuși, pe îndelete. Pentru că, în fond, toate aceste date pot corespunde la mulți cetățeni, le-am atras atenția, apreciind că entuziasmul care-i cuprinsese pe amândoi trebuia temperat. În consecință, ele pot căpăta un caracter cu adevărat selectiv, de identificare, numai după ce vom ajunge în faza de cercetare a criminalului. Așa că, mai întâi va trebui să-l dibuim! Iar pentru a reuși să satisfacem acest deziderat, este necesar să aflăm care sunt INDIVIZII ALE CĂROR PALME AU SUFERIT RĂNI PRIN TĂIERE…

— E simplu! Propun să verificăm registrele de consultații ale dispensarelor și spitalelor de urgență, mi-a sugerat Bogdan cu însuflețire.

— Ideea este bună, dar numai cu condiția ca infractorul să fi cerut ajutorul vreunei unități medicale. În caz contrar, o să pierdem vremea umblând după cai verzi, iar el va obține răgazul necesar vindecării rănii. Ceea ce va duce, în mod implicit, la alterarea acestei piste, într-adevăr de excepție. În consecință, va trebui să

ne mișcăm cât mai repede posibil. De aceea voi cere inspectorului șef să ne mai repartizeze niște oameni cu care să formăm, fiecare dintre noi, echipe autonome. Dumneata, János, vei continua să te ocupi de verificarea psihopaților care locuiesc în cartierul gării. Dinule, întrucât chiar dumneata ai propus, vei trece pe la toate unitățile medicale de urgență și vei verifica dacă în registrele lor de consultații, figurează, începând de ieri dimineață, când a fost ucisă Amalia, vreun individ care a suferit vreo tăietură la una din palme. În mod simultan, eu, mergând din casă-n casă, voi încerca să aflu dacă prin cartierul gării a fost văzut vreun individ cu o mână bandajată. După opinia mea, dacă lucrurile merg bine, ar trebui ca, în final să ne întâlnim toți trei în fața criminalului… le-am spus colaboratorilor mei, convins că deznodământul era pe aproape…

*

După atâtea zile și nopți de investigații, a devenit evident că pistele pe care le urmărisem, în loc să ne ducă la identificarea criminalului, au fost convergente cu concluzia că ne-am împotmolit din nou. Existau destui psihopați în cartierul gării, dar niciunul nu putea fi omul nostru. De asemenea, deși am cercetat mulți bărbați care prezentau plăgi tăiate în palme, nimeni nu putea fi reținut ca suspect.

Cum însă criminalul nu putea fi o nălucă, de îndată ce

comise două omucideri și cinci tentative de omor, cât se poate de concrete, a venit momentul să mă întreb de ce nu reușeam să-l dibuim. Numai că explicația pe care am găsit-o, deși prezenta calitatea de a fi unica posibilă, avea și marele cusur de a fi complet ilogică. Deoarece nu puteam să admit că era posibil ca infractorul să locuiască în alt cartier decât acela în care-și atacase victimele. Dar, cum faptele sunt fapte, iar logica numai un raționament a cărui infailibilitate se dovedește a fi adesea subiectivă, am sfârșit prin a conchide că cercetările întreprinse în cartierul gării trebuie extinse la întreaga arie a municipiului Cluj.

Însă, mai înainte de a proceda în consecință, am privit calendarul și am văzut că până la jumătatea lunii ianuarie au rămas numai patru zile. Și această dată mi-a amintit ceva. Ceva care m-a decis să amân aplicarea noului plan de investigații și să mă duc în pas alergător la inspectorul șef.

Acesta, după ce mi-a ascultat temerile, a dispus ca toate forțele pe care le avea, inclusiv patrulele muncitorești, să fie concentrate în cartierul gării…

…Unde-mi era oare capul când m-am apucat sa cochetez cu diavolul?

În pofida temerilor mele, luna ianuarie s-a scurs fără

a se fi comis o nouă tentativă de omor. Ceea ce constituia o excepție față de agresiunile bimensuale cu care ne obișnuise criminalul în ultimele patru luni. Sistarea expedițiilor sale ucigașe putea fi interpretată ca o consecință a ieșirii sale din crizele ciclice de furie. Dar, cum nu exista nicio garanție că, într-adevăr, s-ar fi putut vindeca de năravul care-l stăpânise atâta vreme, am profitat de răgazul pe care ni-l acordase, pentru a face o cercetare sistematică a întregului oraș, luându-i fiecare cartier la rând. Astfel, fiind sprijiniți și de alți colegi din inspectorat, am reușit să trecem prin filtru cea mai mare parte a teritoriului clujean. De fapt, numai cartierul Andrei Mureșan mai rămăsese de scotocit în căutarea unui individ care avea semnalmentele criminalului nostru. Iar cum odată cu reducerea zonei de verificat creșteau și speranțele că din moment în moment îl voi dibui pe inamicul public numărul unu al cetățenilor acestei urbii, eram foarte nerăbdător să-mi termin cât mai repede acțiunea.

Mai înainte însă de a fi avut când să-mi materializez intențiile, m-am văzut nevoit să le amân…

*

Clădirea la care m-am grăbit să mă deplasez era veche și sărăcăcioasă. Un cerdac, sprijinit pe stâlpi de lemn, permitea accesul spre cele trei locuințe ale casei.

Văzând un subofițer postat în fața ușii deschise a celui

de-al doilea apartament, m-am și înființat lângă el. Apoi, oprindu-mă în prag, am privit înăuntrul unei camere mobilată sărăcăcios, cu piese uzate și disparate. În mijloc, o masă lungă, acoperită cu o mușama înflorată, pe care erau așezate trei găleți din tablă. Lângă peretele din stânga, două dulapuri alăturate… Lângă cel din dreapta, o mașină de cusut, antediluviană, un garderob și un bufet. Iar în fața mea, se aflau înșirate, o mașină de gătit, un lavoar o măsuță pe care se găsea un radio și o dormeză. Medicul legist era cu spatele la mine, aplecat spre canapea. M-am apropiat și m-am uitat peste umărul lui.

Victima, o femeie corpolentă, între șaptezeci și optzeci de ani, zăcea cu fața în sus, pe diagonala patului, cu gambele atârnând pe lângă colțul liber al acestuia. Era acoperită până sub bărbie cu un pled peticit, iar sub cap avea o pernă parțial arsă. O a doua, pătată de sânge, era răsturnată lângă urechea ei stângă. Atât așternutul cât și femeia erau îmbibate de apa folosită la stingerea începutului de incendiu.

Medicul legist a întors capul și, apucând un colț al pledului, m-a privit întrebător. După ce i-am răspuns cu un gest de aprobare, a dat pătura la o parte. Victima era îmbrăcată cu un halat gros, în carouri verzi și maro, iar pe deasupra acestuia își trăsese o jachetă gri.

— Prezintă toate simptomele unei morți prin asfixiere

mecanică… m-a informat medicul, după ce a consultat-o câteva minute.

— Strangulare?

— Nu. Sufocare. Prin acoperirea orificiilor respiratorii cu un corp moale. Cum ar fi chestia asta… mi-a arătat el perna care se afla răsturnată lângă urechea stângă a victimei. Cred că ea este, ca să zic așa, arma crimei… Deoarece sângele cu care este îmbibată indică urmele hemoragiei suferite de victimă pe căile respiratorii, în timpul obturării lor.

— Ce are la arcada ochiului drept și la bărbie? l-am întrebat, remarcând că ambele zone aveau o culoare roșu-violacee.

— Sunt două traumatisme provocate cu un corp semidur. Probabil, consecința unei lovituri cu pumnul.

— Despre raportul existent între victimă și agresorul ei, ți-ai format vreo părere?

— Ținând seama de faptul că picioarele femeii sunt coborâte de pe dormeză, sunt tentat să cred că aceasta s-a ridicat din pat pentru a-l întâmpină pe agresor. Iar în momentul în care ea a ajuns în poziție bipedă, el a lovit-o cu pumnul în arcada ochiului drept și la bărbie. Cum traumele au fost suficient de puternice pentru a provoca o amețeală, este de presupus că femeia a căzut pe spate, în poziția în care am găsit-o. Situație de care agresorul a știut să profite, apelând la serviciile pernei

până a avut certitudinea că și-a atins scopul… mi-a răspuns el, făcând un rictus de silă.

— Cam care ar putea fi momentul morții? l-am întrebat, în momentul în care-și făceau apariția Kálmán și Bogdan.

— După gradul de rigiditate cadaverică și temperatură, cred că decesul a survenit în urmă cu douăsprezece ore… Pot lua cadavrul?…

— Sigur… De îndată ce se fac fotografiile judiciare, i-am răspuns, făcându-i semn lui Dinu să se apuce de treabă.

— Din primele investigații reiese că în celelalte două apartamente ale clădirii locuiesc două surori. La stradă stătea familia Grindu, soț și soție, care sunt și proprietarii casei, iar în fundul curții, Maria Pandele. Victima, Sberky Anna, trăia din pensia de urmaș a soțului ei, m-a anunțat János, când am ieșit în curte.

— Bine. Am să discut eu cu locatarii. Între timp, dă dumneata o raită prin casele vecine…

*

— Mi-am dat seama că ceva nu era în regulă, deoarece în momentul în care am intrat în casă, am simțit un miros de cârpe arse… a început să-mi relateze Maria Pandele, pe care am găsit-o la sora ei, în apartamentul de la stradă. Mai întâi m-am gândit că în zorul cu care plecasem de acasă, am uitat să scot mașina de călcat din

priză. Apoi, văzând că nu era cazul, am început să adulmec în direcția din care venea mirosul… Așa am văzut că pe sub ușa care desparte camera mea de cea a Annei néni[19] se infiltra fum… Speriată, am ieșit și m-am dus să bat la ușa ei, dar chiar atunci am văzut-o pe sorumea intrând în curte… După ce i-am spus despre ce era vorba, ne-am apropiat amândouă de ușa Annei néni și am început să batem și s-o strigăm…

— Când am văzut că, în ciuda insistențelor noastre, nu ne răspunde nimeni, am pus mâna pe clanță și am deschis ușa… a intervenit sora ei.

— Era descuiat?

— Da, cu cheia vârâtă-n broască, pe dinafară…

— Ce ați văzut când ați deschis ușa?

— …Mai întâi un fum des… apoi focu' de la aragaz care ardea sub o cratiță de lapte ars… Așa că m-am grăbit să-nchid gazele… După aceea am văzut-o pe Anna néni… Era întinsă-n pat, iar perna de sub capu' ei ardea mocnit… Am crezut că i se făcuse rău, m-am apropiat de ea și am strigat-o… Da' nu mi-a răspuns… Iar eu, temându-mă să nu se întindă focul în toată casa, am ieșit în stradă și mi-am chemat vecinii în ajutor… Imediat au sărit câțiva bărbați și au stins focu' cu găleți de apă…

---

[19] Mătușă.

— Anna Sberky obișnuia să fumeze în pat? am încercat eu să determin cauza pentru care luase foc perna de sub capul victimei.

— Să fumeze în pat!?… Eu n-am văzut-o niciodată fumând! s-a mirat ea.

— Ce ați făcut după aceea? am readus-o pe făgașul care mă interesa.

— …Am fugit la o vecină și am telefonat la Salvare…

— Dar doctorul care-a venit, a întrerupt-o sora ei, ne-a zis că n-o ia cu el, fiindcă-i moartă… Ba a mai zis că el crede c-a omorât-o careva și că va anunța poliția…

— La ce oră ați remarcat prezența fumului în locuința dumneavoastră?

— …Când m-am întors de la serviciu… Cred că era cam cinci după-amiaza…

— Și dumneavoastră? am luat-o la rând pe locatara apartamentului de la stradă.

— Cam tot la fel… Adică cinci, cinci și ceva…

— La ce oră ați plecat de-acasă?

Prima mi-a răspuns că a pornit spre serviciu la cinci și jumătate, iar sora ei, o jumătate de oră mai târziu.

— Și soțul dumneavoastră, doamnă Grindu?

— Grigore pleacă după mine, cam pe la șase și jumătate.

— Când ați văzut-o ultima oară pe vecina dumneavoastră?

— …Alaltăieri… după-amiaza…

— Ieri n-ați văzut-o?

— Nu… De altfel, nici n-am avut ocazia, pentru că am venit acasă după zece scara, când Anna néni obișnuia să doarmă… Iar când plec eu la serviciu, ea nu este încă sculată…

— Și dumneavoastră, doamnă Pandele?

— Nici eu n-am văzut-o, fiindcă am fost împreună cu soră-mea la teatru…

— În timpul nopții ați auzit ceva dinspre camera ei?

— Nu… Deși se întâmpla adesea s-o aud tușind. Dar poate c-am dormit mai greu, pentru că eram foarte obosită… Pot însă să vă spun că azi dimineață, când am plecat la slujbă, am văzut lumina aprinsă la Anna néni.

— Dacă am înțeles bine, vecina dumneavoastră se scula după ce plecați dumneavoastră la serviciu, nu-i așa? m-am adresat celeilalte surori.

— Da, așa este… Nu ieșea din casă înainte de plecarea noastră… Deși, de multe ori, se trezea devreme și citea ceva cărți stând în pat…

— Cine venea la ea în vizită?

— Numa' doamna Barbu, care-i cumpăra lapte în fiecare dimineață…

— Ce rude mai are?

— Din câte știu eu, nu mai are pe nimeni…

— Ați putea să-mi spuneți ceva despre relațiile ei sau

despre modul în care-și petrecea timpul?

— Sigur! că doară făcea mereu același lucru… Adică se ducea de două ori pe zi la parohia romano-catolică Sfânta Maria… Dimineața și seara… În rest, stătea la ea în casă…

— Poarta de la stradă stă încuiată în timpul zilei?

— Bineînțeles! De când am aflat că prin Cluj există un criminal care atacă femeile, o încuiam întotdeauna…

— Aș vrea să discut și cu soțul dumneavoastră… Când pot să-l întâlnesc?

— Chiar mă întreb și io pe unde-o fi umblând, pentru că trebuia să fie de mult acasă…

*

— Bună-seara, părinte! Sunt căpitanul de poliție Apostolescu și vă rog să mă iertați dacă vă deranjez, m-am scuzat în fața bătrânelului îmbrăcat cu un stihar negru, când mi s-a deschis ușa casei din incinta parohiei.

— Nu mă deranjezi de loc, fiule. Te rog să poftești înăuntru, m-a invitat el, într-un birou cu aspect patriarhal.

— O cunoașteți pe Arma Sberky? l-am întrebat, pentru a ști dacă era cazul să mai iau loc în jilțul pe care mi-l indicase cu mâna întinsă.

— Sărmana… Mai acu' vreo juma' de oră mi-a povestit un enoriaș despre soarta pe care-a avut-o, a zis

cu tristețe, închinându-se. Azi dimineață a fost pe la mine și-acu'… iacă! Aflu că i s-a aprins casa și-a murit asfixiată… și-a exprimat el compasiunea, ridicându-și ochii spre tavan și închinându-se din nou.

— N-a fost o moarte accidentală, ci o mână criminală, l-am corectat, expunându-i pe scurt situația reală.

După ce-am terminat, era atât de tulburat, încât a uitat s-o mai invoce pe Sfânta Madonă.

— Spuneați că ați văzut-o azi dimineață… La ce oră? l-am întrebat, cu intenția de a-l readuce la subiect.

— Ca de obicei… între șase și jumătate și șapte și jumătate, când a venit să facă curățenie în biserică… Chiar mă întrebam de ce n-a mai trecut pe aici și-n seara asta… c-așa-mi promisese… Apoi am aflat ce i s-a întâmplat, a oftat el, ridicându-și din nou ochii spre plafonul camerei.

— O cunoșteați de mult timp?

— De când am preluat conducerea acestui lăcaș de rugăciune, adică de peste douăzeci și cinci de ani, Timp în care ne-am văzut zilnic…

— Asta înseamnă că știți multe despre preocupările și viața ei, am conchis eu, cu satisfacție.

— Bineînțeles, fiind confesorul ei, mi-a încredințat toate tainele, gândurile și intențiile ei cele mai intime. Dar, calitatea mea de duhovnic îmi interzice să împărtășesc altcuiva destăinuirile unui credincios, s-a

grăbit el să mă avertizeze.

— Vă înțeleg foarte bine reticențele, deoarece și eu, ca urmare a specificului meseriei mele, sunt adesea obligat să păstrez secretul profesional, am admis, cu înțelegere. Având însă în vedere faptul că delictul de omor este condamnat și de către Dumnezeu, cred că invocarea obligațiilor profesionale nu se mai justifică, deoarece l-am putea proteja sau chiar stimula pe ucigaș în luarea vieții altora, m-am străduit eu să-l conving să-mi furnizeze relațiile de care aveam nevoie. De altfel, interesul meu se mărginește numai la niște probleme concrete și nu reprezintă o imixtiune în viața spirituală a fostei dumneavoastră enoriașă, am continuat, văzându-l oscilând.

— …Atunci, mai bine întrebați-mă dumneavoastră și eu am să vă răspund, dacă este posibil, a concedat el, rezervat.

— Știți cumva din ce venituri trăia?

— …Acum vreo cincisprezece ani și-a vândut casa familiei Grindu, care locuiește în prezent în apartamentul de la stradă. Pentru optzeci de mii de lei… Cu această ocazie am învățat-o să stipuleze în actul pe care l-a încheiat că își păstrează dreptul de a locui cât va dori în fosta ei proprietate. Și i-a prins bine, pentru că altfel ar fi evacuat-o de mult din casă… a apreciat preotul cu satisfacție.

— Deși optzeci de mii de lei sunt, într-adevăr, o sumă, este de presupus că de-a lungul a cincisprezece ani i-a cheltuit demult… am zis, apreciind că banii de care mi-a vorbit nu-i puteau asigura victimei mijloacele necesare traiului.

— …Nu în cazul ei… Mai întâi, pentru că era o femeie foarte econoamă. Apoi, am ajutat-o și eu să facă demersurile necesare pentru a obține o pensie de urmaș după soțul ei… care a murit… Așa că a dobândit și un venit fix…

— Când i-a murit soțul?

— În urmă cu vreo opt ani… Era inginer la căile ferate…

„C.F.R., C.F.R., C.F.R…", m-am trezit deodată repetând în gând. „Oare de ce mă intersectez mereu cu această instituție?" am meditat.

— Cunoașteți persoanele cu care se vizita? m-am interesat, constatând că-mi pierd vremea cu o întrebare aiurită, în loc să mă ocup de stabilirea antecedentelor victimei.

— Cu excepția vecinilor, cu care, de altfel, nu se vizita, nu a avut relații apropiate cu alte persoane. Singurele ei drumuri duceau la biserică… Sau la piață, după târguieli… Dar, ca să nu mint, să știți c-avea totuși pe cineva care-o vizita zilnic… și-a amintit el, ducându-și un deget la tâmplă.

— Cine? l-am întrebat cu interes.

— …O cunoștință de-a ei, doamna Barbu… care-o mai ajuta prin gospodărie…

Nu aflasem nimic nou, deoarece despre această relație îmi vorbise deja proprietăreasa victimei și, deci, intenționam oricum s-o audiez.

— Din câte știți, se afla în conflict cu cineva? am vrut să știu, cu intenția de a stabili un răspuns pentru clasica întrebare, care odată satisfăcuta, teoretic, putea indica persoana interesată în comiterea unei infracțiuni.

— …Eu știu ce să vă spun?… s-a întrebat el, clătinându-și capul a ezitare. Despre conflicte nu poate fi vorba… ci mai curând de niște necazuri…

— La ce vă referiți? l-am întrebat, intrigat de codirea lui.

— În urmă cu vreo două săptămâni, mi s-a plâns că a împrumutat bani la mai multe persoane și că acestea refuză să i-i mai restituie, deși scadențele erau trecute de multă vreme…

— Vreți să spuneți că dădea bani cu dobândă? am zis cu degajare, în ciuda faptului că subiectul îmi stârnise interesul.

— Da… Cu zece la sută…

— Știți cumva cine sunt persoanele care au refuzat să-i restituie împrumuturile? l-am întrebat repede, deoarece știam că, cel mai adesea, cămătarii sunt uciși

chiar de propriii lor debitori.

— Bineînțeles! Anna néni mi-a dat o listă cu persoanele care au înșelat-o, deoarece, la rugămintea ei, îi promisesem că-i voi scrie eu reclamațiile către judecătorie.

Astfel am intrat în posesia unei foi de hârtie pe care erau înșirate unsprezece nume de datornici și sumele împrumutate fiecăruia.

*

De la doamna Barbu, vecina cu care se afla victima în relații mai strânse, am aflat că la ora șapte dimineața, când a trecut pe la Anna néni, aceasta nu era acasă. În consecință, spunându-și că prietena ei a plecat deja la biserică, i-a lăsat laptele pe care i-l adusese. În jurul orei zece, a revenit iar, pentru a o întreba dacă vrea să-i cumpere ceva din piață. Dar nu i-a răspuns nimeni, ceea ce a mirat-o foarte mult, pentru că, la acea oră o găsea de obicei acasă.

— Laptele pe care l-ați adus mai devreme, se afla acolo unde l-ați lăsat? am întrebat-o.

— Nu… Nu mai era în fața ușii… m-a asigurat ea.

Deși am încercat să mai obțin și alte date necesare anchetei, n-am mai avut nici cel mai mic succes…

*

— Revenind la locul dramei, mi s-a spus că soțul proprietăresei se înapoiase acasă și m-am grăbit să bat

la ușa apartamentului de la stradă.

— Când ați văzut-o ultima dată pe Arma néni, domnule Grindu? l-am întrebat, după ce nevasta lui m-a invitat în casă și ne-a făcut cunoștință.

— Alaltăieri seara, când m-am întors de la lucru… Era pe prispă și mătura în dreptul ușii ei…

— Ieri n-ați mai întâlnit-o? am insistat.

— Nu. Ba mai mult, pe la șapte și jumătate am bătut la ușa ei, dar nu mi-a răspuns…

— Ați avut vreun motiv s-o căutați?

— Da… Voiam să-i spun că vrea cineva s-o vadă…

— Cine anume? m-am grăbit să aflu.

— …Doi tineri, care m-au întrebat dacă pot vorbi cu Anna néni. Eu le-am zis s-aștepte și m-am dus s-o anunț… Da', după cum v-am spus, nu mi-a răspuns…

— Pentru ce o căutau?

— …Mi-au povestit că se aflau în trecere prin Cluj și că, nu știu din ce cauză, rămăseseră fără bani și voiau să doarmă la Anna néni în noaptea aia… Iar după ce-am bătut la ușa ei și am văzut că nu-mi răspunde, le-am spus că nu-i acasă și i-am sfătuit să vină mai târziu…

— Și au revenit?

— Nu știu, pentru că eu am intrat în casă și m-am uitat la filmul de la televizor…

— Se întâmpla des să înnopteze persoane străine în locuința vecinii dumneavoastră?

— Nu… N-am văzut niciodată să fi rămas cineva la ea peste noapte…

— Dar dumneavoastră ați remarcat astfel de persoane? m-am interesat, privindu-le pe rând pe soția și cumnata interlocutorului meu.

Ambele mi-au răspuns prin gesturi de infirmare.

— Și atunci ce i-a putut determina pe cei doi tineri să vină cu o astfel de cerere? am zis, întorcând capul spre bărbat, apreciind că relatarea sa căpăta o turnură foarte interesantă.

— Unul dintre ei… Adică, de fapt, eu numa' cu unu' am discutat… că celălalt stătea la marginea trotuarului și n-a scos nicio vorbă… Zicea că o cunoștea de când era copil… că părinții lui fuseseră chiriașii Annei néni…

— Dumneavoastră de când locuiți aici?

— De când am cumpărat casa, adică de aproape cincisprezece ani…

— Și v-ați amintit de familia lui?

— …Nu… nu puteam să-mi amintesc… că ei stătuseră aici înainte să venim noi…

— V-a spus cum se numește?

— Nu…

— Dar a menționat cumva orașul în care domiciliază? am, zis, străduindu-mă să aflu câteva date mai concrete despre cei doi vizitatori.

— …Aveți dreptate! Chiar că uitasem!… Mi-a zis că

sunt din Brașov… că acolo locuiesc ei… de când au plecat de aici…

— Și cu ce scop se aflau la Cluj?

— Zicea că e în concediu și că au plecat să facă un tur al Ardealului… Dar că, pe drum li s-a furat banii… Și că până le trimit părinții lor alții, nu știau cum se vor descurca… De aceea eu le-am zis să revină mai târziu, dacă vor să vorbească cu Anna néni…

— Credeți că este posibil ca ei s-o fi vizitat pe vecina dumneavoastră fără ca să-i auziți?

— …Da, e foarte posibil, pentru că eu am fost atent la filmul de la televizor…

— Cum poarta stă în permanență încuiată, înseamnă c-au sărit gardul.

— …Ieri n-am mai încuiat-o… Fiindcă soția și cumnată-mea erau plecate la teatru și nu-și luaseră cheile…

— Dar pe Anna néni ați auzit-o când s-a întors acasă?

El și-a săltat umerii, iar eu mi-am spus că, întrucât cei doi necunoscuți au avut toate condițiile pentru a o contacta pe victimă, ar fi cazul să-i identific și să-i invit să-mi povestească cum s-au distrat în noaptea precedentă…

— În ce relații erați cu vecina dumneavoastră? l-am întrebat, reluându-mi chestionarea cu aspect general.

— …Foarte bune… Era o femeie tare liniștită… N-am

avut niciun fel de discuții…

— Știți ceva despre faptul că împrumuta bani cu dobândă?

— …Da… M-a întrebat și pe mine dacă vreau, da io i-am răspuns că nu-mi trebuie bani împrumutați, pentru că nu-mi place să-i dau înapoi… a răspuns el, înveselit.

— Azi dimineață, când ați plecat la serviciu, ați remarcat vreo persoană străină în apropiere de casa dumneavoastră? i-am întrebat, privind pe rând chipurile bărbatului și ale femeilor cu care mă întreținusem până atunci…

Răspunsul lor fiind negativ, l-am rugat pe domnul Grindu să-i descrie pe vizitatorii de care-mi vorbise.

*

În ziua următoare, când ne-am întâlnit în biroul de la inspectorat, am trecut în revistă datele obținute în prima zi de cercetare a noului caz. Din raportul prezentat de Bogdan a reieșit că, în ciuda eforturilor depuse, nu reușise sa descopere urme apte să ne ajute la depistarea criminalului, situație care nu mai avea de mult darul să mă mire. La fel de puțin îmbucurătoare a fost și informarea lui Kálmán: nimeni nu remarcase prezența vreunui străin în preajma locuinței victimei.

— Evident, ținând seama de timpul scurt pe care l-am avut la dispoziție, n-am putut aborda decât o mică parte din vecinii de stradă ai bătrânei. Așa că mai sunt încă

șanse să găsim niște martori capabili să ne furnizeze semnalmentele unui individ asemănător celui căutat de noi… s-a simțit el obligat să se arate optimist.

— Nu sunt convins că ne vom încrucișa din nou drumurile cu omul nostru… Deoarece circumstanțele în care s-a comis ultima agresiune, sunt departe de a fi comune cu modul lui de operare, le-am împărtășit preocuparea mea.

— Vreți să spuneți că avem de-a face cu un alt infractor? m-a întrebat János contrariat.

— Mi se pare firesc să admitem și o astfel de eventualitate, de îndată ce ne aflăm în fața unei agresiuni ce a fost comisă prin mijloace total atipice sistemului folosit până în prezent de nebunul nostru, l-am avertizat.

— Domnule căpitan, îmi permit să vă reamintesc că ne-am mai gândit la o astfel de posibilitate și cu altă ocazie… Când am cercetat agresiunea din strada Mașiniștilor… Și când am stabilit că autorul purta o haină militară și era pentru prima oară când ne aflam în fața unei tentative de omor în care s-a încercat incendierea câmpului infracțional, s-a grăbit János să-și mărturisească rezervele.

— Da… Numai că atunci existau și puncte comune… Arma crimei, care era tot un ciocan… Categoria de vârstă din care făcea parte victima respectivă. Iar acum,

ce avem? Unu, o femeie bătrână! Doi, o agresiune comisă cu mâna! Trei, un incendiu, care în loc să afecteze partea superioară a unui garderob, este provocată la perna de sub capul victimei! Patru, s-a încălcat chiar și regula generală a încuierii ușilor și a însușirii cheilor acestora! Iar cinci, victima nu a fost dezbrăcată! Ei bine, în fața acestor abateri de la modul de operare pe care se profilase, ce elemente mai pot susține ipoteza că avem de-a face cu smintitul pe care-l căutăm de atâta timp?

— Ba mai mult! a intervenit Dinu, văzându-l pe János pus în încurcătură. Pentru prima oară se constată că victima locuiește în cu totul alt cartier decât acela în care a acționat până acum omul cu ciocanul!

— Dar, întrucât în meseria noastră certitudinile se bazează numai pe probe materiale, iar noi suntem departe de a poseda așa ceva, să lăsăm deoparte supozițiile și să recapitulăm elementele noului caz, le-am spus, apreciind că a venit momentul să stabilim planul cercetărilor. Din depozițiile unor martori, a reieșit că victima a plecat de la biserică la ora șapte și jumătate, iar la ora zece nu a mai răspuns când a fost căutată de prietena ei…

— Deci, omorul s-a comis în acest interval de timp, m-a aprobat Kálmán, regăsindu-și glasul.

— Eu cred că acest interval ar putea fi redus. Și susțin

această idee, pentru că victima a găsit în fața ușii ei o sticlă cu lapte. Lapte, pe care noi l-am văzut, ulterior, pe aragaz, ars. În mod normal, când ar fi trebuit să-l pună la fiert?

— Firesc era s-o facă chiar atunci când l-a luat din fața ușii, a presupus Dinu. Deci în jurul orei opt.

— De cât timp are nevoie un litru de lapte ca să fiarbă?

— După tăria focului, în aproximativ șaizeci de minute, mi-a răspuns tot el, încercând să ghicească unde voiam să ajung.

— Se poate admite că o gospodină cu experiență ar putea uita laptele pe foc?

— Se cam întâmplă și așa ceva, chiar și la case mai mari, mi-a răspuns Bogdan, amuzat.

— Chiar și în situația în care gospodina se află în aceeași încăpere cu mașina de gătit?

— Aveți dreptate. Victima n-a avut când să se ocupe de lapte, deoarece a intervenit agresorul, mi-a ghicit János raționamentul, continuând: în consecință, putem admite că omorul a fost comis între orele opt și nouă jumătate.

— Cred că este corectă această localizare, deoarece ea coincide și cu aprecierea medicului legist.

— Apropo, domnule căpitan! Am uitat să vă raportez că ați fost căutat mai devreme de medicul legist. Mi-a spus că tot ce-a mai apărut, după efectuarea necropsiei,

se referă la faptul că victima prezintă o fractură a mandibulei, fractură produsă, probabil, datorită unei puternice lovituri de pumn, la bărbie, ceea ce i-ar fi putut provoca pierderea cunoștinței, m-a anunțat Bogdan.

— Da, se leagă… Ținând seama atât de poziția în care zăcea victima, cât și de felul în care era îmbrăcată, se poate presupune că agresorul a surprins-o în timp ce stătea în pat, așteptând să-i fiarbă laptele, am spus, încercând să reconstitui cu ochii minții modul în care se desfășurase agresiunea. Iar în momentul în care a realizat că nu mai este singură în cameră, s-a ridicat… Acesta a fost și momentul în care autorul, ajuns între timp în apropierea ei, a lovit-o atât de puternic, încât ea s-a prăbușit leșinată pe diagonala dormezei… Iar infractorul a profitat de această situație pentru a o sufoca cu una din pernele găsite la îndemână…

Cei doi colegi m-au ascultat, dând aprobator din cap. Apoi, când mi-am terminat explicația, János a început să vorbească:

— Oare faptul că agresiunea s-a consumat așa cum ați spus, nu indică un element comun cu modul de operare folosit de schizofrenicul nostru? Mă refer la modul în care-a știut întotdeauna să irupă peste victimă, să o ia prin surprindere…

— Toți agresorii știu că reușita unui atac este

condiționată de luarea prin surprindere a victimei, i-am explicat. De altfel, admițând că ar exista o oarecare similitudine, dominante rămân celelalte elemente ale modului atipic de operare…

— …Și totuși… Mai apare un punct comun… a intervenit și Bogdan, care, după observația făcută de colegul său a făcut o schimă de adâncă preocupare. Din cercetarea pe care am făcut-o în locuința bătrânei, n-am remarcat nimic care să indice că infractorul ar fi căutat ceva… Adică la fel ca și în celelalte cazuri, lipsește motivarea…

— Nu! Nu! De data asta se pare că există un mobil, l-a contrazis Kálmán, întorcându-și capul spre mine. Am uitat să vă spun… Vecinii victimei mi-au spus că victima împrumuta bani cu dobândă… Și cum adesea cămătarii cad victima tâlharilor… a zis el, lăsându-și fraza neterminată printr-un gest care nu mai necesita explicații.

— Așa e, János! Și acesta este firul pe care trebuie să ne axăm, l-am anunțat, înmânându-i lista dată de preot. Oricare dintre ei ar putea fi ucigașul, măcar pentru a nu fi nevoit să-i restituie datoria… Sau, spetind că ar putea găsi și alți bani. Și în legătură cu această ultimă posibilitate, trebuie să admitem că nu este obligatoriu ca autorul să facă parte din grupul acestor unsprezece persoane, am ținut să le atrag eu atenția. El ar putea să

fi aflat numai că victima dădea bani cu camătă, în mod indirect, de la un terț. Iar în această variantă, avem deja doi suspecți, le-am spus, vorbindu-le de cei doi tineri care o căutaseră pe bătrână în noaptea premergătoare asasinării sale.

— Mda… Vizita lor este destul de suspectă pentru a ne dori o discuție cu ei… Dar de unde-i luăm? m-a consultat János, sceptic.

I-am răspuns în mod indirect, adresându-mă lui Dinu:

— Vreau să afli de la serviciul de evidența populației cine sunt persoanele care au locuit în casa victimei în urmă cu cincisprezece ani. În mod special, ne interesează dacă printre ei există o familie care s-a mutat la Brașov. Iar dacă se confirmă o astfel de situație, ceri sprijinul miliției brașovene… Iar noi, am adăugat, întorcând capul spre Kálmán, ne apucăm imediat de verificarea datornicilor…

— Ce se întâmplă cu sectorul care ne-a mai rămas de cercetat? Suspendăm acțiunea? m-a întrebat János.

— Cum colegii care ne-au secundat știu deja ce ne interesează, pot continua investigațiile și fără noi…

*

După ce-am verificat cu János alibiurile celor unsprezece persoane consemnate pe lista preotului, am făcut exact ceea ce mai rămăsese de făcut. Am

transformat fila într-un cocoloș și l-am aruncat în coșul de gunoi. Este drept că am nimerit alături de țintă, dar n-am mai avut când să-mi fac sânge rău pentru lipsa mea de precizie, deoarece a intrat Dinu, care m-a anunțat că cei doi tineri care o căutaseră pe victimă în noaptea premergătoare omorului, se aflau pe culoar.

— Introdu-i, pe rând, i-am cerut.

Individul care a intrat în cameră era un tânăr înalt, voinic, iar părul lui era blond și ușor ondulat. Pe sub un cojoc elegant și foarte nou, purta un pulover negru, cu gulerul rulat pe gât și un pantalon ponosit și cu manșetele tocite, în picioare, o pereche de pantofi scofâlciți, cu talpă de microporos, care cereau de mult să fie duși la reparat. Ochii săi albaștri și ageri căutau neliniștiți când spre mine, când spre János, probabil încercând să stabilească cu care din noi va avea de-a face.

— Cum te numești? l-am întrebat, arătându-i un scaun.

— …Emil… Adică… Popp Emilian… a completat el, așezându-se speriat pe marginea scaunului.

— Cu ce te ocupi?

Cred că întrebarea mea nu i-a prea plăcut, pentru că altfel nu văd de ce și-a lăsat ochii spre podea, fără să-mi răspundă.

— Ai fost întrebat ceva! i-a reamintit János, cu o

asprime moderată.

— Astă vară mi-am terminat stagiul militar… și m-am angajat la o cooperativă din Brașov… ca bobinator… s-a decis el să vorbească, continuând să fixeze covorul ca pe o sursă de inspirație… Da' n-am lucrat prea mult… numai trei zile, că nu-mi plăcea ce făceam acolo!… După vreo două luni am găsit un servici nou… la fabrica de tractoare… ca tinichigiu… Și am lucrat acolo…

— Cât timp?

— Ăăă… două săptămâni…

— De ce atât de puțin?

— Ăăă… Fabrica era departe de casă…

— Și n-ai știut asta când le-ai angajat?

— Ba da… da' nu m-am gândit că trebuie să mă scol atât de devreme dimineața… în fiecare zi…

— După aceea unde ai mai lucrat? l-am strunit, fără să-i comentez motivația.

— Ăăă… Păi… N-am mai lucrat… mi-a răspuns, săltând din umeri, fără să-și ridice ochii.

— Și din ce-ai trăit atâtea luni? a vrut János să știe.

— …Din ce-mi dădeau ai mei… a zis, ridicându-și capul și arătându-se mirat că-i puneam o astfel de întrebare.

— Ei au fost de acord să nu te mai duci la serviciu?

— Păi, da' ce? Io le-am spus? m-a consultat el, cu

șiretenie. Plecam de acasă în fiecare dimineață, ca și când mă duceam la fabrică…

— Și ce făceai de fapt?

— …Mă duceam la un film… La o cofetărie… La vreo bere…

— Și de unde aveai bani de cheltuit?

— Tocmai că nu-i prea aveam, așa că mai împrumutam de pe la prieteni… Iar când n-a mai ținut, am hotărât împreună cu Lajos… a zis, arătând cu capul spre ușă, să mergem în nordul țării… să ne angajăm la o mină… că am auzit că pe acolo se câștigă foarte bine… Așa că, am luat trenul spre o mătușă de-a mea, care stă în Baia de Arieș…

— Când ați plecat din Brașov? l-am luat eu în primire.

— …Pe 7 februarie și a doua zi eram la mătușă-mea… care-i o soră de-a lu' tata…

— Până când ați stat la ea?

— Până pe 13… februarie… că am ajuns la concluzia că ar fi mai bine să ne angajăm la o mină în Lupeni… sau Petroșani… Așa că ne-am decis să plecăm spre Cluj…

— Și când ați ajuns la Cluj? l-am întrebat, considerând că a venit momentul să-i urmăresc cu atenție relatarea.

— …Alaltăieri seară… Pe la șase…

— Și ce-ați făcut?

— …Mai întâi ne-am interesat când pleacă trenul spre

Petroșani… Da’ pân-a doua zi dimineață n-aveam nici unu’… Așa că, am ieșit din gară și ne-am dus să ne plimbăm prin Cluj… Și tot mergând am ajuns în față la cinematograful Victoria și ne-am decis să intrăm la film… Da’ cum mai aveam timp până să înceapă, am intrat într-o prăvălie și ne-am cumpărat pâine și cârnați… Pentru că ne era tare foame…

— Și la cinematograf v-ați mai dus?

— Ne-am dus.

— Și la ce oră ați ieșit?

— Cred că era unsprezece noaptea…

— Și ce-ați mai făcut apoi?

— Ce era să facem? Era prea târziu… Așa că ne-am dus la gară și ne-am culcat în sala de așteptare… Iar a doua zi dimineață am luat trenul spre Brașov…

— La ce oră? m-am interesat, făcându-mă că nu sesizez inadvertența apărută.

— …La zece și patruzeci…

— Cum, atât de târziu ați avut legătura pe care o așteptați? m-am mirat.

— Nu… Mai era un tren la șapte și douăzeci… Da’ l-am scăpat…

— Eu știam că trenurile sunt pierdute numai de cei care ajung prea târziu la gară, nu și de cei care stau și le așteaptă o noapte întreagă… Probabil că ați adormit și ați uitat de el, l-am ajutat eu.

L-am văzut cum se grăbește să dea din cap a confirmare, pentru ca imediat să se răzgândească:

— Nu… L-am pierdut pentru că am ieșit să mâncăm ceva la un expres de peste drum… Da acolo era multă lume și-am întârziat fără să ne dăm seama…

— Mda… Se mai întâmplă, am admis eu. Și ce ați făcut după ce ați mâncat?

— Ne-am întors la gară și, așa cum v-am mai spus, am luat trenul de zece și patruzeci…

— În ce direcție?

— Spre Brașov, bineînțeles…

— Parcă spuneai că intenționați să vă duceți la Lupeni sau la Petroșani, i-am zis, apreciind că a venit momentul să lămuresc inadvertența remarcată mai înainte.

— Aaa. Așa am vrut să facem… Da' până la urmă ne-am răzgândit… că… ăăă… ne-am dat seama că n-are niciun rost să lucrăm așa de departe de casele noastre… Așa că am preferat să ne înapoiem la Brașov și tocmai când ne pregăteam să ne angajăm la vreo întreprindere din orașul nostru, ne-a reținut poliția și ne-au trimis din nou la Cluj… a conchis el, lezat de nedreptatea ce i se făcuse.

— Dragă Emile, i-am spus eu, cu familiaritate, deși te-am ascultat cu multă atenție. Îți mărturisesc că n-am înțeles ceva…

— Ce anume? s-a oferit el, cu o apreciabilă

solicitudine.

— Spuneai că ați plecat din Brașov cu gândul de a vă angaja la vreo mină, ceea ce reprezenta o intenție frumoasa, trebuie să recunosc… Numai că voi v-ați întors acasă așa cum ați plecat, fără să vă atingeți scopul. Ba mai mult, nici n-ați încercat s-o faceți! Așa că, te rog să-mi explici, care a fost adevăratul motiv al plecării tale de acasă? l-am luat eu cu binișorul.

— Doar v-am spus… Eu și prietenul meu ne-am dat seama că n-are niciun rost să ne angajăm la un loc de muncă atât de îndepărtat de casele noastre…

— Și pentru a trage o astfel de concluzie trebuia să hoinăriți plin toată țara?

— …Nu… N-aveam nevoie de această călătorie dacă ne gândeam mai bine înainte de a pleca din Brașov… mi-a replicat spășit.

— Asta mi-ai mai spus-o? În schimb nu mi-ai vorbit nimic despre motivele care te-au îndemnat să pleci de la Baia de Arieș la Cluj!

— Nu v-am spus că voiam să ne ducem la Petroșani… la o mină?

— Și ce legătură are Clujul, cu aceasta poveste? Vreau să știu ce ați căutat la Cluj, care se află într-o direcție opusă Petroșanilor, cu vreo sută de kilometri!

— Ăăă… Eram aproape de acest oraș… De Cluj… Și cum eu aici am copilărit, mi s-a făcut dor de el… să-l

revăd… Și, pentru că nu știam când mai aveam o astfel de șansă, am profitat de ocazie… a turuit el un basm bun pentru adormit nou-născuții.

— Știi unde vine strada Iugoslaviei? l-am întrebat sec.

— Da, sigur! Cum să nu știu, când familia mea a locuit mai demult la Cluj… Și am stat chiar pe strada Iugoslaviei… a confirmat el, surprins neplăcut de întrebarea mea.

— Și, ce-ați căutat acolo, joi seara?

— …Joi seara?!… a repetat descumpănit, pentru ca apoi să exclame cu satisfacție; A, da! Am uitat să vă spun că, înainte de a intra la cinema, am trecut pe la casa în are am locuit când eram mic…

— Da? Cu ce scop? l-am luat repede.

— Ăăă… Păi, să vedeți… După ce-am aflat că n-avem tren decât abia a doua zi, ne-am dat seama că trebuia neapărat să găsim un loc unde să dormim în noaptea aia… Pentru că în sala de așteptare a gării exista riscul să ne ia poliția la întrebări și să ne umfle ca bagabonzi… Așa că… tot întrebându-ne cum să ne descurcăm, mi-am amintit de proprietăreasa casei unde am locuit cu părinții mei… Și cum Anna néni ținuse foarte tare la mine, m-am gândit că poate o conving să ne lase să rămânem peste noapte la ea. Deși nu știam nici dacă mai trăia… că era tare bătrână. Mi-am zis că nu strică o încercare… că tot n-aveam altă treabă… Așa că ne-am

îndreptat spre casa ei…

— Și a fost de acord să vă primească la ea? l-am luat eu la sigur.

— Da' nici n-am apucat să vorbim cu ea… pentru că nu era acasă. Când am bătut la ea în poartă a venit cineva și ne-a spus că Anna néni este la biserică și să revenim peste vreo două ore… Și așa voiam să facem, dar ne-am încurcat cu filmul… și… când am ieșit de la cinema era prea târziu… aproape de miezul nopții. Și nu se făcea să mergem la ea și s-o sculăm din somn… Mai ales că nici nu știam dacă vrea să ne primească în casă… Așa că… până la urmă… tot la gară ne-am culcat, și-a încheiat el relatarea, făcând un gest de resemnare.

— Fii atent, Emile! l-am avertizat, cu severitate. Dacă te-am înțeles bine, tu continui să susții că n-ai intrat în casă la Anna néni…

— Bineînțeles că n-am intrat! mi-a replicat el, contrariat de neîncrederea cu care-i primisem afirmația.

— Și atunci, cum îți explici că mai mulți vecini v-au văzut ieșind a doua zi de dimineață din casa ei? l-am luat eu la sigur, arătându-mă convins de susținerea mea.

— A doua zi?… Din casa ei?… Doamne ferește! a zis el, cu uimire. Sunt nebuni dacă zic așa ceva!… Vă rog să-i puneți față cu mine! a adăugat el, revoltat.

— Când voi aprecia că a venit momentul, o vom face

și p-asta! i-am replicat, tăios. Dar, până atunci, vreau să-mi spui dacă există vreo persoană care poate afirma că tu și prietenul tău v-ați aflat în gară, după miezul nopții!

— Sigur că există! s-a grăbit el să mă asigure cu satisfacție. Pe bancă cu noi mai erau doi țărani…

— Perfect! Dă-mi numele și adresele lor, i-am cerut, făcându-mă că-l cred.

— Da' dă unde să-i scot eu dacă nu-i cunosc? s-a bâlbâit el, privindu-mă zăpăcit… De unde să știu eu cum îi cheamă și unde stau?…

— Rămâne în arest, până se va decide să spună adevărul! i-am spus lui János, dându-i un bilet prin care-i scrisesem că vreau să-l ducă pe suspect în alt birou și să-i pună să povestească filmul pe care afirma că-l văzuse în noaptea premergătoare omuciderii.

— Da' v-am spus tot ce știam… a protestat el, vlăguit.

— Ridică-te! i-a cerut János, apropiindu-se de el și bătându-l ușor pe umăr.

Când s-a sculat în picioare pentru a se confirma ordinului, un colț al cojocului s-a răsturnat cu blana spre exterior. În acel moment am zărit eticheta de carton pe care sunt consemnate prețul și celelalte date ale unei confecții.

— De unde-l ai, Emil? l-am întrebat, spunându-mi că a venit momentul să aflu de ce există o discrepanță atât de evidentă între cojocul de pe el și restul mai mult

decât sărăcăcios al îmbrăcămintei sale.

— Cum de unde-l am? E al meu! a zis, vârându-și mâinile în buzunarele cojocului și strângându-l lângă corp, ca un copil speriat că i se va lua jucăria cea mai dragă.

— De unde? am repetat eu.

— …De la un magazin…

— Ce magazin?

— De fapt… Nu l-am cumpărat de la magazin… ci de la un domn pe care l-am întâlnit întâmplător prin Brașov!… Era un domn înalt și gras și care spunea că el nu poate purta cojocul, pentru că-l strânge…

— Și de unde ai avut tu bani să-i cumperi? l-am întrebat cu intenția de a pune capăt improvizațiilor pe care începuse să mi le plaseze.

— L-am cumpărat mai de mult… Pe vremea când mai aveam încă serviciu…

— Ce-i aia mai de mult, când eu vad că-i nou?

— Da' de unde nou! îl am încă din iarna trecută… Da' pare nou pentru că abia acum am început să-l iau la purtare…

— Ia scoate-l să mă uit la el! l-am întrerupt.

Fără să țin seama de regretul pe care-l exteriorizase când mi-a satisfăcut cererea, l-am agățat în cuier și am început să-l examinez. Și n-a durat mult până am căpătat certitudinea că haina era, într-adevăr,

nepurtată! Ba mai mult, eticheta fabricii indica că aceasta fusese produsă în trimestrul anterior!

— Iar minți! i-am spus, făcându-i semn să se apropie și să privească bucata de carton. Dacă haina asta a fost confecționată în urmă cu cel mult cinci luni, cum poți afirma că o ai din iarna trecută?

Fără să-mi răspundă și-a coborât ochii spre bombeul pantofilor scâlciați și a început să-i privească de parcă atunci îi vedea pentru prima oară, fără să reușească să stabilească cum au ajuns în propriile lui picioare.

— Nu numai atât! Dar în iarna trecută, după cum ai afirmat chiar tu, îți făceai stagiul militar! Așa că te rog să-mi spui de unde ai avut tu șapte mii de lei pentru a-ți cumpăra această haină! l-am repezit, ridicând tonul.

El însă, prea concentrat în rezolvarea problemei academice care începuse să-i preocupe de îndată ce-i plasasem întrebarea anterioară, continua să-și examineze încălțările, fără a-mi răspunde. Situație în care m-am decis să-i spun ce gândeam:

— Ai cumpărat cojocul cu o parte din banii pe care i-ai jefuit de la Anna néni!

În sfârșit s-a decis să-și ridice ochii spre mine! mai întâi m-a privit îndelung de parcă s-ar fi chinuit să înțeleagă ce-i spuneam. Apoi, intempestiv, fruntea i s-a umplut de broboane de transpirație și a turuit:

— Ce-am făcut? Am jefuit-o pe Anna néni?… Cine?

Eu?… m-a consultat, în timp ce se bătea cu pumnul în piept, ca Tarzan, când dădea glas vestitului său strigăt de luptă.

— Nu numai că ai jefuit-o, dar ai și ucis-o! am ținut să-mi completez învinuirea.

— …Am ucis-o…? a repetat, de parcă s-ar fi străduit să prindă sensul noțiunii.

Eu am dat din cap a confirmare, iar el a căzut lat pe dușumeaua biroului și, cuprins de convulsiuni, a început să dea din mâini și din picioare.

— Dinule, dă fuga după medicul inspectoratului! i-am cerut, de îndată ce mi-am dat seama că făcuse o criză de epilepsie.

— Simulează! Vrea să câștige un răgaz, ca să-și ticluiască mai bine răspunsurile, mi-a șoptit János, disprețuitor.

— N-am știut că ești și medic! m-am arătat eu surprins.

— Dar nici nu sunt! s-a mirat el.

— Atunci pentru că ești sincer, confidență pentru confidență! Nici eu nu sunt!… Așa că n-aveam de ales… Trebuie să-i acordăm beneficiul dubiului! i-am replicat, tot pe șoptite.

Zece minute mai târziu, dovedindu-se că cel puțin din punct de vedere al accesului exteriorizat fusese sincer, a plecat pe o brancardă spre infirmerie.

Cel de-ai doilea suspect, spre deosebire de „coechipierul” său, era scund, gras și îmbrăcat cu o haină peticită din vinilin, maro coniac, care-l strângea ca un corset.

Și-a făcut apariția în încăpere, înspăimântat ca un condamnat la moarte condus în fața plutonului de execuție. Probabil că, văzându-și prietenul ieșind pe targă, se gândea că a venit și rândul lui să fie făcut knock-out.

La îndemnul lui Bogdan, s-a apropiat târându-și picioarele și s-a așezat în fața mea.

— Cum te numești? l-am întrebat.

— Pârvu Lajos… a bâlbâit el, cu o voce tremurată.

I-am cerut să-mi povestească cu ce se ocupă, iar după ce-a rezultat că, în conformitate cu zicala „cine se aseamănă se adună”, era și el tot un vagabond, am vrut să mai știu ce făcuse și pe unde umblase în ultima săptămână. Când a terminat ce avea de spus, am apreciat că declarația lui era în concordanță cu cea făcută de celălalt suspect. În consecință, am încercat să-i prind cu fofârlica. Dar fără succes. Pentru că, deși era teribil de speriat, s-a menținut cu fermitate pe poziția că și-a însoțit într-adevăr prietenul la vechea proprietăreasă, însă n-au găsit-o acasă și n-au mai revenit s-o caute.

Atunci, m-am văzut nevoit să apelez la o ecuație

elementară: dacă au participat împreună la uciderea și jefuirea victimei, iar unul dintre ei s-a grăbit să se înnoiască din produsul tâlhăriei cu un cojoc, firesc ar fi fost ca și cel de-al doilea să fi procedat la fel. Dar, cum vestimentația lui nu contribuia cu nimic la satisfacerea ecuației, am schimbat macazul:

— Pune pe masă tot ce ai prin buzunare!

După ce s-a executat, am privit un pieptene, o șurubelniță și un morman de monede de un leu. Nu le-am numărat, dar cred că erau pe puțin două sute de piese.

— Ai scos totul? l-am întrebat.

El a dat din cap, iar János, fără să mai aștepte îndemnul meu, s-a apropiat de el pentru a-i verifica afirmația. Curând i-a scos din buzunarul interior al hainei un șervețel de hârtie împăturit. După ce l-a desfăcut, l-a pus pe birou. M-am aplecat și am privit obiectul care fusese împachetat cu atâta grijă. Era un ceas-brățară, electronic, cu nenumărate butoane și butonașe. Mi-am spus că este în regulă, deoarece o „sculă" atât de sofisticată era prea costisitoare pentru posibilitățile unui individ care trăiește de azi pe mâine.

— Oooh… De ceas am uitat… a scâncit el, când m-am întors și l-am consultai din privire.

— De ce nu-l porți la mână?

— Pentru că. Tot dormind prin gări, mi-a fost frică să

nu mi-l fure vreun derbedeu…

Deși pentru mine nu reprezenta un răspuns plauzibil, am dat aprobator din cap și l-am întrebat de unde-l are. Mi-a povestit, nu prea convingător, că l-a cumpărat mai de mult, bineînțeles, tot de la un necunoscut.

— Și cât te-a costat?

— …Două sute…

Cu toate că obiectul în discuție avea o valoare înzecită, ceea se demonstra că, ignorându-i prețul real mă mințea susținând că l-a cumpărat, am preferat să nu mai insist.

— De unde ai banii ăștia? l-am întrebat, arătând spre mormanul de monezi.

— …Păi… Dar nu sunt mulți… Dac-or fi cam aproximativ circa șaizeci de lei și ceva… s-a arătat el mirat că mă interesam de proveniența unei sume atât de mici.

— Și de unde i-ai luat? m-am menținut eu pe poziție.

— Ăăă… i-am tot adunat… că-i tocma' buni pentru poker…

— Cum i-ai adunat? Spărgând telefoane publice?

— Noo!… Cum spuneți asta?… mi-a răspuns ofensat, după ce, în prealabil, a tresărit surprins.

— Și chestia asta la ce-o foloseai? am continuat eu, inflexibil, arătând spre șurubelnița găsită asupra lui.

Rușinat, ca un puști prins furând caise din pomul

vecinului, și-a lăsat privirea spre mâinile pe care și le frământa cu disperare pe genunchi.

— Aștept să-mi răspunzi! i-am strigat.

— Vă spun totul! s-a decis el, făcând, probabil, înfricoșat o legătură cu modul în care fusese scos din birou prietenul lui. E adevărat!… Am deschis câteva telefoane… Da' numa' de vro două ori…

Dacă a admis așa de repede că a spart două posturi telefonice, era clar că traficase cu mult mai multe. Și era foarte bine, pentru că, recunoscând comiterea unei găinării, îmi oferea o breșă prin care puteam manevra spre dovedirea participării sale la uciderea octogenarei din strada Iugoslaviei.

— Bravo! Când ești sincer, îmi placi! l-am informat, străduindu-mă să abordez un surâs cât mai prietenos. Așa că, te rog, să-mi mai spui o dată ce ați făcut din momentul în care ați plecat din Brașov și până v-a reținut poliția și v-a trimis la mine. Dar, dacă vrei să-ți ușurezi situația, trebuie să-mi spui numai adevărul! Pentru că, după cum știi, am să-ți verific declarația! Așa că, dacă te prind iar cu minciuni… l-am avertizat, curmându-mi fraza cu subînțeles.

M-a ascultat, dând din cap aprobator. A început cu plecarea din Brașov, când a spart în prealabil cinci posturi telefonice pentru a strânge bani de drum. A continuat cu plecarea la Baia de Arieș, când au furat din

economiile mătușii lui Emil două sute de lei.

— De ce numai două sute? m-am arătat eu mirat.

— Pentru că atâția îi mai rămăseseră din pensie… Da să știți că n-am luat eu banii… ci Emil… s-a grăbit el să se disocieze de faptă.

— Această precizare este foarte importantă! am apreciat ca să-i fac o plăcere. Te rog s-o consemnezi! i-am cerut lui Dinu, care lua notițe. Acum. Spune-ne te rog, ce ați discutat cu bătrâna de pe strada Iugoslaviei, l-am îndemnat, întorcându-mi privirea spre suspect.

— …Nu-mi amintesc să fi discutat cu vreo bătrână… s-a încruntat el. După care m-a întrebat: Vă referiți la femeia aia la care spunea Emil că putem dormi peste noapte?

— Exact! l-am aprobat.

— …Da' nici n-am văzut-o… mi-a răspuns intrigat. Când ne-am dus s-o căutăm, nu era acasă… E adevărat că vream să mai dăm o dată pă la ia… da' n-am avut când, c-am întârziat prea mult la filmu' la care am intrat…

Ridicându-mi un deget în semn de avertizare, l-am întrebat:

— Vreau să-mi spui de unde ai ceasul pe care l-am găsit la tine!

— …Păi nu v-am spus?… E cumpărat… dă la un necunoscut…

— Iar minți?! am strigat brusc, făcând-o pe exasperatul.

— …Nu… Adică… da!… Aveți dreptate, a bâiguit înspăimântat… Nu l-am cumpărat dă la nimeni… Mi l-a dat Emil…

— Emil?! Da' ce taică-su are fabrică, de ceasuri? l-a repezit Bogdan.

— …Nu… n-are… a admis el, ceea ce, firesc, nici nu m-a prea mirat… L-a luat dă la cineva.

— Adică l-a cumpărat și ți l-a făcut cadou… Din filantropie… l-am ironizat.

— Nu… L-a furat… mi-a răspuns, dând din cap a mustrare la adresa prietenului său.

— Știi că răbdarea mea are și o limită? l-am anunțat, amenințător. Îți mai dau o singură șansă! Și dacă o să începi iar să ne ascunzi adevărul, vorbim altfel… l-am prevenit, lăsându-mi fraza neterminată, cu intenția de a-i oferi posibilitatea să-și alimenteze teama din propria lui imaginație.

— O să vedeți că acu' o să spui numa' adevăru', s-a angajat el, tulburat. Atât cojocul cât și ceasu' l-am luat dă la o femeie…

— Ce femeie? l-am luat repede, cu intenția de a nu-i lăsa răgazul să eșafodeze altă născocire.

— …Tot ce știu e că o cheamă Marga, pentru că așa ni s-a recomandat…

— Unde locuiește?

— În Cluj… Pă strada Iugoslaviei… Nu m-am uitat la ce număr… Da', dacă vreți… pot să v-arăt casa unde stă… Stă la câteva case… puțin mai departe dă casa unde-a stat Emil… când era mic… s-a grăbit el să ne facă o demonstrație a bunelor sale intenții.

— Când i-ați luat cojocul și ceasul?

— Când am venit la Cluj… acu' vro trei zile…

— Adică în seara în care ați fost la proprietăreasa prietenului tău?

A dat din cap că da.

— Povestește-mi în ce împrejurări ați ajuns în posesia obiectelor găsite asupra voastră! i-am cerut, constatând cu satisfacție că suspecții s-au aflat în preajma locuinței victimei cu mult mai mult decât susținuseră inițial.

— …După ce-am ieșit dă la film… Emil a zis să nu ne ducem în gară să dormim că ne umflă gaborii… Adică poliția… s-a corectat el, văzându-l pe Bogdan încruntându-se. Și că mai bine să mai trecem o dată pă la fosta lui proprietăreasă… Io i-am zis că-i prea târziu s-o scoale din somn, că iera femeie bătrână… Da' iel a zis să mergem și io a trebuit să merg cu el… a ținut el să mă asigure, făcând un gest de desolidarizare cu celălalt.

— Înțeleg, am zis, făcându-mă că-i aprob comportarea.

— Când ne-am apropiat dă strada unde locuia baba,

am văzut că în fața noastră iera o gagică singură și Emil, care-i bun dă gură, a și agățat-o repede… Și el i-a zis că suntem doctori, gene… ginec… adică dă femei… s-a decis el, văzând că nu reușește s-o scoată la capăt. Și că lucrăm la un spital în București, și c-am plecat într-o excursie prin țară și-am rămas în pană cu mașina noastră la intrarea în Cluj. Că n-am mai găsit locuri la hotel și că d-aia ne ducem la bunica lui, zicea el, pă strada Iugoslaviei… Și ia i-a zis că cum se numește bunica că și ia stătea tot pă strada Iugoslaviei. Și Emil i-a zis cum o cheamă, și ia a zis că-o știe foarte bine pă bunica lui.

P-ormă Emil a zis că ia dă ce umblă singură pă stradă așa dă târziu… și ia a zis că a fost la o pretenă d-a iei, și că n-a avut cine să vină cu ia că, zicea ia, soțul iei era în armată… Dă două luni… parcă… Și atunci Emil, care-i umblat pă la chestii d-astea, i-a zis că să trecem a doua zi pă la ia, cu mașina noastră… Că dacă-i face plăcere o s-o ia, zicea iel, într-o excursie cu mașina noastră… Și ia i-a spus că vrea… că ideea e foarte bună, zicea ia… Că s-a plictisit să stea singură în casă… Și Emil a tot vrăjit-o… Că e simpatică… zicea el… Că așa și pă dincolo… Că iel e doctor… Că îi stă la dispoziție… dacă ia are nevoie dă doctor… Și… Vă supărați dacă-mi dați puțină apă? a zis rugător, pe când își ștergea transpirația care-i inundase fruntea.

— Continuă, te rog… l-am îndemnat, după ce-a golit paharul adus de János.

— …Și așa am ajuns în dreptul casei unde stătea baba lu' Emil… Și Emil mi-a zis mie atunci că nu vrea s-o trezească pă bunica lui din somn… la ora aia… Da' mi-a zis dă sanchi… Și zicea că mai bine să mai mergem la hotel… Că s-o fi eliberat vrun loc… Da' iel zicea numa' așa… la mișto! Că io am vrut să-l întreb dacă i-a sărit vro doagă, că n-avem bani dă hotel… Da' atunci a zis Marga că să n-o sculăm pă babă din somn… că-i păcat așa dă târziu… Că ia ne invită la ia… Că tot iera singură și-i iera urât să tot stea singură…

Ș-atunci am priceput și io ce-a vrut Emil cu cobzăreala lui…

— Și bineînțeles că n-ați refuzat invitația, a zis János.

— Păi ce? Ieram tâmpiți? i-a întors-o suspectul, plin de superioritate. Și-a fost la fix! a continuat cu satisfacție. După ce-am intrat la ia, ne-a dat să bem pălincă. Mai pă urmă a prăjit niște cârnați și a adus câteva sticle cu vin… Tot ce-mi mai amintesc este că io mă cam matolisem… încă dă la pălincă… și am ațipit pă dormeză… Așa că ieu nu mai știu când s-au dus iei în cealaltă odaie… Tot ce mai știu e că m-a trezit Emil… A doua zi… Și zicea iel să ne luăm repede valea… c-o s-o trimită pă Marga să ia niște lapte să bem o cafea… Și noi s-o tulim atunci… Și așa a și fost… Când ia a ieșit în

curte… am urmărit-o cum a ajuns până la colțul străzii… și-am zbughit-o și noi, în direcție opusă… Da' io la început n-am înțeles dă ce mă zorea Emil. P-ormă am văzut c-avea pă iel un cojoc nou-nouț… Și io l-am întrebat că dă unde-l avea… și iel zicea că l-a confiscat dă la Marga… C-o pedepsește că și-a înșelat bărbatu'… Și mie mi-a dat ceasu'… și-a încheiat el relatarea, cu ochii spre corpul delict de pe biroul meu și oftând a regret.

— Îți dai seama că urmează să fi confruntat cu femeia de care ne-ai vorbit? l-am testat.

— …Mda… Și o să vedeți c-am spus numa' adevăru', m-a asigurat el, cu convingere. Mai-nainte v-am mințit c-așa m-a învățat dăștеptu' dă Emil… Că noi să ne ținem gurile… că Marga n-a să aibe curaju' să ne reclame… C-o să afle soțu' iei că s-a făcut dă cap cu niște oameni străini… Da' io văd că tot ne-a turnat… a suspinat el, cu amărăciune, pentru ca imediat să se simtă obligat să mimeze indiferența. Dă fapt pă Emil l-a reclamat… nu pă mine… Că io nu i-am luat nimic… a ținut el să sublinieze, pe când adopta un aer de mironosiță neprihănită.

Deși povestea pe care mi-a îndrugat-o părea plauzibilă, până la proba contrarie nu mă simțeam obligat să-i consider străini de omucidere. Mai cu seamă că aceasta a fost comisă în imediata apropiere a locului

în care s-au aflat el. În definitiv, de ce n-aș fi putut admite că ieșind cu lucrurile furate de la gazda lor de-o noapte, s-au refugiat apoi chiar în curtea femeii pe care o căutaseră cu o seară mai înainte. Și dacă tot au dat buzna peste victimă, ce i-ar mai fi putut împiedica să-i ia viața și banii? m-am întrebat.

— La ce oră ați ieșit de la amica voastră? m-am interesat, pentru a afla în ce raport se aflau cu momentul omorului.

— Era nouă și douăzeci și două, mi-a răspuns el, cu promptitudine.

— Cum se face că ești atât de precis?

— Pentru că atunci mi-a dat Emil ceasu'… Și io m-am uitat la el și țin minte că atât iera…

Punându-mi iar mintea la contribuție, am fost obligat să admit că ieșirea bănuiților din casa fetei pe care o ușuraseră de obiectele găsite asupra lor se produsese după ora prezumtivă a comiterii omorului. Dar, cum momentul agresiunii era dedus din aprecieri, iar tipul din fața mea n-avea prea multe motive să fie sincer, mai ales dacă nu era străin de uciderea bătrânei, mi-am spus că n-ar strica dacă aș mai insista asupra subiectului în discuție. Drept care mi-am scos pixul și am trasat pe o foaie de hârtie două linii paralele.

— Asta este strada Iugoslaviei… i-am spus, împingând spre el foaia de hârtie. Arată-mi acum, te

rog, locul unde este situată casa în care a locuit prietenul tău și pe aceea a femeii unde ați rămas peste noapte.

După ce mi-a făcut pe plac, am constatat că cele două gospodării se aflau pe aceeași parte a străzii, foarte aproape una de alta.

— În ce direcție a plecat Marga după lapte?

— Spre stânga… Spre centru…

— Și voi?

— În partea opusă… spre dreapta… a arătat el spre partea în care se afla casa victimei.

— Deci tu continui să susții că n-ai mai intrat la fosta proprietăreasă a lui Emil? l-am întrebat, într-un mod în care trebuia să-l convingă că, fiind un tip atotștiutor, n-are nicio șansă să mă ducă cu preșul.

În loc să cedeze, impresionat de privirea cu care-l învăluisem, s-a arătat foarte mirat și m-a asigurat de contrariul:

— Și atunci cum se explică faptul că ați fost văzuți ieșind din casa ei? am blufat eu, într-o ultimă încercare de a-l face să vorbească, admițând că era implicat în combinația pentru care-l cercetam.

— Păi… Da', ce esplicație pat să dau ieu, cân' n-am avut ce căuta acolo…? a protestat el, pentru ca imediat să zâmbească înseninat: Eh! Acu' știu cine ne-a văzut… V-ați luat după diliu' ăla… Numa' iel putea să vă îndruge așa o aiureală.

— Care „diliu”? l-am întrebat cu o firească curiozitate.

— Ăla, care mergea înaintea noastră… când am plecat dă la tipesă…

— Și de ce îi zice diliu?

— Păi, da’ cum să fie altfel… că făcea doi pași și întorcea capu’ spre noi… peste umăr…

— Până când v-ați ținut după el? l-am întrebat, cu interesul stârnit la maximum, pentru că din afirmația lui rezulta că strada n-a fost chiar pustie în preajma momentului critic.

— …Io știu?… Pân la primu’ colț dă stradă… Poate chiar mai mult… că io nu m-am uitat după iel… La început mi-a atras atenția… că mi-era frică că putea fi un gab… adică dă la poliție… Da’ apoi m-am lămurit că-ntorcea capu’ numa’ dă diliu… și am început să mă uit la ceasu’ pă care-l căpătasem…

— Cum arăta?

— Păi, nu-l aveți pă masă?

— Nu ceasul, ci individul!

A ridicat din umeri, apoi mi-a răspuns ezitând:

— Iera cu capu’ gol și părea mai ’nalt ca mine…

— Dacă era cu capul gol, înseamnă că i-ai văzut și culoarea părului, am încercat să-i stimulez eu memoria, dar fără niciun folos, pentru că nu și-a putut aminti.

Am încercat să mai obțin și alte semnalmente, dar fără

succes, căci el fusese preocupat numai de noua lut jucărie, ceasul electronic.

După ce l-am expediat la arest, m-am întors spre colaboratorii mei și le-am spus:

— Pentru a ști pe ce melodie dansăm, trebuie, ca de obicei, să începem cu începutul începutului. Adică cu verificarea declarației pe care ne-a făcut-o…

— Întâmplător am și făcut-o. Și partea care se refera la femeia care i-a găzduit, se confirmă… mi-a ghicit János gândurile, foarte zâmbăreț.

— Adică? l-am întrebat, surprins.

— În timpul investigațiilor întreprinse printre vecinii victimei, am ajuns și la femeia despre care ne-a relatat pușlamaua. Nici n-am apucat s-o întreb dacă știe ceva despre omor, pentru că ea, plângându-se foarte convingător, s-a grăbit să mă anunțe că i-au spart hoții casa, furându-i un cojoc și un ceas electronic… Cum n-aveam de unde să știu în acel moment ce se ascunde îndărătul reclamației, i-am recomandai să se adreseze circumscripției de poliție din cartier… Acum însă, când situația s-a clarificat, am să preiau eu cercetarea acestei „spargeri”, a completat el, cu subînțeles.

— Chiar îți imaginezi că avem timp de fleacuri? l-am mustrat.

— Aveți dreptate, a admis el, îmbujorându-se. Am să transmit constatările noastre colegilor care au primit

reclamația păgubașei.

— Prin urmare, întrucât reiese că partea cea mai importantă a declarației infractorului se confirmă, putem să-l audiem și pe cel de-ai doilea „martor”… am decis eu.

După ce Emil a fost introdus în birou, am văzut că se mai resimțea după criza pe care-o făcuse. Era vlăguit și palid.

— Te simți mai bine? l-am întrebat.

Apatic, a făcut cu capul un gest semnificând „așa și așa”.

— Cine este Marga?

— Mmm… V-a vorbit tâmpitu’ de Lajos de ea, nu? m-a întrebat scârbit.

— Important este ceea ce ne spui tu, nu alții! Așa că, te rog, să-mi povestești ce s-a-ntâmplat după ce-ați ieșit de la cinematograf! i-am cerut.

A făcut un gest de resemnare și fără nicio tragere de inimă, a început să depene o poveste asemănătoare cu cea pe care-o cunoșteam deja de la complicele lui. Cu singura deosebire că instigatorul la furt ar fi fost colegul său. Cum știam însă din experiență că, într-o infracțiune cu mai mulți complici, autorul moral poate fi oricine, mai puțin acela care dă declarația, n-am avut niciun motiv să intru cu el în polemică. Așa că am preferat să abordez subiectul care mă interesa:

— Când ați plecat de la prietena voastră, ce persoane ați văzut, pe strada Iugoslaviei?

Mai întâi s-a uitat la mine derutat, nereușind să facă vreo legătură între devalizarea garderobei consortului Margăi și întrebarea pe care i-o pusesem. Apoi mi-a răspuns cu o indiferență olimpică:

— Când m-am uitat, să văd dacă Marga s-a-ndepărtat… ca să plecăm și noi, nu era nimeni pe stradă, însă, chiar în momentul în care am ieșit din curte, am văzut de-o dată răsărind un tip în fața mea… Nici nu știu de unde a apărut, pentru că, cu o clipă mai înainte, strada fusese pustie… și-a exprimat el mirarea.

— În ce loc se afla, când ai dat cu ochii de el? Înainte sau după poarta casei în care ai locuit cu familia ta?

— …Depășise poarta lui Anna néni… cu câțiva metri…

— Crezi că ar fi putut ieși din curtea ei?

— Nu știu… Nu-mi dau seama… a șovăit el pentru ca, o fracțiune de secundă mai târziu, să continue: De fapt, cred că aveți dreptate! Fiindcă eu n-am întors capu' de la stradă decât câteva clipe, cât să-i spun lui Lajos că putem să ne luăm tălpășița… Și dacă tipul… ar fi ieșit din celelalte trei curți care ne despărțeau, n-ar fi avut timp să ajungă în fața casei lui Anna néni… mi-a explicat el, convins.

— Poți să ni-l descrii?

— Cred că da… Era mai scund decât mine… și cred că avea cam treizeci și cinci de ani… După felul cum își mișca umerii părea un tip solid… Avea părut blond… da' parcă ceva mai deschis decât al meu… La față… avea o mutră simpatică, de sportiv… mi l-a zugrăvit el, cu pauze, pe măsură ce-și amintea detaliile.

— Cum era îmbrăcat?

— Cu un fâș… cred că îmblănit pe dedesubt… Și niște pantaloni maro… de stofă…

— Și în picioare?

— …Niște ghete de cauciuc, cu tălpi antiderapante… Și să nu uit! Sub braț ținea o servietă… din plastic… maro cred… în orice caz, de culoare mai închisă…

Dacă martorul meu ad-hoc n-ar fi fost o pușlama, m-aș fi ridicat în picioare și l-aș fi felicitat pentru spiritul lui de observație cu totul remarcabil. Dar, cum era, m-am abținut și am continuat să-l chestionez.

— Ai putea să-mi spui dacă ți-a atras ceva atenția asupra lui?

— Păi, cum altfel? Că tot timpul a întors capu' spre noi, de-am crezut că poate era o cunoștință de-a gâsculiței de la care-o ștersesem și c-a recunoscut cojocu'… Da după aia m-am gândit că putea fi dintr-ăia la care le place bărbații… Da' p-ormă mi-am dat seama că, de fapt, lucrurile stăteau altfel…

— Adică? m-am interesat.

— După uitătura pe care ne-o arunca, eu cred că tipu' era tare speriat… Și a tot întors capu' spre noi ca să fie sigur că nu ne apropiem noi de el… Că sunt convins că dac-am fi făcut-o, ar fi luat-o la goană… Nu știu cum să vă explic, da' eu sunt convins că tipu' avea ceva pe conștiință, a opiniat el, cu multă convingere.

— Vrei să spui că furase și el ceva. Așa ca tine? l-a testat Dinu.

— Ba mai mult!… M-am tot gândit la acuzația pe care mi-a adus-o domnu' căpitan… că am ucis-o eu pe Anna néni… Și eu zic că numa' tipu' pe care l-am văzut, putea s-o facă… Că prea avea privirea tulburată…

Cum n-aveam ce face cu îndrumările lui de pseudopsiholog, am preferat să-l determin să nu depășească cadrul concret al faptelor.

— Până unde au fost comune drumurile voastre? am zis eu.

— …Am mers pe strada Iugoslaviei vreo două sute de metri, apoi am făcut la dreapta și am intrat pe strada Arieșului… când am ajuns la intersecția cu Vasile Lupu… noi am cotit-o la dreapta și el și-a continuat drumul spre capătul străzii Arieșului… Și atunci l-am pierdut din vedere…

— Prin urmare a devenit evident că Anna Sberky n-a fost ucisă de niște tâlhari, ci tot de individul pe care-l căutăm de atâtea luni, am conchis eu, cu resemnare,

după ce l-am trimis pe derbedeu la arest. Semnalmentele atribuite necunoscutului exclud orice confuzie…

— E clar… Da' cum să dăm de el? m-a întrebat Bogdan, privind dezorientat tavanul, cu bărbia sprijinită în palmă.

— A mai rămas de verificat o porțiune din oraș. Ne vom concentra asupra ei, le-am zis, cu convingerea că asasinul nu se poate afla decât în aria pe care n-o cercetasem încă.

— Domnule căpitan! Ar mai fi o posibilitate… mi-a zis János, ezitând.

— Te ascult! l-am încurajat.

— Dacă, pe de-o parte, n-a mai rămas nicio îndoială asupra faptului că infractorul este un smintit, iar pe de altă parte verificarea tuturor pacienților cabinetelor medicale de specialitate n-a reușit să ne conducă la el, nu înseamnă oare că domiciliază în afara municipiului nostru?

— S-ar putea, am admis. Dar nu puteam lua în discuție o astfel de eventualitate până nu terminăm de explorat întregul oraș! i-am răspuns, arătând spre harta agățată pe perete. În acest scop, mâine dimineață ne vedem cu o oră mai devreme… am încheiat discuția, ridicându-mă de pe scaun.

*

M-am vârât în pat, continuând să mă întreb care sunt cauzele neputinței în care mă zbăteam. De ce nu reușeam să-l descopăr pe ucigaș? De ce toate pistele pe care le urmărisem de-a lungul atâtor luni de zile, nu mă duseseră spre rezultatul dorit? De ce? Pentru că el, spre deosebire de infractorii obișnuiți, beneficia de avantajul ce i-l conferă faptul că nu urmărește un mobil concret, material? Sau pentru că, prezența sa nu s-a putut evidenția în anturajul victimelor sale? Deși aceste două caracteristici ale modului său de operare îi puteau oferi un handicap, acesta nu putea fi atât de categoric încât să determine invulnerabilitatea de care reușea să se bucure de atâta timp. Și atunci de ce nu eram în stare să-l depistez?

Singurul răspuns capabil să explice motivul ineficientei mele nu putea fi decât acela că perseveram în comiterea unei greșeli. A unei greșeli care consta în faptul că, deși am trecut pe lângă un element apt să elucideze afacerea, ori n-am vărat firul conducător, ori l-am interpretat în mod eronat, mi-am isprăvit eu raționamentul, revenind astfel la leit-motivul cu care-mi torturam meningele. Iar odată ce-am ajuns la această concluzie, mi-am spus că unicul mijloc de a releva omisiunea, este acela de a mă apuca să trec în revistă toate agresiunile cercetate, în succesiunea lor! Ceea ce am și început să fac!… Și foarte curând am remarcat o

scăpare: Una din persoanele deja audiate și-a justificat modul un care-și petrecuse timpul invocând întâlnirea avută cu un „fost coleg”. Iar eu uitasem să-l mai caut. Dar această verificare reprezenta în fond numai o simplă problemă de rutină… mi-am spus, continuând să-mi scormonesc memoria în speranța că voi reuși să decelez greșeala capitală pe care-o făcusem… Numai că, tot străduindu-mă să-mi dibuiesc lacuna, am sfârșit prin a ațipi…

M-am deșteptat însă curând, cu ochii ridicați spre tavanul camerei, și în acea clipă am avut senzația că am auzit dăngănitul unui clopot… Dar nu mi se părea că ar fi fost o oră convenabilă pentru ca nu știu ce țârcovnic să se apuce de clopoțit la vreo biserică… Datorită oboselii acumulate, probabil că și imaginația s-a apucat să-mi joace feste. Cum tot mi se dusese somnul pe apa sâmbetei, am început să aștept cu resemnare să se lumineze ele ziuă… Și, cum tot n-aveam altă treabă, m-am decis să revăd din nou cu ochii minții, pacostea de caz în care mă împotmolisem… Dar n-am mai avut când s-o fac, deoarece subconștientul meu s-a apucat să asocieze noțiunea de clopot, cu cea de biserică și, în continuare cu cea de preot… Apoi, mi-a fugit gândul la discuția avută cu confesorul ultimei victime… Și astfel mi-am amintit că-mi reținuse ceva atenția… una din precizările lui… Oare ce-mi spusese…? Eram cu atât

mai intrigat, cu cât, în ciuda efortului de concentrare pe care-l făceam, nu reușeam să găsesc răspunsul căutat… Am azvârlit iritat pătura de pe mine și m-am dus să aprind lumina… Am luat notesul, l-am deschis la fila unde începusem să consemnez depoziția preotului… Aha! Iată și fragmentul împricinat… La întrebarea mea: „Când a decedat soțul victimei?" mi-a răspuns: „În urmă cu vreo opt ani. Era inginer la calea ferată…" Ultima frază era subliniată… Oare de ce o sublimasem? Parcă nu mi-aș fi chinuit de ajuns creierii toată noaptea! Acum mai inventasem o nouă întrebare!… Oare ce mi-a atras atenția asupra afirmației martorului?!… Dacă am însemnat-o, era evident că mă gândisem la ceva în acel moment… Dar la ce?!… În dorința de a mă edifica, am recitit de mai multe ori cuvintele subliniate. Dar tot degeaba! Așa că, plictisindu-mă să tot caut cai verzi pe pereți, m-am decis s-o las baltă și să încerc să mai dorm până la ziuă… Am făcut întuneric în cameră… și mi-am amintit de una din discuțiile avute cu șeful inspectoratului de miliție. Când mi-a atras atenția că printre cei care ne ceruseră să punem capăt activității criminalului era și sindicatul C.F.R.-ului… C.F.R.-ului…

În sfârșit!!! Se părea că dibuisem ideea!!! Și mi se părea atât de formidabilă, încât am reaprins imediat lumina și m-am întors la măsuța pe care aruncasem înciudat

notesul.

O oră mai târziu, după ce mi-am recitit toate însemnările pe care le făcusem cu ocazia investigării celor opt agresiuni, am închis carnetul și, transportat, m-am apropiat de fereastră… Încet-încet, la fel ca și în mintea mea, afară începuse să se lumineze de ziuă… Deși notițele mele erau incomplete, acolo unde verificarea fusese posibilă, rezultatul obținut era suficient de edificator, pentru a mă putea ambala cu toată viteza pe pista pe care tocmai o adulmecasem… După care m-am dus glonț spre telefonul de pe noptieră…

Când centralista hotelului mi-a făcut legătura, am cerut inspectoratului să-i convoace imediat la birou pe locotenenții János Kálmán și Dinu Bogdan. Apoi, cuprins de înfrigurare, am început să mă îmbrac și eu…

*

Fiind culeși de același echipaj, János și Dinu au intrat odată în birou. Cu ochii cârpiți încă de somn, m-au salutat și resemnați, s-au dus spre scaunele lor…

— A… Apărut o nouă victimă? m-a întrebat Bogdan, mai mult apatic decât curios.

— N-am cunoștință de așa ceva. Cel puțin deocamdată… În orice caz, nu pentru asta v-am trezit atât de matinal. Apucându-mă să trec în revistă toate cele opt agresiuni pe care le-am anchetat, am ajuns la

concluzia că între victime există totuși o relație…

— La ce vă referiți? m-a întrerupt János, deșteptându-se de-a binelea din starea de indiferență pe care-o afișase până atunci.

— La faptul că, din revederea notițelor pe care le-am luat, a reieșit că patru dintre victime proveneau din familii de ceferiști. Iar o alta, mă refer la Amalia Costea, din strada Karl Marx – a locuit în aceeași curte cu doi ceferiști! – cei care au reclamat dispariția cuțitului utilizat ca armă a crimei. Nu vi se par stranii aceste coincidențe? am sfârșit prin a-i consulta.

— …Municipiul nostru are una din cele mai puternice baze de întreținere și trafic a C.F.R.-ului. Deci, și foarte mulți salariați, în comparație cu alte întreprinderi… s-a grăbit Bogdan să-mi furnizeze o explicație.

— S-ar putea, am admis eu, pentru o clipă descumpănit. Și totuși, găsind această potrivire în majoritatea cazurilor, nu puteam renunța la ipoteza pe care ne-o impune coincidența constată!

— Bineînțeles! m-a susținut János. Trebuie să urmărim și această pistă. La început, aș vrea însă să vă rog să-mi spuneți în ce cazuri au apărut relații cu C.F.R.-ul, a zis, pregătindu-și notesul.

Cum exact la o astfel de verificare mă gândisem și eu, am început să-i furnizez precizările pe care mi le ceruse.

— Știți… Mai există un caz în care se evidențiază

aceeași legătură, mi-a atras János atenția, bătând cu degetul în carnet…

— În care? a fost rândul meu să-l întreb.

— În strada Mașiniștilor… Tatăl fetiței atacate de așazisul militar, a lucrat ca magaziner la depozitul de carburanți al C.F.R.-ului, până în urmă cu doi ani, când a fost transferat în aceea funcție la întreprinderea „Unirea”.

— E în regulă! Aceasta este pista! Dar, mai înainte de a ne lansa, vreau să stabilim dacă această coincidență nu se extinde și în cazul Cameliei Voicu, victima descoperită în apa Someșului! Iar dumneata, Dinule, vei face aceeași verificare în cazul Marietei Măgureanu, cea care a fost atacată în strada Traian. La treabă! i-am îndemnat, constatând că afară se luminase de-a binelea de ziuă.

*

Am intrat în holul caselor de bilete ale gării și mi-am aruncat o privire spre cele trei ghișee. Capul persoanei pe care-o căutam se afla îndărătul celei din mijloc. Bine dispusă, se conversa cu un tip în uniformă de ceferist, care stătea cu coatele proptite pe pervazul ferestruicii.

— Săru’-mâna! Am ceva de discutat cu dumneavoastră, i-am zis, ajungând în fața ghișeului.

A ridicat spre mine doi ochi puternic rimelați și mi-a zâmbit cu cochetărie. Dar, de îndată ce m-a recunoscut,

surâsul i-a înțepenit strâmb, ca un elastic rupt.

— …Sigur… Un moment, vă rog… a zis, cuprinsă dintr-o dată de o vădită indispoziție și s-a ridicat de pe scaun, după care s-a întors spre ușa din spatele ei.

Îndepărtându-mă de ghișeu, am constatat că interlocutorul ei dispăruse, ca intrat în pământ. Ceea ce demonstra că apariția mea nu întrerupsese o ședință de producție, ci, mai degrabă, o discuție de ordin intim. Dar, cum cucoana nu-mi era nevastă, nu m-a încercat nici cea mai mică senzație de gelozie.

— Ce s-a întâmplat? a zis ea, îngrijorată în timp ce se apropia de mine.

— Nimic deosebit, am liniștit-o. V-am deranjat numai pentru o precizare.

— Vă rog… m-a invitat ea, tot neliniștită.

— Dacă vă amintiți, atunci când v-am întrebat la ce oră ați plecat de-acasă, în ziua în care a fost ucisă eleva găzduită de vecina dumneavoastră, mi-ați spus că era nouă și două minute…

— Domnule căpitan, chiar credeți că mai țin cu precizie minte ce v-am spus în urmă cu mai bine de două luni de zile?… mi-a răspuns ea, cu reproș. Poate c-o fi fost mai mult… sau poate mai puțin…

— Aveți dreptate. Memoria mai înșală câteodată. Dar ce-i scris, niciodată! i-am replicat, arătându-i cu subînțeles notesul pe care-l țineam în mână. De altfel, n-

am venit să vă cer o confirmare pentru momentul pe care mi l-ați indicat, ci numai o precizare asupra felului în care l-ați stabilit. Și, în legătură cu acest aspect, vă reamintesc că dumneavoastră mi-ați răspuns: „… la colțul străzii m-am întâlnit cu un fost coleg și l-am întrebat cât este ceasul. Mi-a răspuns că era nouă și două minute…”, am citat eu din notes. Acum vă reamintiți această afirmație?

— Aaa… da! a exclamat ea, înseninându-se. Chiar așa a fost, cum ați spus dumneavoastră.

— Perfect! În această situație, am să vă pun o întrebare pe care am omis-o la vremea potrivită. Cine este colegul care v-a indicat ora…?

— Da… Da… înțeleg… Vreți să verificați dacă nu v-am mințit cumva… a dat din cap, cu o tolerantă ironie.

— Chiar trebuie să vă reamintesc că, datorită comportării dumneavoastră, deloc lăudabile, ați încercat să ne induceți în eroare? Vă rog să-mi precizați cine era acel coleg! i-am întors-o, iritat de sarcasmul ei.

S-a îmbujorat la falș și, înghițind în sec, mi-a spus:

— Se numește Remy… Adică Remus Verdeș…

— Unde locuiește?

— De unde să știu eu?… mi-a replicat ea, cu indiferență.

— Nu dumneavoastră ați spus că v-a fost coleg? am întrebat-o cu un calm forțat.

— Ba da… Dar nu cu mine… De fapt și cu mine… dar mai mult cu bărbatu-meu… Cu mine era numai în relații de bună-ziua, când ne întâlneam întâmplător prin gară… Așa că n-am de unde să știu pe unde stă… s-a străduit ea să-mi explice.

Cum individul de care mă interesam se aflase în preajma orei de comitere a unui omor în apropiere de locul faptei, situație care i-ar fi permis să vadă niște eventuale lucruri interesante pentru anchetă, m-am văzut obligat să insist:

— Și cu soțul dumneavoastră cum era coleg?

— Păi… înainte de a se fi pensionat, a lucrat câțiva ani pe aceeași locomotivă cu bărbatu-meu.

— E bătrân?

— Nu… Cred că n-are mai mult de patruzeci și cinci de ani…

— Pentru ce a fost pensionat? A avut vreun accident de muncă?

— Nu. A fost pensionat de boală… Parcă astenie sau cam așa ceva… mi-a răspuns, lovindu-și cu semnificație tâmpla cu un deget.

În clipa în care i-am văzut gestul, am simțit cum mi se înmoaie picioarele. Individul pe care intenționam să-l chestionez cu un scop rutinier fusese pensionat de C.F.R. Pentru o boală psihică! Și se afla taman în imediata apropiere a casei în care a fost ucisă cu sadism

o adolescentă! Iar eu, ageamiul, venisem cu gândul să dau de el și să-l întreb dacă nu mi-ar putea furniza niște ipotetice indicii! Bravo! Îmi găsisem cel mai potrivit martor!

— Cam cum arată? i-am cerut, punându-i exact întrebarea ce trebuia să-mi. Confirme revelația avută cu o clipă mai înainte.

Din răspunsul ei, am apreciat, încă uluit, că descrierea atribuită lui „Remy" susținea din plin ipoteza mea.

— A fost vreodată pe la dumneavoastră pe acasă? am vrut să mai știu, tot din motive de verificare.

— …Parcă da… O singură dată… acum vreo lună-jumătate sau două… A venit ca să ia o uniformă găsită de soțul meu…

— Ce uniformă? m-am interesat cu un justificat interes.

— De la gărzile patriotice. Remy o uitase în locomotiva pe care lucra, în schimburi, cu soțul meu…

— La ce i-o fi trebuind, după atâta vreme?

— Spunea că trebuia s-o predea, pentru că fusese avertizat că i se va imputa.

— Atunci când a venit să-și ia uniforma, a avut posibilitatea s-o vadă pe școlărița găzduită la vecina dumneavoastră?

— Pe Amalia?… Da! A văzut-o! Chiar îmi amintesc că soțul meu a și făcut o glumă pe când îl conducea la

poartă… Știți, Amalia tocmai ieșise în curte să ia o găleată cu apă, parcă, iar Remy, când a văzut-o, a întors capul după ea și a privit-o lung. Atunci soțul meu l-a luat peste picior și i-a zis că o fată atât de frumoasă nu-i de nasul unui crai bătrân, așa ca el și Remy…

— Ați mai găsit cuțitul care vă dispăruse?

— Nu… Unde să-i găsim?

— După părerea dumneavoastră, Remy ar fi avut posibilitatea să vadă unde țineți ascunsă cheia de la ușă?

— …Io știu?… Cred că da… Atunci, au venit împreună acasă… Așa c-a văzut de unde-a luat bărbatu-meu cheia ca să descuie ușa…

— Vă amintiți că vă rugasem să-mi spuneți ce persoane v-au vizitat casa? mi-a sărit mie țandăra, la gândul că irosisem atâta timp aiurea.

— Da… Dar eu și soțul meu am considerat că vă interesați numai de cei care veneau în mod curent la noi în casă… Nu o singură dată… în urmă cu nu știu câte luni de zile… a protestat ea, pentru ca brusc, să mă privească îngrozită… Ori vreți să spuneți că Remy e… Omu' cu ciocanu'…?!

— Eu n-am spus așa ceva! Deocamdată facem cercetări, i-am răspuns, cu precauția impusă de meseria mea. Puteți să-mi spuneți ce anume făcea fostul dumneavoastră coleg când i-ați cerut să vă spună cât era ceasul?

— Nu l-am întrebat… Dar eu cred că aștepta pe cineva…

— În ce loc se afla?

— La intersecția străzilor Karl Marx și Decebal…

— La ce distanță se află această intersecție de locuința dumneavoastră?

— Eu știu… La vreo cincizeci… șaizeci de metri…

— Din punctul în care se afla putea să vadă, să supravegheze poarta casei dumneavoastră?

— …Cred că da… Nu-mi dau seama… Dar cred că da, mai ales că se afla pe celălalt trotuar… Deci, credeți că el e Omu' cu ciocanu'? a insistat ea, înspăimântată.

— Nu cred… m-am arătat eu sceptic, ca s-o liniștesc. Sunt însă obligat să vă atrag atenția că n-aveți voie să redați nimănui discuția pe care am avut-o. Nici măcar soțului dumneavoastră, am avertizat-o, deoarece n-aveam chef să afle toată gara despre bănuielile care planau asupra unui fost coleg. Nu atât că m-aș fi temut de compromiterea unui eventual nevinovat, cât mai cu seamă pentru a împiedica avertizarea unui posibil vinovat. Ne-am înțeles? am consultat-o, pe când îi arătam că în fața ghișeului se făcuse coadă la bilete.

Pricepând subtilitatea „aluziei" mele, s-a grăbit să mă asigure că va fi mută ca o piatră de mormânt și a alergat spre „sanctuarul" ei.

*

Când am intrat în redacția ziarului local, Ioana Olaru stătea înaintea mașinii de scris și trăgea dintr-o țigară, expediind cu un apreciabil talent colaci de fum spre tavan. Trezită din visare de zgomotul produs de închiderea ușii, și-a lăsat privirea spre intrus și, văzându-mă, s-a grăbit să se ridice de pe scaun.

— O, domnule căpitan! Ce plăcere! a exclamat ea, exuberantă, întrevăzând probabil o variație pentru plictisitoarea ei lipsă de ocupație. Ați venit la timp… Tocmai voiam să pun de-o cafea…

I-am refuzat invitația spunându-i că sunt foarte grăbit. Și chiar că nu exageram! Apoi, fără să mă simt prea afectat de deziluzia pe care i-am citit-o în ochi, m-am grăbit, s-o întreb dacă se mai resimte după lovitura primită la cap.

Ea m-a asigurat că aproape a și uitat atacul a cărei victimă fusese, iar eu am trecut la subiectul care mă interesa:

— Când am discutat despre bărbatul care v-a atacat în momentul intrării dumneavoastră în lift, mi-ați spus că vocea lui vi se părea cunoscută. V-ați mai gândit la acest aspect?

— …Da… Dar mi-a fost imposibil să-mi amintesc unde-i auzisem vocea… Deși sunt foarte convinsă că am mai discutat cu el… Știți, avea un timbru cu totul specific… În orice caz, nu făcea parte din grupul

prietenilor mai apropiați… s-a străduit ea să-și explice neputința.

— Asta ar putea să însemne că trebuie să fie o persoană cu care ați stat de vorbă foarte puțin… Nu?

— Mda… Altă explicație nu există… s-a grăbit ea să mă aprobe.

— E în regulă!… Atunci să încercăm să facem o localizare a mediului în care-ați fi putut să-l întâlniți, i-am propus.

— Și cum s-ar face asta? m-a consultat ea, sceptică.

— Într-un mod foarte simplu! m-am arătat eu mult mai încrezător decât era cazul să fiu. Deoarece, în definitiv, necunoscutul nu putea face parte decât din anturajul dumneavoastră sau cel al soțului, am început eu s-o manevrez, cu intenția de a-mi verifica supoziția, fără a comite însă greșeala de a-i sugera răspunsul pe care, trebuie să mărturisesc, speram c-am să-l primesc. Credeți că ar fi putut fi unul dintre colaboratorii redacției dumneavoastră?

— Nu… Nu cred… Nu văd cum, pentru că, în cei peste zece ani de când lucrez aici, i-am cunoscut bine pe toți… Așa că, dacă Omu' cu ciocan ar fi fost vreunul dintre ei, mi-ar fi fost ușor să spun a cui era vocea auzită…

— În acest caz, să ne gândim numai la prietenii sau colegii de serviciu ai soțului, am conchis eu, ajungând

exact la motivul pentru care dorisem s-o văd. Apropo, cunoașteți mulți ceferiști?

— …Nu… Numai vreo trei sau patru colegi pe care i-a adus soțul meu acasă… Și încă vreo câțiva cu care ne-am întâlnit întâmplător pe stradă și cu care mi-a făcut el cunoștință, a început ea să-mi argumenteze, cu indiferență.

Apreciind că a venit momentul s-o las să se dedice în continuare producției de colaci de fum de țigare, mi-am cerut scuze pentru deranj și am dat s-o pornesc spre ușă. Dar nu m-a lăsat.

— Da'… Știți c-aveți dreptate!… a exclamat ea, din spatele meu.

Curios să aflu pe unde consideră ea că aș fi putut avea dreptate, m-am răsucit cu fața spre ea și am privit-o întrebător.

— Da!… Acum știu cine e… L-am cunoscut prin soțul meu… Ne-am întâlnit pe stradă întâmplător și soțul meu mi l-a prezentat… Nu, nu mă înșel… Am schimbat parcă numai câteva cuvinte, de politețe, dar i-am reținut timbrul vocii… Sunt sigură! Sunt sigură că el a fost! a repetat ea, excitată de propria ei descoperire.

— Cum se numește?

— Ah… Știți cum e când se face cunoștință… Fiecare își mormăie numele și… toată lumea zâmbește… mi-a explicat ea, ridicând din umeri, cu necaz.

— Dar ați putea să mi-l descrieți? am întrebat-o, pentru a avea certitudinea că vorbim despre una și aceeași persoană.

Semnalmentele furnizate corespundeau întocmai cu cele ale individului care teroriza locuitorii acestui municipiu.

… După ce ne-am despărțit de el, soțul meu mi-a explicat că au lucrat împreună pe aceeași locomotivă. Ulterior, m-am mai întâlnit cu el pe stradă, dar n-am mai discutat… Numai ne salutam și… atât… a continuat ea să-mi povestească.

Cum aflasem tot ce mă interesa, n-am mai avut de ce să zăbovesc prin partea locului.

*

— Ce-a rezultat? m-am grăbit să-mi întreb colaboratorii, după ce-am intrat la noi în birou.

— Din discuția avută cu victima Marieta Măgureanu, a reieșit că sora ei lucrează la depoul de locomotive al stației C.F.R. Cluj, mi-a raportat Bogdan.

— Și dumneata, János?

— Ați avut dreptate! Cercul se închide! Inginerul care-a trăit cu victima abandonată în Someș, cu Camelia Voicu, a făcut un stagiu de un an la atelierul de reparații al materialului rulant al stației C.F.R. Cluj. În consecință, acum știm unde să-l căutăm pe nebun! a încheiat el, cu subînțeles.

— Nu mai este nevoie să-l căutăm! le-am spus, începând să le relatez ce aflasem de la cele două femei cu care stătusem de vorbă în cursul dimineții.

— Formidabil! Și cine este acest drăgălaș „coleg”? Ați reușit să-l identificați? m-a întrebat Kálmán, cu impacientă.

— Da. Se numește Remus Verdeș, m-am decis să-l anunț, fiind convins că i-am dat gata.

În pofida așteptărilor mele, reacția lor a fost cu totul alta decât prevăzusem. În loc să-i acorde perspicacității mele cuvenita admirație, ambii s-au revoltat. János și-a trântit cu furie pumnul de birou, iar Dinu a început să înjure cu mai multă aplicație decât un surugiu cu vechi state de serviciu.

— Heii! Ce-i cu voi? m-am interesat, intrigat de ieșirea lor.

— Sunt cel mai mare idiot! L-am cercetat acum două luni, după uciderea Amaliei Costea. Și iată! L-am scăpat!… mi-a comunicat Bogdan, trăgându-și cu năduf o palmă pe obraz.

— În ce împrejurări ai avut de-a face cu el? m-am mirat eu.

— Când am verificat registrele de consultații ale unităților sanitare. Figura că s-a prezentat la Spitalul de urgență cu o rană sângerândă, la palma mâinii stângi, la o oră după comiterea omorului din strada Karl Marx.

Căutându-l și întrebându-l cum s-a accidentat, mi-a spus că s-a tăiat în timp ce ajuta femeia de serviciu să desfunde ghena de gunoi a blocului în care locuia. Și cum martora pe care mi-o indicase mi-a confirmat că respectivul o ajutase la această operație, am considerat că proveniență rănii se justifică și am trecut la verificarea celorlalte persoane care prezentau tăieturi la mâini… mi-a spus el, dezolat.

— Nu-i nimic, l-am liniștit, spunându-mi cu resemnare că faptul era oricum consumat. Și dumneata? am zis, privindu-l întrebător pe János.

— Aaa… Eu am fost și mai tâmpit! Numele lui figura pe lista pacienților cabinetelor de neuro-psihiatrie… I-am făcut și o vizită la domiciliu… dar mi s-a părut foarte normal… De altfel, aceeași apreciere a fost făcută și de vecinii săi… mi-a răspuns, invocând fatalitatea.

— Și semnalmentele?

— Știți și dumneavoastră cum e cu semnalmentele… Identificarea după ele constituie un criteriu destul de relativ. Mai cu seamă că, în cazul nostru, individul căutat nu avea o particularitate specifică. Și apoi, contrar ipotezei noastre, el nici nu domiciliază în cartierul gării, unde s-au comis primele șapte agresiuni…

— Unde stă? l-am întrebat, contrariat.

— Într-un bloc nou, pe strada Arieșului. Asta a fost și

principala cauză pentru care nu am mai insistat asupra persoanei sale…

— Pe unde este strada asta?

— În celălalt capăt al orașului, la antipodul gării, a ținut să-mi precizeze János. Mai exact, în cartierul Andrei Mureșan…

— Mda… Chestia asta nu prea rimează… am admis, deconcertat. Firesc ar fi fost să-și manifeste crizele demențiale în imediata apropiere a casei sale… Așa cum fac fiarele, în jurul bârlogului… Pentru a se putea adăposti cât mai repede…

— Ba rimează, domnule căpitan! a exclamat Bogdan, cu surprindere. Strada Arieșului se află în imediata apropiere a străzii Iugoslaviei, unde a fost ucisă prin sufocare ultima victimă, bătrână Anna néni…

— Parcă spuneai că stă într-un bloc nou… i-am zis, întorcând repede capul spre János. De când stă acolo?

— Din câte știu eu, imobilul a fost dat în folosință de vreo două luni…

— Și mai înainte unde-a locuit?

L-am văzut dând din cap, a necunoaștere, pentru ca în secunda următoare să ridice receptorul telefonului.

— Evidența populației spune că s-a mutat aici de o lună și jumătate, m-a informat János, câteva minute mai târziu. Iar mai înainte a stat în Piața gării, a completat el, cu semnificație.

— Acum e clar! am conchis eu. Când noi am început să-l căutam acolo unde trebuia să-l găsim, datorită unui joc al hazardului, el se mutase într-un alt cartier! Ba mai mult, acum știm și de ce n-a comis nicio agresiune în luna trecută. Deh… fusese ocupat cu amenajarea noii sale locuințe, am zis, oftând.

— Mergem să-i ridicăm? m-a întrebat Bogdan, nerăbdător.

— …Deocamdată… nu-l reținem… în primul rând pentru că, în afară de unele bănuieli, aș vrea să am și certitudinea că acest individ este una și aceeași persoană cu inamicul public numărul unu al orașului. În al doilea rând, chiar dacă n-ar mai exista nicio îndoială asupra vinovăției sale, avem nevoie și de probe directe… Și, din păcate, la acest capitol, nu suntem prea înstăriți…

— Dar avem în schimb o grămadă de martori care l-au văzut prin preajma locurilor de comitere a agresiunilor, mi-a argumentat Dinu.

— Faptul că a fost văzut pe acolo nu constituie o dovadă că este în mod automat și autorul fărădelegilor comise, l-a avertizat János, după care m-a consultat: îl luăm în filaj?

— Bineînțeles. Dacă într-adevăr el este criminalul, vreau să obținem o probă irefutabilă! Așa că, să-i luăm urma!… am decis.

*

Pentru a-l împiedica să comită o nouă agresiune, deși era de presupus că până va intra din nou în criza lui ciclică mai aveam de așteptat vreo două-trei săptămâni, am organizat o supraveghere permanentă a bănuitului. Asta așa, ca măsură de prevedere, pentru că, întâmplător, auzisem despre existența unei zicale care susține că paza bună trece primejdia rea. Apoi, am vrut să știu dacă în pofida unei succesiuni de coincidențe mai mult decât elocvente, stau într-adevăr cu ochii pe criminal sau m-am lăsat iarăși atras de o pistă falsă. Și cum nu exista decât o cale pentru a obține certitudinea dorită, nu mi-a fost greu să optez pentru ea. În consecință, am luat cu mine un operator de la inspectorat și decis să-i iau pâinea de la gură lui Sergiu Nicolaescu[20], i-am indicat câteva locuri discrete de unde voiam să-mi filmeze niște secvențe, în ciné-verité[21]. Astfel, dintr-o singură lovitură, am satisfăcut două deziderate: mai întâi am putut să-l examinez pe presupusul criminal, fără ca el să știe. Ceea ce mi-a

---

[20] Sergiu Florin Nicolaescu (n. 13 aprilie 1930, Târgu Jiu, România – d. 3 ianuarie 2013, București, România) a fost un regizor, scenarist, actor și, după 1989, politician român. Este de departe cel mai prolific și mai vizionat regizor român din toate timpurile: 54 filme, plus 27 coproducții și peste 1 miliard de spectatori (majoritatea din China și Rusia, dar și 130 milioane de spectatori din România).

[21] Gen de cinematografie care acordă mare importanță elementelor realiste și evită efectele artistice, utilizând, deseori, actori neprofesioniști.

permis să văd că este un individ bine legat, în jur de patruzeci de ani, blond, cu figura ovală și trăsături regulate. Și apoi, am obținut circa o sută de metri de peliculă în care l-am imortalizat pe bănuit, alături de alți trecători, în timp ce se plimba cu nonșalanță pe diferite străzi. Mai înainte de a mă decide să-mi expediez capodopera la Festivalul filmului de la Cannes, în vederea unei sigure decernări a premiului anual pentru regie, mi-am spus că n-ar strica dacă i-aș mai verifica o dată calitățile artistice, motiv pentru care, în loc să apelez la invidioșii critici de specialitate, m-am grăbit să-i cer concursul unor persoane capabile să-mi ofere suficiente garanții de onestitate, pentru a putea ține seama de părerea lor.

Cinstea de a fi primul invitat la premiera mondială a filmului i-a revenit vecinei de cămin a victimei găsite despuiată și înecată sub un pod al Someșului.

— V-am poftit la noi în legătură cu declarația pe care ați făcut-o atunci când anchetam împrejurările uciderii Cameliei Voicu, cât și pentru faptul că-mi spuneați că aveți o foarte bună memorie vizuală, am pus-o în temă, după ce-am condus-o în sala de proiecții a inspectoratului.

— Credeți că eu mai știu ce-am spus în urmă cu vreo jumătate de an? mi-a zâmbit ea, cu toleranță.

— După ce-o să vă ajut, sunt convins că vă veți

reaminti despre ce era vorba… am asigurat-o eu, tot zâmbitor, în timp ce-mi consultam notesul: Mi-ați declarat că, în seara zilei de 11 septembrie ați ieșit din casă pentru a arunca ceva la gunoi, moment în care v-ați întâlnit pe culoarul căminului cu un cetățean care era în căutarea unui instalator…

— Parcă… da… îmi amintesc! s-a grăbit ea să confirme.

— Excelent! am aprobat-o, după care i-am explicat: Întrucât dumneavoastră l-ați văzut pe acest necunoscut cu circa trei ore mai înainte ca vecina dumneavoastră să fie ucisă, dorim foarte mult să aflăm cine este. Să-l identificam, cum se spune la noi…

— Și eu cum pot să vă ajut? Doar v-am spus tot ce știam…

— Cum nu se poate mai simplu. O să vă arătăm un film, iar dumneavoastră, privindu-l, îmi veți spune dacă printre persoanele care vor apărea, îl recunoașteți și pe cel despre care mi-ați vorbit.

După ce ea a confirmat că a priceput ce doream, eu, așteptând cu înfrigurare rezultatul testului, i-am făcut semn operatorului că poate să înceapă proiecția.

Spre norocul meu, răbdarea nu mi-a fost deloc pusă la încercare. De îndată ce s-a stins lumina și au apărut primele imagini, martora s-a grăbit să exclame, cu mâna întinsă acuzator spre ecran:

— Ăla este! Ăla!

— Nu vă grăbiți! Vreau ca să vedeți tot filmul… am îndemnat-o, cu satisfacția unui artist convins de profesionalitatea creației sale.

Cum martora și-a menținut punctul de vedere și după ce s-a aprins lumina, am condus-o spre ieșire…

*

Următoarele două cinefile au fost adolescenta Ilona Lupaș cea de-a doua victimă și doamna Nyitrai, vecina Marietei Măgureanu, cea de-a treia victimă. Ambele mi l-au indicat, de asemenea fără ezitări, pe bănuit. Prima m-a asigurat că este vorba despre bărbatul care-a dat buzna peste ea și a lovit-o cu un ciocan, iar cea de-a doua ca fiind necunoscutul văzut în fața locuinței victimei, cu o săptămână înaintea comiterii agresiunii. Ultima martoră mi-a precizat însă că tipul despre care-mi vorbise avea părut de culoare închis, în timp ce „artistul" din film era, în mod evident, blond! Cum însă eu cunoșteam cauza metamorfozei remarcată de ea, am apreciat că observația ei nu poate pune sub semnul întrebării prezența bănuitului în preajma locuinței în care se comisese tentativa de omor.

*

— Pentru cea de-a patra agresiune, am apelat în primul rând la micuța victimă Fodor Virginia, dar fetița, din motive specifice vârstei, n-a fost capabilă să-l indice

pe „nenea soldatu'". În schimb a fost recunoscut din primul moment de adolescenta care-mi vorbise de prezența militarului îmbrăcat într-o uniformă subțire cu o zi înaintea comiterii agresiunii asupra vecinei ei, Virginia Fodor.

*

În agresiunea următoare, vânzătoarea de la magazinul de pâine nu și-a recunoscut agresorul. Ceea ce n-avea cum să mă surprindă, de îndată ce ea mi-l descrisese ca pe un pitic.

— Dar cred că am recunoscut totuși pe cineva în film… mi-a spus ea, îngândurată.

— Zău? Ia să-l mai privim o dată! i-am propus, apreciindu-i afirmația ca fiind suficient de interesantă, pentru a-i rula din nou filmul.

— Da, el este! m-a asigurat ea, indicându-l cu mâna întinsă pe bănuit.

— Cine este persoana pe care mi-o arătați? am întrebat-o, după ce am aprins lumina în sală.

— E un fost coleg de-al răposatului meu soț…

— Știți cum îl cheamă?

— Nu, că io n-am stat niciodată de vorbă cu dânsul. L-am văzut numa' prin depou, când duceam d-ale gurii lu' bărbatu-miu…

Apreciind că erudiția ei are un nivel prea coborât față de pretențiile mele, mi-am spus că nu are rost să mai

insist și m-am grăbit s-o conduc până la ușă. Cum însă un meci nul nu avea darul să mă satisfacă, m-am decis să apelez și la cei trei martori care-l văzuseră alergând pe stradă, ulterior atacării vânzătoarei de la pâine. În consecință, am dispus convocarea lor la sediul miliției.

Câteva ore mai târziu, după ce le-am creat toate condițiile, i-am rugat să-mi spună dacă l-au recunoscut. Atât măcelarul, cât și tânărul care-l urmărise pe agresor până la rambleul căii ferate, m-au anunțat, fără prea multe complexe, că nu sunt în stare s-o facă. În schimb, mi-a fost indicat cu fermitate de către doamna care dăduse nas în nas cu el.

În pofida zicalei „Testis unus, testis nullus[22]", m-am declarat satisfăcut, deoarece primii doi martori nici n-ar fi avut cum să-l recunoască pe bănuit, de îndată ce acesta, având motive să dispară cât mai repede, nu s-a învrednicit să-și arate chipul.

*

În cea de-a șasea agresiune, a cărei victimă a fost femeia atacată în momentul intrării în liftul imobilului din strada Horea, nu existau martori care să fi pretins că l-au văzul pe infractor. Așa că am trecut la cauza următoare, adică la uciderea elevei din strada Karl

---

[22] Un singur martor echivalează cu niciun martor, adagiu latin care exprima ideea ca numai declarațiile a cel puțin doi martori, care pot fi coroborate și confruntate între ele, sunt de natură să constituie o probă concludenta.

Marx. Însă și cu această ocazie bănuitul reușise să fie suficient de discret pentru a nu se lăsa remarcat de vreun terț. E drept că-mi oferise, parcă în compensație, ceva mult mai prețios: niște urme. Suficient de concrete pentru a putea spera că în curând le voi putea transforma în probe materiale de învinuire.

Astfel că, rămânându-i recunoscător pentru „darul" ce mi-l făcuse, am ajuns și la uciderea bătrânei din strada Iugoslaviei. Situație în care am apelat la cei doi derbedei, care înnoptaseră la o nevestică neconsolată atât pentru că-i plecase bărbatul în armată, cât și pentru că fusese ușurata de un cojoc și de un ceas electronic.

Puși în fața filmului, ambele pușlamale s-au grăbit să mi-l indice pe Remus Verdeș ca fiind exact necunoscutul pe care îl zăriseră în dreptul locuinței lui Anna néni, după comiterea omorului. Ceea ce mi-a permis să trag concluzia că, în sfârșit, reușisem să dibuiesc firul ce urma să mă conducă la soluționarea cauzei!

*

Bilanțul celor aproape două săptămâni de supraveghere permanentă n-a contribuit însă cu nimic la consolidarea bănuielilor mele, deoarece rareori mi-a fost dat să întâlnesc un suspect atât de puțin „suspectabil" ca omul căruia îi consacrasem atenția mea, în exclusivitate.

În fiecare dimineață, la ora șapte fix, de parcă meridianul de la Greenwich ar fi trecut exact prin fruntea sa, își făcea apariția în holul imobilului în care locuia și pornea spre piață. O jumătate de oră mai târziu, revenea acasă, ținând în mână o servietă neagră, din plastic, în care vâra produsele alimentare târguite. După care se dedica treburilor casnice și siestei până la patru după-amiaza, când reapărea în holul blocului și se îndrepta plin de voioșie spre administrația imobilului, în calitate de membru al asociației locatarilor. Iar două ore mai târziu, se instala pe o bancă lângă intrare și se apuca să se joace sau să spună povești unei liote de copii de-ai vecinilor, oferindu-le bomboane și ciocolată cu o mărinimie de nabab.

Spre ora șapte seara, când micuții lui prieteni erau nevoiți să se retragă pe la casele lor, ca urmare a repetatelor apeluri lansate de părinți, urca și el în apartamentul pe care-l deținea. Și nu mai apărea până a doua zi dimineața, când își relua cu precizie programul zilei anterioare.

Dacă la conduita lui tocmai bună să constituie un model pentru concetățenii săi, mai adăugăm și faptul că iubește copiii, nu-mi mai rămânea decât să mă întreb în ce măsură se poate admite că un individ cu o comportare atât de perfect umană, ar fi capabil de comiterea faptelor care i se atribuiau? Și cum, după

părerea mea, la această întrebare se putea răspunde tot cu o întrebare, m-am grăbit s-o formulez: Oare un criminal cu manifestări suficient de anormale pentru a stârni bănuieli, ar fi putut să terorizeze un oraș întreg atâtea luni de zile? Răspunsul pe care mi l-am furnizat a fost, bineînțeles, negativ. În consecință, chiar buna lui purtare socială constituia un argument în susținerea suplimentară a celorlalte elemente care-l indicaseră pe Remus Verdeș ca fiind una și aceeași persoană cu autorul celor opt agresiuni pe care le anchetam.

Prin urmare, supravegherea bănuitului a continuat să fie efectuată cu toată strășnicia cuvenită pentru a-l putea împiedica să comită o nouă agresiune împotriva concetățenilor săi.

*

În fiecare dimineață, imediat după ora șapte și jumătate, colaboratorii mei mă anunțau că Remus Verdeș și-a făcut cumpărăturile și s-a înapoiat acasă.

Cum însă astăzi raportul cotidian se lăsa așteptat de mai bine de o oră, stăteam ca pe ghimpi, întrebându-mă dacă nu cumva liniștea colegilor mei se datora faptului că infractorul reușise să le scape de sub observație. Situație în care, față de periculozitatea deosebită pe care i-o atribuiam, mă puteam aștepta ca din moment în moment să mi se comunice făptuirea unei noi agresiuni.

Odată cu scurgerea timpului, îngrijorarea mea a

sporit până s-a transformat într-o adevărată obsesie. Iar când aceasta a început să mă domine, mi-am abandonat scaunul și am început să mărșăluiesc de-a lungul și de-a latul încăperii. Dacă n-am fi stabilit că în biroul nostru se va asigura o permanență pe toată perioada de supraveghere a bănuitului, aș fi pornit imediat în căutarea colegilor mei… Dar un consemn trebuia respectat, așa că eram nevoit să stau imobilizat lângă telefon și, stăpânit de o neliniște ce friza paroxismul, să aștept confirmarea temerilor mele. UNDE-MI ERA OARE CAPUL CÂND M-AM APUCAT SĂ COCHETEZ CU DIAVOLUL? De ce nu l-am reținut pe bănuit de îndată ce-am avut suficiente motive s-o fac? Obligația mea cea mai stringentă era aceea de a-l împiedica să mai pună în pericol viața vreunui membru al societății pe care eram obligat s-o protejez… Tentat însă de posibilitatea capturării sale în flagrant delict, i-am creat condiții să-și facă iar de cap!

Chinuit de remușcările cauzate de ușurința cu care procedasem, în primul moment nici n-am realizat că telefonul suna cu impetuozitate. Apoi, când m-am dezmeticit din gândurile negre care mă stăpâneau, dintr-un salt am și ajuns lângă birou, cu receptorul la ureche.

— L-ați scăpat de sub control? am întrebat înspăimântat, de îndată ce-am recunoscut vocea lui

Dinu la celălalt capăt al firului.

— …Nu, domnule căpitan! a protestat cu mirare locotenentul. Cum o să-l scăpăm?…

— Atunci de ce nu m-ați sunat până acum? m-am răstit eu la el, privindu-mi ceasul și văzând că este trecut de nouă.

— Pentru că subiectul și-a schimbat programul…

— Ooof! am exclamat eu cu ușurare, după ce mi-am aruncat ochii pe calendarul din perete. Unde vă aflați acum?

— Ca de obicei, în punctele stabilite.

*

— Din primul moment mi-am dat seama că va fi o zi deosebită de celelalte… în loc de ora șapte, și-a făcut apariția în stradă cu o oră mai devreme, a început János să-mi raporteze, după ce Bogdan a preluat postul de observație din fața imobilului, iar el s-a așezat lângă mine, în mașină. Apoi, în loc să se îndrepte direct spre magazinele în care-și făcea de obicei cumpărăturile, a rămas câteva minute în fața blocului, privind dezorientat în cele două sensuri ale străzii… Ca și cum nu se putea hotărî asupra direcției sau locului în care voia s-ajungă… Când în sfârșit s-a decis, a pornit să străbată, în mod evident la întâmplare, străzile din partea de sud-est a municipiului. Și a hoinărit atât de haotic, încât a revenit de câteva ori pe străzi pe care mai

trecuse o dată sau de două ori…

— Ți-ai notat străzile parcurse de mai multe ori? l-am întrebat, apreciind ca interesant aspectul relatat.

— Bineînțeles, m-a asigurat el.

— Foarte bine. Zi-i mai departe! i-am cerut, făcându-mă că nu remarc gestul de indiferență cu care-și însoțise afirmația.

— După ce-a străbătut străzile fără niciun țel, cel puțin aparent, mai bine de două ore, s-a îndreptat spre Piața Cipariu, de unde și-a târguit câteva produse alimentare. În final s-a înapoiat la locuința lui pe drumul cel mai scurt. Unde se află și acum, a zis, arătând cu capul spre imobilul străjuit în prezent de Dinu Bogdan.

— A stat cu cineva de vorbă?

— Mai puțin vânzătorii magazinelor prin care și-a făcut cumpărăturile, cu absolut nimeni.

— Dar a reieșit că l-ar fi interesat ceva, în mod special, în timpul peregrinării sale?

— Nu…

— Totuși, spuneai că a trecut de mai multe ori pe anumite străzi… i-am reamintit.

— După părerea mea, a revenit pe străzile respective în mod întâmplător. Dacă vreți, ca un cetățean care are timp de pierdut și străbate de mai multe ori aceleași alei ale unui parc… Dar, deși nu am remarcat să-l fi

preocupat ceva anume, am constatat o schimbare vizibilă în comportamentul lui. De unde în toate celelalte zile se ducea la cumpărături fără a acorda nici cel mai mic interes celorlalți pietoni, astăzi ochii săi au fost în permanență după femei. De cele mai multe ori întorcea chiar capul după ele.

— E clar! Mai are doar câteva zile până va intra în perioada sa critică și a început să-și caute o nouă victimă! am zis, în timp ce Kálmán dădea din cap a confirmare. Atunci mi-am amintit de panica în care mă aruncaseră cele două ore de pierdere a contactului cu colaboratorii mei. De ce nu mi-ați raportat imediat despre schimbarea atitudinii bănuitului?

— Pentru că subiectul s-a strecurat printre câteva blocuri, iar Dinu, care mă seconda cu mașina, n-a putut să mă mai urmeze și… am pierdut legătura cu el… Iar eu, temându-mă că aș putea să-l scap, nu m-am încumetat să mă opresc și să vă sun de la un telefon public… mi-a explicat el, cu regret.

— Oare faptul că s-a deplasat printr-un loc mai greu accesibil, n-ar putea reprezenta o manevră de debarasare? l-am întrebat, îngrijorat de posibilitatea ca suspectul să-și fi dat seama că era urmărit, situație în care periculozitatea lui putea deveni cu atât mai mare, cu cât ar fi avut și motive să scape de sub observație.

— Este exclus! Întorcea capul numai pentru a privi

femeile cu care se încrucișa pe stradă! m-a asigurat el, cu toată convingerea.

— Și dacă te înșeli?… Realizezi care ar fi consecințele scăpării lui de sub control? Chiar în momentul în care se va decide să comite o nouă agresiune?

— Da… Aveți dreptate! a admis el, descumpănit de eventualitatea pe care o invocasem. E de preferat să luăm în considerare și o astfel de posibilitate. Numai că, pentru a putea contracara o astfel de eventualitate, ar fi necesar ca la supravegherea lui să participe mai mulți oameni.

Am dat din cap aprobator și am adăugat:

— Voi cere conducerii inspectoratului să ni se repartizeze oamenii necesari! Ba mai mult, toți participanții la această acțiune, trebuie să fie dotați cu aparatura necesară, prin care să-și poată comunica toate mișcările urmăritului… am conchis, convins că măsurile suplimentare pe care le preconizam vor fi suficient de eficiente pentru a ne permite să intervenim mai înainte ca libertatea acordată presupusului criminal să se soldeze cu o nouă dramă.

*

Funcție de orele la care au fost comise agresiunile anterioare, am avut suficiente motive ca să presupun că și atacarea victimei următoare se va produce tot dimineața, probabil între șase și zece. Drept care, am

considerat că ar cam fi timpul să mă intercalez și eu în echipa care prelua supravegherea de la schimbul de noapte. Astfel că, începând chiar de a doua zi, la ora patru eram deja înființat în fața imobilului în care locuia prezumtivul criminal. Asta mi-a permis să constat ce ger cumplit poate să fie în primele ore ale dimineții de februarie. Deși nu stăteam pe loc, după nicio oră de patrulare, eram înțepenit de frig. Tocmai mă întrebam cum reușesc ceilalți ofițeri să reziste, când l-am văzut pe Dinu apropiindu-se.

— Nu vă este frig? m-a întrebat, cu o voită candoare.

— Sunt congelat, am mărturisit, reușind cu greu să-mi deschid gura anchilozată de ger.

— Da?! s-a arătat el mirat, deși, după cum îmi surâdea era clar că afirmația mea nu avusese darul să-i surprindă. Atunci, până vă încălziți în vreuna din mașinile de serviciu, rămân eu în locul dumneavoastră, s-a oferit el.

Cum propunerea lui era prea providențială pentru a-mi mai putea permite să fac nazuri, am privit repede în cele două sensuri ale străzii și am optat pentru cea care, aflându-se imobilizată chiar peste drum de intrarea imobilului ținut sub observație, mi s-a părut a fi cea mai apropiată.

Nici n-am tras bine portiera, că aerul încălzit din autoturism mi-a și dat senzația că mi-au luat foc obrajii.

Apoi, câteva clipe mai târziu, după ce mi-am debutonat canadiana și am dezbrăcat-o, l-am văzut pe șofer întorcându-se spre mine și întinzându-mi o cană în care turnase ceva dintr-un termos. Cum eu știam că nu se refuză decât darurile făcute de greci, m-am grăbit s-o iau și să sorb din lichidul aburind. Niciodată nu mă dădusem în vânt după ceai, dar acum mi s-a părut a fi o băutură de-a dreptul miraculoasă. Brusc, am simțit că sângele reîncepe să-mi circule prin vine și simultan m-a cuprins o stare de moleșeală ușor confundabilă cu beatitudinea.

— E formidabil ceaiul ăsta, i-am spus eu amfitrionului de la volan, în semn de recunoștință.

— În prima zi de pândă, am înghețat cu toții… Apoi, nevoia ne-a obligat să ne adaptăm condițiilor… mi-a răspuns el, cu înțelegere, în timp ce-și mângâia drăgăstos termosul.

Am dat aprobator din cap și, remontat, am rămas cu privirea spre blocul de vizavi. Nu știu cât timp s-a scurs astfel, dar, de îndată ce lumina zilei a crescut suficient pentru a permite ca supravegherea să poată fi făcută de la o distanță mai mare, mașina s-a îndepărtat în marșarier cu vreo treizeci de metri. Atunci am coborât și m-am dus să-l schimb pe Bogdan.

Tocmai începusem să jinduiesc după o nouă ceașcă de ceai, când, printre persoanele care ieșeau din imobil, și-

a făcut apariția și bănuitul. Fără să privească în jurul său, a pornit grăbit spre partea străzii care duce spre centrul orașului. Simultan cu mine, s-au mai pus în mișcare încă trei cetățeni cu aspect anodin, care se aflau dispersați pe ambele trotuare și două autoturisme, printre care se afla și cel în care băusem eu, mai înainte, cel mai bun ceai din lume.

Urmărirea a ținut aproape două ore. Când subiectul a reintrat în holul blocului în care domicilia, am conchis că nu s-a abătut de la itinerariul zilei de ieri. Ba mai mult, nici comportarea sa n-a diferit de cea pe care mi-o redase János. Întorcea capul după femei și adolescente, fără a acorda nicio atenție celorlalți cetățeni.

În după-amiaza aceleiași zile, a coborât din apartamentul lui și s-a dus în biroul administrației imobilului, unde s-a pus la taclale cu o gloată de copii, ce s-au grăbit să se strângă în jurul lui, de îndată ce l-au văzut, de parcă ar fi fost chiar Moș Crăciun în persoană. Apoi, spre șapte seara, s-a retras și el în propria sa locuință.

*

În dimineața următoare, a pornit din nou pe traseul ale cărui străzi începuseră să-mi devină familiare. În cursul acestei promenade s-a întâlnit și a stat de vorbă, în mod succesiv, cu doi bărbați. De fiecare dată când s-a despărțit de interlocutorii, lui, am recurs la emițătorul

portabil pentru a le cere lui Bogdan și Kálmán să plece după ei cu scopul de a-i identifica și a stabili ce relații aveau cu bănuitul. Din urmărirea lui Verdeș, continuată de mine și de alți trei ofițeri, n-a mai reieșit nimic interesant. Doar faptul că s-a înapoiat acasă cu o jumătate de oră mai devreme decât în ultimele două zile. De asemenea, am avut impresia că, după discuțiile avute cu cei doi necunoscuți, interesul ce-l acordase până atunci femeilor văzute pe stradă, s-a diminuat… Sau poate era numai o impresie…

În după-amiaza aceleiași zile, Dinu și János mi-au prezentat raportul în legătură cu necunoscuții întâlniți de suspect în cursul dimineții.

— Prima persoană, Gheorghe Iconom, locuiește în Piața gării, în apartamentul ocupat de Verdeș, înainte de a se muta în imobilul pe care-l supraveghem!… Din relațiile furnizate, rezultă că bănuitul a avut totdeauna o comportare corectă și se bucura de stima celorlalți vecini… Deci, una peste alta, dacă ținem seama de referințele vecinilor, pe care îi are sau i-a avut, s-ar părea că ar fi cazul să-l punem într-o ramă și să-l dăm la conservat pentru a constitui și peste veacuri o pildă de bună purtare civică! a conchis Dinu, zâmbind sarcastic.

— Despre ce-au discutat? l-am întrebat, fără să țin seama de gluma lui.

— Numai banalități… ca între vecini… Verdeș i-a

povestit despre noul apartament în care s-a mutat…

— A pus vreo întrebare legată de situația familiară a martorului nostru? i-am scurtat-o.

— Nu… N-a arătat niciun interes față de acest aspect…

— Cu cine mai locuiește acest Gheorghe Iconom?

— Cu un fecior de-ai lui, care în prezent își satisface stagiul militar.

Edificat, am întors capul spre János și l-am întrebat:

— Și cel de-ai doilea?

— Iuliu Farcaș… fost coleg de serviciu cu Verdeș! Dar el continuă să lucreze și în prezent, ca mecanic de locomotivă la stația C.F.R. Cluj! Și el a susținut că suspectul nostru este un om drăguț și corect și…

— Să lăsăm deoparte aceste aprecieri! l-am întrerupt, sătul de bunele referințe pe care le tot auzeam… i-a cerut ori ba relații despre familia lui?

— Da… I-a cerut! Deși nu sunt convins că interesul pe care l-a arătat acestui subiect poate fi considerat altceva decât o simplă întrebare de politețe… mi-a răspuns el, ezitând.

— Cum și-a formulat întrebarea?

— Fără nicio încercare de a aprofunda chestiunea… I-a spus: „Ce mai fac ai tăi?” Atât și nimic mai mult mi-a zis János, ridicând nedumerit din umeri, pentru a sublinia caracterul de banalitate al întrebării.

— Și ce i-a răspuns martorul tău? am insistat.

— …Că totul este așa cum știa, fără să mai aibă când să dea amănunte, pentru că Verdeș i-a întins mâna și a plecat. Prin urmare, mie nu mi se pare de loc semnificativă curiozitatea pe care și-a exprimat-o…

— …Mda… S-ar părea că ai dreptate… am sfârșit eu prin a-l aproba. În orice caz, sper că au fost avertizați că nu trebuie să comenteze cu nimeni discuțiile pe care le-ați avut cu ei. Nu?…

După ce ambii mi-au confirmat că făcuseră apel la discreția martorilor, am apreciat că subiectul era epuizat.

*

Supravegherea s-a făcut în aceleași condiții ca și în ziua anterioară. Iar singurele elemente pe care le-am reținut, au fost mai mult sau mai puțin subiective. În cursul promenadei sale, Verdeș a parcurs și o străduță străină de itinerariul ce-i devenise cotidian. Dar nu i-a acordat mai multă atenție ca celorlalte străzi pe care le străbătea. De asemenea, plimbarea lui s-a terminat cu o oră mai devreme. Probabil din cauza gerului polar care se lăsase deasupra orașului. Aceeași cauză ar putea explica și faptul că, deși a întâlnit câteva cunoștințe, nu s-a oprit să discute cu nimeni, ci le-a salutat numai grăbit, cât și faptul că n-a mai întors capul după nicio persoană de sex opus.

Dacă n-aș fi știut că până la declanșarea crizei edificatoare au mai rămas numai câteva zile, probabil că ar fi trebuit să dispun sistarea supravegherii, deoarece comportarea lui corespundea întru totul cu cea firească, de pașnic cetățean…

*

În cele două zile care au urmat, restrângând în mod progresiv aria peregrinărilor sale inițiale, a străbătut de mai multe ori străduța ce era nouă în itinerariul său obișnuit. Ceea ce mi-a permis să constat că, dintre toate gospodăriile de pe această stradă, începuse să-l intereseze numai cea situată la numărul 23.

Mai întâi, privind-o din mers de pe trotuarul de peste drum, apoi revenind pe partea respectivă, pentru a se duce până la capătul străzii, de unde relua circuitul pe trotuarul opus. În sfârșit, când s-a apropiat de ora șapte și jumătate, s-a dus să-și facă târguielile și s-a înapoiat acasă.

După ce l-am văzut intrând în imobilul lui, am apelat la serviciile telefonului portativ pentru a-i chema la mine pe Bogdan și Kálmán.

— După toate aparențele acordă multă atenție locuinței de la numărul 23… le-am zis colaboratorilor mei, după ce s-au urcat lângă mine, în mașină. Atât de multă, încât sunt gata să cred că s-a fixat… în consecință, vreau să stabilim cine sunt locatarii casei

care-i reține atenția, după cât se pare…

— În casa de la numărul 23 locuiește Iuliu Farcaș, ceferistul cu care s-a întâlnit pe stradă acum patru zile… m-a întrerupt János, pricepând ce voiam să le cer.

— Aha! Martorul pe care l-a întrebat Verdeș ce-i mai face familia, numai așa, „din politețe", l-am persiflat eu, dojenitor.

— N-am făcut nimic altceva decât am redat afirmația martorului, mi-a răspuns el, stânjenit.

— Cu cine mai stă?

— Cu soția și cu o cumnată…

După ce mi-a precizat unde puteam să-i găsesc pe Iuliu Farcaș, le-am cerut interlocutorilor mei să continue supravegherea.

*

Cum persoana pe care o așteptam urma să se înapoieze într-o jumătate de oră dintr-o cursă locală, am profitat de răgazul pe care-l aveam pentru a mă adăposti de ger în bufetul gării. Tocmai terminam de băut cea de-a doua ceașcă de cafea, când din megafon s-a auzit o voce distorsionată anunțând intrarea în gară a trenului meu.

M-am grăbit să ies pe peron și să privesc sosirea cursei. După ce s-a imobilizat, m-am îndreptat spre capătul ei. Când am ajuns lângă locomotivă, tocmai coborau din ea doi bărbați în uniformă de ceferiști, unul

tânăr și celălalt cu vreo zece ani mai mult.

— Eu sunt Farcaș! mi-a răspuns cel mai în vârstă, după ce m-am apropiat de ei și le-am spus cine sunt.

Arătându-i legitimația, i-am zis că aveam ceva de discutat cu el.

— Chiar amu'? s-a interesat el, examinându-mă surprins.

— V-aș ruga… dacă e posibil…

— Dacă-i ordin, cu plășere, a glumit el, cu resemnare.

— Nu trebuie să eliberați peronul? l-am chestionat, arătând spre tren.

— Aaa… De asta nu-i bai… a zis el, cu indiferență. Că aci rămâne garat până mer' iar în cursă, peste… o oră și treișunu dă minute… a completat, după ce și-a tras din buzunarul superior al vestonului lanțul unui ceas cu capace și l-a consultat. Ajunge?

— Terminăm chiar mai repede! Unde puteam sta de vorbă, în liniște? i-am spus, fără să-mi pese de curiozitatea cu care ne asista celălalt ceferist.

— Aișa-i bine? m-a întrebat, arătându-mi cu brațul întins vagoanele de călători din spatele locomotivei.

Aprobându-i propunerea, l-am urmat într-un compartiment gol.

— Care-i baiu'? vru să știe, de îndată ce ne-am așezat pe banchete, față în față.

— Acum vreo câteva zile ați avut o discuție cu un

coleg de-al meu…

— Da! Așa-i! mi-a întrerupt el introducerea. Era un tinerel și voia să afle așa și pă dincolo despre Verdeș, dară neam să-mi zică că de șe-l ineresa… Poate-mi ziceți dumneavoastră… ce trebă aveți cu iel…

Cum tot eram decis să-i cer sprijinul, am considerat că nu mai era cazul să inventez o poveste și i-am vorbit de bănuielile care planau asupra fostului său coleg.

Pe măsură ce mă asculta, a început să exteriorizeze, pe rând, neîncrederea, mirarea, iar în final, a rămas paf!, cu privirea agățată de nodul cravatei mele și cu gura deschisă.

— Aiasta nu să poate! a decretat el într-un târziu, cu convingere. Verdeș îi om dă treabă… Cu frică dă Dumnezeu… Nu-i posibil să fie iel criminalu' șe-a băgat în spărieți Cluju'! E aiurea să ziceți că iel îi Omu' cu ciocanu'…

— După cum v-am spus este vorba numai de niște bănuieli. Deci, este foarte posibil ca cercetările pe care le întreprindem să-i dovedească nevinovăția! i-am cântat imediat în strună, cu intenția de a-i atenua revolta manifestată dintr-un firesc spirit de solidaritate cu un fost coleg. Acesta este și motivul pentru care v-aș ruga să-mi spuneți tot ce știți despre el…

Plin de înflăcărare, s-a apucat să susțină cauza bănuitului caracterizându-l ca omenos, sensibil și așa

mai departe… Iar în încheiere, pentru a fi și mai convingător, m-a consultat:

— Cum vă-nchipuiți c-un om ca Verdeș, care merje șel puțin o dată pe săptămână la biserică, poate fi un creminal atât de mârșav ca omu' cu ciocanu'?

L-am ascultat dând aprobator din cap, iar după ce și-a plasat întrebarea, care în ochii lui reprezenta un argument decisiv, am apreciat că patosul cu care-și susține punctul de vedere merita o recompensă. Drept care, arborând un aer de șovăială, am admis cu seriozitate:

— Mda… Cam așa este… Nu se poate concepe că un om care frecventează biserica ar putea comite niște fapte atât de îngrozitoare! am afirmat, fără să clipesc. În orice caz, apreciez modul în care știți să vă apărați prietenii! l-am complimentat, ca să-i fac o plăcere, iar când l-am văzut înseninându-se, am propus pe un ton neutru: După cât de frumos mi-ați vorbit de Verdeș, s-ar părea că ați fost suficient de buni amici pentru a vă face și vizite la domiciliu…

— Adevăra-i se spuneți. Da' numa' iel a venit pă la mine… Știți, iel e burlac și n-are pă niminea ca să-i facă ceva gustări bune pă lângă o pălincă dă Negrești…

— Când v-a vizitat ultima oară?

— Io știu?… Cred c-or tăt fi vro doi ani… Iel era gata penzionar și… dacă tăt ne-om întâlnit pă stradă, io l-am

poftit la un pahar dă vorbă…

— Cu cine mai stați acasă?

— Cu muierea și cu sora iei…

— Soția are serviciu?

— Dară cum altfel? s-a mirat el de întrebarea mea.

— Tot dimineața?

— Tăt! La fel ca mine…

— Și cumnata?

— Ia lucră numa' după-amiaza! Dă pă la două la zește…

— Asta înseamnă că are cine să se ocupe de gospodărie în lipsa dumneavoastră… am zis eu, aprobator.

— Asta așea-i! Și, dăși n-are nișa douzăși dă ani, gătește niște bucate grozave! m-a asigurat el, ducându-și spre gură trei degete împreunate și pupându-le cu entuziasm, Chiar și Verdeș zișea că n-a mai înfulecat mâncări așa de bune, ca la noi…

— Când v-ați întâlnit cu el ultima oară, pe stradă, v-a cerut vreo relație despre familia dumneavoastră?

— Mda… M-o întrebat că se mai fac ăi mei, d-acas'… Aista înseamnă, cum v-am zis, că tare mult poftea să mai mânce niscaiva bucate făcute dă cumnată-mia, a zis el, cu satisfacție.

— Și ce i-ați răspuns?

— Io trăbuia să mă duc la slujbă și m-am făcut că nu

înțăleg bine se mi-o zis și i-am zis că totu' îi așa cum știe și iel…

Fiind edificat, mi-am spus că a venit momentul să abordez adevăratul motiv pentru care mă aflam în fața lui.

— Deși din relatarea dumneavoastră reiese foarte clar că Remus Verdeș este deasupra oricăror bănuieli, din punctul nostru de vedere nu poate fi scos din cauză mai înainte de a fi siguri de nevinovăția lui…

— Înțăleg… Doară aista-i meseria dumneavoastră… m-a aprobat el, zâmbindu-mi cu o concesivă superioritate.

— Evident… Numai că, pentru a obține o dovadă a inocenței sale, avem neapărat nevoie de colaborarea dumneavoastră… m-am grăbit eu să-l canalizez spre scopul urmărit.

— Dacă pot să vă fiu dă folos în vr-un fel oareșcare… numa' să spuneți… că io v-ajut… s-a oferit el, plin de bunăvoință.

— Vă mulțumesc! am zis, cu recunoștință, începând să-i povestesc că Verdeș, în pofida bunei purtări pe care i-o atribuise, a manifestat un interes mai aparte pentru locuința lui. Situație în care, deși nu puteam să afirm că între fostul lui coleg și Omu' cu ciocan trebuia să fie în mod obligatoriu vreo legătură, eram totuși obligați să ținem seama și de împrejurarea că infractorul căutat

obișnuiește să atace numai persoanele de sex opus, în cazul în care acestea rămân singure acasă. Iar cum exact într-o asemenea circumstanță se află cumnata lui, ne temem că asasinul a pus ochii pe ea. Motiv pentru care noi ne-am decis să luăm măsurile necesare pentru a proteja viața viitoarei presupuse victime.

— Adicătelea… Vreți să jișeți că Verdeș vrea s-o ușidă pă sora muierii-mii? Păi, foarte bine…! Apăi, să vină!… Dumnezăii mumii lui! Ș-o să vedeți cum am să-i crap capu' cu paru'! a explodat el, de indignare, uitând cu câtă căldură pledase cauza amicului său atâta timp cât acțiunile prezumtivului criminal nu-i păruseră a-l afecta în mod direct. Bine că mi-oț' zis… Tăt am io niște zile dă recuperare… Mi le iau io ș-am să stau pitit în cas'! S-aștept pă Verdeș! s-a decis el, scrâșnind din dinți.

— Din contră, am să vă rog ca în următoarele zile să vă duceți ca de obicei la serviciu, atât dumneavoastră cât și soția. Ba mai mult, cum după toate probabilitățile el va sta la pândă pentru a se asigura de plecarea dumneavoastră, am să vă rog să vă comportați normal! Ceea ce înseamnă că, atunci când ieșiți din casă, nu va trebui să priviți în jur cu scopul de a-i constata prezența prin apropiere!

A început prin a se opune propunerii mele, deoarece nu voia să-și lase cumnata la discreția unui descreierat. Dar, după ce i-am explicat că dacă va proceda altfel

întreaga acțiune va fi ratată, deoarece presupusul infractor se va abține să mai comită agresiunea, a sfârșit prin a se declara de acord cu planul meu.

La despărțire, am stabilit că îi voi face o vizită acasă în cursul serii și, totodată, că-i este strict interzis să împărtășească cuiva obiectul discuției noastre…

Dacă este cu adevărat un tip parolist, va veni la întâlnire…

Casa lui Farcaș făcea parte din aceeași categorie cu locuințele în care se comiseseră toate celelalte agresiuni: un imobil fără etaj, tip vagon, cu intrarea printr-o curte.

Ușa ne-a fost deschisă de o femeie scundă și slabă, între două vârste.

I-am spus cine suntem și ea ne-a poftit în casă, anunțându-ne că soțul ei fusese nevoit să-și înlocuiască un coleg bolnav. Motiv pentru care, în momentul de față, conducea un tren de marfă spre Turda. În timp ce o urmam, ea a adăugat că știa de sosirea noastră, dar nu și de scopul ei, deoarece vorbise cu bărbatul ei numai prin telefon.

Trecând prin bucătărie, am intrat în odaia următoare, care, după aspect, părea a fi utilizată drept cameră de zi. În mijlocul ei, o masă mare, împresurată de șase scaune masive. Am luat loc pe unul dintre ele, cu spatele la o

servantă-bufet, așezată lângă o fereastră acoperită cu perdea și draperie. În fața mea, dincolo de masă, o ușă glasvand, blocată parțial de o dormeză, iar în apropierea acesteia, o vitrină cu diferite obiecte din porțelan și un garderob cu trei uși.

— Cu ce pot să vă ajut? ne-a întrebat gazda, după ce și cei doi colaboratori ai mei s-au așezat.

— E acasă sora dumneavoastră?

— Sora mea?! a exclamat ea, cu surprindere. Da' ce-aveți cu ia?

— Este acasă? mi-am repetat eu întrebarea, spunându-mi că, după cât sunt de ghinionist, mai mult ca sigur că a plecat să se plimbe cu vreun curtezan.

— Da… Ie… m-a liniștit ea, devenind circumspectă, și interesându-ne din nou de motivul pentru care-i căutam sora.

— Este necesar să asiste și ea la discuția noastră Așa că vă rog s-o chemați aici…

Intrigată, a întors capul spre ușa-glasvand din spatele ei și, fără prea multă convingere, a strigat:

— Zsuzsi!

Apelata a deschis atât de repede ușa, încât aș fi putut băga mâna în foc, fără să mă ard, că stătuse cu urechea lipită de cealaltă parte a geamurilor.

În fața mea a apărut o tânără, în jur de douăzeci de ani, mică de înălțime și destul de grasă, chiar obeză

pentru vârsta ei. Un chip de copil, cu obrajii roși și plini de pistrui, iradiind o sănătate rurală. Și-a ridicat spre mine doi ochi albaștri, dându-și pe spate cele două cosițe blonde care-i coborau până la mijloc. Văzând-o, mi-am dat seama că temerea mea că ar fi putut să se afle în tovărășia vreunui curtezan, fusese lipsită de orice temei: nu era genul care să aibă și alte preocupări în afara mâncatului și a dormitului pe săturate.

I-am făcut semn să se așeze și ea pe un scaun și am început să le povestesc despre vizita pe care s-ar putea s-o primească în următoarele zile.

Când mi-am terminat monologul, soția lui Farcaș, înlemnită de spaimă, făcuse ochii mari, iar presupusa victimă, zâmbind amuzată, a opiniat:

— Cred că greșiți! Domnul Verdeș nu poate să facă așa ceva… E un…

— S-ar putea să ai dreptate, domnișoară cum însă s-ar putea să am și eu dreptate, va trebui să luăm unele măsuri capabile să te protejeze, i-am replicat eu, cu fermitate.

— Și în ce vor consta aceste măsuri? a vrut ea să știe, ceea ce-mi demonstra că este ceva mai deșteaptă decât o arăta fizicul.

— În principal, din faptul că, atunci când cunoștința noastră va intra aici, dumneata nu vei fi singură, i-am răspuns, arătând cu degetul spre János, Bogdan și

terminând cu mine.

— Adică veți sta ascunși în casă?

— Întocmai! Unde dormi dumneata?

— Aici… a zis și a arătat cu brațul întins spre dormeza de lângă glasvand.

— Perfect! am apreciat eu, satisfăcut de faptul că asasinul nu putea ajunge la victimă decât dacă ocolea masa, situație care-mi oferea răgazul necesar pentru a interveni la momentul oportun. Cât timp noi ne vom afla aici, în casă, dumneata vei sta întinsă pe dormeză și te vei preface că dormi…

— Nu cred că e cazul să mă păziți!… Admițând că aveți dreptate și că, de-adevăratelea, domnul Verdeș va veni să mă omoare… să n-aveți niciun bai că i-o mă pot apăra și singură!… m-a informat ea, arătându-și cu satisfacție bicepșii bine dezvoltați.

Deși demonstra un curaj puțin comun, chiar și pentru un bărbat, i-am răspuns, făcând un gest de infirmare:

— Nu se poate! Deosebit de faptul că de astfel de treburi se ocupă numai poliția, în exclusivitate, i-am trântit eu un pleonasm, ca să fiu mai convingător, infractorul a demonstrat că este mult prea versat pentru a ne putea asuma un astfel de risc.

Și-a scuturat cele două cozi de păr bălai și mi-a argumentat imperturbabilă:

— Dacă vă referiți la celelalte fete care-au fost pălite,

trebuie să ținești seama și de faptul că iele au fost luate pe nepusă masă… Iară cu mine e altfel… Pentru că-l aștept!

— Ia nu mai fă tu pă deșteapta! a intervenit cu autoritate soția lui Farcaș, revenindu-și între timp din înlemnirea provocată de vestea că un criminal i-a pus gând rău sorei ei. O să fași chiar așa cum a zis domnu' ofițer! Al'fel, mâine dimineață te-ntorci 'napoi în sat! a avertizat-o ea, enervată de nazurile mezinei.

Probabil că teama că putea fi trimisă la țară s-a dovedit foarte mare, pentru că s-a grăbit să mă asigure că este întru totul de acord cu planul meu.

— Cine pleacă primul de acasă, dimineața? Dumneavoastră sau soțul? m-am adresat doamnei Farcaș, care-mi devenise tare simpatică, în urma eficienței intervenției.

— Plecăm odat'! Adică la șase!

— Perfect. Începând de mâine, noi vom veni aici, în fiecare zi, mai înainte ca dumneavoastră să plecați la serviciu. Totodată, vă rog să lăsați poarta și ușa de la intrare deschise, ca să ne putem strecura în casă fără zgomot…

— Și dacă în locul dumneavoastră dă buzna domnu' Verdeș… și vine păste noi?… ne-a întrebat cu șiretenie, posesoarea celor două cozi de păr blond.

— Este exclusă o astfel de eventualitate, deoarece el

nu-și atacă victimele decât în momentul în care este convins că sunt sigure… De altfel, atât el cât și casa dumneavoastră se vor afla în permanență sub supravegherea noastră, i-am răspuns.

Apoi, convins că măsurile pe care le preconizam erau apte să înlăture riscul de a ne trezi luați prin surprindere, i-am propus gazdei să ne arate locuința. Iar după ce-am stabilit locurile de unde-l vom pândi pe agresor, i-am cerut relații asupra modului în care închideau dimineața casa, când plecau la serviciu.

— Păi… cu cheia… Încuiem și ușa dă la intrare și poarta… m-a asigurat ea.

— Și ascundeți cheile undeva? am întrebat-o, deoarece știam că așa procedaseră celelalte victime.

— Nu… Le luăm cu noi… Fiecare are un rând de chei…

— Foarte bine! În această situație, am să vă rog să faceți la fel și în zilele următoare.

Mai înainte de a ne despărți, i-am atras atenția să nu se aprindă lumina în casă, înainte ca eu și colegii mei să ne fi vârât în ascunzătorile pe care le stabilisem…

*

Au mai trecut două zile, timp în care, stând ascunși în locuința presupusei victime, radio-emițătorul portativ ne ținea la curent cu promenada matinală a bănuitului. Promenadă care, depășind faza unor târcoale, a sfârșit

astăzi prin a se transforma într-un post fix de supraveghere a casei în care-l așteptam cu o nerăbdare progresivă. La cinci și jumătate, Remus Verdeș s-a înființat pe trotuarul opus, de unde, profitând de anonimatul ce i-l oferea întunericul, a așteptat până i-a văzut pe soți Farcaș plecând de acasă.

Eram convins că venise momentul să ne cunoaștem și personal. Dar m-am înșelat, deoarece individul, după ce a mai zăbovit încă vreo zece minute peste drum, s-a îndepărtat grăbit. Și, după scurt timp, am fost informați, pe calea undelor, că și-a început târguielile diurne prin magazinele alimentare ca un bun gospodar ce era.

Deziluzionat ca un copil care se și văzuse în mână cu jucăria mult râvnită, mi-am luat la revedere de la juna blondă și am plecat împreună cu asistenții mei…

*

În dimineața următoare, toată lumea se afla la datorie. Noi, în casă și Verdeș peste drum. Exact la ora șase, soții Farcaș au stins lumina și au plecat la lucru. Le-am auzit pași îndepărtându-se și apoi, succesiv:…zgomotul făcut de deschiderea porții, scârțâitul balamalelor… și, în final, sunetul metalic produs de încuierea porții din exterior.

Tocmai mă așezasem mai comod în garderobul în care mă ascunsesem, când lucrurile s-au precipitat surprinzător de repede. Am auzit zgomotul produs de

deschiderea porții și, imediat, pași zoriți în dreptul ferestrei, în timp ce individul de afară își potrivea cheia în broasca ușii de la intrare, m-am întrebat înfuriat cu ce naiba se ocupau oamenii care trebuiau să-l supravegheze pe Verdeș! De ce nu m-am anunțat că s-a decis să pătrundă în casă?!

N-am avut când să găsesc o explicație mulțumitoare pentru neglijența lor, deoarece ușa s-a deschis și cineva s-a dus înfipt spre masa din mijlocul încăperii. Deschizând complet ușa garderobului, m-am strecurat afară și, orientându-mă după fâșâitul produs de agresor, m-am apropiat și eu de masă, până ce am reușit să disting în mod foarte vag o siluetă umană.

În secunda următoare l-am prins în brațe, imobilizându-l cu mâinile lângă corp, l-am ridicat și l-am răsturnat pe podea.

— Șe faceți, dom'le? Io-s… s-a tânguit tipul pe care-l striveam sub mine.

— Lăsați-l… că-i Iuliu!… Cumnată-miu!… a intervenit blonda cu cosițe în favoarea capturii mele, din patul în care avea misiunea s-o facă pe adormita, cât mai convingător posibil.

— De ce v-ați întors acasă, domnule? le-am consultat, cu o furie pe care nu mi-am mai putut-o stăpâni, de îndată ce i-am recunoscut vocea.

— …Păi… șe iera să fac?… Că mi-am uitat pă masă

pachetu' cu d-ale gurii… s-a văicărit el, adunându-se speriat de pe dușumeaua pe care poposise atât de intempestiv.

— Luați-l și plecați repede! l-am îndemnat, încercând să-mi domin enervarea.

— …Amu… M-am și dus… Ioi, că tare m-oți mai trântit… s-a plâns el, ducându-se spre ieșire.

— Când ajungeți în stradă, să nu întoarceți capul! l-am avertizat din nou. De asemenea, vă rog să țineți pachetul cu mâncare astfel încât să poată fi remarcat cu ușurință, i-am recomandat eu în continuare, cu speranța că Verdeș va înțelege cauza pentru care revenise Farcaș la domiciliul său și că, în consecință, nu are motive să contramandeze „rendez-vous"-ul nostru.

După plecarea distratei noastre gazde, m-am pus din nou pe așteptat, ceea ce mi-a permis că meditez asupra concluziei pe care o evidențiase neprevăzutul incident. Oare cum de nu-mi dădusem seama că plasa ce-o întinsesem criminalului avea niște ochiuri prin care ar fi putut să scape chiar și o balenă? Și acum, după ce am fost pus în situația de a-mi descoperi lacuna, ce trebuia să fac pentru a o înlătura? m-am întrebat, cugetând în căutarea unei soluții apte să-mi corecteze grosolana greșeală.

Tocmai când zorile au început să lumineze cu timiditate încăperea, prin aparatul portabil de emisie

recepție, s-a făcut auzită vocea unuia dintre colegii care asigurau supravegherea din exterior. Mă anunța că subiectul s-a decis să-și părăsească locul de unde pândea poarta casei, pentru a se îndrepta spre străzile cu magazinele din care-și făcea târguielile cotidiene.

— Probabil că, alarmat de revenirea la domiciliu a lui Farcaș, s-a lăsat păgubaș, a comentat Dinu, ieșind din spatele draperiei de la fereastră, după ce eu am aprins lumina.

— Numai de n-o fi o renunțare definitivă… l-a completat János, apărând și el dindărătul glasvandului.

— Nu, nu… Mâine o să vină iar… Pentru că, altfel, dacă s-ar fi speriat într-adevăr, n-ar mai fi avut de ce să stea încă o jumătate de oră în fața casei… i-am încurajat eu, mai mult cu speranța decât cu convingerea că aveam dreptate. Și va trebui să profităm de intermezzo-ul care s-a ivit, pentru a remedia o capitală defecțiune a cursei noastre… Este o adevărată insanitate să ne imaginăm că-l vom prinde pe agresor în flagrant delict… pe întuneric! Ba mai mult, dacă acționăm în beznă, există riscul ca, în loc să-l imobilizăm pe el, să ne încăierăm între noi… le-am spus, începând să le explic noul meu plan.

— Bine, dar dacă se va vedea că în casă rămâne lumina aprinsă, va mai avea el curajul să intre? s-a arătat Dinu sceptic, după ce mi-am terminat expunerea.

— Să sperăm că o va face! În orice caz este un risc pe care suntem obligați să ni-l asumăm! Pentru că altfel, toată tevatura va fi zadarnică… Acționând ca orbeții, n-avem nicio șansă de a-l prinde în fapt! i-am replicat.

— În definitiv, exceptând cazul Cameliei Voicu, în toate celelalte agresiuni el a acționat pe lumină! a intervenit Kálmán după ce m-a ascultat, dând din cap a aprobare. Așa că, DACĂ ESTE UN TIP CU ADEVĂRAT PAROLIST, VA VENI LA ÎNTÂLNIRE… oricum, a adăugat el, străduindu-se să ne ofere un zâmbet optimist.

— Iar dacă, totuși, nu va veni, ne vom duce noi să-l luăm! am decis eu, enervat de expectativa la care mă obliga dorința mea de a face o arestare ideală.

După ce mi-am luat la revedere de la Zsuzsi cea blondă, care, spre mai mare mirarea, asistase la discuție fără a se simți obligată să-mi dea sfaturi, am ieșit din casă.

— N-ar fi mai bine dacă familia Farcaș ar „uita” să încuie ușile, când pleacă de acasă? mi-a sugerat Bogdan.

— M-am gândit și eu că ar trebui să-i ușurăm accesul spre noua lui victimă… Dar am ajuns la concluzia că este de preferat să acționeze în condiții asemănătoare celorlalte cazuri. Fie și numai pentru faptul că, după atâtea luni de zbucium, avem și noi dreptul la satisfacția de a-l vedea cum se descurcă, cu tot tacâmul cuvenit! i-

am răspuns.

— Ce credeți? Pentru ce armă va opta de data asta? s-a întrebat János.

— După versatilitatea dovedită până acum, este greu de făcut un pronostic. De aceea, pentru orice eventualitate… vreau să-i creez condiția, ca să zic așa, clasică! Motiv pentru care vă reamintesc că, începând de mâine dimineață, veți aduce recuzita pe care v-am cerut-o!… i-am avertizat…

*

De îndată ce-am regizat show-ul și ne-am strecurat în ascunzătorile noastre, soții Farcaș au aprins lumina și au început să se îmbrace.

— …„Apel pentru 333…”, a șoptit o voce în difuzorul radio-telefonului.

— „Sunt 333. Recepție!” am răspuns eu.

— „…Subiectul a ajuns în fața casei…”, a reluat vocea.

— Perfect! Continuați! Terminat… am spus, constatând cu satisfacție că asasinul este suficient de perseverent, pentru a nu se fi lăsat demontat de incidentul din dimineața anterioară.

— Noi suntem gata, m-a anunțat Farcaș, câteva minute mai târziu.

— Foarte bine! Când ieșiți din casă, lăsați lumina aprinsă i-am sugerat din garderobul în care stăteam pitit.

L-am văzut prin ușa întredeschisă a dulapului cum se uita surprins în direcția mea, mai înainte de a se conforma cererii, ezitând de parcă n-ar fi fost convins să mă auzise bine.

— Vă rog să aveți grijă ce faceți! mi-a recomandat soția lui, ca de obicei, în momentul în care se pregăteau să iasă din casă.

— Nu vă faceți probleme! Așa cum ați văzut, sora dumneavoastră este în afară de orice pericol! am încercat eu s-o liniștesc.

— Să dea Domnu'! a mai zis, trăgând ușa după ea.

Când am auzit pașii celor doi soți în fața ferestrei și succesiv scârțâitul balamalelor porții, am încercat să-mi găsesc o poziție de pândă mai comodă. Numai că spațiul de sarcofag în care mă aflam nu-mi oferea decât două alternative: pe vine sau în genunchi, ca la rugăciune. Motiv pentru care am început să le adopt pe rând. Iar ca salata să fie completă, în ciuda faptului că fuseseră evacuate toate hainele, interiorul garderobului continua să duhnească îngrozitor a naftalină. Sunt convins că, dacă s-ar fi aflat în locul meu, chiar și un dihor s-ar fi grăbit să spele putina! Și nu numai că nu l-aș fi acuzat de lașitate, dar zău că l-aș fi și invidiat!

Și, ca și cum această miasmă nu era suficientă pentru a mă simți ca într-o cameră de gazare, senzația de anchilozare s-a pornit să crească într-o progresie

geometrică. În consecință, m-am decis să ies puțin afară, pentru a mă mai dezmorți și a-mi primeni plămânii cu câteva guri de aer.

Tocmai reușisem să adun de sub mine un picior și să-i pun pe covor, când radio-telefonul s-a pornit să glăsuiască:

— „Sunt 400… Apel pentru 333… Apel pentru 333…”

— Sunt 333 Recepție! i-am răspuns corespondentului meu.

— „Subiectul și-a părăsit locul de supraveghere și se îndepărtează de zonă…”

— Fir-ar a naibii de treabă! mi-am spus înciudat. Probabil că nu i-o fi convenit faptul că lăsasem lumina aprinsă.

— „Subiectul a ajuns la colțul străzii… A intrat pe strada Voltaire și nu-l mai văd…”

— „Sunt 401!… Apel pentru 333…”

— Sunt 333! Recepție! am țipat, enervat, la cel de-ai doilea interlocutor.

— Am preluat eu subiectul… Se îndreaptă spre Piața Cipariu…

— S-a auzit? mi-am consultat colaboratorii și, fără să le mai, aștept confirmarea, am continuat: N-are niciun rost să ne mai pierdem vremea! Ne ducem să-i umflăm, am decis, ieșind din garderob și încercând să mă consolez cu ideea că barem scap de tortura sarcofagului.

— Cred că asta ar fi cel mai bine… m-a aprobat Bogdan, ieșind și el din ascunzătoarea sa, deziluzionat ca o mireasă care și-a așteptat zadarnic mirele la primărie.

— „Sunt 401!… 401… Apel pentru 333! Apel pentru 333!…” a reînceput să transmită cel de-ai doilea urmăritor, tocmai când și János își arăta mutra plouată.

— 333… trei ori trei… Sunt pe recepție!… i-am răspuns hotărât să-l anunț că nu mă interesează să aflu prin ce magazine s-a apucat Remus Verdeș să-și facă cumpărăturile.

— „Subiectul se întoarce din drum…”

— Apel pentru 401! Cum adică se întoarce din drum?! l-am întrerupt intrigat.

— „Revine spre strada Branișste… A cotit la dreapta… Nu-l mai văd…”

— „Apel pentru 333!… Sunt 400!… Subiectul a reapărut, apropiindu-se de obiectiv…”, a preluat comunicarea primul urmăritor. „Ce trebuie să fac?” m-a întrebat, cu o voce excitată.

— 400!… Nu trebuie să te vadă!… l-am avertizat cu nervozitate. Ascunde-te undeva… într-o curte și lasă-l să treacă!… Apoi, continuă să mă ții la curent cu tot ce face! Recepție! La locurile voastre băieți! i-am îndemnat pe Kálmán și Bogdan, în timp ce mă grăbeam să reintru în mireasma de naftalină și să trag ușa sarcofagului

după mine.

— „A ajuns în dreptul obiectivului… Se oprește și-l cercetează de pe partea cealaltă a drumului… Da! Acum s-a decis! Începe să traverseze strada… E în fața porții!… Nu văd bine ce face!… Cred că se uită în curtea imobilului… Nu! Greșesc! Potrivește o cheie în broască… Da! Așa-i! Acum deschide poarta!…” transmitea de zor corespondentul meu, ca la un meci de rugby, însuflețit de parcă ar fi intenționat să-i ia pâinea de la gură chiar și celebrului Cristian Țopescu[23]…

În clipa aceea am auzit și eu scârțâitul porții…

— 400!… întrerupe emisiunea! i-am tăiat avântul ce și-l luase, de teamă că reportajul său ar putea fi auzit chiar și de musafirul nostru, atât de mult așteptat, situație a cărei consecință era ușor de prevăzut. El și-ar fi luat tălpășița în mod definitiv, iar eu, în pofida circului pe care-l făcusem, aș fi rămas cu buzele umflate!

— „400!… întrerupe!” am repetat, pentru a mă asigura că m-a auzit. Înconjurați dispozitivul și rămâi pe recepție pentru o eventuală urgență! Terminat! l-am anunțat, punând radio-telefonul pe poziția recepție și dându-i volum maxim.

Chiar în momentul în care-mi eliberam mâinile,

---

[23] Cristian Țopescu (n. 26 martie 1937, București, România – d. 15 mai 2018, București, România) a fost un comentator sportiv, jurnalist și politician român.

așezând aparatul pe polița pe care stăteam înghesuit, am perceput un ușor zgomot de pași în dreptul ferestrei. Apoi s-a făcut din nou liniște… Probabil că stătea în fața ferestrei, în curte, și privea în casă, pentru a se asigura că sunt îndeplinite condițiile pe care și le dorea… Și cum eu avusesem grijă ca tot ce va putea să vadă să-i fie pe plac, nu m-am mirat când, puțin mai târziu, am auzit sunetul metalic al unei chei vârâte în broasca ușii de la intrare… Deoarece cheia s-a învârtit de mai multe ori până ce a alunecat zăvorul broaștei, mi-am dat seama că se folosește de un pas-partout[24]…

Câteva clipe mai târziu, ușa de la bucătărie a început să se deschidă încet… Apoi, a apărut și el… Era exact individul cu care aveam „rendez-vous”!

A rămas în prag și, în timp ce-și vâra în servieta ce o ținea sub braț un șperaclu, a început să privească cu seninătate obiectele din cameră… După ce s-a uitat, pentru o fracțiune de secundă și la șifonierul prin ale cărui uși crăpate îl urmăream cu încordare, ochii i-au fost atrași, ca de un magnet, de ciocanul adus de Bogdan și așezat pe masă la vedere. În clipa următoare, s-a aplecat și și-a sprijinit servieta de tocul ușii. S-a ridicat și s-a dus întins spre masă… A luat repede ciocanul și, punându-l în palmă, l-a ridicat de câteva ori ca și cum

---

[24] Cheie cu care se pot deschide mai multe broaște, șperaclu.

ar fi vrut să-i aprecieze greutatea… Cum scula făcea parte din categoria celor pe care știam că le preferă, nu mi s-a părut ciudat văzându-l dând aprobator din cap… Apoi, ridicându-și capul, a privit cu fixitate spre dormeză. Intempestiv, s-a pus în mișcare, începând să pășească în jurul mesei…

Brusc, a dispărut din câmpul meu vizual. În consecință, cum venise momentul să-mi fac meseria, am deschis complet ambele uși ale șifonierului și am ieșit tiptil…

Între timp el ajunsese lângă viitoarea sa victimă, care dormea cu spatele spre el, învelită cu o plapumă trasă peste ceafă… Privind-o, și-a fixat bine mânerul ciocanului în mâna dreaptă…

În timp ce eu ocoleam masa pentru a ajunge în spatele său, el a ridicat ciocanul și a început să lovească cu precizie în punctul de formare a celor două cozi de păr bălai.

— Bună dimineața, domnule Verdeș, i-am urat, în momentul în care el ridica ciocanul pentru a patra oară.

Ușor surprins, a întors capul și m-a privit surâzător, ca atunci când ești salutat pe stradă de un amic, pe care nu l-ai remarcat.

— Bună-ziua, mi-a răspuns, plin de curtoazie, privindu-mă ca și cum, în ciuda străduinței sale nu reușea să-și amintească de unde mă cunoștea.

— Cu ce ocazie vă aflați în această casă? m-am interesat în momentul în care distanța care ne separa a devenit mai mică de un metru.

S-a încruntat și a ridicat ușor din umeri, într-un gest care ar fi putut semnifica că exact o astfel de întrebare își punea și el.

— Chiar nu știți? am continuat, în timp ce l-am văzut pe János apărând din spatele glasvand-ului, iar pe Dinu, din dosul draperiilor.

A clătinat din cap, meditativ, apoi s-a înseninat și mi-a răspuns:

— M-a invitat prietenul meu Farcaș la o gustare…

— V-a spus să veniți când nu este acasă?

— Nu-i acasă?! s-a arătat el neîncrezător.

I-am răspuns cu un gest de negație și am arătat spre dormeză:

— De ce ați lovit-o pe Zsuzsi cu ciocanul?

Nedumerit, a întors capul spre locul indicat.

— …Eu?!… N-am lovit-o… a zis, confuz, uitându-se din nou la mine.

— Ba da! Chiar cu ciocanul pe care-l aveți în mână!

A ridicat scula și a început s-o examineze intrigat, de parcă nu i-ar fi venit să creadă că se află chiar în propria sa mână.

Câteva clipe mai târziu, s-a uitat din nou la mine și mi-a surâs, încurcat. După care, în următoarea fracțiune

de secundă, zâmbetul i-a înțepenit ca o coajă de pâine uscată și a scos un urlet cum nu mai auzisem până atunci. Ceva ce aducea, în egală măsură, cu un bocet și cu un răget de leu. Instinctiv, am fost tentat să-mi astup urechile, dar n-am mai avut când să-mi protejez timpanele, deoarece ciocanul din mâna lui a pornit fulgerător spre fruntea mea. Atacul a fost atât de intempestiv, încât n-am mai putut să-i parez, decât printr-un gest de eschivare reflexă a capului. Am auzit ciocanul vâjâindu-mi pe lângă urechea dreaptă și l-am simțit izbindu-se de claviculă. Apoi, în timp ce pumnul meu stâng i se înfigea în plex și el se curba înainte, senzația de amorțire a umărului s-a transformat într-o durere care mi-a paralizat brațul drept. Am făcut totuși un pas înainte și, apucându-l de păr cu mâna validă, l-am împiedicat să-și mai ridice capul, moment de care, colaboratorii mei au profitat pentru a-i pune cătușele pe la spate.

— Fii cuminte! i-am cerut, după ce János și Dinu l-au încadrat, imobilizându-l de brațe.

De fapt, recomandarea mea s-a dovedit a fi gratuită, pentru că, de îndată ce s-a trezit încadrat, s-a liniștit la fel de brusc cum se și stârnise. Ba mai mult, părea a fi căzut într-o stare de totală prostrație.

— Ați avut dreptate! El e omu' cu ciocanu'… mi-a zis Zsuzsi, făcându-și apariția din încăperea închisă cu

glasvand.

Durerea din umăr era atât de mare, încât, în loc să-i confirm afirmația, am preferat să-mi pipăi zona dureroasă cu cealaltă mână. Și, deși claviculă mea părea intactă, am știut că voi avea nevoie de o consultație medicală.

— Sunteți foarte palid, a constatat János, urmărindu-mi gestul, îngrijorat.

— Eh… Astea sunt riscurile meseriei… când te lași luat prin surprindere… am bravat, continuând să-mi masez ușor umărul… Bine că am terminat…! am spus, ducându-mă spre garderobul în care stătusem ascuns.

După ce am ridicat emițătorul portabil, am comunicat colegilor care ne secundaseră că acțiunea se terminase și că, în consecință, se pot înapoia la inspectorat.

Apoi, mai înainte de a-i mulțumi lui Zsuzsi pentru ajutorul pe care mi-l dăduse împreună cu soții Farcaș, m-am dus spre dormeză și, dând la o parte plapuma sub care improvizasem o siluetă omenească dintr-un pled, am recuperat peruca bălaie pe care o împrumutase János de la soția sa… Era făcută harcea-parcea!

— Aoleu! Mă mănâncă nevastă-mea!… a oftat Kálmán, examinând-o îngrijorat.

— Va trebui să-i explici că și paguba asta intră în riscurile meseriei… i-am sugerat, invocând din nou fatalitatea.

*

Câteva ore mai târziu, după ce medicul ortoped a constatat că aveam o fisură de claviculă, am revenit la inspectorat, cu brațul și umărul drept imobilizate într-un aparat ghipsat.

Și, cum consternarea colegilor mei nu a reușit să contribuie la vreo diminuare a durerilor pe care le aveam, m-am străduit să-mi uit suferința, schimbându-mi cursul gândurilor.

— Ce ați făcut până acum? i-am întrebat.

— După cum mi-ați ordonat, m-am deplasat cu procurorul de serviciu la locuința lui Verdeș și i-am făcut o percheziție domiciliară. Rezultatul fiind următorul… și-a continuat János raportul, începând să spicuiască din procesul verbal pe care-l făcuse: Am găsit opt șperacle, confecționate din aceeași sârmă ca și cele găsite atât asupra infractorului cât și în locuința fetiței agresate în strada Vasile Lucaci.

— Prin urmare avem o probă incriminatorie pentru victima numărul doi… l-am aprobat. Mai departe…

— Am găsit o uniformă a gărzilor patriotice și o capelă cu cozoroc, care făcea parte din vechiul echipament el armatei noastre. Aceste accesorii corespund descrierii atribuite agresorului care a atacat fetița din strada Mașiniștilor…

— Perfect! Se poate demonstra implicarea lui și în

tentativa de omor numărul patru, am confirmat. Altceva?

— Am mai găsit și o sticlă cu Cromoplatin…

— Și ce-i cu asta? m-am mirat eu.

— Păi… Să vedeți… a zâmbit el, cu satisfacție. E o vopsea de păr, folosită adesea de cucoane…

— E în regulă… Deci știm acum cum reușea să devină și șaten… Dar cu ciocanul cum stăm? m-am grăbit să-i cer relații despre principala armă a agresorului.

— În niciun fel… a ridicat el din umeri, cu regret. Pentru că n-am găsit nimic care să semene cu vreun ciocan… Sau vreun cuțit asemănător celui cu care a fost ucisă adolescenta din strada Karl Marx… mi-a zis, devansându-mi întrebarea următoare.

— Oare ce-o fi făcut cu armele pe care le-a utilizat! l-am consultat, descumpănit.

— Nu-mi dau seama… în orice caz, acum m-am convins că este smintit de-a binelea! Ce credeți c-am găsit într-un șifonier de-al lui? m-a testat Kálmán, amuzat.

— O flotilă de cuirasate atomice? am glumit, constatând aproape surprins că analgezicul administrat de doctor îmi transformase durerea într-o jenă suportabilă.

— Și mai și! Un altar!

— Un ce?… Un altar?!… am repetat, convins că nu

auzisem bine.

— Exact! Un altar!… Dotat cu tot ce-i trebuie… Biblie, icoane, odăjdii, candele… și așa mai departe. Și toate astea într-un șifonier… Iar pe partea interioară a ușilor acestuia, tot felul de citate religioase, din care majoritatea conțin prevestiri apocaliptice…

— Recuzita pe care mi-ai descris-o îmi pare edificatoare. După toate probabilitățile, suferă de un sindrom mistico-religios… Dar asta e treaba psihiatrilor! mi-am curmat eu supoziția, realizând că mă amestec în treburi care-mi depășesc competența. Dinule, dumneata ai să-mi spui ceva?

A dat din cap, aprobator.

— Mulajul urmei de încălțăminte ridicat din strada Orașului, unde-a fost omorâtă Camelia Voicu, coincide nu numai cu urmele găsite în locuința adolescentei ucise în strada Karl Marx, ci și cu impresiunile lăsate de bocancii din picioarele arestatului, a zis, cu subînțeles.

— Deci, avem și probe directe în cazurile unu și șapte, am confirmat.

— De asemenea, laboratorul a constatat că firele de păr găsite în mâna adolescentei provin din podoaba capilară a infractorului…

— Asta înseamnă că avem și o probă suplimentară pentru cazul șapte. Mai ai ceva?

El a făcut un gest de negație, iar eu am conchis:

— Întrucât în patru cazuri avem probe directe, iar în celelalte beneficiem de martori oculari, rezultă că avem de-a face chiar cu dementul care a terorizat atâta timp acest municipiu. Prin urmare, a venit momentul să avem o discuție și cu el! Aduceți-l! am cerut și, în timp ce Bogdan a ieșit din birou, m-am adresat lui János: Cum s-a comportat după ce ne-am despărțit?

— Cuminte și ascultător, ca un îngeraș.

— Firesc… Odată ce-a ieșit din criză, este iar normal… Până luna viitoare, când o să-l apuce din nou furia ucigașă… i-am replicat, în momentul în care Dinu deschidea ușa și-l introducea în birou pe Remus Verdeș.

Pe când venea spre mine, l-am putut examina mai bine. Avea fruntea înaltă, ochii căprui și sprâncenele împreunate, nasul drept, buzele cărnoase. Părul său blond ei a pieptănat pe spate. Semăna teribil de bine cu răposatul actor și cântăreț Maurice Chevalier[25], când era tânăr.

Nu părea să fi trecut de treizeci de ani, deși avea cu șaisprezece mai mult, după cum reieșise din actele sale. Tare mult aș fi vrut să știu cum a reușit Lombroso[26] să

---

[25] Maurice Chevalier (numele real Maurice-Edouard Saint-Léon Chevalier) (n. 12 septembrie 1888, Paris; d. 1 ianuarie 1972, Marnes-la-Coquette, Paris) a fost un actor francez (teatru și film) și un cântăreț de operetă.

[26] Cesare Lombroso (pe numele adevărat Ezechiele Mario) (1835-1909), psihiatru și antropolog italian. Prof. Univ. La Pavia și Torino. Întemeietorul școlii de antropologie criminală. Autor al teoriei „infractorului înnăscut", care poate fi

ajungă la teoria atavică, prin care susținuse cu o convingere de nestrămutat că infractorii au un facies criminal din naștere, când majoritatea ucigașilor pe care îi anchetasem eu, erau oameni normali, ca să nu spun că mulți dintre ei aveau chiar trăsături foarte frumoase… am cugetat eu, indicându-i scaunul din fața biroului meu.

— De îndată ce s-a așezat, și-a pironit ochii pe brațul meu drept care, datorită ghipsului, era îndepărtat de corp, ca o aripă de avion ruptă.

— Dar ce-ați pățit? m-a întrebat el. Compătimitor, ca pe o veche cunoștință.

Deși colaboratorii mei, revoltați de ipocrizia criminalului, s-au arătat indignați de ceea ce ei considerau a fi o culme a tupeului eu, înțelegându-i deja mentalitatea, știam că nu am ce să-i imput.

— Eh! Un mic accident… de mașină! i-am răspuns, făcând un gest de banalizare. Ia spune-mi, domnule Verdeș, știi unde te afli acum?

— Da… Sunt la poliție…

— Și pentru ce, ai fost adus aici?

— …Nu știu… a ridicat el din umeri, cu o convingătoare sinceritate.

---

recunoscut după anumite „stigmate" anatomice, fiziologice și patologice, azi pusă la îndoială („Omul delicvent", „Crima, cauzele și remediile ei", „Grafologia").

Ca toate că răspunsul său nu m-a surprins, mi-am dat seama că discuția noastră va avea un caracter cu totul deosebit față de cele pe care mă obișnuisem să le port cu infractorii aflați sub anchetă.

— Noi ne-am mai întâlnit astăzi, e adevărat?

— …Da… Așa este… Da' nu-mi amintesc cu ce ocazie…

— Ne-am întâlnit în casa lui Iulian Farcaș. Îl cunoști?

— Sigur! Am fost colegi la depoul C.F.R…

— Ce căutai azi dimineață în locuința lui?

— M-am dus la el fiin'că m-a invitat la o palincă…

— Dar ar fi trebuit să știi că, la ora când ai intrat acolo, fostul dumitale coleg este plecat la serviciu…

— Nu m-am gândit la asta… dacă e așa cum spuneți…

— Mda… E posibil… am admis, tolerant. Ceea ce nu pot eu să înțeleg, este cu totul altceva. De îndată ce atât poarta cât și ușa casei erau încuiate, de unde ai avut chei pentru a le descuia?

— Păi… De unde să am eu chei?! Ușile erau descuiate! mi-a replicat, cu fermitate.

— Nu. În mod sigur, erau încuiate!

— Atunci… chiar că nu știu…

— În schimb, știu eu! Cu asta ai descuiat… i-am zis, punându-i în față șperaclul găsit asupra sa.

L-a privit dezorientat și, după ce-a deschis și închis

gura de câteva ori, ca un pește scos din apă, s-a rezumat numai la o simplă săltare din umeri.

— O cunoști pe cumnata lui Farcaș? l-am întrebat, văzând că nu poate sau că nu intenționează să-mi răspundă la întrebarea anterioară.

— Pe Zsuzsi? Sigur c-o cunosc!

— De ce a-i vrut s-o omori?

— …Eu?!… S-o omor pe Zsuzsi?!… Doamne ferește! a protestat, începând să se închine cu evlavie.

Constatând că interogatoriul pe care i-l luam se dovedește a fi de-a dreptul penibil, mi-am spus că ar fi cazul să mă las păgubaș și să-l trimit direct la o expertiză medico-legală.

Mai înainte de a suspenda însă discuția, m-am gândit să mai fac o încercare. Am scos din birou ciocanul cu care lovise peruca adusă de János și, având grijă să nu-i șterg amprentele de pe mâner, i l-am arătat:

— Cu el ai vrut s-o ucizi!

După ce l-a fixat câteva minute, în liniște, și-a ascuns îngrozit fața între palme și a bolborosit:

— Nu eu… Nu eu… El… El… Și acum ca să scape, zice că eu… Că eu fac fapte rele… Da' nu-i adevărat! El le face pe toate!

— Despre cine vorbești? l-am întrebat, cu o legitimă curiozitate.

— …Nu pot să vă spun… Mi-e frică… a zis,

ridicându-și capul, și începând să privească înspăimântat prin încăpere.

— În cazul în care ești străin de faptele „rele" pe care ni le-ai menționat, ai face bine dacă ne-ai povesti ce știi! Pentru că altfel, așa cum ai spus, dumneata vei plăti toate oalele sparte de el! am continuat să insist.

— …Dacă află că v-am vorbit de El, o să pătimiți la fel ca mine… Și nu doresc să vă chinuie și pe dumneavoastră! mi-a replicat, scuturându-și cu încăpățânare capul.

— Dar de unde poate „El" să afle ce discuți cu noi?

— Cum să nu afle când El e Satana!? Și El poate să se strecoare unde dorește, fără să poată fi văzut de cineva! a zis, terorizat, rotindu-și din nou ochii prin toate ungherele camerei.

— Să știi că, mai înainte de a intra dumneata aici, am controlat acest birou, împreună cu colegii mei. Și am constatat că Satana nu este de față, l-am asigurat, cu intenția de a găsi o bază comună de discuție.

— Sunteți sigur? m-a întrebat, temător.

— Dacă pe mine nu mă crezi, întreabă-i și pe colegii mei!

Mi-a urmat îndemnul și a examinat pe rând chipurile lui János și Dinu care, intrând în jocul meu, s-au grăbit să-i răspundă prin gesturi de confirmare.

— …Vă cred… s-a mai liniștit el, continuând: De fapt,

ar fi trebuit să mă gândesc că El nu putea avea curajul să vină aici, la dumneavoastră… din moment ce-mi tot spunea că se teme de poliție…

— În ce împrejurări ți-a spus că-i este frică de noi? am început să-l ghidonez pe făgașul urmărit, în timp ce-mi spuneam amuzat, că suntem teribili, dacă am reușit să-l înspăimântăm chiar și pe domnul Scaraoțchi.

— Atunci când mă lua cu el ca să comită fapte rele…

— Și cam ce fel de fapte rele comitea?

— Cum, nu știți? s-a mirat el. Ucidea oameni!

— Și de ce făcea asta? m-am interesat, arătându-mă surprins de afirmația lui, ceea ce nu m-a împiedicat să remarc că tonul cu care-mi vorbea devenise imperativ, specific alienaților.

— …Nu știu… Eu l-am întrebat, da El mi-a spus că nu-i treaba mea… Eu cred însă că-i ucidea numa' că-i plăcea să facă rău!…

— Cum își alegea victimele?

— Asta numa' Satana poa' să știe!…

— În ce fel le omora?

— Diferențial!!

— Ce înseamnă „diferențial"? l-am consultat, sincer mirat.

— Adică, în feluri diferite!… Iar Satana mi-a spus că altfel, dacă n-ar proceda așa, l-ar putea prinde poliția!

— Bine. Însă cum anume proceda? am insistat să-l

mențin pe direcția ce mă interesa.

— Lua femeile de păr și le pălmuia!…

— Și pe urmă ce le mai făcea?

— Nu mai știu ce se-ntâmpla, pentru că pe mine mă scotea afară din casă și mă lega de câte un gard. Abea după aia se întorcea 'napoi de unde plecasem și se apuca de unul singur de treburile lui drăcești!

— Și după ce-și termina treburile lui drăcești se întorcea la dumneata și te elibera?

— Da' de unde! Mă chinuiam singur câteva zile… vro două sau trei… până ce reușeam să mă dezleg singur!

— Se întâmpla des?

— Da! Foarte des! De câte ori avea chef Satana! El intra la mine în casă, prin zid… și mă lua cu El!… Zbura cu mine pe de-asupra orașului și mă obliga să intru cu El prin ziduri în casele unde-și făcea treburile lui!

— Femeile pe care Satana le lua de păr și le pălmuia nu-ți păreau cunoscute?

— Ba da! Chiar mă întrebam și eu pe unde le mai întâlnisem! mi-a confirmat, arătându-se foarte mirat.

Cum observația lui avea o explicație firească, deși el nu reușea s-o vadă, l-am pregătit pentru o întrebare lăsată fără răspuns:

— Din câte mi-ai spus, am înțeles că n-ai văzut niciodată ce le făcea femeilor pe care le pălmuia, pentru că te scotea afară din casă și te lega de un gard. Așa este?

— Da! Așa proceda cu mine! Și să știți, de cele mai multe ori mă lega chiar cu sârmă ghimpată, pentru ca să mă înțepe la degete și să mă doară!… a oftat el, a resemnare.

— Ați auzit ce suflet rău are Satana? mi-am consultat colegii, cu intenția de a-l face să creadă că-l iau în serios.

În timp ce Dinu făcea eforturi să nu izbucnească în râs, János mi-a răspuns printr-un gest de adâncă compasiune.

— Îmi spuneai mai adineauri că Satana obișnuia să omoare oamenii în mod diferențial…

— Da! Așa proceda!… Ca să nu-l prindă poliția!… m-a întrerupt, grăbit să susțină din nou cât de „negru" era dracul.

— Ei bine, am admis, considerând că a venit momentul să lămuresc aspectul neclarificat. În discuțiile pe care le-ați avut, nu s-a întâmplat ca Satana să-ți povestească cum anume ucidea „El", în mod „diferențial"?

— …Parcă îmi amintesc… a zis, încadrându-și tâmplele între palme, pentru a se concentra, precum un mediu de spiritism. Odată, mi-a spus că a ucis o femeie ținându-i capul scufundat într-o apă!… Altă dată, a ucis mai multe femei cu ciocanu'!… Pe urmă mi-a mai spus că s-a umplut cu sânge și a trebuit să piardă mult timp cu spălatul petelor de pă haine!… a zis, strâmbându-se

atât de îngrețoșat, încât a fost firesc să-mi spun că trebuie să-i fi displăcut tare mult corvoada care a urmat uciderii adolescentei din strada Karl Marx.

— Sigur că este neplăcut, i-am cântat în struna. Mai cu seamă că, tot umblând cu cuțitul, se poate întâmpla să te mai și tai, chiar și singur.

— Chiar așa a și pățit! s-a grăbit el să mă aprobe cu satisfacția răzbunatului. Nici nu știți ce bine mi-a părut când am văzut că și-a tăiat palma cu cuțitul.

— Asta înseamnă că ulterior nu s-a mai folosit de cuțit! Nu?

— Așa este! Aveți dreptate! După aceea a început să-și facă treburile drăcești prin înăbușirea femeilor cu perna!…

Întrucât erudiția lui era superioară cu mult celei avute de populația municipiului, care știa că dementul care o terorizase se folosea numai de ciocan, m-am decis să mai clarific și alte aspecte ale activității „Satanei”.

— Știi cumva, ce a făcut cu ciocanele și cuțitele cu care-și făcea treburile drăcești?

— Da!… Știu!… Mi-a spus că le arunca în Someș, fiindcă se temea să nu le găsească poliția asupra lui și să-l aresteze! Și tot din cauză că-i era frică de poliție, a început să dea foc la case… ca să nu lase nicio urmă!…

— I-auzi, dom’le! Ce viclean este „Satana”! a exclamat Bogdan, întrerupându-se din stenografierea depoziției

și abordând un aer voit surprins.

— Și asta nu este încă nimic! Este atât de perfid încât, pentru a nu fi recunoscut, atunci când își ia chip de om, își schimbă culoarea părului și se îmbracă cu tot felul de haine!… Chiar și militare!…

— Domnule Verdeș, să știi că răspunsurile pe care mi le-ai dat m-au ajutat să-l cunosc mai bine pe Satana! l-am flatat, fără să zâmbesc.

— Mi-am făcut numai datoria! mi-a replicat, cu mândrie. De altfel, pentru a-l putea doborî pe Satana, trebuie ca toți oamenii să se unească!… s-a însuflețit, pentru ca, apoi, să continue cu pesimism: Deși nu cred că o să vă fie ușor să-l arestați, pentru că Satana poate să treacă prin ziduri ca să se facă nevăzut oricând dorește El!

— Fii liniștit, domnule Verdeș! Cu noi n-o să-i meargă! l-am asigurat, arătându-mă plin de suficiență. Spune-mi, te rog, cum a apărut „El” în viața dumitale?

— …Prima oară când a venit să mă ia în stăpânire, mă aflam pe locomotivă și a încercat să mă împiedice să opresc la semnal! Dar eu m-am luptat cu El și, deși am depășit semnalul, tot am reușit să opresc trenul mai înainte de a mă ciocni cu un accelerat care venea din față!… Apoi… a mai venit o dată și s-a întâmplat tot la fel!… A treia oară, însă m-a dovedit El, pentru că m-a lovit peste mâini cu o cheie mecanică de 24! Da’, cu toate

că-mi rupsese mâinile, eu tot am frânat până la urmă!… Numa' că șefu' gării mi-a făcut raport că n-am oprit în stația lui și m-am trezit trimis la cabinetu' de expertiză medicală. Iar doctorii d-acolo m-au pensionat, și au zis că-s bolnav!… Da' io știu că așa i-a obligat tot El, Satana, să zică… că io-s foarte sănătos! a oftat el, cu regret.

— Asta înseamnă că ți s-a făcut o mare nedreptate, am remarcat, compătimitor, cu toate că nu aveam motive să blamez niște medici care interveniseră la timp pentru a-l împiedica să provoace o catastrofă feroviară.

— Așa este! s-a grăbit el să mă aprobe, după cum mă și așteptam. Și doctorii au fost montați și de colegii mei, care nu mă puteau suferi pentru că eu am fost și sunt încă cel mai bun mecanic al depoului! a strigat, bătându-se cu pumnul în piept.

— Așa se întâmplă în viață… Cel mai bun este întotdeauna persecutat, am spus, ca să-l liniștesc, pe când cugetam că un dement nu este niciodată suficient de smintit, dacă nu este și un „pic" paranoic. Probabil că, după ce te-ai pensionat, Satana a început să te caute și pe acasă…

— Aveți dreptate! A început să intre la mine în casă în fiecare zi! Iar după ce mă bătea toată noaptea, lovindu-mă cu ciocanul peste cap și peste ceafă, a doua zi mă obliga să merg cu El prin diferite case unde-și făcea treburile lui drăcești… Și vă închipuiți ce obosit

eram eu!

— Dar văd, că dumneata ești un om voinic. De ce n-ai încercat să-l gonești! am zis eu, într-o doară.

— N-am încercat?! Ba m-am și bătut cu El!… Numa' că Satana e mult mai tare decât mine! Ba mai mult, în timpul luptelor pe care le-am avut cu El, m-a și omorât de câteva ori…

— Cum te-a omorât? l-am întrebat eu, curios să aflu cum poate deceda cineva de mai multe ori și, pe deasupra, să mai rămână și viu.

— Cu securea! Mi-a despicat capu'! mi-a răspuns, cu convingere, făcând un gest de împărțire a capului în două părți egale, din creștet și până în vârful bărbiei.

— Dar nu se vede nicio urmă! nu m-am putut abține să nu remarc.

— Bineînțeles că nu se vede! Pentru că, imediat după ce pleca Satana, venea Dumnezeu și mă învia! mi-a explicat el, pe un ton care nu mi-a mai lăsat loc de nicio replică.

Apreciind că, prin răspunsurile pe care mi le dăduse până atunci am reușit să-i înțeleg mentalitatea, m-am decis să-i pun câteva întrebări cu caracter decisiv pentru concluziile de învinuire:

— Domnule Verdeș, ai putea să-mi spui prin ce locuințe te-a obligat Satana să-l însoțești?

— N-am putut să văz străzile, deoarece Satana mă

trăgea iute-iute după El în zbor! a zis cu părere de rău. Dar dacă aș mai vedea acele case, sunt sigur că le-aș recunoaște! a continuat, cu sincera intenție de a-mi fi de folos.

— Și așa este bine! m-am arătat satisfăcut de ajutorul ce mi-l oferea. Te rog să mi le descrii!

Mi-a făcut pe plac și mi-a indicat, în ordinea firească toate imobilele prin care-mi desfășurasem investigațiile.

În încheierea interogatorului, am profitat de bunăvoința ce o dovedea și l-am rugat să-mi dea semnalmentele victimelor și să-mi vorbească despre interiorul locuințelor acestora.

Demonstrându-și din nou dorința de colaborare, mi-a furnizat suficiente date pentru a conchide că l-a „însoțit" întotdeauna pe Satana, atunci când acesta și-a făcut „treburile sale drăcești"!

— Credeți că o să-l puteți dovedi pe Satana? a vrut să știe, în timp ce János îl scotea din birou, pentru a-l preda arestului.

— Bineînțeles, domnule Verdeș! Poți să fii convins că, începând de astăzi, nu va mai ucide pe nimeni! l-am asigurat, cu o justificată convingere.

Când am rămas singuri, Bogdan, făcând un gest de dezmorțire a mâinii cu care consemnase depoziția criminalului, a glăsuit:

— Pe măsură ce-l ascultam, am avut senzația că

povestirea lui îmi era cunoscută, ca și cum o mai auzisem altădată… Și acum mi-am amintit de unde-o știam… Am citit-o într-un roman al lui Stevenson…

— …Care era intitulat „Mr. Jekyll & Mr. Hyde”! am precizat eu, aprobativ. Într-adevăr, există mari asemănări între Verdeș și doctorul Jekyll! Ambii erau persoane cuviincioase și respectabile și ambii au un alter ego asupra căruia își revarsă, prin dedublare, propriile înclinări spre fapte criminale! Din păcate, există și o deosebire ce nu poate fi neglijată! Dacă subiectul lui Stevenson este inspirat dintr-o narațiune cu caracter pur estetic, în cazul de care ne-am ocupat, „omu’ cu ciocan” a fost, de fapt, cât se poate de real…

— Nu este posibil ca Stevenson să se fi inspirat tot dintr-un caz real? mi-a sugerat János, care apăruse între timp în birou și-mi auzise ultima afirmație. Mai cu seamă că, la sfârșitul secolului trecut, au ființat câțiva monștri faimoși…

— Te referi la Jack Spintecătorul, în Anglia sau la Vacher[27], în Franța? l-am întrebat și, văzând că se grăbește să mă aprobe, am continuat: Nu, în niciun caz! Deoarece apariția cărții îi precede pe amândoi, cu un an și respectiv, trei. Dar nu este exclus ca autorul să fi avut

---

[27] Joseph Vacher a fost un criminal în serie francez, uneori cunoscut sub numele de „The French Ripper” sau „L’éventreur du Sud-Est”, din cauza comparațiilor cu celebrul ucigaș Jack Spintecătorul de la Londra, Anglia, în 1888.

și alte surse de inspirație, neînregistrate în analele criminalistice ale lumii. Cum însă în misiunea noastră nu este cuprinsă și analiza operei unui scriitor, fie el chiar și de renume mondial, haideți să ne rezumăm numai la ceea ce este de competența profesiei noastre! Pentru început, vreau să știu dacă vă este clară cauza pe care am anchetat-o!

— Eu am o nelămurire! a zis Dinu, ridicând două degete, ca un școlar disciplinat. Care este, de fapt, mobilul agresiunilor pe care le-a comis?

— Dacă ar fi existat vreun mobil, l-am fi capturat înainte de a fi avut când să comită cea de-a doua agresiune… Cum el a acționat, din păcate, în afara unei motivații logice, a reușit să se situeze în mod sistematic, în afara cercului bănuiților. Ceea ce trebuie însă reținut este faptul că, această situație, care pe noi ne-a defavorizat în permanență, n-a fost nici dorită, nici creată de el! ea a apărut, în exclusivitate, ca o consecință a demenței care l-a cuprins! O demență pe fond paranoic, de persecuție…

— …Împotriva celor care l-au dat jos de pe locomotivă și l-au pensionat? a întrebat Kálmán.

— Exact! Pentru mintea sa, deja bolnavă, această înlăturare de la meseria care constituia însăși menirea existenței lui, a reprezentat un act de flagrantă nedreptate. Iar atunci când această fixație a căpătat o

formă patologică, a început să se răzbune. Pe cine? Pe foștii lui colegi, care, în mintea sa, l-au îndepărtat de la țelul vieții lui! De aceea, în cadrul crizelor pe care le-a făcut, victimele pe care le ataca erau întotdeauna alese printre membri familiilor de ceferiști!

— De ce și-a limitat toate agresiunile numai împotriva unor femei sau copii? Deoarece, după explicația pe care o dați dumneavoastră, mai firesc ar fi fost să meargă direct la sursa persecuției pe care o suferea. Și care era reprezentată de foștii lui colegi, nu de membrii familiilor lor… a remarcat Bogdan.

— Pentru că, în ciuda demenței care pusese stăpânire pe el, instinctul de conservare i-a rămas intact. Așa că a știut să-și aleagă numai victime ușor de doborât.

— Din spusele dumneavoastră reiese că Verdeș a devenit omul cu ciocan numai datorită faptului că a fost pensionat de C.F.R, împotriva voinței sale. Oare am înțeles bine? a zis János, neîncrezător.

— Ai înțeles bine! Pentru că, după opinia mea, dacă Verdeș ar fi fost menținut în serviciu, n-ar fi suferit sindromul de manie a persecuției. Situație în care, neavând motive de răzbunare, n-ar fi avut cum să devină subiectul urmăririi noastre…

— În cazul ăsta, rezultă că autorul moral al faptelor sale este C.F.R.-ul? m-a întrerupt el, revoltat.

— Bineînțeles! i-am replicat, amuzat de indignarea sa.

Dar numai sub aspect academic. Deoarece, din punct de vedere practic, dacă ar fi fost lăsat pe locomotivă, ar fi creat curând altă situație mult mai gravă. Dat fiind că halucinațiile pe care începuse să le aibă, atunci când a trecut peste semnalul de oprire, nu puteau să se finalizeze decât prin producerea unei catastrofe feroviare, cu zeci sau chiar sute de victime. Așa că, oricum o întoarcem, ajungem tot la gravitatea pericolului social pe care l-a reprezentat persoana sa din momentul în care-a început să-și manifeste halucinațiile audio-vizuale.

— Eu totuși nu pot să pricep! a zis Bogdan, înciudat. De ce oare comisia care l-a examinat s-a limitat numai la pensionarea lui, când, mai firesc, ar fi fost să-i izoleze într-o casă de sănătate?

— Pe ce temei puteau să-i pună sub interdicție? Pentru că, în viziunile lui avea discuții cu Satana? Ar fi fost absurd, de îndată ce Petrache Lupu se confesase, la Maglavit, chiar lui Dumnezeu în persoană, fără să fi devenit pentru asta un pericol public! Nu, în psihiatrie, este greu de pronosticat direcția în care poate evolua boala unui pacient… i-am răspuns, ridicând din umeri a resemnare.

— Prin urmare, finalul cauzei este clar. Verdeș va fi trimis la o expertiză psihiatrică, care, constatându-i iresponsabilitatea, va propune scoaterea sa de sub

urmărirea penală! a comentat Bogdan, cu silă.

— Și ce-ai vrea? Să i se aplice unui schizofrenic forma primitivă de pedeapsă a Talionului?

— Deși nici eu nu știu cum ar fi mai bine, mă gândeam că, totuși, uciderea a trei oameni și nenorocirea altor cinci, ar trebui să se soldeze și cu o oarecare satisfacție pentru familiile acestora… mi-a răspuns el, ezitând.

— Societatea se apără prin legi, nu prin răzbunare! În consecință, nu puteam proceda altfel decât în conformitate cu prevederile Codului penal! i-am replicat eu, cu fermitate.

În timp ce Dinu își cobora privirea, înghițind în sec, m-a luat Kálmán în primire:

— Domnule căpitan, în ceea ce privește iresponsabilitatea lui Verdeș, am impresia că situația nu este chiar foarte clară…

— De ce? l-am întrerupt eu, scurt.

— Pentru că și-a premeditat faptele, cu multe zile înainte de a le comite… Ba mai mult, a știut să-și ia măsuri de prevedere. Cum ar fi aruncarea armelor folosite, deghizările…

— Oare iresponsabilitatea exclude în mod automat prudența? Animalele, deși sunt lipsite de rațiune, nu sunt și ele prudente? Nu se ascund și nu se adaptează la mediu sub diferite forme atunci când sunt în primejdie?

Întrucât nu există decât un singur răspuns – și acela este în exclusivitate afirmativ! –, explicația. Trebuie căutată în instinctul de conservare, care este propriu tuturor ființelor, indiferent de treapta evolutivă pe care se situează! Deci, nu se poate susține că rafinamentul demonstrat de Verdeș ar reprezenta un argument că el a fost sau este conștient de faptele comise! Nu crezi că am dreptate, János? l-am consultat.

— Dacă privim situația din acest unghi, este evident că aveți dreptate, a admis el, după ce mi-a ascultat argumentația cu atenție. Dar mai rămâne un aspect care, vă mărturisesc, pe mine nu mă poate satisface…

— Te rog… l-am încurajat eu.

— În conformitate cu avizul pe care sunt convins că-l va primi de la medici, Verdeș va fi internat într-o casă de sănătate. Apoi, după un an, doi sau cinci, ce se va întâmpla? Se va constata că, urmare a tratamentului aplicat, starea lui s-a ameliorat suficient pentru a fi externat…

— Fii liniștit, János! l-am întrerupt, pricepând ce-l preocupă. Ținând seama de gravitatea faptelor comise, cât și de împrejurarea că nu există nicio garanție că nu ar putea fi în stare să le repete… Nu va mai ieși niciodată din locul în care va fi izolat! l-am asigurat, în timp ce realizam că a reînceput să mă doară clavicula…

Epilog

Tribunalul județean Cluj-Napoca, ținând seama de expertiza medico-legală psihiatrică, din care rezultă că inculpatul V.R. N-a avut discernământ pentru faptele comise, precum și de faptul că, urmare a sindromului de schizofrenie-parafrenie de care suferă, reprezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, prin hotărârea din 2 februarie 1976, decide internarea lui V.R. Într-un institut medical de specialitate, până la însănătoșire.